

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ
ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

ПОСТАНОВА

від 14 березня 2018 року N 307

м. Київ

Про затвердження Правил ринку

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг,
від 31 травня 2019 року N 879,
від 24 червня 2019 року N 1168,
від 26 листопада 2019 року N 2485
*(зміни, внесені пунктами 2 та 5 Змін до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 листопада 2019 року
N 2485,*
набирають чинності з 1 лютого 2020 року;
зміни, внесені пунктом 3 Змін до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 листопада 2019 року
N 2485,
набирають чинності з 1 березня 2020 року,
враховуючи зміни, внесені постановами Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 6 грудня 2019 року N 2633,
від 28 лютого 2020 року N 516),
від 28 лютого 2020 року N 516
*(зміни, внесені підпунктом 1 пункту 8 Змін до Правил ринку, затверджених постановою Національної
комісії, що
здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28 лютого 2020 року N
516,*
набирають чинності з 29 лютого 2020 року;
зміни, внесені абзацами п'ятим та шостим підпункту 5 пункту 1 Змін до Правил ринку,
затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28 лютого 2020 року N 516,
набирають чинності з 1 червня 2020 року),
від 11 березня 2020 року N 600,
від 15 липня 2020 року N 1433,
від 15 липня 2020 року N 1434,
від 11 листопада 2020 року N 2084,
від 4 грудня 2020 року N 2328
*(зміни, внесені підпунктами 3 та 5 пункту 1 та абзацами
другим та третім підпункту 8 пункту 4 Змін, затверджених постановою Національної
комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,
від 4 грудня 2020 року N 2328, набирають чинності з 11 червня 2021 року),
від 30 грудня 2020 року N 2818,
від 5 лютого 2021 року N 189,
від 15 лютого 2021 року N 233,
від 15 лютого 2021 року N 234*
*(зміни, внесені абзацами п'ятим - дев'ятим підпункту 5, підпунктом 8, абзацами шостим - одинадцятим
підпункту 9 пункту 4 та підпунктом 3 пункту 5 Змін, затверджених постановою Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,*

від 15 лютого 2021 року N 234, набирають чинності з 01 березня 2021 року;
зміни, внесені абзацом третім підпункту 2 пункту 2, пунктами 6 та 8 Змін, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15 лютого 2021 року N 234, набирають чинності з 01 червня 2021 року;

зміни, внесені підпунктом 2 та абзацами десятим - дванадцятим підпункту 5 пункту 4 та підпунктом 2 пункту 5 Змін, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15 лютого 2021 року N 234, набирають чинності з 1 вересня 2021 року),

від 31 березня 2021 року N 530,

від 23 квітня 2021 року N 715,

від 1 вересня 2021 року N 1490

(враховуючи зміни, внесені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 16 вересня 2021 року N 1550),

від 29 вересня 2021 року N 1682,

від 24 листопада 2021 року N 2250

(До правовідносин, що виникли у зв'язку з відшкодуванням не відпущеної у 2019 та 2020 роках електричної енергії виробниками, що здійснюють продаж за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, у разі виконання команди диспетчера на зменшення навантаження, застосовуються норми Правил, затверджених цією постановою, зі змінами, внесеними постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11 листопада 2020 року N 2084, згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30 грудня 2020 року N 2818)

Відповідно до законів України "Про ринок електричної енергії", "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, **постановляє:**

1. Затвердити Правила ринку, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з 01 липня 2019 року, але не раніше дня, наступного за днем її опублікування в офіційному друкованому виданні - газеті "Урядовий кур'єр", крім глав 1.3 - 1.16 розділу I, розділу II, глав 3.2 - 3.6, 3.9 - 3.17 розділу III та глав 4.2 - 4.14 розділу IV Правил ринку, які набирають чинності з 25 червня 2019 року.

(пункт 2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 24.06.2019 р. N 1168)

Голова НКРЕКП

Д. Вовк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

14 березня 2018 року N 307

(у редакції постанови НКРЕКП
від 24 червня 2019 N 1168)

Правила ринку

(У тексті Правил та додатках до них літеру "Д" замінено літерою "d" згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 4 грудня 2020 року N 2328)

I. Загальні положення

1.1. Визначення термінів

1.1.1. Ці Правила визначають порядок реєстрації учасників ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами про врегулювання небалансів електричної енергії, правила

балансування, правила функціонування ринку допоміжних послуг, порядок проведення розрахунків на балансуєчому ринку та ринку допоміжних послуг, порядок виставлення рахунків, порядок внесення змін до цих Правил, положення щодо функціонування ринку при виникненні надзвичайної ситуації в об'єднаній енергетичній системі України.

1.1.2. У цих Правилах терміни вживаються в таких значеннях:

аудит системи управління ринком - аудит, що встановлює, чи дотримані і якою мірою дотримані положення цих Правил щодо розрахунків та виставлення рахунків у межах періоду, якого стосується аудит;

аудитор системи управління ринком (аудитор) - аудиторська фірма, що включена до реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності як суб'єкт аудиторської діяльності та здійснює аудит системи управління ринком у порядку, встановленому цими Правилами та чинним законодавством;

аукціонна платформа на допоміжні послуги (аукціонна платформа) - електронна підсистема системи управління ринком, яку використовує оператор системи передачі для організації і проведення аукціонів на допоміжні послуги;

балансуєча електрична енергія - електрична енергія, що використовується оператором системи передачі для балансування в реальному часі обсягів виробництва та імпорту електричної енергії і споживання та експорту електричної енергії, врегулювання системних обмежень;

ВДЕ з підтримкою - ВДЕ, яким встановлено "зелений" тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку;

(пункт 1.1.2 доповнено новим абзацом шостим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, у зв'язку з цим абзаци шостий - сорок другий вважати відповідно абзацами сьомим - сорок третім)

відбір - електрична енергія, що надійшла з системи передачі або з системи розподілу в точку комерційного обліку учасника ринку та/або учасника роздрібного ринку, обсяг номінованої потужності на відповідний розрахунковий період з метою експорту та обсяг електричної енергії на відповідний розрахунковий період з метою отримання аварійної допомоги в енергосистему України, узгоджений з ОСП суміжної країни;

відпуск - електрична енергія, що надійшла в систему передачі або в систему розподілу через точку комерційного обліку учасника ринку та/або учасника роздрібного ринку, та/або обсяг номінованої потужності на відповідний розрахунковий період з метою імпорту та обсяг електричної енергії на відповідний розрахунковий період з метою отримання аварійної допомоги в енергосистему України, узгоджений з ОСП суміжної країни;

абзац дев'ятого пункту 1.1.2 виключено

(пункт 1.1.2 доповнено новим абзацом дев'ятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у зв'язку з цим абзаци дев'ятий - сорок другий вважати відповідно абзацами десятим - сорок третім, абзац дев'ятий пункту 1.1.2 виключено згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, у зв'язку з цим абзаци десятий - сорок третій вважати відповідно абзацами дев'ятим - сорок другим)

декларація про неготовність - інформація, надана учасником ринку оператору системи передачі у разі виходу з ладу одиниці відпуску через технічні причини, пов'язані з функціонуванням або безпекою, що повністю або частково унеможлиблює виробництво електричної енергії та/або надання допоміжних послуг такою одиницею відпуску;

диспетчерська команда - команда в режимі реального часу оператора системи передачі постачальнику послуг балансування по кожній одиниці постачання послуг з балансування збільшити або зменшити електричне навантаження або постачальнику послуги із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою зменшити електричне навантаження;

(абзац десятий пункту 1.1.2 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818, від 31.03.2021 р. N 530)

договір про врегулювання небалансів електричної енергії - договір, відповідно до якого суб'єкт

господарювання набуває статусу учасника ринку та здійснюється врегулювання небалансів електричної енергії;

закриття воріт балансуючого ринку - часові межі, коли подача або оновлення пропозиції на балансуючу енергію постачальником послуг балансування в систему управління ринком більше не дозволяється;

закриття воріт на аукціонній платформі - часові межі, після яких постачальники допоміжних послуг, бажаючи виграти потужність резерву за результатами аукціонів на допоміжні послуги, не можуть повідомляти відповідні величини для всіх розрахункових періодів кожного торгового дня по кожній одиниці надання допоміжних послуг;

zareєстрована потужність - максимальна потужність, призначена для обмеження, що відповідає максимальному навантаженню, яке одиниця відпуску може нести тривалий час, як заявлено відповідним учасником ринку відповідно до zareєстрованих експлуатаційних характеристик;

zareєстровані експлуатаційні характеристики - характеристики одиниці постачання допоміжних послуг, що підтверджені під час проведення випробувань електроустановок постачальника допоміжних послуг на їх відповідність вимогам Кодексу системи передачі, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 309 (далі - Кодекс систем передачі);

заявлені (задекларовані) характеристики - технічні та економічні характеристики одиниці відпуску (одиниці генерації), задекларовані відповідним виробником у рамках роботи ринку, як визначено цими Правилами;

ідентифікаційний номер учасника ринку - унікальний ідентифікаційний номер учасника ринку, який використовується для ідентифікації ринкових даних, що пов'язані із цим учасником ринку, у системі управління ринком;

міждержавний переток - переток електричної енергії, що відбувається через міждержавний перетин;

модуль активації - модуль системи управління ринком, через який оператор системи передачі видає диспетчерські команди постачальнику послуг з балансування;

одиниця відбору (одиниця споживання) - окрема електроустановка або їх агрегована група, призначена для споживання електроенергії, що має визначені Кодексом комерційного обліку електричної енергії, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 311 (далі - Кодекс комерційного обліку), точки комерційного обліку для агрегованого обліку відбору з відповідних областей обліку;

одиниця відпуску - окрема електроустановка або їх агрегована група, що zareєстрована за стороною, відповідальною за баланс, та призначена для виробництва електроенергії та/або надання послуг балансування, та/або надання допоміжних послуг, що має точки комерційного обліку для агрегованого обліку відпуску з відповідних областей обліку;

(абзац двадцять перший пункту 1.1.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

одиниця надання послуг з балансування - окрема одиниця відбору або одиниця відпуску, для якої визначено точку комерційного обліку, що має можливості надавати послуги балансування, що належить учаснику ринку, який набув статусу постачальника послуг з балансування;

одиниця надання допоміжних послуг - окрема одиниця відбору або одиниця відпуску, для якої визначено точку комерційного обліку, що має визначені Кодексом системи передачі технічні можливості надавати допоміжні послуги, що належить учаснику ринку, який набув статусу постачальника допоміжних послуг;

одиниця реального часу - проміжок часу балансуючого ринку, що дорівнює 15 хвилинам;

плановий період для закупівлі допоміжних послуг (плановий період) - період, на який здійснюється розрахунок граничної ціни на закупівлю допоміжних послуг із забезпечення резервів підтримки частоти, резервів відновлення частоти та резервів заміщення;

плата за невідповідність - платежі, встановлені учасникам ринку за надання недостовірних даних у межах різних процесів на ринку або поведінку, що може вплинути на нормальну роботу ринку та/або об'єднаної енергетичної системи України;

платіжний документ - рахунок, сформований адміністратором розрахунків учаснику ринку щодо оплати ним або адміністратором розрахунків своїх фінансових зобов'язань, що виникли в результаті участі на ринку електричної енергії такого учасника ринку;

(абзац двадцять сьомий пункту 1.1.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

послуга з балансування - послуга купівлі та продажу електричної енергії, що надається оператору

системи передачі постачальником послуг з балансування з метою забезпечення достатніх обсягів електричної потужності та електричної енергії, необхідних для балансування в реальному часі обсягів виробництва та імпорту електричної енергії і споживання та експорту електричної енергії, врегулювання системних обмежень в об'єднаній енергетичній системі України;

послуга із зменшення навантаження - послуга із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою, надана в результаті виконання команди оператора системи передачі;

(пункт 1.1.2 доповнено новим абзацом двадцять дев'ятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, у зв'язку з цим абзаци двадцять дев'ятий - сорок другий вважати відповідно абзацами тридцятим - сорок третім)

представник навантаження - учасник ринку, у точках комерційного обліку якого здійснюється відбір електричної енергії з системи передачі або системи розподілу;

прогноз споживання - прогноз загального електроспоживання по областях регулювання (торгових зонах), що здійснюється оператором системи передачі;

пропозиція - пропозиція, яку подає учасник ринку для відпуску/відбору балансуєної електричної енергії або для надання допоміжних послуг;

протокол обміну даними - стандарти, що встановлені оператором системи передачі для взаємодії учасників ринку з системою управління ринком;

реєстр учасників ринку - реєстр, що веде адміністратор розрахунків, що включає інформацію щодо учасників ринку та їх статусу;

резервна процедура - процес, що впроваджується відповідно до положень глави 3.14 розділу III цих Правил, якщо програмне забезпечення аукціонної платформи не працює;

розрахунковий період - період у 60 хвилин, щодо якого визначаються ціна та обсяги купівлі-продажу електричної енергії на ринку електричної енергії;

сальдована позиція - алгебраїчна різниця операцій з продажу та купівлі електричної енергії, здійснених учасником ринку на ринку двосторонніх договорів з іншими учасниками ринку в кожній торговій зоні для кожного розрахункового періоду торгового дня;

сертифіковані дані комерційного обліку - обсяг електричної енергії, визначений для точок комерційного обліку відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку;

система управління ринком - програмно-інформаційний комплекс, що включає низку підсистем, що забезпечують управління всіма необхідними базами даних, реєстрами та виконання розрахунків, що визначені цими Правилами;

торгова зона (зона) - відокремлена зона, визначена оператором системи передачі за погодженням з Регулятором, у якій здійснюється синхронна робота електроустановок;

торговий день - період у 24 (23 або 25 у залежності від переходу на літній/зимовий час) послідовні розрахункові періоди, що починається о 00:00 за київським часом (Східноєвропейським часом);

управління перевантаженнями - комплекс заходів, що здійснюються оператором системи передачі, необхідний для запобігання або усунення перевантажень (продаж, диспетчеризація, зворотні торги, роз'єднання ринків);

фінансова гарантія - кошти та/або банківська гарантія, що надається стороною, відповідальною за баланс, оператору системи передачі для забезпечення виконання фінансових зобов'язань з розрахунків за небаланси електричної енергії.

1.1.3. Інші терміни та скорочення вживаються в цих Правилах у значеннях, наведених у Господарському кодексі України, законах України "Про ринок електричної енергії" (далі - Закон), "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про електронні довірчі послуги", "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні", Правилах ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 308 (далі - Правила РДН та ВДР), Кодексі систем передачі, Кодексі комерційного обліку та інших нормативно-правових актах.

(пункт 1.1.3 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 15.02.2021 р. N 234)

1.1.4. Скорочення, що застосовуються в цих Правилах, мають такі значення:

АР - адміністратор розрахунків;

АКО - адміністратор комерційного обліку;

арВЧ - автоматичний резерв відновлення частоти;

балансуючий ринок - балансуючий ринок електричної енергії;
ВДЕ - виробники, що здійснюють виробництво електричної енергії із використанням альтернативних джерел енергії;

ВДР - внутрішньодобовий ринок;

ДД - двосторонні договори;

ДП - допоміжні послуги;

ідентифікатор - ідентифікаційний номер учасника ринку;

надзвичайна ситуація - надзвичайна ситуація в ОЕС України;

ОЕС України - об'єднана енергетична система України;

ОРЧ - одиниця реального часу;

ОР - оператор ринку;

ОСП - оператор системи передачі;

ОСР - оператор системи розподілу;

абзац сімнадцятий пункту 1.1.4 виключено

(пункт 1.1.4 доповнено новим абзацом сімнадцятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у зв'язку з цим абзаци сімнадцятий - двадцять дев'ятий вважати відповідно абзацами вісімнадцятим - тридцятим, абзац сімнадцятий пункту 1.1.4 виключено згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, у зв'язку з цим абзаци вісімнадцятий - тридцять перший вважати відповідно абзацами сімнадцятим - тридцятим)

ПДП - постачальник допоміжних послуг;

ППБ - постачальник послуг з балансування;

ППВДЕ - постачальник послуг із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою;

(пункт 1.1.4 доповнено новим абзацом дев'ятнадцятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, у зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий - тридцятий вважати відповідно абзацами двадцятим - тридцять першим)

режим СК - режим синхронного компенсатора;

РЗ - резерв заміщення;

РДД - ринок двосторонніх договорів;

РДН - ринок "на добу наперед";

РПЧ - резерв підтримки частоти;

рРВЧ - ручний резерв відновлення частоти;

САРЧП - система автоматичного регулювання частоти та потужності;

СВБ - сторона, відповідальна за баланс;

ТКО - точка комерційного обліку;

СКО - система керування обмеженнями ВДЕ, що є складовою СУР;

(пункт 1.1.4 доповнено новим абзацом двадцять дев'ятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

СУР - система управління ринком;

(пункт 1.1.4 доповнено новим абзацом тридцятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, у зв'язку з цим абзаци двадцять дев'ятий - тридцять перший вважати відповідно абзацами тридцять першим - тридцять третім)

ЦР САРЧП - центральний регулятор системи автоматичного регулювання частоти та потужності;

(пункт 1.1.4 доповнено новим абзацом тридцять першим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, у зв'язку з цим абзаци тридцять перший та тридцять другий вважати відповідно абзацами тридцять другим та тридцять третім)

ЕІС-код - ідентифікаційний номер учасника ринку;

ENTSO-E - європейська мережа операторів системи передачі електричної енергії.

1.2. Учасники ринку

1.2.1. Учасниками ринку електричної енергії є:

виробники;

електропостачальники;

трейдери;

ОСП;

ОСР;

ОР;

гарантований покупець;

споживачі, які провадять свою діяльність на ринку електричної енергії у порядку, передбаченому цими Правилами та Законом.

1.2.2. Учасники ринку можуть виконувати одну або декілька з таких ролей: СВБ, АР, АКО, ПДП, ППБ, ППВДЕ.

(пункт 1.2.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.09.2021 р. N 1490)

1.3. Забезпечення виконання цих Правил

1.3.1. ОСП (також у якості АР і АКО) зобов'язаний виконувати положення цих Правил згідно з умовами ліцензії на право провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та брати участь на ринку електричної енергії відповідно до Закону.

1.3.2. Для суб'єктів господарювання, визначених у підпункті 1.2.1 глави 1.2 цього розділу (крім споживачів, які купують електроенергію за договором постачання електричної енергії споживачу) обов'язковою умовою участі на ринку електричної енергії є укладення договору про врегулювання небалансів електричної енергії з ОСП, що є договором приєднання, типова форма якого наведена в додатку 1 до цих Правил. Учасники ринку укладають договір про врегулювання небалансів електричної енергії шляхом приєднання до договору.

1.3.3. Усі платежі відповідно до положень цих Правил здійснюються в національній валюті України, включаючи податок на додану вартість.

1.3.4. Тлумачення і виконання цих Правил та будь-які суперечки, що можуть виникнути під час їх виконання учасниками ринку, розглядаються у порядку, встановленому чинним законодавством України. Юрисдикція судів України поширюється на всі правовідносини та будь-який спір, що може виникнути у зв'язку з виконанням учасниками ринку цих Правил.

1.3.5. Кандидат в учасники ринку, який бажає здійснювати операції на ринку електричної енергії України, повинен надати ОСП (у якості АР) належним чином заповнену заяву-приєднання до договору про врегулювання небалансів електричної енергії, що є додатком 2 до цих Правил.

Кандидат в учасники ринку повинен мати діючі договори про надання послуг з передачі електричної енергії, про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, що укладаються згідно із Кодексом системи передачі, та діючий договір про надання послуг з компенсації перетікань реактивної електричної енергії (для споживачів, приєднаних до мереж ОСП), що укладається в порядку, встановленому Правилами роздрібного ринку електричної енергії, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 312 (далі - Правила роздрібного ринку).

1.3.6. Заява-приєднання до договору про врегулювання небалансів електричної енергії повинна містити такі дані:

1) повне та скорочене найменування кандидата в учасники ринку відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;

2) вид діяльності кандидата (виробник, електропостачальник, трейдер, споживач, ОСР);

3) відомості про укладений кандидатом в учасники ринку договір про надання послуг з передачі електричної енергії та/або договір про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління;

4) відомості про укладений кандидатом в учасники ринку договір споживача про надання послуг з розподілу електричної енергії (якщо кандидат є споживачем);

5) відомості про ліцензію(її) кандидата в учасники ринку (у випадках, коли необхідність ліцензії встановлена Законом);

6) ЄІС-код учасника ринку (СВБ), у якого кандидат бажає зареєструватися в якості члена його балансувальної групи, якщо кандидат в учасники ринку бажає делегувати свою фінансову відповідальність за небаланс такому учаснику ринку, разом з письмовою згодою у довільній формі цього учасника ринку (СВБ)

прийняти його до балансуєчої групи, для якої він є СВБ;
7) електронну адресу.

(пункт 1.3.6 доповнено підпунктом 7 згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.3.7. Після отримання відповідної заяви-приєднання ОСП перевіряє повноту та правильність її заповнення та у разі відсутності підстав для її відхилення впродовж 2 робочих днів після отримання вносить кандидата до реєстру учасників ринку та присвоює йому відповідний ідентифікатор договору учасника ринку та дату акцептування заяви-приєднання, про що повідомляє учасника ринку.

У разі відхилення заяви ОСП впродовж 2 робочих днів з дня отримання заяви-приєднання повідомляє кандидата про це з відповідним обґрунтуванням.

(пункт 1.3.7 у редакції постанови Національної
комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.3.8. Відхилення заяви-приєднання кандидата в учасники ринку здійснюється виключно у випадках:

- 1) подання неповних даних;
- 2) подання недостовірних даних.

У разі незгоди з рішенням ОСП кандидат в учасники ринку може звернутися до Регулятора щодо оскарження такого рішення.

1.3.9. ОСП (у якості АР) веде реєстр учасників ринку, що містить таку інформацію:

- 1) ЄІС-код учасника ринку;
- 2) ЄДРПОУ або РНОКПП (якщо учасником ринку є фізична особа - підприємець);
- 3) повне та скорочене найменування учасника ринку або П. І. Б. (якщо учасником ринку є фізична особа або фізична особа - підприємець);
- 4) місцезнаходження (юридична адреса, поштова адреса,);
- 5) ідентифікатори договорів, укладених учасником ринку з ОСП;
- 6) ролі, закріплені за цим учасником ринку;
- 7) ЄІС-код СВБ учасника ринку (у разі його входження до балансуєчої групи) та/або гарантованого покупця (у разі входження виробника до балансуєчої групи гарантованого покупця);

(підпункт 7 пункту 1.3.9 із змінами, внесеними згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг, від 29.09.2021 р. N 1682)

- 8) стан реєстрації (у стані реєстрації, зареєстрований, "Переддефолтний", "Дефолтний" тощо);
- 9) електронна пошта (інші засоби зв'язку).

1.3.10. При виникненні суперечки щодо того, чи може кандидат в учасники ринку приєднатися до цих Правил, Регулятор розглядає її відповідно до чинного законодавства України. Якщо Регулятор приймає рішення на користь кандидата в учасники ринку, такий кандидат в учасники ринку вважається таким, що приєднався до договору про врегулювання небалансів електричної енергії, а ОСП з дня прийняття відповідного рішення Регулятором зобов'язаний здійснити дії, передбачені пунктом 1.3.7 цієї глави.

1.4. Управління даними учасників ринку

1.4.1. Кандидат в учасники ринку несе відповідальність за правильність та достовірність усіх даних, наданих у процесі реєстрації в якості учасника ринку відповідно до пункту 1.3.6 глави 1.3 цього розділу.

1.4.2. Якщо учасник ринку бажає змінити інформацію, що наведена в його заяві-приєднанні до договору про врегулювання небалансів електричної енергії, або дані учасника ринку перестають бути актуальними, точними і повними, такий учасник ринку повідомляє АР про такі зміни не пізніше ніж через 3 робочі дні після настання таких змін і надає відповідні підтвердження в разі необхідності. Не може бути змінений тільки ідентифікатор учасника ринку (ЄІС-код типу X).

(пункт 1.4.2 із змінами, внесеними згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

1.4.3. АР має право встановлювати переліки даних, необхідних для функціонування ринку, діяльності учасника ринку на всіх сегментах ринку та проведення відповідних розрахунків. Ці дані учасники ринку повинні надати АР за запитом АР та періодично згідно зі встановленими АР форматами та регламентами. Відповідні документи, які встановлюють перелік даних, зміст, критерії валідації даних, форми і терміни їх надання, розробляються ОСП та оприлюднюються на його офіційному вебсайті.

У разі ненадання таких даних учасником ринку ОСП звертається до Регулятора.

1.5. Порядок створення, реєстрації та припинення функціонування балансуючих груп

1.5.1. Усі учасники ринку, крім споживачів, які купують електричну енергію за договорами про постачання електричної енергії споживачу, несуть відповідальність за свої небаланси електричної енергії, для чого кожен учасник ринку зобов'язаний стати СВБ або передати свою фінансову відповідальність за небаланси іншій СВБ шляхом входження до її балансуючої групи на підставі укладення/приєднання до відповідного договору.

Якщо учасник ринку передає свою фінансову відповідальність за небаланси іншій СВБ шляхом входження до її балансуючої групи, договір про врегулювання небалансів, укладений між ОСП та цим учасником ринку, призупиняє свою дію в частині фінансової відповідальності за небаланси на час дії договору щодо участі в балансуючій групі.

Для виробників електричної енергії, які увійшли до балансуючої групи гарантованого покупця, договір про врегулювання відповідальності за небаланси призупиняє свою дію лише по генеруючих одиницях, для яких установлено "зелений" тариф або щодо яких переможець аукціону набув право на підтримку.

(пункт 1.5.1 доповнено абзацом згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 29.09.2021 р. N 1682)

1.5.2. Об'єднання учасників ринку у балансуючі групи в розрізі окремих торгових зон здійснюється на добровільній договірній основі шляхом укладення відповідних договорів за умови дотримання вимог до балансуючої групи, визначених цими Правилами.

(пункт 1.5.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

1.5.3. Договір, що укладається між СВБ та учасником ринку, який має намір увійти до складу балансуючої групи цієї СВБ, повинен включати, зокрема:

- 1) порядок розрахунку небалансів електричної енергії у межах балансуючої групи;
- 2) фінансову відповідальність за небаланси електричної енергії учасника балансуючої групи перед СВБ;
- 3) порядок повідомлення СВБ та виконання погодинних графіків кожного учасника балансуючої групи;
- 4) умови припинення договору за ініціативою ОСП шляхом поновлення дії договору про врегулювання небалансів електричної енергії у разі невиконання СВБ вимог цих Правил;
- 5) умови припинення договору з учасником ринку, який входить до складу балансуючої групи СВБ, за ініціативою учасника ринку або СВБ та поновлення дії договору про врегулювання небалансів електричної енергії такого учасника ринку.

1.5.4. Учасники балансуючої групи несуть фінансову відповідальність за небаланс перед своєю СВБ у рамках своїх небалансів електричної енергії з урахуванням правил функціонування балансуючої групи гарантованого покупця.

(пункт 1.5.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 29.09.2021 р. N 1682)

1.5.5. СВБ несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії всіх учасників ринку, які увійшли до балансуючої групи, яку вона представляє.

Гарантований покупець несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії виробників електричної енергії, які увійшли до його балансуючої групи, лише по генеруючих одиницях, для яких установлено "зелений" тариф або щодо яких переможець аукціону набув право на підтримку.

(пункт 1.5.5 доповнено абзацом згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 29.09.2021 р. N 1682)

1.5.6. СВБ та учасники ринку, які увійшли до балансуючої групи такої СВБ, зобов'язані повідомляти свої погодинні графіки електричної енергії ОСП та СВБ та виконувати їх.

1.5.7. При бажанні здійснити зміну балансуючої групи учасник ринку зобов'язаний надати АР заяву щодо зміни учасником ринку балансуючої групи, ЕІС-код учасника ринку (СВБ), у якого він бажає зареєструватися в якості члена його балансуючої групи, та надати ОСП письмову згоду цього учасника ринку (СВБ) прийняти його до балансуючої групи, для якої такий учасник є СВБ.

У заяві щодо зміни учасником ринку балансуючої групи зазначається дата, на яку зміна СВБ повинна вступити в силу. Заява подається не пізніше ніж за 2 робочі дні до дати, з якої повинна вступити в силу зміна СВБ. Якщо в заяві учасника ринку та письмовій згоді іншого учасника ринку (СВБ) не зазначена дата, з якої повинна вступити в силу зміна СВБ, АР здійснює зміну СВБ з третього робочого дня після отримання

АР такої заяви.

Зміна СВБ здійснюється АР з 00 годин 00 хвилин дати, з якої зміна СВБ вступає в силу.

(абзац третій пункту 1.5.7 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

(абзац другий пункту 1.5.7 замінено двома абзацами згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.5.8. АР на підставі отриманої заяви щодо зміни учасником ринку балансуєної групи зобов'язаний:

1) забезпечити внесення інформації щодо зміни балансуєної групи учасником ринку до системи управління ринком;

2) повідомити учасника ринку, який ініціював зміну балансуєної групи, СВБ, до складу якої увійшов такий учасник ринку, та СВБ, зі складу якої такий учасник ринку вийшов (якщо такий учасник ринку до цього входив до складу балансуєної групи), щодо прийнятих змін.

1.5.9. У разі виявлення невідповідностей за текстом наданої заяви та/або в результаті проведеної перевірки зазначених у заяві даних або у разі невиконання/неналежного виконання учасником ринку, який ініціює зміну балансуєної групи, та/або СВБ, до складу якої має намір увійти такий (новий) учасник ринку, та/або СВБ, зі складу якої має намір вийти такий учасник ринку (якщо такий учасник ринку входить до складу балансуєної групи), вимог, викладених у пункті 1.5.7 цієї глави, АР повідомляє про це такого учасника ринку та повертає заяву на адресу, зазначену в ній, разом із відповідними обґрунтуваннями в термін до трьох робочих днів з моменту отримання такої заяви від учасника ринку. Після виправлення виявлених АР невідповідностей учасник ринку має право повторно звернутись із заявою до АР.

1.5.10. Якщо учасник ринку не може здійснити зміну СВБ у вказаний у заяві час, що призведе до неможливості фінансового врегулювання небалансів електричної енергії в окремий проміжок часу, АР здійснює коригування розрахунку для цього учасника ринку за відповідний період за договором про врегулювання небалансів електричної енергії, укладеним з цим учасником ринку.

1.5.11. ОСП, ОР та гарантований покупець зобов'язані бути СВБ і не можуть бути зареєстрованими в балансуєних групах за іншою СВБ.

ОСП, ОР та гарантований покупець на ринку електричної енергії реєструються як окремі СВБ і не можуть передавати свою фінансову відповідальність за небаланси іншій СВБ.

1.5.12. ОСП має право в односторонньому порядку поновити дію договорів про врегулювання небалансів електричної енергії для всіх учасників балансуєної групи, які входять до складу балансуєної групи СВБ, що не виконує вимоги цих Правил, про що члени балансуєної групи повинні бути повідомлені за 1 робочий день до настання таких змін.

1.5.13. СВБ може ініціювати вихід учасника ринку зі складу своєї балансуєної групи в результаті розірвання договору, укладеного між СВБ та таким учасником ринку, надавши ОСП відповідну заяву. Така зміна може бути здійснена не раніше ніж через 2 робочі дні після отримання АР такої заяви.

(пункт 1.5.13 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.6. Розірвання договору про врегулювання небалансів електроенергії

1.6.1. Учасник ринку, крім ОСП, ОР, гарантованого покупця та ОР, має право надіслати АР повідомлення про припинення участі на ринку електричної енергії.

Повідомлення про припинення участі на ринку електричної енергії направляється учасником ринку АР не пізніше ніж за 7 календарних днів до бажаної дати припинення участі на ринку електричної енергії. Припинення участі на ринку передбачає розірвання договору про врегулювання небалансів електричної енергії та інших договорів, укладених на виконання вимог цих Правил.

(абзац другий пункту 1.6.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

АР розглядає повідомлення у строки та на умовах, визначених договором про врегулювання небалансів електричної енергії.

У разі несвоєчасного повідомлення учасником ринку про наміри щодо припинення участі на ринку таке припинення не здійснюється.

Учасник ринку до дати припинення дії договору про врегулювання небалансів зобов'язаний здійснити сплату всіх видів платежів виходячи з умов договорів, укладання яких передбачено цими Правилами.

АР повідомляє учасника ринку про припинення врегулювання небалансів за виконання ним вимог, визначених цією главою.

1.6.2. ОСП, ОР, ОСР та гарантований покупець не можуть припинити участь на ринку електричної енергії за власним бажанням без відповідного рішення Регулятора або суду.

1.6.3. Договір про врегулювання небалансів електричної енергії та інші договори, що укладені учасником ринку на вимогу цих Правил, можуть бути розірвані в термін, зазначений у пункті 1.6.1 цієї глави, за таких умов:

- 1) будь-які суми, що такий учасник ринку повинен сплатити відповідно до цих Правил, сплачені ним;
- 2) немає неусунутих на дату останнього торгового дня, зазначеного в повідомленні про припинення участі на ринку електричної енергії, порушень цих Правил таким учасником ринку;
- 3) на такого учасника ринку не поширюються вимоги будь-яких ліцензійних умов, відповідно до яких він зобов'язаний продовжувати дотримуватись цих Правил.

1.6.4. Учасник ринку, який подає повідомлення про припинення участі на ринку електричної енергії, зобов'язаний негайно повідомити АР про виконання вимог, зазначених у пункті 1.6.3 цієї глави, із зазначенням у повідомленні дати, на яку виконано останню таку вимогу.

1.7. Невиконання зобов'язань

1.7.1. Учасник ринку, крім ОСП, ОР та гарантованого покупця, набуває статусу "Переддефолтний" при настанні принаймні однієї з таких подій або обставин:

1) учасник ринку до 18:00 банківського дня, що є другим робочим днем після дати отримання на електронну адресу учасника ринку через систему управління ринком платіжного документа від АР, не здійснив відповідну оплату;

(підпункт 1 пункту 1.7.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

2) учасник ринку, який є СВБ, не надавав, не підтримував, не збільшував та не поновлював фінансові гарантії в необхідному обсязі відповідно до розділу VI цих Правил;

3) учасник ринку не здійснив оплату послуги з передачі електричної енергії та/або з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у строк понад 30 календарних днів з дати отримання акта приймання-передачі послуги.

(пункт 1.7.1 доповнено підпунктом 3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.7.2. При набутті статусу "Переддефолтний" АР на період існування такого статусу:

1) надсилає учаснику ринку та Регулятору повідомлення про набуття учасником ринку статусу "Переддефолтний";

2) публікує на офіційному вебсайті АР повідомлення про набуття учасником ринку статусу "Переддефолтний" із зазначенням дати набуття такого статусу;

(підпункт 2 пункту 1.7.2 редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485)

3) підпункт 3 пункту 1.7.2 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

4) підпункт 4 пункту 1.7.2 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, у зв'язку з цим підпункт 5 вважати підпунктом 3)

3) використовує фінансові гарантії, що надаються учасником ринку, для покриття його заборгованості перед ОСП;

6) підпункт 6 пункту 1.7.2 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, у зв'язку з цим підпункт 7 вважати підпунктом 4)

4) використовує фінансові гарантії, що надаються ним, для покриття заборгованості перед АР та/або, якщо учасник виступає в якості електропостачальника, після набуття ним статусу "Переддефолтний" кожного робочого дня (о 10:30) направляє до уповноважених банків довідку, що містить інформацію щодо повного та скороченого найменування учасника ринку або П. І. Б. (якщо учасником ринку є фізична особа або фізична особа-підприємець), ЄДРПОУ або РНОКПП (якщо учасником ринку є фізична особа або

фізична особа-підприємець), розміру простроченої електропостачальником оплати вартості його небалансів електричної енергії.

(підпункт 4 пункту 1.7.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 31.03.2021 р. N 530)

1.7.3. При набутті статусу "Переддефолтний" такий статус для учасника ринку триває в разі настання принаймні однієї з обставин, передбачених пунктом 1.7.1 цієї глави. В іншому випадку статус "Переддефолтний" анулюється, про що АР повинен повідомити учасника ринку і Регулятора.

1.7.4. Учасник ринку, крім ОСП, ОР та гарантованого покупця, набуває статусу "Дефолтний" при настанні принаймні однієї з таких подій або обставин:

- 1) тривалість статусу "Переддефолтний" для учасника ринку становить більше двох робочих днів;
- 2) судом прийнято рішення про визнання учасника ринку банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури або учасником ринку або його уповноваженими органами прийнято рішення про ліквідацію учасника ринку;
- 3) у випадку анулювання ліцензії учасника ринку.

1.7.5. На період існування статусу "Дефолтний" АР вживає до такого учасника ринку такі заходи:

- 1) надсилає учаснику ринку та Регулятору повідомлення про набуття учасником ринку статусу "Дефолтний";
- 2) публікує на офіційному вебсайті АР повідомлення про набуття учасником ринку статусу "Дефолтний" із зазначенням дати набуття такого статусу;

(підпункт 2 пункту 1.7.5 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485)

- 3) зупиняє майбутні та скасовує діючі реєстрації ДД щодо продажу електричної енергії учасникам ринку;
- 4) установлює нульовий обсяг продажу електричної енергії на РДН та ВДР для такого учасника ринку;
- 5) якщо учасник ринку також виступає в якості електропостачальника (або споживача), після набуття ним статусу "Дефолтний" постачання електричної енергії споживачам такого учасника ринку (або такому учаснику ринку) здійснюється постачальником "останньої надії" відповідно до Правил роздрібного ринку;
- 6) якщо учасник ринку також виступає в якості електропостачальника, після набуття ним статусу "Дефолтний" кожного робочого дня о 10:30 направляє до уповноважених банків довідку, що містить інформацію щодо повного та скороченого найменування учасника ринку або П. І. Б. (якщо учасником ринку є фізична особа або фізична особа - підприємець), ЄДРПОУ або РНОКПП (якщо учасником ринку є фізична особа або фізична особа - підприємець) та кінцевий розмір простроченої електропостачальником оплати вартості його небалансів електричної енергії.

(підпункт 6 пункту 1.7.5 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 31.03.2021 р. N 530)

Вчинення до учасника ринку будь-яких дій з боку АР відповідно до цього пункту не впливає та не змінює відповідальність такого учасника ринку відповідно до цих Правил, що означає, що учасник ринку із статусом "Дефолтний" несе відповідальність за сплату всіх сум (у тому числі податків), що необхідно сплатити відповідно до цих Правил.

Учасник ринку втрачає статус "Дефолтний" після припинення дії договору про врегулювання небалансів електричної енергії, що укладений між ним та ОСП.

1.7.6. Після повідомлення учасника ринку про набуття ним статусу "Дефолтний" АР повідомляє:

- 1) СВБ такого учасника ринку з метою вжиття нею відповідних заходів щодо цього учасника ринку, передбачених положеннями договору між СВБ та учасником ринку;
- 2) контрагентів учасника ринку в рамках ДД з метою вжиття відповідних заходів, що визначені їх ДД.

1.8. Адміністратор розрахунків

1.8.1. АР реєструє учасників ринку, СВБ, ПДП і ППБ, отримує від ОСП, реєструє та зберігає дані щодо резервів, остаточні повідомлення фізичного відпуску та остаточні повідомлення фізичного відбору учасників ринку і позиції СВБ, забезпечує дотримання учасниками ринку вимог щодо надання фінансових гарантій за договором про врегулювання небалансів електричної енергії, отримує від АКО сертифіковані дані комерційного обліку електричної енергії, обчислює обсяги небалансів та наданих послуг на ринку

електричної енергії, виставляє рахунки та стягує та оплачує платежі, передбачені цими Правилами, і здійснює всі фінансові розрахунки відповідно до розділу V цих Правил.

1.8.2. АР не повинен мати у власності або на праві господарського відання чи користування генеруючі потужності.

АР не повинен здійснювати торгівлю електричною енергією з метою отримання прибутку.

АР забезпечує управління поточним рахунком із спеціальним режимом використання ОСП, відкритим в одному з уповноважених банків.

1.8.3. АР відповідає за інформування всіх учасників ринку щодо переліку уповноважених банків, визначених Кабінетом Міністрів України, для проведення всіх фінансових розрахунків учасників ринку з ОСП (у якості АР), передбачених цими Правилами та Законом, шляхом його оприлюднення на власному офіційному вебсайті і постійно підтримує цей перелік в актуальному стані.

1.8.4. АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії.

На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є:

наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;

здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період.

Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії - це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії.

У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР на наступний робочий день повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку.

1.8.5. АР може звернутись до учасників ринку щодо надання підтвердження джерела походження електричної енергії.

За умови виявлення ознак маніпулювання на ринку електричної енергії АР в одноденний термін звертається до ОР та Регулятора щодо порушення такими учасниками ринку цих Правил.

(главу 1.8 доповнено пунктом 1.8.4 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, пункт 1.8.4 замінено пунктами 1.8.4 та 1.8.5 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

1.9. Оператор системи передачі

1.9.1. ОСП, зокрема, несе відповідальність за функціонування системи передачі і фізичне балансування системи передачі відповідно до умов Кодексу системи передачі. ОСП перевіряє можливість врегулювання мережових обмежень і здійснює купівлю/продаж балансуючої енергії на ринкових недискримінаційних і прозорих засадах та забезпечує функціонування балансуючого ринку, а також здійснює купівлю-продаж небалансів електричної енергії, забезпечує роботу ринку ДП та придбаває ДП з метою дотримання операційної безпеки ОЕС України та виконує покладені на нього спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії. ОСП отримує від учасників ринку плату за послуги з передачі та послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління.

1.9.2. ОСП не має права провадити діяльність з купівлі-продажу електричної енергії, крім як з метою компенсації технологічних витрат електричної енергії на її передачу електричними мережами, балансування, у тому числі з метою надання/отримання аварійної допомоги операторам системи передачі суміжних держав та врегулювання небалансів електричної енергії. ОСП не повинен мати на праві власності, господарського відання або користування генеруючі потужності або здійснювати купівлю/продаж електричної енергії з метою отримання прибутку.

1.9.3. ОСП зобов'язаний мати власні банківські рахунки і управляти ними для проведення операцій з метою виконання обов'язків, визначених цими Правилами.

1.9.4. ОСП відповідає за прогнозування загального електроспоживання по областях регулювання (торгових зонах) для виконання обов'язків з балансування.

1.9.5. ОСП несе відповідальність за подання АКО сертифікованих даних комерційного обліку системи передачі.

1.9.6. ОСП опубліковує всю інформацію, що стосується роботи ОЕС України, відповідно до Порядку збору та передачі даних щодо функціонування ринку електричної енергії для оприлюднення на платформі прозорості ENTSO-E, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 19 червня 2018 року N 459 (далі - Порядок збору та передачі даних, Постанова N 459).

1.9.7. ОСП забезпечує розміщення на власному офіційному вебсайті актуальної редакції цих Правил з усіма змінами та доповненнями, затвердженими Регулятором, у форматі доступному для завантаження та подальшого редагування.

(пункт 1.9.7 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.10. Оператор системи розподілу

1.10.1. ОСП несе відповідальність за експлуатацію систем розподілу за місцем провадження господарської діяльності, визначеним ліцензією на право провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, виданою Регулятором.

1.10.2. ОСП має право купувати/продавати електричну енергію лише для компенсації втрат у власних системах розподілу. ОСП не повинен мати на праві власності, господарського відання або користування генеруючі потужності або здійснювати торгівлю електричною енергією з метою отримання прибутку.

1.10.3. ОСП несе відповідальність за передачу АКО сертифікованих даних комерційного обліку по всіх ТКО власної системи розподілу, для якої він виконує функцію постачальника послуг комерційного обліку.

1.11. Система управління ринком

1.11.1. За допомогою системи управління ринком здійснюється управління всіма процесами, зокрема, виконанням необхідних розрахунків, реєстрацією ринкових даних і результатів.

Система управління ринком забезпечує:

- 1) прогнозування загального навантаження;
- 2) проведення аукціонів на придбання ДП;
- 3) повідомлення результатів аукціонів на ДП;
- 4) адміністрування графіків виробництва/споживання;
- 5) подання пропозицій на балансуючу електричну енергію;
- 6) проведення розрахунків за небаланси електричної енергії;
- 7) видачу ОСП команд з балансування в режимі реального часу ППБ;
- 8) проведення розрахунків на ринку (виконання всіх розрахункових процесів), включаючи адміністрування остаточних позицій СВБ та розрахунку розмірів дебетів/кредитів рахунків учасників ринку;
- 9) обмін інформацією з учасниками ринку і функціонування необхідних баз даних;
- 10) ведення реєстрів учасників ринку з можливістю зазначення відповідних ролей;
- 11) інтерфейс і зв'язок з програмним забезпеченням РДН і ВДР, якими управляє ОР;
- 12) інтерфейс і зв'язок з системою прогнозування виробництва електричної енергії з ВДЕ, що продають електричну енергію гарантованому покупцю за "зеленим" тарифом, що працює в режимі, близькому до реального часу, управління якою здійснює гарантований покупець;
- 13) адміністрування комерційного обліку;
- 14) інтерфейс з системою диспетчерського управління і збору даних (SCADA);
- 15) інтерфейс та зв'язок з платформою моніторингу Регулятора;
- 16) інтерфейс та зв'язок з платформою прозорості ENTSO-E;
- 17) формування актів купівлі-продажу.

(пункт 1.11.1 доповнено підпунктом 17 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

1.11.2. ОСП в якості відповідального оператора системи управління ринком вибирає, встановлює, експлуатує і підтримує систему відповідно до положень цих Правил. Система управління ринком повинна повністю відповідати операціям, передбаченим цими Правилами.

1.11.3. Система управління ринком повинна відповідати загальноприйнятим принципам належної комерційної практики, бути заснована на сучасних, придатних і надійних інформаційних і комунікаційних технологіях та відповідати суворим специфікаціям щодо безперебійної роботи, підвищеної надійності і цілісності збереження даних.

1.11.4. Бази даних і канали передачі даних системи управління ринком повинні бути захищені за допомогою спеціальної системи безпеки, що не допускає доступ сторонніх осіб до інформації з обмеженим доступом. Сама система повинна забезпечувати захист від доступу до інформації з баз даних сторонніх

осіб.

1.11.5. ОСП забезпечує безперебійне функціонування системи управління ринком.

1.11.6. Учасники ринку мають право на доступ до інформації, що міститься в базах даних системи управління ринком, що їх безпосередньо стосується.

1.11.7. ОСП організовує авторизований доступ до системи управління ринком для своїх працівників, диференціюючи його відповідно до виконуваних функцій оперативного управління системою, функцій АР і функцій АКО, для забезпечення конфіденційності інформації/даних.

1.11.8. АР надає кожному учаснику ринку через його персональний кабінет доступ до записів даних розрахунків, що створив АР щодо цього учасника ринку, відповідно до інструкції з користування системою управління ринком. Авторизація користувачів системи відбувається із застосуванням особистого кваліфікованого електронного підпису (далі - КЕП).

(пункт 1.11.8 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

1.11.9. ОСП організовує авторизований доступ до системи управління ринком для Регулятора. АР надає Регулятору через його персональний кабінет доступ до записів даних розрахунків, що створив АР по кожному учаснику ринку.

(главу 1.11 доповнено пунктом 1.11.9 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485)

1.12. Системи обміну інформацією учасників ринку

1.12.1. Учасники ринку зобов'язані впровадити системи (апаратне та програмне забезпечення), що забезпечать ефективний зв'язок із системою управління ринком, яку експлуатує ОСП (також у якості АР та АКО), відповідно до ролі учасника ринку.

1.12.2. ОСП визначає відповідні протоколи обміну даними для забезпечення зв'язку учасників ринку з програмним забезпеченням управління ринком та публікує такі протоколи обміну даними на власному офіційному вебсайті.

1.12.3. Учасник ринку повинен забезпечити відповідність власного апаратного та програмного забезпечення вимогам системи управління ринком, а також встановлення відповідного комп'ютерного і мережевого обладнання, що дозволить здійснювати обмін даними між АР і АКО та учасником ринку згідно з цими Правилами. ОСП зобов'язаний надати учасникам ринку технічні параметри комп'ютерного і мережевого обладнання.

1.12.4. Учасники ринку несуть відповідальність за надійність і безпеку свого комп'ютерного обладнання, за організацію телефонного та факсимільного зв'язку у своїх приміщеннях, необхідного для взаємодії з АР і ОСП.

1.12.5. АР веде облік усіх даних з розрахунків, що зберігаються АР щонайменше 5 років з дати їх створення.

1.12.6. Учасники ринку, ОСП (також у якості АР) зобов'язані забезпечувати передачу інформації, що здійснюється відповідно до цих Правил, у формі і за допомогою засобів, зазначених у протоколах обміну даними.

1.12.7. Якщо ОСП (також у якості АР) або інший учасник ринку з будь-яких причин не може використовувати рекомендовані засоби зв'язку, то кожен із них погоджується вжити всіх можливих заходів для забезпечення передачі інформації у строки та з дотриманням вимог щодо безпеки передачі даних, зазначених у цих Правилах.

1.12.8. ОСП організовує навчання учасників ринку користуванню програмним забезпеченням системи управління ринком і забезпечує їм підтримку та інструктування з цих питань.

1.13. Внесення змін до цих Правил

1.13.1. ОСП або учасники ринку мають право ініціювати внесення змін та доповнень до цих Правил відповідно до процедури, визначеної в цій главі.

1.13.2. Учасник ринку, як ініціатор внесення змін до цих Правил подає ОСП як адміністратору цих Правил свої зауваження та пропозиції щодо внесення змін до цих Правил у вигляді порівняльної таблиці, що містить редакцію відповідних положень (пунктів, підпунктів, абзаців тощо) чинних Правил, редакцію із запропонованими змінами та пояснювальну записку з обґрунтуванням необхідності внесення змін до цих Правил.

1.13.3. ОСП оприлюднює подані пропозиції учасників ринку (у термін не пізніше ніж 14 календарних днів після отримання таких пропозицій) або власні пропозиції на власному офіційному вебсайті і пропонує учасникам ринку та іншим заінтересованим особам надати свої зауваження та пропозиції до

запропонованих змін протягом визначеного строку, але не більше тридцяти календарних днів з дня оприлюднення.

1.13.4. Після отримання зауважень та пропозицій ОСП проводить узгоджувальну нараду за участі ініціатора, учасників ринку та інших осіб, які подали зауваження та пропозиції. Протокол узгоджувальної наради з висновком щодо поданих пропозицій змін до цих Правил протягом трьох робочих днів з дня проведення узгоджувальної наради надається Регулятору.

1.13.5. Остаточне рішення щодо внесення змін/доповнень до цих Правил приймає Регулятор у порядку, встановленому законодавством.

1.13.6. Якщо внесення змін та доповнень до цих Правил ініціює Регулятор, порядок обговорення проектів рішень Регулятора забезпечується відповідно до встановленого законодавства.

(главу 1.13 доповнено пунктом 1.13.6 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.14. Аудит роботи системи управління ринком

1.14.1. ОСП (у якості AP) повинен гарантувати, що аудит системи управління ринком проводиться незалежним аудитором з метою визначення її відповідності цим Правилам.

1.14.2. Метою аудиту системи управління ринком є встановлення факту і ступеня дотримання цих Правил у частині проведення розрахунків та виставлення рахунків у межах періоду, якого стосується цей аудит.

1.14.3. Вибір аудитора здійснюється за результатами тендеру на основі технічного завдання, розробленого ОСП. Результати тендеру доводяться ОСП до відома Регулятора. Аудит роботи системи управління ринком проводиться раз на рік, а за потреби може бути ініційованим Регулятором у будь-який час.

1.14.4. ОСП (у якості AP) з урахуванням положень пункту 1.14.5 цієї глави визначає технічне завдання на проведення аудиту роботи системи управління ринком та надає його для розгляду Регулятору.

1.14.5. Аудит роботи системи управління ринком включає:

- 1) аудит здійснення системою управління ринком зберігання створених або поданих учасниками ринку постійних і періодичних даних, що використовуються у зв'язку з цими Правилами;
- 2) аудит процесів, що застосовуються до таких даних відповідно до цих Правил;
- 3) аудит системи, процесів та процедур, що використовуються і застосовуються учасниками ринку з метою або у зв'язку з діями, зазначеними в підпунктах 1 та 2 цього пункту.

1.14.6. При встановленні і зміні умов визначених у технічному завданні на надання послуг з аудиту роботи системи управління ринком ОСП (також в якості AP) зобов'язаний урахувати:

- 1) необхідність і доцільність вирішення питань централізовано;
- 2) необхідність і доцільність вирішення питань третіми сторонами окремо і незалежно одна від одної.

1.14.7. Технічне завдання повинно включати:

- 1) потрібний обсяг послуг, що надаються аудитором;
- 2) форму і періодичність звітів про результати;
- 3) будь-які інші питання, що ОСП (також у якості AP) вважає за необхідне розглянути під час аудиту роботи системи управління ринком.

1.14.8. ОСП (у якості AP) має право змінювати технічне завдання аудиту системи управління ринком кожного року і протягом року, за необхідності, з урахуванням вимог пункту 1.14.3 цієї глави. Зміни до технічного завдання подаються на розгляд Регулятору.

1.14.9. Договір про надання послуг з аудиту роботи системи управління ринком повинен містити вимоги до послуг аудитора щодо:

- 1) необхідності розкриття ОСП (у якості AP) наявності та характеру всіх аудиторських доручень аудитора, наданих будь-якою стороною;
- 2) права інших учасників ринку на залучення зовнішніх аудиторів та положення щодо взаємодії таких аудиторів з аудитором роботи системи управління ринком;
- 3) термінового повідомлення про всі проблеми щодо питань, що становлять предмет аудиту роботи системи управління ринком;
- 4) виконання зобов'язань про конфіденційність у такій формі, що обґрунтовано вимагається ОСП (у якості AP).

1.14.10. ОСП (у якості AP) вживає заходів відповідно до підпункту 2 пункту 1.14.9 цієї глави з метою реалізації прав учасників ринку на залучення зовнішніх аудиторів та їх співпраці з аудитором роботи системи управління ринком.

1.14.11. Результати аудиту роботи системи управління ринком викладаються в аудиторських звітах, якщо інше не встановлено ОСП (в якості AP).

1.14.12. Аудитор не зобов'язаний повідомляти про питання, що перебувають поза межами технічного завдання.

1.14.13. Аудитор надає Регулятору і ОСП (також у якості АР) аудиторські звіти, що включають висновки.

1.14.14. Аудитор та ОСП (також у якості АР) готують версію аудиторських звітів для оприлюднення, що не повинна містити інформацію, яку ОСП (також у якості АР) не має права розкривати відповідно до глави 1.16 цього розділу.

1.14.15. ОСП (у якості АР) оприлюднює на власному офіційному вебсайті версію аудиторських звітів, зазначену в пункті 1.14.14 цієї глави.

1.14.16. ОСП (у якості АР) доручає відповідним учасникам ринку провести коригувальні заходи, що можуть вимагатись після отримання аудиторських звітів.

1.14.17. Без шкоди для будь-яких конкретних прав доступу, передбачених в інших документах, кожний учасник ринку надає аудитору інформацію (зі збереженням конфіденційності) щодо систем, специфікацій на системи та інших документів, що використовуються цим учасником ринку для виконання своїх зобов'язань і функцій, передбачених цими Правилами.

1.14.18. На письмову вимогу аудитора учасник ринку негайно надає письмову відповідь про всі невіршені на дату отримання вимоги суперечки, що стосуються торгівлі відповідно до цих Правил.

1.14.19. У разі виникнення суперечки щодо правильності результатів аудиту роботи системи управління ринком ОСП інформує про це Регулятора.

1.14.20. ОСП (у якості АР) має право у будь-який час запросити аудитора провести позачерговий аудит роботи системи управління ринком з дотриманням вимог пункту 1.14.3 цієї глави.

1.15. Форс-мажор

1.15.1. Під форс-мажором розуміють надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань будь-якого учасника ринку, передбачених умовами цих Правил.

1.15.2. Обставини форс-мажору поділяються на такі категорії:

1) викликані винятковими погодними умовами і стихійним лихом (повінь, циклон, шторм, цунами, осідання ґрунту, землетрус, пожежа тощо);

2) надзвичайні та невідворотні обставини, що об'єктивно унеможливають виконання зобов'язань учасника ринку, передбачених умовами цих Правил, а також бездіяльність третіх осіб, на яких не поширюється дія цих Правил (страйки, саботаж, локаут, вибухи та вихід з ладу чи пошкодження машин та устаткування, оголошена чи неоголошена війна, масові заворушення, піратство тощо);

3) регламентовані умови відповідних рішень та акти державних органів влади (ембарго, заборона (обмеження) експорту/імпорту тощо).

1.15.3. Строк виконання зобов'язання учасника ринку, що зазнав впливу форс-мажору, переноситься на весь період його дії, включаючи період ліквідації наслідків. При цьому такий учасник ринку не буде нести відповідальність за прострочені зобов'язання.

1.15.4. Учасник ринку, який зазнав впливу форс-мажору, зобов'язаний негайно за допомогою будь-якого засобу зв'язку повідомити ОСП та Регулятора про настання форс-мажору не пізніше ніж через 2 робочі дні з моменту виникнення форс-мажору, а також надати у письмовій формі офіційне підтвердження настання форс-мажорних обставин. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про неможливість виконання прийнятих за цими Правилами зобов'язань позбавляє відповідного учасника ринку права посилатися на будь-яку вищевказану обставину як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання вимог за цими Правилами.

1.15.5. Протягом трьох календарних днів після настання форс-мажору учасники ринку, на яких поширилася його дія, повинні обговорити і погодити продовження своєї роботи відповідно до цих Правил і Кодексу системи передачі.

1.15.6. Учасник ринку не звільняється від виконання зобов'язань, що виникли перед настанням форс-мажору, що викликав призупинення виконання зобов'язань за цими Правилами.

1.15.7. Наявність обставин форс-мажору підтверджується відповідним документом Торгово-промислової палати України або відповідними територіальними відділеннями.

1.16. Конфіденційність

1.16.1. Кожен учасник ринку, який отримує конфіденційну інформацію:

1) не повинен розголошувати таку конфіденційну інформацію будь-якому учаснику ринку, за винятком випадків, передбачених цими Правилами;

2) повинен використовувати або відтворювати конфіденційну інформацію для цілей, для яких вона була розкрита, чи іншої мети, визначеної положеннями цих Правил;

3) не повинен надавати будь-якій особі, яка не є учасником ринку, доступ до конфіденційної інформації, за винятком:

потенційних покупців/продавців від учасника ринку (після письмового підтвердження дотримання конфіденційності покупцем/продавцем);

зовнішніх професійних консультантів або радників (після письмового підтвердження дотримання конфіденційності консультантами або радниками);

будь-яких банків або фінансових установ, від яких такий учасник ринку, який розкриває інформацію, намагається отримати або отримує фінансування (після письмового підтвердження дотримання конфіденційності банком або фінансовою установою);

Регулятора, державного органу, органу управління або особи, яка має юрисдикцію/контроль над учасником ринку, який розкриває інформацію, що вимагається законодавством відповідної юрисдикції або умовами відповідної ліцензії.

1.16.2. Положення цієї глави не застосовуються до будь-якої інформації, що на момент розкриття перебувала у відкритому доступі.

1.16.3. Положення цієї глави є обов'язковими для учасників ринку, зокрема їх посадових осіб та офіційних представників, а також працівників суб'єктів господарювання, що припинили свою участь на ринку та на яких дія цих Правил більше не поширюється.

1.16.4. Учасникам ринку, їх посадовим особам та офіційним представникам, а також працівникам забороняється займатися будь-якою діяльністю, яка може мати негативний вплив на конкуренцію або може надавати переваги будь-яким іншим учасникам ринку.

1.16.5. У разі розкриття конфіденційної інформації або порушення положень пунктів 1.16.1 - 1.16.4 цієї глави учасники ринку, їх посадові особи та офіційні представники, а також працівники несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством.

II. Двосторонні договори

2.1. Правила здійснення купівлі-продажу за двосторонніми договорами

2.1.1. Торгівля на РДД здійснюється виключно на двосторонній основі шляхом укладання ДД. Істотною умовою договору повинна бути відповідальність за небаланс, що може спричинити невиконання такого договору.

2.1.2. Усі учасники ринку мають право брати участь на РДД за умови, що вони дотримуються цих Правил та вимог Закону.

2.1.3. ДД повинні бути зареєстровані ОСП за процедурою реєстрації, визначеною у главі 2.2 цього розділу.

2.1.4. Реєстраційні дані щодо ДД, що подаються ОСП учасниками ринку, можуть бути змінені або відкликані учасниками ринку до закриття воріт для реєстрації ДД (11:00 за один день до торгового дня, d-1). Для реєстрації ДД контрагент такого ДД також зобов'язаний внести відповідні зміни до закриття воріт. Після реєстрації обома контрагентами ОСП видається відповідне повідомлення.

Реєстраційні дані щодо ДД можуть подаватись необмежену кількість разів до закриття воріт для реєстрації ДД. У роботу приймаються останні, подані до закриття воріт реєстраційні дані щодо ДД.

(пункт 2.1.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

2.1.5. Обсяги електричної енергії на кожний розрахунковий період, що включаються у ДД, є предметом домовленостей між учасником ринку, який продає електричну енергію, та учасником ринку, який купує електричну енергію.

2.1.6. Періоди постачання для щодобової реєстрації ОСП ДД повинні бути погодинними для кожного розрахункового періоду торгового дня (день d). Розрахунковий період починається з 00:00 торгового дня.

2.1.7. Обсяги електричної енергії, що купуються і продаються за ДД, є договірними зобов'язаннями щодо відпуску/відбору електричної енергії. Відповідні відхилення враховуються при розрахунку небалансу електричної енергії згідно з цими Правилами.

2.2. Реєстрація двосторонніх договорів

2.2.1. ОСП здійснює управління електронною платформою, на якій учасники ринку, які здійснювали торгівлю електричною енергією на двосторонній основі, реєструють відповідні обсяги електричної енергії для всіх розрахункових періодів кожного торгового дня.

2.2.2. Закриття воріт для реєстрації обсягів електричної енергії, що відповідають розрахунковим періодам торгового дня, на електронній платформі відбувається об 11:00 за один день до торгового дня (d-1).

2.2.3. Реєстрація ДД включає 24 рядки (23 рядки для переходу на літній час і 25 рядків для переходу на

зимовий час) із зазначенням обсягів електричної енергії на розрахунковий період торгового дня та таку інформацію:

- 1) ЕІС-код учасника ринку, який продає електричну енергію;
- 2) ЕІС-код учасника ринку, який купує електричну енергію;
- 3) розрахунковий період (день/місяць/рік);
- 4) добовий договірний обсяг (МВт·год);
- 5) ідентифікатор зони.

2.2.4. Обсяг електричної енергії виражається у МВт·год з точністю до трьох знаків після коми.

2.2.5. Учасник ринку, який продає електричну енергію, та учасник ринку, який купує електричну енергію, повинні подати повідомлення про реєстрацію ДД із зазначенням обсягів електричної енергії, що рівні між собою. Учасники ринку можуть відкликати або змінювати свої зареєстровані ДД до закриття воріт реєстрації ДД.

2.2.6. Учасник ринку, який продає електричну енергію, та учасник ринку, який купує електричну енергію, які подали повідомлення для реєстрації обсягів купівлі-продажу електричної енергії на двосторонній основі, що рівні між собою, отримують від ОСП автоматичне повідомлення на електронній платформі про те, що зареєстрований ДД є дійсним.

2.2.7. Учасники ринку, які подали повідомлення для реєстрації неоднакових обсягів електричної енергії, отримують від ОСП автоматичне повідомлення на електронній платформі про те, що надані повідомлення про реєстрацію є недійсними із зазначенням причини відхилення. Після повідомлення учасників ринку реєстрація неоднакових обсягів відміняється.

2.2.8. Об 11:00 d-1, учасники ринку отримують від системи управління ринком інформацію про прийняття та/або відхилення всіх поданих учасником ринку повідомлень про реєстрацію ДД.

2.2.9. Якщо під час реєстрації ДД учасник ринку подав повідомлення на реєстрацію обсягу електричної енергії, що не покривається його наявною фінансовою гарантією відповідно до розрахунків, наведених у розділі VI цих Правил, така реєстрація відхиляється, а такий учасник ринку отримує відповідне повідомлення із зазначенням причини відхилення та деталей.

2.2.10. СВБ, у рамках дозволеного обсягу продажу на день d, до 18:00 d-2 визначає максимально можливий обсяг продажу за ДД кожному з учасників ринку, які входять до складу такої балансуєчої групи.

Якщо під час реєстрації ДД учасник ринку подав повідомлення на реєстрацію обсягу електричної енергії, який більший за обсяг, що визначений для нього СВБ, така реєстрація відхиляється, а такий учасник ринку отримує відповідне повідомлення із зазначенням причини та деталей відхилення.

(главу 2.2 доповнено пунктом 2.2.10 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

2.3. Розрахунок максимальних обсягів продажу

2.3.1. Максимальний обсяг продажу на РДН для СВБ gr у зоні z для кожного торгового дня d (сальдоване значення) розраховується за формулою

(абзац перший пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 15.02.2021 р. N 234)

$$\text{якщо } \left(FG_{gr,d,z}^{\text{факт}} \leq (Wimb_{gr,d,z} \cdot N_{gr} \cdot d-1) \right), \quad \text{то}$$

(абзац другий пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

$$AQ_{gr,d,z} = \sum_{mp}^{gr} \sum_e^{mp} 24 \cdot W_{л.п.е}$$

інакше якщо

$$\left(FG_{gr,d,z}^{\text{факт}} \leq ((Wimb_{gr,d,z} + Wcons_{gr,d,z} \cdot Kimb_{gr}^{d-30}) \cdot Dt_{gr,d,z}) \right), \quad \text{то}$$

(абзац п'ятий пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, від 04.12.2020 р. N 2328)

$$AQ_{gr,d,z} = \sum_{mp}^{gr} \sum_e^{mp} 24 \cdot W_{л.п.е} - W_{sel}$$

інакше

$$AQ_{gr,d,z} = \left(\frac{FG_{gr,d,z}^{факт} - Dt_{gr,d,z}}{N_{gr,d-30}^{d_{mid}(IMSP_{z,t})}} + \sum_{mp}^{gr} \sum_e^{mp} 24 \cdot W_{л.п.е} - W_{imb_{gr,d,z}} - W_{co} \right) \cdot \frac{1}{Kb_{g_{gr,d,z}}}$$

(абзац восьмий пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, від 04.12.2020 р. N 2328)

де $FG_{gr,d,z}^{факт}$ - розмір наявної фінансової гарантії у СВБ gr на торговий день d;

$$W_{imb_{gr,d,z}} = \max_{d-30,d} (\sum_{mp}^{gr} \sum_t^d |W_{imb_{mp,t,z}}|), \text{ для усіх } W_{imb_{mp,t,z}} < 0$$

- максимальний обсяг небалансу електричної енергії для учасників ринку tr, що входять до балансуєчої групи СВБ gr, за один день за попередні 30 днів перед торговим днем d;

(абзац десятий пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

N_{gr} - кількість днів, для яких необхідне забезпечення фінансовою гарантією у випадку створення і-им учасником ринку небалансу електричної енергії, що визначається відповідно до часу отримання учасником ринку платіжного документа та часу, протягом якого учаснику може бути встановлений статус "Дефолтний". Для СВБ, у балансуєчій групі яких не використовуються сертифіковані дані комерційного обліку при розрахунку небалансу електричної енергії, $N_{gr} = 5$, для інших СВБ $N_{gr} = 8$;

$d_{-30}^{d_{mid}(IMSP_{z,t})}$ - медіанна ціна небалансу електричної енергії за попередні 30 днів перед торговим днем d, що визначається як ціна, отримана з середини діапазону цін небалансів за попередні 30 днів або ж, якщо число вказаних цін є парним, отримана як середнє значення для двох цін небалансів, що знаходяться в середині діапазону цін небалансів за попередні 30 днів;

(абзац дванадцятий пункту 2.3.1 у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 04.12.2020 р. N 2328)

$Dt_{gr,d,z}$ - сума залишку дебіторської заборгованості попереднього періоду;

$W_{л.п.е}$ - потужність генеруючої одиниці e, що була визначена для учасника ринку при отриманні ліцензії;

$$W_{\text{cons}}^{\text{gr,d,z}} = \sum_{\text{mp}}^{\text{gr}} \sum_{\text{TKO}}^{\text{mp}} \max_{d-30} W_{\text{cons}}^{\text{TKO,d,z}} \quad - \text{максимальний обсяг}$$

споживання учасника ринку за останні 30 днів по кожній ТКО;

(абзац п'ятнадцятий пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

$$W_{\text{sel}}^{\text{факт}}_{\text{gr,d,z}} = \sum_{\text{mp}}^{\text{gr}} \sum_t^d W_{\text{sel}}^{\text{факт}}_{\text{mp,t,z}} \quad - \text{сумарний обсяг проданої учасником ринку}$$

електричної енергії, за вирахуванням сумарного обсягу купленої електричної енергії, по кожному розрахунковому періоду t у торговий день d на РДД, що зареєстрований в електронній платформі ОСП;

(абзац шістнадцятий пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

$$K_{\text{imb}}^{\text{gr,d-30}} = \max_{d-30,d} \left(\frac{\sum_{\text{mp}}^{\text{gr}} \sum_t^d |W_{\text{imb}}^{\text{mp,t,z}}|}{W_{\text{cons}}^{\text{gr,d,z}}} \right), \text{ для усіх } W_{\text{imb}}^{\text{mp,t,z}} < 0$$

- коефіцієнт небалансу електричної енергії для учасника ринку за останні 30 днів;

(абзац сімнадцятий пункту 2.3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

$K_{\text{bg}}^{\text{gr,d,z}}$ - коефіцієнт, що визначає зменшення обсягу необхідної фінансової гарантії для СВБ, діяльність балансуючих груп яких не призводить до утворення небалансу електричної енергії на ринку електричної енергії, та визначається таким чином:

якщо, $(W_{\text{simb}}^{\text{gr,z}180} = 0)$ то, $K_{\text{bg}}^{\text{gr,d,z}} = 0.4$

якщо, $(W_{\text{simb}}^{\text{gr,z}120} = 0)$ то, $K_{\text{bg}}^{\text{gr,d,z}} = 0.6$

якщо, $(W_{\text{simb}}^{\text{gr,z}60} = 0)$ то $K_{\text{bg}}^{\text{gr,d,z}} = 0.8$

інакше, $K_{\text{bg}}^{\text{gr,d,z}} = 1$

де $W_{\text{simb}}^{\text{gr,z}T} = \sum_d^T \sum_{\text{mp}}^{\text{gr}} \sum_t^D W_{\text{imb}}^{\text{mp,t,z}}$ - сумарний небаланс усіх учасників ринку mp, що входять до балансуючої групи СВБ gr, за останні 180/120/60 днів відповідно.

2.3.2. До 11:15 дня, що передує торговому дню d-1, кожна СВБ зобов'язана надати ОСП прогностичні максимальні обсяги продажу на РДН, що визначені на основі даних про обсяг фактичної наявної фінансової гарантії, з розбивкою по кожному учаснику ринку, який входить до її балансуючої групи, виходячи із величини наявних фінансових гарантії цієї СВБ.

(пункт 2.3.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

2.3.3. Після отримання даних від СВБ відповідно до пункту 2.3.2 цієї глави ОСП проводить перевірку отриманих даних на відповідність зареєстрованим на РДД обсягам та величині наявних фінансових гарантії.

2.3.4. У разі отримання помилкових значень від СВБ або неотримання їх від СВБ у встановлений пунктом 2.3.2 цієї глави термін ОСП проводить для такої СВБ розрахунок максимальних обсягів продажу на РДН пропорційно до обсягів продажу на РДД кожним учасником ринку, який входить до балансуючої групи такої (таких) СВБ.

(пункт 2.3.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

2.3.5. Об 11:30 дня, що передує торговому дню, ОСП повідомляє ОР максимальний обсяг продажу на РДН по кожному учаснику ринку на торговий день d по кожній торговій зоні z.

(пункт 2.3.5 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

2.3.6. Об 14:00 дня, що передує торговому дню (d-1), для складання графіків електричної енергії на торговий день ОР визначає і повідомляє кожному учаснику ринку та ОСП (по кожному учаснику ринку) обсяг проданої та купленої електричної енергії на РДН по кожному розрахунковому періоду торгового дня в кожній зоні.

2.3.7. Для гарантованого покупця максимальний обсяг продажу на РДН по кожному розрахунковому періоду торгового дня в кожній зоні дорівнює сумарній потужності генеруючих одиниць, що входять до складу його балансувальної групи, що була визначена для учасника ринку при отриманні ліцензії.

(пункт 2.3.7 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

2.3.8. Максимальний обсяг продажу на ВДР розраховується ОР по кожному учаснику ринку для кожного торгового дня d та торгової зони z виходячи з максимального обсягу продажу на РДН, що повідомляється згідно з пунктом 2.3.5 цієї глави, та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН, повідомлених згідно з пунктом 2.3.6 цієї глави.

(главу 2.3 доповнено пунктом 2.3.8 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

2.4. Двосторонні домовленості

2.4.1. Учасники ринку повинні самостійно домовлятися та вирішувати питання щодо фінансового забезпечення своїх ДД.

2.4.2. Якщо учасник ринку, який продає електричну енергію, розриває договір через прострочену заборгованість учасника ринку, який купує електричну енергію, учасник ринку, який продає електричну енергію, зобов'язаний негайно повідомити про це ОСП і Регулятора.

2.4.3. Обмеження місячного обсягу продажу електричної енергії за ДД між виробниками та іншими учасниками ринку електричної енергії, що входять до складу одного вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованими між собою, складає 50 відсотків їх місячного обсягу продажу електричної енергії (крім договорів, укладених для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії).

(главу 2.4 доповнено пунктом 2.4.3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 24.11.2021 р. N 2250)

III. Допоміжні послуги

3.1. Загальні положення

3.1.1. ОСП у відкритий, прозорий і недискримінаційний спосіб закуповує ДП у учасників ринку, які набули статусу ПДП. Правила, визначені у цьому розділі, забезпечують для ОСП доступність достатнього обсягу ДП у найбільш ефективний спосіб.

3.1.2. Кодекс системи передачі визначає технічні вимоги до ДП та технічні характеристики процесу надання ДП.

3.1.3. На ринку ДП можуть брати участь учасники ринку, які:

1) на праві власності або інших законних підставах володіють, здійснюють розпорядження або користування одиницями надання ДП, що генерують електричну енергію, пройшли перевірку, провели випробування електроустановки відповідно до Кодексу системи передачі, внесені до Реєстру ПДП та загальна встановлена потужність яких у точці приєднання більша 20 МВт;

2) на праві власності або інших законних підставах володіють, здійснюють розпорядження або користування одиницями надання ДП, що споживають електричну енергію, пройшли перевірку, провели випробування електроустановки відповідно до Кодексу системи передачі, внесені до Реєстру ПДП та загальна регулююча потужність яких у точці приєднання більша 1 МВт;

3) виконують функцію агрегатора об'єктів розподіленої генерації, сумарна приєднана потужність яких більше 20 МВт, та/або об'єктів споживання, загальна регулююча потужність яких не менша 1 МВт, пройшли перевірку, провели випробування електроустановки відповідно до Кодексу системи передачі, внесені до Реєстру ПДП та уклали договір з власниками розподіленої генерації/об'єктів споживання на представництво їх інтересів щодо постачання ДП ОСП.

(пункт 3.1.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

3.1.4. На ринку ДП ОСП здійснює придбання ДП (продуктів) із таким характеристиками:

1) ДП (продукт) з надання резервів регулювання частоти та активної потужності:

Продукт	Мінімальний одиничний обсяг закупівлі	Дискретність (крок) не менше	Напрямок закупівлі	Кількість пар "ціна - обсяг"	Ознака ділимості
РПЧ	1 МВт*	1 МВт	Симетрично - на завантаження і розвантаження	1	Так
аРВЧс	1 МВт*	1 МВт	Симетрично - на завантаження і розвантаження	до 10 (включно) у зростаючому порядку ціни	
аРВЧз	1 МВт*	1 МВт	На завантаження	до 10 (включно) у зростаючому порядку ціни	
аРВЧр	1 МВт*	1 МВт	На розвантаження	до 10 (включно) у зростаючому порядку ціни	
рРВЧз	1 МВт*	1 МВт	На завантаження	до 10 (включно) у зростаючому порядку ціни	
рРВЧр	1 МВт*	1 МВт	На розвантаження	до 10 (включно) у зростаючому порядку ціни	
РЗз	1 МВт*	1 МВт	На завантаження	до 10 (включно) у зростаючому порядку ціни	
РЗр	1 МВт*	1 МВт	На розвантаження	до 10 (включно) у зростаючому порядку ціни	

У наведеній таблиці:

продукт є ДП, що набуває властивостей товару на ринку ДП;

мінімальний одиничний обсяг закупівлі - характеристика продукту, що означає мінімальний обсяг обігу товару на ринку ДП;

дискретність (крок) - характеристика продукту, що означає мінімальний прирощений обсяг обігу товару на ринку ДП;

ознака ділимості - обсяг товару на ринку ДП, що може бути зменшений у процесі обігу до мінімального одиничного обсягу закупівлі з визначеною дискретністю (кроком);

напрямок закупівлі - обсяг товару на ринку ДП, що може пропонуватися на продаж постачальником ДП по ресурсному об'єкту: окремо тільки резерв завантаження або окремо тільки резерв розвантаження, або тільки комплексно - одночасно резерв завантаження і резерв розвантаження;

кількість пар "ціна - обсяг" - кількість пар "ціна - обсяг" що може пропонуватися постачальником ДП у межах однієї одиниці надання ДП;

2) ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК:

фактична видача всього діапазону регулювання напруги та реактивної потужності без виробництва активної потужності в реальному часі за командою ОСП за час, що не перевищує 10 хвилин з моменту видачі команди ОСП;

розташування в мережі передачі електроенергії безпосередньо в контрольній точці напруги;

3) ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій:

можливість пуску одиницею надання ДП в умовах відсутності напруги в зовнішній мережі та електричне розташування в мережі передачі електроенергії, що дозволяє здійснити передачу виробленої енергії на власні потреби АЕС (ТЕС) з урахуванням втрат електричної енергії в мережі передачі електроенергії, а також наявність одиниці надання ДП у плані відновлення ОЕС України після особливої системної аварії (та/або регіональними планами відновлення) для відновлення роботи ОЕС України або її окремих регіонів.

3.1.5. ДП надаються як на обов'язкових, так і на добровільних засадах. Користувачі системи передачі або системи розподілу, які є споживачами електроенергії, надають ДП ОСП на добровільних засадах.

3.1.6. Генеруючі одиниці типу С та D (категорії яких визначені Кодексом системи передачі), що збудовані

після набрання чинності Кодексом системи передачі, а також генеруючі одиниці типу С та D, що протягом п'яти років до дати набрання чинності Кодексом системи передачі пройшли модернізацію та/або реконструкцію, зобов'язані бути технічно спроможні надавати ДП з РПЧ, РВЧ та РЗ та протягом 12 календарних місяців із запровадження нової моделі ринку пройти перевірку та провести випробування електроустановки відповідно до Кодексу системи передачі.

3.1.7. Принципи планування та визначення загальних обсягів ДП з регулювання частоти та активної потужності, що закуповуються ОСП, регламентуються Кодексом системи передачі.

3.1.8. Визначення обсягів фактично наданих ДП для забезпечення регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК здійснюється за результатами фактичної активації цієї послуги.

3.1.9. Визначення обсягів фактично наданих ДП для забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії здійснюється за результатами обчислення годин фактичної готовності протягом періоду, на який закуповується ця послуга.

3.2. Порядок реєстрації ПДП

3.2.1. Кандидат у ПДП подає ОСП заяву щодо приєднання до договорів про надання ДП, типові форми яких наведені в додатках 3, 4 та 5 до цих Правил, та включення до Реєстру ПДП. Форма заяви про приєднання до відповідних договорів про надання ДП оприлюднюється ОСП на власному офіційному вебсайті.

До заяви додається копія Свідоцтва про відповідність вимогам до ДП електроустановки потенційного ПДП. Наявність договору за умови наявності сертифіката, строк дії якого минув і не був поновлений, не дає ПДП права на участь на ринку ДП та є підставою для виключення такого ПДП з реєстру ПДП.

(абзац другий пункту 3.2.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.2.2. ОСП розглядає заяву та не пізніше ніж через 5 робочих днів з дати її отримання інформує кандидата у ПДП щодо повноти та коректності надання інформації. У випадку надання неповної та/або недостовірної інформації ОСП повідомляє про це кандидата у ПДП, який у свою чергу надає необхідну інформацію протягом 14 календарних днів з дати отримання повідомлення.

Якщо кандидат у ПДП не надав необхідну інформацію протягом цього терміну, заява щодо приєднання до договорів про надання відповідних ДП не розглядається.

3.2.3. Протягом десяти робочих днів з моменту отримання повної та коректної інформації ОСП вносить кандидата у ПДП до Реєстру ПДП і надає доступ до аукціонної платформи.

3.2.4. У разі зміни даних, зазначених у Реєстрі ПДП, що не носять технічний характер, ПДП зобов'язаний протягом трьох робочих днів надати ОСП документи з урахуванням змінених даних. Строк надання цих документів може бути продовжено за згодою ОСП.

3.3. Порядок придбання ДП

3.3.1. Якщо обсяг запропонованої ДП за результатами відповідного аукціону на ДП перевищує або дорівнює обсягу, що був визначений ОСП для купівлі, ДП розподіляються на аукціоні на ДП за цінами пропозицій на ДП згідно з вимогами глави 3.15 цього розділу.

Якщо обсяг запропонованої ДП за результатами річного аукціону на ДП менший ніж потреба ОСП, ОСП акцептує всі обсяги, зазначені в наданих пропозиціях, та використовує для ПДП найменшу з ціни пропозицій на ДП відповідного ПДП або ціни, розрахованої за затвердженою Регулятором методикою.

(пункт 3.3.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 15.02.2021 р. N 233)

3.3.2. ОСП щоквартально та по кожній торговій зоні окремо визначає та надає на затвердження Регулятору частку ПДП на ринку ДП, перевищення якої передбачає зобов'язання надавати ДП за ціною, не вище ціни, розрахованої за затвердженою Регулятором Методикою для ДП із регулювання частоти та активної потужності (далі - частка ПДП на ринку ДП).

Після затвердження Регулятором частки ПДП на ринку ДП ОСП публікує її на власному веб-сайті.

(пункт 3.3.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.3.3. Частка ПДП на ринку ДП визначається для кожного продукту ДП із регулювання частоти та активної потужності окремо і застосовується на річному аукціоні.

(пункт 3.3.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах

енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.3.4. Для ДП із забезпечення РПЧ, РВЧ та РЗ частка ПДП на ринку ДП визначається окремо на завантаження та розвантаження.

(пункт 3.3.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.3.5. Частка на ринку ДП, перевищення якої передбачає зобов'язання надавати ДП за ціною, не вище ціни, розрахованої за затвердженою Регулятором Методикою, визначається за формулою

$$Sh = |Genpower - \sum Genser|, \text{ МВт},$$

де Genpower - обсяги РПЧ, РВЧ та РЗ, необхідні для забезпечення операційної безпеки функціонування ОЕС України, що визначені в Кодексі системи передачі, МВт;

$\sum Genser$ - загальна потужність ПДП, що сертифікована відповідно до вимог Кодексу системи передачі за кожним продуктом окремо, МВт.

(пункт 3.3.5 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.3.6. ПДП, чиє обладнання було сертифіковано відповідно до вимог КСП, має надавати ДП за ціною, яка не вище за ціну, що розрахована за Методикою, затвердженою Регулятором, якщо виконується хоча б одна з таких умов

$$Genpower - \sum Genser \geq 0 \text{ або } Shp \geq Sh,$$

де Shp - потужність сертифікованого обладнання відповідного ПДП, МВт.

(пункт 3.3.6 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.3.7. Закупівля ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК і забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій може здійснюватись за допомогою переговорної процедури без використання аукціонної платформи.

3.3.8. Під час переговорної процедури ОСП звертається до ПДП листом з пропозицією придбання ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК та з відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії за цінами, розрахованими відповідно до методики, затвердженої Регулятором. ПДП у термін до десяти робочих днів повинен надати письмову згоду щодо надання відповідної ДП. У разі відхилення ПДП пропозиції ОСП звертається до Регулятора з обґрунтуванням щодо зобов'язання такого ПДП надати ДП за ціною, розрахованою за методикою, затвердженою Регулятором.

3.3.9. Відповідно до обсягу реактивної енергії, наданої в результаті активації ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК, ОСП визначає платіж за надання відповідному ПДП або величину плати за невідповідність.

3.3.10. Потужність ПДП для подання пропозицій на резерви оцінюється на основі заявлених/задекларованих характеристик цих ПДП.

3.4. Зобов'язання ОСП щодо забезпечення функціонування ринку ДП

3.4.1. ОСП є відповідальним за оцінку вимог, планування та використання ДП. З цією метою ОСП зобов'язаний здійснювати моніторинг/контролювати здатність учасників ринку надавати ДП відповідно до їх зареєстрованих експлуатаційних характеристик, зазначених у Реєстрі ПДП.

3.4.2. ОСП здійснює моніторинг надання ДП у кожному розрахунковому періоді відповідно до Порядку моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг, що є додатком 6 до цих Правил.

Порядок моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг містить детальну інформацію щодо способу, за допомогою якого вимірюються відповідні ДП, процедури кількісного та якісного контролю, яких дотримується ОСП, що встановлені з урахуванням експлуатаційних особливостей ОЕС України.

3.4.3. ОСП щоквартально надає Регулятору звіт щодо функціонування ринку ДП та звіт щодо деталізованої оцінки вартості ДП відповідно до вимог визначених у цих Правилах.

3.4.4. ОСП розраховує та оприлюднює граничні ціни закупівлі ДП з РПЧ, РВЧ та РЗ відповідно до алгоритму, визначеного в цих Правилах.

3.5. Зобов'язання ПДП

3.5.1. ПДП зобов'язані виконувати умови договорів про надання допоміжних послуг та вимоги цих Правил щодо участі на ринку ДП.

3.5.2. Усі ПДП, які є виробниками електричної енергії, подають пропозиції ОСП щодо надання ДП в обсязі, що підтверджений на відповідність вимогам Кодексу системи передачі.

3.6. Нарахування платежів за ДП

3.6.1. Ціна надання ДП ПДП визначається за результатами аукціону на ДП або формується ОСП відповідно до алгоритму, визначеного в затвердженій Регулятором методики, таким чином:

- 1) для РПЧ, аРВЧ, рРВЧ, РЗ - у грн/МВт;
- 2) для регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК - у грн/МВАр-год;
- 3) для відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії - у грн/рік.

Ставка плати за готовність надання ДП ПДП за результатами аукціону на ДП повинна дорівнювати ціні пропозиції для кожного розрахункового періоду та для кожної прийнятої пропозиції, що отримана на аукціоні на ДП.

3.6.2. Обсяг надання ДП з РПЧ, аРВЧ, рРВЧ, РЗ упродовж кожного розрахункового періоду визначається за результатами аукціону на ДП (для кожної прийнятої пропозиції, що отримана на аукціоні) або відповідно до рішення Регулятора про зобов'язання ПДП надавати ДП у разі прийняття такого рішення.

3.6.3. Обсяг фактично наданих ДП з РПЧ, аРВЧ, рРВЧ, РЗ та факт надання ДП із регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК упродовж кожного розрахункового періоду розраховується за результатами моніторингу відповідно до цих Правил. ПДП отримує плату за надану в розрахунковому періоді ДП, що розраховується згідно з розділом V цих Правил.

3.6.4. Активація ДП з аРВЧ, рРВЧ та РЗ здійснюється на балансуєчому ринку шляхом видачі диспетчерських команд по відповідних пропозиціях балансуєчої електричної енергії. Таким чином, обсяги енергії, пов'язані з акцептованими пропозиціями на балансуєчу електричну енергію, розглядаються при розрахунках як балансуєча електрична енергія відповідно до розділу IV цих Правил. Обсяги електричної енергії, що пов'язані з активацією ДП з РПЧ та регулюванням напруги та реактивної потужності в режимі СК, розглядаються при розрахунках як небаланс.

3.6.5. У випадку надання одиницею надання ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії здійснюється оплата за електричну енергію, вироблену/відпущену для надання цієї послуги, розмір якої розраховується за ціною, визначеною згідно з розділом IX цих Правил.

3.6.6. ПДП, який не виконав зобов'язання щодо надання договірних обсягів ДП, несе відповідальність згідно з умовами договору про надання відповідної ДП та цими Правилами.

3.6.7. Ненадання або надання не в повному обсязі ДП ПДП тягне за собою нарахування плати за невідповідність, що визначається відповідно до цих Правил.

3.6.8. Результати моніторингу надання ДП використовуються для нарахування платежів за надання ДП та плати за невідповідність надання ДП та є підставою для позбавлення ПДП Свідоцтва про відповідність вимогам до ДП у частині надання відповідної ДП.

(пункт 3.6.8 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

3.6.9. Рішення щодо позбавлення ПДП Свідоцтва про відповідність вимогам до ДП у частині надання ДП приймається за результатами моніторингу, якщо кількість розрахункових періодів, у яких ДП була не надана, становить більше 30 % від загальної кількості розрахункових періодів, по яких у ПДП були зобов'язання з надання ДП.

Для позбавлення ПДП Свідоцтва про відповідність вимогам до ДП у частині надання ДП ОСП:

1) обчислює критичний розрахунковий період $N_{кр}$, після якого кількість випадків ненадання ДП перевищує допустимий відсоток ненадання відповідної ДП, за формулою

$$N_{кр} = 0,3 \times N_{заг},$$

де 0,3 - допустима доля ненадання ДП одиницею надання ДП;

$N_{заг}$ - загальна кількість розрахункових періодів у місяці, в яких в одиниці надання ДП були зобов'язання з надання ДП.

Усі розрахункові періоди, що слідуєть після $N_{кр}$, виключаються з розрахунків платежів (за надання ДП та плати за невідповідність надання ДП) по такій одиниці надання відповідної ДП;

2) вилучає одиницю надання ДП з Реєстру ПДП щодо надання відповідної ДП;

3) скасовує зобов'язання такої одиниці надання ДП з надання відповідної ДП на подальші місяці, а обсяги акцептованих резервів по такій одиниці надання ДП виставляє на наступні аукціони.

(пункт 3.6.9 у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516,

3.6.10. У випадку застосування пункту 3.6.9 цієї глави ОСП готує відповідний звіт щодо такого випадку та подає його Регулятору.

3.7. Планування ДП

3.7.1. ОСП щороку до 01 жовтня надає Регулятору план покриття потреб у ДП з розбивкою по кожному тижню планового року та окремо по торгових зонах.

3.7.2. У плані покриття потреб у ДП ОСП враховує елементи звітів щодо достатності генеруючих потужностей та інших подібних звітів, що він зобов'язаний готувати (прогноз адекватності потужності, план ремонтів/реконструкцій тощо).

3.7.3. Принципи визначення обсягів ДП у рамках надання ДП для кожного виду ДП наведені в Кодексі системи передачі.

3.8. Вимоги до звітів щодо ДП

3.8.1. Щороку до 01 лютого ОСП готує і подає Регулятору звіт за попередній календарний рік, що повинен включати:

- 1) загальну вартість ДП;
- 2) середньозважену ціну закупівлі ДП;
- 3) обсяг куплених ДП по кожному періоду закупівлі;
- 4) статистику законтракованих за результатами аукціонів на ДП обсягів резервів (за типами резервів та за періодами закупівлі);
- 5) випадки готовності надання ДП;
- 6) випадки невиконання диспетчерських команд щодо надання таких ДП.

3.8.2. ОСП забезпечує публікацію звітності щодо функціонування ринку ДП на платформі прозорості ENTSO-E, а також на власному офіційному вебсайті у відповідності до Інструкції щодо подання та публікації даних на ринку електричної енергії, розробленої відповідно до пункту 2 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 19 червня 2018 року N 459 (далі - Інструкція щодо подання та публікації даних). Терміни публікації не повинні перевищувати терміни, визначені у Порядку збору та передачі даних щодо функціонування ринку електричної енергії для оприлюднення на платформі прозорості ENTSO-E, затвердженому постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 19 червня 2018 року N 459.

3.9. Дії ОСП щодо забезпечення проведення аукціонів на ДП

3.9.1. З метою забезпечення можливості для ПДП представити пропозиції на аукціоні на ДП ОСП використовує і підтримує електронну аукціонну платформу для проведення аукціонів на ДП.

3.9.2. ПДП отримує доступ до аукціонної платформи відповідно до умов, визначених у цих Правилах.

3.9.3. ОСП для забезпечення проведення аукціонів на ДП здійснює:

- 1) управління аукціонною платформою;
- 2) обмін даними аукціонної платформи з системою управління ринком принаймні для отримання переліку кваліфікованих ПДП, які керують/оперують генеруючими одиницями/диспетчеризованим навантаженням і які можуть подавати пропозиції резерву по кожній ДП на аукціоні на ДП;
- 3) визначення вимог до резерву для всіх розрахункових періодів для кожного типу резерву для всіх торгових днів упродовж наступного року / кварталу / місяця окремо по торгових зонах. Такі вимоги до резерву оприлюднюються на офіційному вебсайті ОСП:
  - не пізніше 20 жовтня для річного аукціону на ДП;
  - не пізніше 25 числа останнього місяця кварталу для аукціону на ДП на наступний квартал;
  - не пізніше 26 числа місяця для аукціону на ДП на наступний місяць.Вимоги до резерву для тижневого/добового аукціону на ДП публікуються в день проведення відповідного аукціону;
- 4) визначення та повідомлення результатів аукціонів на ДП;
- 5) розгляд оскаржень результатів аукціону на ДП;
- 6) обмін даними з системою управління ринком з метою передачі результатів аукціону на ДП та інформації щодо обсягів, визначених рішенням Регулятора, та ціни, розрахованої на відповідну ДП згідно із затвердженою Регулятором методикою, за типами резервів для проведення розрахунків;
- 7) розрахунок граничної ціни закупівлі ДП;
- 8) формування ціни закупівлі ДП у разі зобов'язання ПДП надавати ДП у випадках передбачених Законом, та за цінами, сформованими відповідно до методики, затвердженої Регулятором.

3.9.4. ОСП розробляє та оприлюднює на власному офіційному вебсайті інструкцію користувача по роботі з аукціонною платформою на допоміжні послуги (далі - Інструкція користувача), що має на меті

допомогти у користуванні аукціонною платформою.

Вимоги до Інструкції користувача визначаються цим розділом.

3.9.5. ОСП забезпечує допомогу з організації роботи з аукціонною платформою всім учасникам аукціону на ДП. Контактна інформація та години роботи служби підтримки аукціонної платформи оприлюднюються на офіційному вебсайті ОСП.

3.9.6. Інструкція користувача складається окремо за кожною роллю. У тих випадках, коли учасник ринку електричної енергії виконує декілька ролей, він повинен керуватись відповідними Інструкціями користувача по кожній ролі окремо.

Інструкції користувачів за ролями та всі зміни та оновлення до них підлягають обов'язковому опублікуванню на офіційному вебсайті ОСП. Інструкції користувачів публікуються українською мовою.

ОСП залишає за собою право надавати користувачам Інструкцію користувача у форматі відео, аудіо або в інших формах, що є доступними для передачі, завантаження, зберігання, перегляду.

3.10. Аукціони на ДП

3.10.1. Проведення аукціонів на ДП включає такі етапи:

- 1) ОСП оприлюднює на власному офіційному вебсайті графік проведення аукціонів на ДП;
- 2) ОСП проводить розрахунок ціни, сформованої за затвердженою Регулятором методикою, якщо обсяг запропонованої ДП є меншим ніж потреба ОСП у цій ДП або якщо ДП надається ПДП, частка яких на ринку цих послуг або окремої частини ОЕС України з наявними системними обмеженнями перевищує встановлену Регулятором на наступний календарний рік, та оприлюднює результати розрахунку на власному офіційному вебсайті;
- 3) ОСП оприлюднює на власному офіційному вебсайті деталі аукціону на ДП та розраховану граничну ціну;
- 4) відкриття воріт аукціону на ДП;
- 5) подання пропозицій відповідно до деталей аукціону на ДП;
- 6) закриття воріт аукціону на ДП;
- 7) визначення результатів аукціону на ДП;
- 8) повідомлення ПДП про результати аукціону на ДП через аукціонну платформу на ДП;
- 9) оскарження результатів аукціону на ДП.

3.10.2. Перед кожним аукціоном на ДП ОСП оприлюднює на своєму офіційному вебсайті деталі аукціону на ДП, що містять інформацію про:

- 1) торгову зону, по якій проводяться торги;
- 2) дату та місце проведення аукціону на ДП та оприлюднення результатів (у випадку застосування резервної процедури);
- 3) період закупівлі;
- 4) час відкриття та закриття воріт проведення аукціону на ДП;
- 5) продукти, що будуть придбаватися на аукціоні на ДП;
- 6) обсяги ДП, що закуповуються на аукціоні на ДП;
- 7) ціну, сформовану за затвердженою Регулятором методикою, на випадок, якщо обсяг запропонованої ДП виявиться меншим ніж потреба ОСП у цій ДП або якщо ДП надається ПДП, частка яких на ринку цих послуг або окремої частини ОЕС України з наявними системними обмеженнями перевищує встановлену Регулятором;
- 8) граничну ціну закупівлі ДП;

(пункт 3.10.2 доповнено новим підпунктом 8 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.07.2020 р. N 1433, у зв'язку з цим підпункти 8 - 12 вважати відповідно підпунктами 9 - 13)

- 9) форму подачі заявок;
- 10) адресу/електронну адресу, на яку подаються заявки (у випадку застосування резервної процедури);
- 11) граничний термін для оскарження результатів аукціону на ДП;
- 12) контактні дані (прізвище, ім'я, по батькові, номери телефонів, електронні адреси) працівників ОСП, які відповідальні за організацію та проведення аукціонів, контактну інформацію та графік роботи служби підтримки аукціонної платформи;

13) іншу додаткову інформацію (у разі необхідності).

3.10.3. У випадку перенесення дати проведення річного та/або квартального, та/або місячного, та/або тижневого аукціону ОСП повинен забезпечити оприлюднення інформації щодо оновлених дат проведення відповідного аукціону з дотриманням мінімальних граничних строків, встановлених для оприлюднення деталей аукціону та обґрунтування таких змін.

Обґрунтування змін дат проведення річного та/або квартального, та/або місячного, та/або тижневого

аукціону має бути оприлюднене на офіційному вебсайті ОСП та в аукціонній платформі одночасно з перенесенням дати проведення відповідного аукціону.

3.10.4. Час закриття воріт річного/квартального/місячного/тижневого/ добового аукціонів на ДП вказується у графіку/деталях проведення аукціонів на ДП. Якщо час закриття воріт відрізняється від часу, вказаного у графіку проведення аукціонів на ДП, то це вказується в деталях відповідного аукціону, які публікуються на офіційному вебсайті ОСП.

3.10.5. У разі неможливості проведення аукціону на ДП за стандартною процедурою застосовується резервна процедура проведення аукціонів на ДП.

3.10.6. ОСП має право проводити аукціони на ДП для придбання ДП на добу, тиждень, місяць, квартал та рік.

3.10.7. Добові аукціони на ДП проводяться протягом року кожного календарного дня у d-1.

Добовий аукціон на ДП проводиться лише на ті розрахункові періоди, на які потреба ОСП у резервах не задоволена на попередніх аукціонах або якщо виникла потреба в додаткових резервах.

(пункт 3.10.7 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

3.10.8. Уся інформація щодо часових рамок, зазначена в цих Правилах, зокрема кінцеві строки передачі даних, оголошення результатів тощо, приводиться у відповідність до системного часу аукціонної платформи.

3.10.9. Кожній ДП, акцептованій аукціонною платформою присвоюються унікальний ідентифікатор та часова відмітка.

3.10.10. Уповноважені особи ПДП повинні мати доступ до аукціонної платформи після реєстрації на ринку ДП. Інформація про всі операції та час їх здійснення через цю платформу зберігається в аукціонній платформі на ДП.

3.10.11. ОСП вживає заходів щодо збереження конфіденційності змісту пропозицій учасників аукціонів на ДП, що є конфіденційною інформацією.

З метою контролю цілісності і достовірності інформації, що передається в електронному вигляді, а також підтвердження її авторства під час участі в аукціонах на ДП, ОСП забезпечує використання КЕП.

(абзац другий пункту 3.10.11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

3.10.12. ОСП з метою інформування учасників ринку до 25 жовтня року, що передує року постачання ДП, оприлюднює на власному офіційному вебсайті графік проведення аукціонів на ДП, у якому зазначаються дати проведення та деталі аукціонів на ДП на наступний календарний рік.

У разі виникнення дефіциту на ДП ОСП повинен оприлюднити зазначену інформацію на власному офіційному вебсайті.

Графік проведення аукціонів на ДП формується з урахуванням інформації, зазначеної у плані покриття потреб у ДП.

3.10.13. Графіком проведення аукціонів на ДП визначаються терміни у які ОСП зобов'язаний оприлюднити деталі аукціону на ДП та у які має відбутися проведення аукціону.

3.10.14. ДП із забезпечення РПЧ, аРВЧ, рРВЧ, РЗ можуть виставлятися на добовому, тижневому, місячному, квартальному та річному аукціонах на ДП.

3.10.15. Пропозиції подаються в період з відкриття до закриття воріт відповідно до деталей аукціону на ДП. До закриття воріт пропозиції можуть бути відкликані та/або змінені.

3.10.16. Пропозиції резерву, подані ПДП відповідно до глави 3.3 цього розділу, ураховуються під час визначення результатів аукціонів на ДП.

3.10.17. ОСП має право повідомити (шляхом оприлюднення на власному офіційному вебсайті) учасників ринку про дати та деталі проведення аукціонів на ДП, що відрізняються від дат, зазначених у графіку проведення аукціонів на ДП. Обґрунтування таких змін оприлюднюються на офіційному вебсайті ОСП.

3.11. Кваліфікаційні критерії ПДП

3.11.1. ПДП зобов'язані подавати обов'язкові пропозиції резерву для кожного розрахункового періоду кожного торгового дня відповідно до зареєстрованих експлуатаційних характеристик і заявлених характеристик в обсягах, що не перевищують обсяги резерву, який визначений під час перевірки та проведення випробувань електроустановок ПДП з метою підтвердження їх відповідності вимогам ОСП до ДП, відповідно до процедури, визначеної Кодексом системи передачі.

3.11.2. На період дії декларації про неготовність ПДП можуть подавати пропозиції на надання ДП із забезпечення аРВЧ тільки на обсяг робочої потужності кожної генеруючої одиниці відповідно до такої декларації про неготовність та її заявлених характеристик.

3.12. Поведінка на аукціонах на ДП

3.12.1. ПДП зобов'язані утримуватися від будь-яких дій, що можуть призвести до порушення законодавства про захист економічної конкуренції або що порушують чи загрожують зірвати процедури підготовки та проведення аукціонів на ДП.

3.12.2. ОСП надає Регулятору інформацію щодо тих ПДП, чії дії призводять або призвели до порушення законодавства про захист економічної конкуренції або порушують чи загрожують зірвати процедури підготовки та проведення аукціонів на ДП.

3.13. Форма пропозицій та процес їх перевірки

3.13.1. Пропозиції на ДП подаються у формі, визначеній Інструкцією користувача за типом ДП (продуктом). Пропозиції на ДП, подані в іншій формі, автоматично відхиляються аукціонною платформою з направленням ПДП обґрунтування та не розглядаються під час визначення результатів аукціону на ДП.

ОСП перевіряє пропозиції ПДП на відповідність обсягам, що були перевірені відповідно до Кодексу систем передачі, з метою підтвердження їх відповідності вимогам ОСП.

3.13.2. Пропозиції на ДП розглядаються як безумовні та безвідкличні після часу закриття воріт аукціону на ДП, що визначений у деталях такого аукціону на ДП.

3.13.3. Пропозиції на ДП підлягають підтвердженню ОСП про отримання через аукціонну платформу. Якщо ОСП не надав такого підтвердження про отримання пропозиції, то пропозиція вважається неподаною.

3.13.4. Кожен ПДП має право подавати для кожного продукту з резерву (за винятком продуктів РПЧ) одну пропозицію резерву на завантаження та одну на розвантаження, кожна з яких містить до 10 (включно) пар "ціна - обсяг" у зростаючому порядку ціни.

3.13.5. Пропозиції резерву для РПЧ повинні включати для кожного розрахункового періоду торгового дня одну пару "ціна - обсяг".

3.13.6. У пропозиції на ДП зазначаються ціна та обсяг надання ДП згідно з вимогами, які зазначено в деталях аукціонів. Цінові пропозиції на ДП із забезпечення РПЧ, РВЧ та РЗ повинні бути виражені у грн/МВт за розрахунковий період з точністю до двох знаків після коми, бути більше нуля та менше або дорівнювати граничній ціні закупівлі ДП.

3.13.7. Обсяги пропозиції виражаються в МВт (цілими числами). Для річних, квартальних, місячних, тижневих аукціонів вони становлять сумарні обсяги ДП по кожному ПДП, від якого подається пропозиція, або для кожної одиниці надання ДП, якою володіє ПДП.

Для добових аукціонів обсяг пропозиції надається для кожної одиниці надання ДП. Розподіл відібраного резерву за одиницями надання ДП, що пройшли кваліфікацію, здійснюється за день до торгового дня за допомогою графіків фізичного відпуску та відбору.

(пункт 3.13.7 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.14. Резервна процедура проведення аукціонів на ДП

3.14.1. Якщо аукціон на ДП не може бути проведено через технічні проблеми в роботі аукціонної платформи, ОСП організовує резервну процедуру проведення такого аукціону. У цьому випадку ОСП повідомляє ПДП електронною поштою та/або будь-якими доступними засобами зв'язку про застосування резервної процедури проведення аукціонів на ДП.

3.14.2. Повідомлення про перехід на резервну процедуру проведення аукціону на ДП повинно містити інформацію про дату та час оприлюднення деталей аукціону на ДП або (якщо така інформація відома) відповідні деталі аукціону на ДП.

3.14.3. ОСП не несе відповідальності у випадку відсутності можливості зв'язатися з ПДП за допомогою вищезазначених засобів зв'язку. Пропозиції резервів, подані до переходу на резервну процедуру проведення аукціонів на ДП, вважаються недійсними і мають бути подані повторно відповідно до умов, передбачених цією резервною процедурою, а саме:

1) для річного, місячних, квартальних та тижневих аукціонів на ДП резервною процедурою є проведення цих аукціонів у паперовому вигляді. ОСП після оприлюднення повідомлення про перехід на резервну процедуру оприлюднює на власному офіційному вебсайті інформацію щодо місця, дати та часу проведення відповідного аукціону на ДП, а також усі умови, за яких він буде проведений;

2) для добового аукціону на ДП резервною процедурою є зміна засобів подачі пропозицій. Пропозиції подаються на електронну пошту ОСП. ОСП після оприлюднення повідомлення про перехід на резервну процедуру оприлюднює на власному офіційному вебсайті вичерпну інформацію щодо строків та умов проведення відповідного добового аукціону на ДП.

3.14.4. Якщо умови, передбачені резервною процедурою проведення аукціонів на ДП, не можуть бути

реалізовані вчасно для такого аукціону на ДП, цей аукціон скасовується, про що ОСП повідомляє ПДП у цей же день.

3.15. Визначення результатів аукціону на ДП та розподілення резерву потужності

3.15.1. Результати аукціону на ДП визначаються шляхом обрання найдешевших пропозицій першими до того моменту, доки чергова пропозиція на ДП повністю або частково не покриє необхідний обсяг ДП. Усі акцептовані пропозиції на ДП оплачуються за відповідними цінами пропозицій резервів.

(пункт 3.15.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.15.2. Результати аукціону на ДП отримуються шляхом застосування для кожного продукту аукціону на ДП такого розрахункового алгоритму аукціонної платформи на ДП:

1) спочатку для кожної ДП ОСП вибудовує ранжир пропозицій у порядку зростання цінової пропозиції;
2) у цьому ранжирі враховуються тільки пропозиції, що відповідають умовам глави 3.13 цього розділу;
3) відбираються пропозиції з найменшими цінами на відповідну ДП, сума яких не перевищує необхідний обсяг ДП. Потім залишковий пропонований обсяг ДП розподіляється ПДП, який (які) подав(ли) наступну найнижчу ціну пропозиції на ДП, якщо пропонований обсяг ДП не перевищує залишковий необхідний. Цей процес повторюється для решти необхідного обсягу ДП, що залишився непокритим;

4) якщо пропозиція ДП відповідно до наступної найнижчої цінової пропозиції дорівнює або більша за залишковий необхідний обсяг ДП, пропозиція ДП відбирається повністю або частково в межах величини обсягу залишкового необхідного резерву;

5) якщо два або більше ПДП подали однакові цінові пропозиції на загальний обсяг ДП, що перевищує залишковий необхідний обсяг, такий обсяг ДП розподіляється пропорційно обсягам потужності, зазначеним у пропозиціях ДП цих ПДП. У разі нецілих чисел, отриманих після пропорційного розподілу ДП, дані округлюються до найменшого цілого числа в МВт. При цьому залишкові обсяги потужності, що вивільнились після округлення, розподіляються учаснику ринку, що брав участь у пропорційному розподілі залишкових обсягів ДП та перший у часі подав пропозицію.

3.15.3. Обсяг ДП вважається розподіленим ПДП починаючи з часу, коли ПДП проінформований про результати аукціону на ДП та завершився період оскарження результатів такого аукціону. Якщо аукціон на ДП був проведений безуспішно, застосовується глава 3.14 цього розділу.

3.16. Повідомлення про результати аукціону на ДП

3.16.1. Після кожного аукціону на ДП кожному ПДП надається інформація про результати аукціону на ДП через аукціонну платформу, електронною поштою або за допомогою інших засобів зв'язку.

3.16.2. ОСП не пізніше ніж через 30 хвилин після закриття воріт аукціону на ДП повідомляє ПДП результати аукціону на ДП (у тому числі тих ПДП, чия пропозиція відхилена) із зазначенням, зокрема: обсягів та цін поданих пропозицій на ДП;
обсягів та цін акцептованих пропозицій на ДП.

Інформація щодо обсягів та цін поданих та акцептованих пропозицій на ДП зазначається по кожному продукту для відповідних розрахункових періодів відповідно до формату, визначеного в документації, що оприлюднена на офіційному вебсайті ОСП.

Якщо аукціонна платформа недоступна, інформація про результати аукціону на ДП надсилається кожному ПДП, який брав участь в аукціоні, на електронну пошту та/або іншими засобами зв'язку.

3.16.3. ОСП оприлюднює на власному офіційному вебсайті результати аукціону на ДП із зазначенням, зокрема, обсягів та цін акцептованих пропозицій на ДП.

Результати добового аукціону на ДП оприлюднюються не пізніше 17:00 дня проведення такого аукціону.

Результати річного/квартального/місячного/тижневого аукціону на ДП оприлюднюються після завершення процедури оскарження результатів відповідного аукціону.

(пункт 3.16.2 замінено пунктами 3.16.2 та 3.16.3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

3.17. Оскарження результатів аукціону на ДП

3.17.1. ПДП мають право оскаржити результати річного/квартального/місячного/тижневого аукціону на ДП упродовж одного робочого дня після того, як результати такого аукціону на ДП повідомлені ПДП.

3.17.2. ПДП надсилає оскарження на електронну адресу ОСП і передає листом.

3.17.3. ОСП надає відповідь ПДП не пізніше двох робочих днів з дня отримання оскарження.

3.17.4. Після отримання відповіді від ОСП щодо результатів оскарження ПДП протягом 1 робочого дня

надсилає повідомлення на електронну адресу ОСП щодо закриття такого оскарження або у разі незгоди з роз'ясненнями ОСП ініціює вирішення спору у порядку, встановленому чинним законодавством.

3.17.5. Ненадання повідомлення щодо закриття оскарження у строк, визначений пунктом 3.17.4 цієї глави, означатиме, що ПДП погодився з результатами розгляду його оскарження у межах процедури, передбаченої цими Правилами.

3.17.6. Якщо ПДП не оскаржує результати аукціону на ДП у визначений пунктом 3.17.1 цієї глави строк, ПДП вважається таким, що погоджується з відповідними результатами аукціону на ДП.

IV. Балансуючий ринок

4.1. Загальні положення

4.1.1. Балансуючий ринок за основу свого функціонування приймає зобов'язання одиниці надання послуг балансування відповідно до графіків відпуску/відбору, поданих одразу після закриття ВДР.

(пункт 4.1.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.1.2. Балансуючий ринок управляється ОСП окремо для кожної зони.

4.1.3. Інтервал ОРЧ для балансуемого ринку складає 15 хвилин.

4.1.4. На балансуемому ринку здійснюється купівля/продаж електричної енергії для балансування в реальному часі обсягів виробництва, імпорту, експорту, споживання електричної енергії та системних обмежень в ОЕС України. Аварійна допомога надається/отримується за договором, який укладається між ОСП та відповідним ОСП або іншим суб'єктом господарювання суміжної країни. Ціна за поставлену електричну енергію в рамках надання/отримання аварійної допомоги та/або алгоритм її розрахунку визначається згідно з договором та погоджується Регулятором.

(пункт 4.1.4 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 15.07.2020 р. N 1433, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.1.5. Продуктами на балансуемому ринку є надання балансуемой енергії за результатом виконання таких типів диспетчерських команд:

- 1) пряма активація пропозиції ППБ;
- 2) запланована активація пропозиції ППБ.

Характеристики активацій на балансуемому ринку:

N з/п	Тип активації	Пряма активація на завантаження	Пряма активація на розвантаження	Запланована активація на завантаження	Запланована активація на розвантаження
1	Повний час активації	5 хвилин	5 хвилин	15 хвилин	15 хвилин
2	Час підготовки	3 хвилини	3 хвилини	3 хвилини	3 хвилини
3	Час виконання команди	2 хвилини	2 хвилини	12 хвилин	12 хвилин
4	Мінімальний обсяг	1 МВт	1 МВт	1 МВт	1 МВт
5	Дискретність	1 МВт	1 МВт	1 МВт	1 МВт
6	Мінімальний час поставки	1 хвилина	1 хвилина	15 хвилин	15 хвилин
7	Час повернення на графік	2 хвилини	2 хвилини	12 хвилин	12 хвилин

(пункт 4.1.5 у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, від 15.02.2021 р. N 234)

4.2. Участь у балансуемому ринку

4.2.1. Для надання послуг з балансування учасник ринку повинен подати ОСП заяву щодо приєднання до договору про надання послуг з балансування, типова форма якого наведена в додатку 7 до цих Правил, та включення до Реєстру ППБ (далі - заява). Форма заяви оприлюднюється ОСП на власному офіційному вебсайті.

4.2.2. ОСП розглядає таку заяву та не пізніше ніж через 5 робочих днів з дати її отримання інформує

заявника щодо повноти та коректності наданої інформації. У випадку надання неповної та/або недостовірної інформації ОСП повідомляє про це учасника ринку, який у свою чергу повинен надати необхідну інформацію протягом 14 календарних днів з дати отримання повідомлення. Якщо учасник ринку не надав необхідну інформацію протягом визначеного строку, заява не розглядається.

4.2.3. Протягом 10 робочих днів з дати отримання повної та коректної інформації ОСП (у ролі АР) вносить заявника до Реєстру ППБ і надає доступ до електронної платформи.

(пункт 4.2.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.2.4. Участь у балансуєчому ринку обов'язкова для всіх ППБ, які управляють одиницями відпуску, крім ППВДЕ, в обсягах усієї їхньої залишкової доступної потужності для забезпечення балансуєчої електричної енергії на завантаження та розвантаження незалежно від факту продажу (непродажу) будь-якого типу резерву.

(пункт 4.2.4 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

ВДЕ з підтримкою, що є ППВДЕ, зобов'язані подавати ОСП пропозиції (заявки) на надання послуги із зменшення навантаження в обсягах, що відповідають добовому графіку відпуску електричної енергії, а в протилежному випадку зобов'язані брати участь на балансуєчому ринку.

(пункт 4.2.4 доповнено абзацом згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.2.5. Для диспетчеризованого навантаження участь у балансуєчому ринку є добровільною. Обов'язок брати участь у балансуєчому ринку виникає, якщо диспетчеризоване навантаження обране для надання резервів. У цьому випадку ППБ зобов'язаний подавати на балансуєчий ринок пропозиції на балансуєчу електричну енергію, що відповідають обсягам обраного резерву.

4.2.6. Учасники ринку, крім ППВДЕ, які володіють генеруючими одиницями типу В, С та D, зобов'язані брати участь у балансуєчому ринку.

(главу 4.2 доповнено пунктом 4.2.6 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, пункт 4.2.6 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.3. Обов'язки ОСП та учасників ринку на балансуєчому ринку

4.3.1. У частині балансуєчого ринку ОСП зобов'язаний:

- 1) збирати телевимірювання в реальному часі відпуску/відбору потужності ППБ;
- 2) здійснювати короткостроковий прогноз загального навантаження (для кожної ОРЧ);
- 3) здійснювати короткостроковий прогноз відпуску (для кожної ОРЧ) для всіх генеруючих одиниць ВДЕ, що не є ППБ;
- 4) здійснювати управління внутрішніми обмеженнями системи шляхом видачі диспетчерських команд ППБ;
- 5) керувати балансуєчим ринком та досягати результатів диспетчеризації в реальному часі через ППБ;
- 6) формувати та видавати ППБ відповідні диспетчерські команди;
- 7) відслідковувати виконання ППБ диспетчерських команд;
- 8) управляти та використовувати диспетчерську інформаційно-адміністративну систему;
- 9) публікувати статистику та інформацію щодо результатів балансуєчого ринку та відповідних диспетчерських команд;
- 10) пропонувати необхідні заходи для підвищення ефективності диспетчерських процедур;
- 11) здійснювати всі інші дії, що вимагаються цими Правилами.

4.3.2. На балансуєчому ринку ППБ зобов'язані вживати всіх необхідних заходів для забезпечення готовності їхнього устаткування до роботи відповідно до заявлених характеристик та, зокрема, подавати графіки відпуску/відбору і виконувати диспетчерські команди, видані ОСП.

(пункт 4.3.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.3.3. Для кожного випадку одразу після виникнення події, що призвела до зміни доступної потужності, ППБ повинні подавати декларації про неготовність ОСП.

4.3.4. ОР надає ОСП інформацію про договірні обсяги купівлі-продажу електричної енергії для кожного розрахункового періоду за результатами РДН та ВДР.

4.4. Прогноз навантаження

4.4.1. Для цілей прогнозу електроспоживання по областях регулювання (торгових зонах) ОСП може використовувати таку інформацію за розрахунковими періодами торгового дня, на який формується прогноз:

- 1) історичні дані щодо електроспоживання по областях регулювання (торгових зонах) та погодних умов ОЕС України та статистичні дані щодо зміни навантаження за категоріями споживання електричної енергії;
- 2) прогнози погодних умов, історичні дані про навантаження у схожих погодних умовах, а також порівняльну статистику та взаємозалежність навантаження і параметрів погодних умов;
- 3) події, про які ОСП знає заздалегідь, відповідно до Кодексу системи передачі та Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 310;
- 4) заплановані роботи на електроустановках відбору та/або в системі передачі/системі розподілу, що можуть впливати на середнє погодинне навантаження;
- 5) прогноз транскордонного обміну для кожного розрахункового періоду торгового дня;
- 6) іншу зібрану та/або надану інформацію.

4.4.2. Прогноз електроспоживання по областях регулювання (торгових зонах) для кожного розрахункового періоду наступного торгового дня повинен бути оприлюднений на офіційному вебсайті ОСП щонайменше за дві години до закриття воріт РДН та має оновлюватися кожні 12 годин.

4.4.3. Прогнози електроспоживання по областях регулювання (торгових зонах) можуть використовуватись для розрахунку прогнозного небалансу електричної енергії системи кожну годину на чотири години вперед протягом торгового дня.

4.5. Прогноз відпуску електричної енергії ВДЕ

4.5.1. ОСП здійснює прогноз відпуску для виробників ВДЕ.

У частині здійснення прогнозу відпуску для виробників ВДЕ ОСП використовує таку інформацію за розрахунковими періодами торгового дня, на який формується прогноз:

- 1) історичні дані відпуску ВДЕ та статистичні дані в результаті їх обробки, згруповані за прогнозами погодних умов (швидкість вітру, сонячне випромінювання тощо);
- 2) історичні дані відпуску ВДЕ за аналогічних погодних умов, а також порівняльну статистику та взаємозалежність відпуску ВДЕ, що працюють не за "зеленим" тарифом, і параметрів погодних умов;
- 3) доступну потужність генеруючих одиниць ВДЕ по технологіях виробництва та по географічних регіонах;
- 4) прогнози по генеруючих одиницях ВДЕ, що продають електричну енергію гарантованому покупцю за "зеленим" тарифом, подані згідно з главою 4.6 цього розділу;
- 5) іншу інформацію, зібрану та/або повідомлену ОСП.

4.5.2. Прогноз відпуску ВДЕ відображає прогнозний сумарний відпуск електричної енергії генеруючих одиниць ВДЕ, що приєднані до системи передачі або до системи розподілу та обладнані погодинними засобами комерційного обліку, та виконується для кожного розрахункового періоду торгового дня.

4.5.3. Прогноз відпуску ВДЕ оприлюднюється на офіційному вебсайті ОСП щонайменше за одну годину до закриття воріт РДН та повинен оновлюватися кожні 8 годин.

Деталізований прогноз відпуску ВДЕ по кожній одиниці відпуску електричної енергії надається ОСП гарантованому покупцю за дві години до закриття воріт РДН.

Прогноз відпуску ВДЕ використовується для розрахунку прогнозного небалансу електричної енергії системи кожну годину на 4 години торгового дня наперед, що вводиться в алгоритм розрахунку балансууючого ринку, відповідно до глави 4.17 цього розділу.

4.6. Графік відпуску та імпорту

(назва глави 4.6 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.6.1. Учасники ринку зобов'язані до 13:00 за 2 дні до торгового дня (d-2) надати ОСП графік відпуску для кожної одиниці відпуску (наявної в учасника ринку) та графік імпорту для кожного міждержавного

перетину (по якому учасник ринку планує здійснення операцій з імпорту).

(пункт 4.6.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.6.2. Учасники ринку, які отримали право на користування пропускнуою спроможністю міждержавних перетинів, зобов'язані до 13:00 за 1 день до торгового дня (d-1) надати ОСП остаточний графік імпорту для кожного міждержавного перетину, по якому учасник ринку планує здійснення операцій з імпорту, з урахуванням результатів добових аукціонів із розподілу пропускнуої спроможності міждержавних перетинів.

4.6.3. Після отримання результатів РДН учасники ринку до 14:30 дня, що передує торговому дню, зобов'язані повторно подати графік відпуску для кожної одиниці відпуску (наявної в учасника ринку) та міждержавного перетину, по якому учасник ринку планує здійснювати імпорт електричної енергії.

(пункт 4.6.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.6.4. Графіки відпуску повинні включати:

(абзац перший пункту 4.6.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

- 1) ідентифікатор учасника ринку, що продає електричну енергію;
- 2) період відпуску (день, місяць, рік), описаний у графіку, із зазначенням обсягів електричної енергії для відповідних розрахункових періодів (включають 24 рядки (23 рядки для переходу на літній час і 25 рядків для переходу на зимовий час));

(підпункт 2 пункту 4.6.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

- 3) ЕІС-код одиниці відпуску або міждержавного перетину;
- 4) обсяг електричної енергії, що буде вироблений або імпортований, у МВт·год з точністю до трьох знаків після коми;
- 5) номінований за одиницями надання ДП обсяг закупленого в ПДП резерву.

4.6.5. Графіки відпуску повинні відповідати:

(абзац перший пункту 4.6.5 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

- 1) доступній потужності кожної одиниці відпуску, урахуовуючи потужність, що номінована (заявлена) для резервів відповідно до цих Правил;
- 2) відповідним правам на пропускну спроможність у напрямі імпорту через міждержавний перетин від імені учасника ринку по кожному міждержавному перетину.

4.7. Графік відбору та експорту

(назва глави 4.7 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.7.1. До 13:00 за 2 дні до торгового дня учасники ринку зобов'язані подати ОСП графіки експорту для кожного міждержавного перетину, по якому учасник ринку планує здійснення операцій з експорту, а ОСР - графік відбору в розрізі своїх систем розподілу.

(пункт 4.7.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.7.2. Подані відповідно до вимог пункту 4.9.1 глави 4.9 цього розділу графіки експорту повинні відповідати відповідним правам на пропускну спроможність у напрямі експорту через відповідний міждержавний перетин.

До 13:00 за один день до торгового дня (d-1) учасники ринку, що отримали право на використання пропускнуої спроможності міждержавних перетинів, зобов'язані подати ОСП остаточні графіки експорту для кожного міждержавного перетину, по якому учасник ринку планує здійснення операцій з експорту, з урахуванням результатів добових аукціонів із розподілу пропускнуої спроможності міждержавних перетинів

4.7.3. Після отримання графіків експорту від учасників ринку ОСП здійснює прогноз обсягів перетоків електричної енергії та узгоджує їх із операторами суміжних енергосистем.

4.7.4. Після отримання результатів РДН ОСР до 14:30 дня, що передує торговому дню, зобов'язані повторно надати ОСП оновлений графік відбору в розрізі своїх систем розподілу.

(пункт 4.7.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.7.5. ОСП формує дані відбору за споживачами, які приєднані до мереж ОСП.

(пункт 4.7.5 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.7.6. Графіки відбору повинні включати:

(абзац перший пункту 4.7.6 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

1) ідентифікатор учасника ринку, який експортує електричну енергію, або ідентифікатор учасника ринку ОСП або ОСП;

2) період відбору (день, місяць, рік), описаний у графіку, із зазначенням обсягів електричної енергії для відповідних розрахункових періодів (включають 24 рядки (23 рядки для переходу на літній час і 25 рядків для переходу на зимовий час));

(підпункт 2 пункту 4.7.6 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

3) ЕІС-код області обліку або міждержавного перетину;

4) обсяг електричної енергії, що буде спожитий або експортований, у МВт•год з точністю до трьох знаків після коми.

4.8. Подання та підтвердження графіків відпуску та відбору ППБ

4.8.1. Після закриття воріт на ВДР ППБ надають ОСП графіки відпуску/відбору для цілей балансуємого ринку.

(пункт 4.8.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.8.2. Кожний графік відпуску/відбору подається ППБ за допомогою засобів та у формі, визначеній у главі 4.9 цього розділу, та повинен відображати рівень відпуску/відбору у МВт для кожної ОРЧ кожного розрахункового періоду, для якого подано графік виробництва/споживання.

(пункт 4.8.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.8.3. Графік відпуску/відбору для розрахункового періоду подається не пізніше ніж за 50 хвилин до його початку.

(пункт 4.8.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.8.4. ОСП перевіряє та підтверджує графік відпуску/відбору кожної одиниці надання послуг балансування для розрахункового періоду, при цьому повідомлення про акцепт відповідному ППБ надається лише за умови, що такий графік:

(абзац перший пункту 4.8.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

- 1) відповідає вимогам пункту 4.8.2 цієї глави;
- 2) ураховує замовлені резерви по кожному типу резерву, якщо ППБ надає ДП;
- 3) відповідає зареєстрованим експлуатаційним характеристикам;
- 4) відповідає технічним можливостям складу обладнання, яке перебувало в роботі останні 60 годин хоча б один розрахунковий період.

(пункт 4.8.4 доповнено підпунктом 4 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.8.5. Якщо графік відпуску/відбору не підтверджений ОСП, ОСП надсилає повідомлення про відхилення. Графік відпуску/відбору може подаватись необмежену кількість разів до закриття воріт балансуємого ринку. У роботу приймається останній, поданий на час закриття воріт балансуємого ринку, графік відпуску/відбору. Подані після закриття воріт балансуємого ринку графіки відпуску/відбору не враховуються ОСП, а відповідні відхилення розглядаються як небаланси електричної енергії для

подальшого розрахунку балансуючого ринку.

(пункт 4.8.5 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.9. Засоби та форми подання графіка відпуску/відбору

4.9.1. Процес планування, подачі та підтвердження графіків здійснюється відповідно до бізнес-процесів планування визначених, у ENTSO-E, а саме:

1) контекстної моделі для CIM-моделі Європейського ринку (відповідно до міжнародного стандарту ESBP - IEC 62325-451-2:2014, Cor 1:2016, IDT, що відповідає ДСТУ IEC 62325-451-2:2017, затвердженому наказом Державного підприємства "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" від 09 листопада 2017 року N 359 "Про прийняття національних нормативних документів, гармонізованих з міжнародними нормативними документами" (далі - міжнародний стандарт ESBP));

2) процесу резервів ресурсів ENTSO-E (відповідно до проєкту міжнародного стандарту ERRP - IEC 62325-451-7);

3) процесу бізнес-підтверджень (відповідно до міжнародного стандарту ABP - IEC 62325-451-1:2017).

4.9.2. Учасники ринку зобов'язані передати планові графіки одиниць постачання/споживання ОСП для області, де розміщені одиниці відпуску та/або одиниці відбору:

1) графік відпуску/відбору за відповідними одиницями;

2) графіки резервів за відповідними одиницями, що можуть бути задіяні протягом періоду, на який подаються графіки.

4.9.3. Для процесів планування відповідно до міжнародного стандарту ESBP та проєкту міжнародного стандарту ERRP - IEC 62325-451-7, визначені три такі етапи:

1) отримання заявлених графіків;

2) фаза перевірки на відповідність, корекція графіків;

3) остаточне підтвердження.

Після закінчення етапу остаточного підтвердження затверджені графіки закриті для змін.

4.9.4. Система балансуючого ринку перевіряє прийняті графіки за такими параметрами:

1) відповідність повідомлення, що містить графік відпуску/відбору формату XML, визначеному у міжнародному стандарті ESBP та проєкті міжнародного стандарту IEC 62325-451-7;

(підпункт 1 пункту 4.9.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

2) наявність діючої реєстрації учасника ринку;

3) наявність ідентифікатора документа;

4) відповідність версії документа;

5) наявність ідентифікаторів часових серій відправників;

6) наявність тривалості часових серій (24 рядки (23 рядки для переходу на літній час і 25 рядків для переходу на зимовий час));

7) належність записів часової серії до допустимих періодів часу;

8) відсутність недопустимих скорочень у записах інформації;

9) наявність прав на розподілену пропускну спроможність, якщо це необхідно;

10) відповідність версії графіків. Якщо графік змінений, то версія повинна бути збільшена, в іншому випадку вона повинна бути такою самою, як відправлено раніше.

4.9.5. Після отримання та перевірки графіків ОСП надсилає підтвердження відправнику графіка, де вказує таку інформацію:

1) графік отримано та прийнято;

2) графік отримано та відхилено з обґрунтуванням його відхилення. Графік з негативним підтвердженням у подальшому не обробляється системою балансуючого ринку.

4.10. Подання пропозицій на балансуючу електричну енергію

4.10.1. Пропозиції на балансуючу електричну енергію є пропозиціями щодо відхилень від графіка відпуску/відбору на збільшення або зменшення навантаження.

4.10.2. Усі ППБ, крім ППБ та одиниць надання послуг балансування, зазначених у пункті 4.10.4 цієї глави, зобов'язані подавати пропозиції на балансуючу електричну енергію на завантаження по кожній одиниці надання послуг з балансування для кожного розрахункового періоду торгового дня на весь обсяг балансуючої електричної енергії на завантаження, що дорівнює різниці між доступною потужністю одиниці надання послуг з балансування, що залишилась з урахуванням зобов'язань з надання РПЧ і аРВЧ, та її

графіком відпуску, незалежно від того, чи має ППБ зобов'язання щодо забезпечення резерву рРВЧ та РЗ як ПДП. Пропозиції на завантаження для прямої активації одиниці надання послуг з балансування не можуть бути меншими зобов'язань ПДП з надання рРВЧ на завантаження, а пропозиції на завантаження для запланованої активації одиниці надання послуг з балансування не можуть бути меншими зобов'язань з надання РЗ на завантаження.

(пункт 4.10.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 15.02.2021 р. N 234)

4.10.3. Усі ППБ, крім ППБ та одиниць надання послуг балансування, зазначених у пункті 4.10.4 цієї глави, зобов'язані подавати пропозиції на балансувачу електричну енергію на розвантаження по кожній одиниці надання послуг балансування (крім одиниць відпуску ВДЕ) для кожного розрахункового періоду торгового дня на весь обсяг балансувачої електричної енергії на розвантаження, що дорівнює різниці між його графіком відпуску/відбору та технічним мінімумом виробництва з урахуванням зобов'язань з надання РПЧ і аРВЧ, незалежно від того, чи має ППБ зобов'язання щодо забезпечення резерву рРВЧ та РЗ як ПДП.

Пропозиції на розвантаження для прямої активації одиниці надання послуг з балансування не можуть бути меншими зобов'язань з надання рРВЧ на розвантаження, а пропозиції на розвантаження для запланованої активації одиниці надання послуг з балансування не можуть бути меншими зобов'язань з надання РЗ на розвантаження.

(пункт 4.10.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 15.02.2021 р. N 234)

4.10.4. Подавати пропозиції на балансувачу електричну енергію на завантаження та на розвантаження по кожній одиниці надання послуг з балансування мають право:

1) виробники ВДЕ щодо генеруючих одиниць за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною;

(підпункт 1 пункту 4.10.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

2) виробники у період з 01 жовтня по 01 травня щодо генеруючих одиниць, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на кваліфікованих когенераційних установках;

3) виробники електричної енергії щодо генеруючих одиниць з використанням ядерного палива;

4) диспетчеризоване навантаження.

(пункт 4.10.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

4.11. Формат пропозицій на балансувачу електричну енергію

4.11.1. ППБ подають розділені за розрахунковими періодами пропозиції на балансувачу електричну енергію окремо для кожного продукту, визначеного цими Правилами: на завантаження та на розвантаження. Кожна пропозиція повинна містити обсяг балансувачої електричної енергії на завантаження/на розвантаження та ціну пропозиції для кожної одиниці відпуску.

(пункт 4.11.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.11.2. Кожен ППБ має право подати до десяти пропозицій окремо на завантаження та окремо на розвантаження по кожній одиниці надання послуг з балансування.

(пункт 4.11.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.11.3. Пункт 4.11.3 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234, у зв'язку з цим пункти 4.11.4 - 4.11.8 вважати відповідно пунктами 4.11.3 - 4.11.7)

4.11.3. Пропозиції на балансуєчу електричну енергію для активації на завантаження, подані для одиниці надання послуг балансування, що закладені у графіку відпуску на нульовому рівні, але доступні в реальному часі, повинні містити крок для електричної енергії, що відповідає зміні виробництва з нуля до технічного мінімуму виробництва (як визначено в зареєстрованих експлуатаційних характеристиках). Такий крок пропозиції має подаватися з міткою неподільності. Видача команди на завантаження з нуля до технічного мінімуму виробництва ОСП має здійснюватися до часу набрання потужності, що відповідає технічному мінімуму виробництва.

(пункт 4.11.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.11.4. Пропозиції на балансуєчу електричну енергію для активації на розвантаження, подані для одиниці надання послуг з балансування, що заплановані для роботи у графіку відпуску на рівні технічного мінімуму виробництва або вище, повинні містити один крок для електричної енергії, що відповідає зміні виробництва від технічного мінімуму виробництва до нуля. Такий крок має подаватися з міткою неподільності.

(пункт 4.11.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.11.5. Ціни на балансуєчу електричну енергію зазначаються у грн/МВт·год з точністю до двох знаків після коми і повинні бути більше нуля. Обсяги балансуєчої електричної енергії зазначаються у МВт·год з точністю до трьох знаків після коми і повинні бути більше нуля.

У разі подання ППБ пропозицій на балансуєчу електричну енергію із ціною, що вище за максимальну граничну ціну для ВДР та балансуєчого ринку та нижче за мінімальну граничну ціну для ВДР та балансуєчого ринку, така заявка автоматично відхиляється системою управління ринком.

(пункт 4.11.5 доповнено абзацом згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.11.6. Ціни на балансуєчу електричну енергію завантаження для кожного кроку ступінчатої пропозиції на балансуєчу електричну енергію повинні бути менші або дорівнювати граничній ціні пропозиції на балансуєчу електричну енергію (50000,00 грн/МВт·год).

4.11.7. Пропозиції на балансуєчу електричну енергію, що подаються ППБ, повинні відповідати вимогам визначеним цими Правилами, та задовольняти такі умови:

- 1) містити дату розрахункової доби;
- 2) усі пропозиції повинні містити дійсний ЕІС-код для одиниці відпуску ППБ, який подає пропозицію;
- 3) пропозиція на балансуєчу енергію повинна бути розділена за розрахунковими періодами на завантаження та на розвантаження;
- 4) кожен крок повинен містити обсяг балансуєчої електричної енергії на завантаження/розвантаження та ціну пропозиції;
- 5) пропозиція надається у вигляді файлу у форматі XML відповідно до проєкту міжнародного стандарту ERRP - IEC 62325-451-7.

4.12. Подача та коригування пропозицій на балансуєчу електричну енергію

4.12.1. Пропозиції на балансуєчу електричну енергію, що стосуються певного розрахункового періоду, подаються до закриття воріт балансуєчого ринку, що відбувається за 45 хвилин до початку розрахункового періоду, та після подання графіка відпуску/відбору, що подається за 50 хвилин до початку розрахункового періоду.

(абзац перший пункту 4.12.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

Пропозиції на балансуєчу електричну енергію, подані після закриття воріт балансуєчого ринку,

вважаються помилково надісланими і не приймаються до розрахунків. В алгоритмі розрахунку балансуючого ринку враховуються останні пропозиції на балансуючу електричну енергію, подані до закриття воріт балансуючого ринку.

4.12.2. Якщо пропозиція на балансуючу електричну енергію є недійсною згідно з главою 4.16 цього розділу, пропозиція на балансуючу електричну енергію автоматично відхиляється системою управління ринком. У разі відхилення пропозиції ОСП надсилає ППБ обґрунтування причин відхилення. У такому випадку ППБ має право повторно подати пропозицію на балансуючу електричну енергію до закриття воріт балансуючого ринку.

4.12.3. Пропозиції на балансуючу електричну енергію, подані на балансуючий ринок, є економічно обов'язковими, тобто у разі активації на балансуючому ринку вони підлягають фінансовому врегулюванню/розрахунку.

4.13. Наслідки неподання пропозицій на балансуючу електричну енергію

4.13.1. Якщо ППБ, який зобов'язаний подавати пропозиції на балансуючу електричну енергію, не подав такі пропозиції для розрахункового періоду, ОСП (у якості АР) нараховує такому ППБ плату за невідповідність за відповідний розрахунковий період згідно з главою 5.23 розділу V цих Правил.

(пункт 4.13.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

4.13.2. У такому випадку система управління ринком повинна автоматично створити пропозиції на балансуючу електричну енергію (що маркуються як створені системою управління ринком) для кожного відповідного ППБ і для кожного розрахункового періоду із зазначенням ціни та обсягу пропозиції, розрахованих таким чином:

1) якщо одиниця надання послуг з балансування є одиницею відпуску, ціна пропозиції повинна дорівнювати найнижчій (на завантаження) чи найвищій (на розвантаження) ціні для такого самого розрахункового періоду та тієї самої одиниці відпуску за останні 7 днів для обох напрямів балансуючої електричної енергії;

2) якщо ППБ є диспетчеризованим навантаженням з прийнятими пропозиціями резерву, ціна пропозиції повинна дорівнювати найнижчій ціні для того самого розрахункового періоду за останні 7 днів останньої схваленої пропозиції на балансуючу електричну енергію (поданій на той самий розрахунковий період попереднього торгового дня);

3) обсяг пропозиції повинен відповідати обсягу, зазначеному цим ППБ у заявленій характеристиці;

4) якщо ППБ є генеруючою одиницею ВДЕ, система управління ринком створює пропозиції на балансуючу електричну енергію для таких генеруючих одиниць, якщо існує зобов'язання для такої одиниці подавати пропозиції на балансуючу електричну енергію через замовлені в неї резерви.

4.13.3. У випадку відсутності відповідної заявки/пропозиції на балансуючу енергію від учасника, обладнання якого підпадає під мережеві обмеження, його графік роботи змінюється за командою диспетчера з оплатою за цінами, що склались на балансуючому ринку на відповідний розрахунковий період.

4.14. Перевірка та підтвердження пропозицій на балансуючу електричну енергію

4.14.1. Пункт 4.14.1 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

4.14.2. Пункт 4.14.2 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, у зв'язку з цим пункти 4.14.3 та 4.14.4 вважати відповідно пунктами 4.14.1 та 4.14.2)

4.14.1. Пропозиції на балансуючу електричну енергію подаються ППБ виключно у форматі, визначеному у главі 4.11 цього розділу.

(пункт 4.14.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.14.2. Після отримання пропозицій на балансуючу електричну енергію система управління ринком здійснює їх перевірку та надсилає повідомлення відповідному ППБ, чия пропозиція на балансуючу електричну енергію прийнята, або якщо виявлені помилки у поданні, надсилає повідомлення відповідному

ППБ про відхилення із зазначенням причин такого відхилення.

4.14.3. АР здійснює перевірку пропозицій, що подаються ППБ, та визначає наявність у них помилок.

(главу 4.14 доповнено пунктом 4.14.3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.14.4. Для перевірки пропозицій на балансуєчу електричну енергію, поданих ППБ або створених автоматично системою управління ринком для кожної одиниці надання послуг з балансування, що є одиницею відпуску, ураховуються такі дані стосовно запропонованих обсягів:

- 1) актуальні декларації про неготовність;
- 2) технічний максимум відпуску;
- 3) технічний мінімум відпуску;
- 4) графік виробництва.

(главу 4.14 доповнено пунктом 4.14.4 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.14.5. Подача пропозицій на розвантаження зі сторони ППБ, що є виробником, здійснюється лише за умови, що така пропозиція буде надана ППБ шляхом її виконання на генеруючому обладнанні, що було в роботі не менше ніж 1 розрахунковий період, протягом попередніх 60 годин.

Пропозиції на балансуєчу енергію, подані ППБ для запланованої активації, мають призводити до фактичної зміни відпуску або відбору для кожної розрахункової години, на яку вони подаються, не менше ніж на 1 МВт·год.

Невиконання таких умов вважається помилкою в заявці.

(главу 4.14 доповнено пунктом 4.14.5 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.14.6. Для перевірки пропозицій на балансуєчу електричну енергію, поданих ППБ або створених автоматично системою управління ринком для кожної одиниці надання послуг з балансування, що є одиницею відбору, ураховуються такі дані відносно запропонованих обсягів:

- 1) максимальне робоче навантаження;
- 2) графік споживання.

(главу 4.14 доповнено пунктом 4.14.6 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.14.7. Диспетчер оцінює можливість використання пропозиції ППБ та в разі неможливості її активації у відповідному розрахунковому періоді визначає такі пропозиції як "Особливі".

Пропозиції, що отримали ознаку "Особливі", не будуть використані, а наступні активовані пропозиції інших ППБ не вважаються акцептом з приміткою.

Диспетчер має право встановлювати ознаку "Особливі" на таких підставах:

невідповідність фактичного навантаження одиниць генерації графікам фізичного відпуску з урахуванням команд диспетчера;

ГЕС, ГАЕС для забезпечення балансування в періоди мінімуму та максимуму споживання;

системні та мережеві обмеження;

зміна виробництва з нуля до технічного мінімуму виробництва;

зміна виробництва від технічного мінімуму виробництва до нуля.

(главу 4.14 доповнено пунктом 4.14.7 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.15. Розв'язання цільової функції балансуєчого ринку

4.15.1. Вхідними даними для балансуєчого ринку є:

1) навантаження одиниць надання ДП, що надають ДП з аРВЧ, та їх фактичне навантаження під САРЧП на розрахунковий період;

2) максимальні та мінімальні граничні значення САРЧП для одиниць надання ДП на розрахунковий період;

3) законтраковані обсяги ДП з аРВЧ, рРВЧ, РЗ одиниць надання ДП, що надають ДП на розрахунковий період;

4) графіки відпуску/відбору одиниць надання ДП на розрахунковий період;

5) телевимірювання потужності в реальному часі;

6) прогноз загального електроспоживання по областях регулювання (торгових зонах) ОСП (по кожній

ОРЧ);

7) телевимірювання в реальному часі сальдо перетоків експорту/імпорту.

4.15.2. Цільова функція балансуючого ринку полягає у мінімізації вартості покриття небалансу електричної енергії системи, використовуючи подані ППБ пропозиції на балансуючу електричну енергію на завантаження та на розвантаження. Вартість покриття небалансу електричної енергії системи є сумою всіх грошових коштів за акцептованими пропозиціями на балансуючу електричну енергію.

4.15.3. Обмеженнями цільової функції балансуючого ринку є:

1) небаланс системи, що розраховується на підставі вхідних даних, наданих відповідно до пункту 4.5.3 глави 4.5 та глави 4.9 цього розділу;

2) технічні обмеження системи (мережеві обмеження);

3) технічні обмеження ППБ.

4.15.4. Перелік наявних пропозицій на балансуючу електричну енергію формується окремо для прямих та запланованих активацій за найнижчою ціною пропозиції в напрямі на завантаження і найвищою ціною в напрямі на розвантаження і оновлюється щогодини.

(пункт 4.15.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.15.5. Після отримання пропозицій на балансуючу електричну енергію на певний розрахунковий період за 45 хвилин до початку цього періоду ОСП на основі короткочасного прогнозу балансу визначає необхідність запланованої активації в цьому розрахунковому періоді.

За результатом безперервного моніторингу даних щодо використання аРВЧ, величин сальдо перетікань з суміжними ОСП або частоти при відокремленій роботі та у разі аварійних відключень генеруючого обладнання диспетчер застосовує пряму активацію для найшвидшого відновлення аРВЧ.

Після визначення необхідних величин потужності для завантаження/розвантаження ОСП оцінює можливість/необхідність надання/отримання аварійної допомоги до/від суміжного ОСП за відповідним запитом. На основі цієї інформації ОСП видає через систему управління ринком диспетчерську команду на активацію відповідних пропозицій ППБ. Видача диспетчерської команди на активацію здійснюється у форматі, визначеному протоколом активації, що передбачений проектом міжнародного стандарту RRP - IEC 62325-451-7, або у випадку застосування резервної процедури - по телефону. Після отримання позитивного підтвердження від ППБ пропозиція позначається як активована.

(пункт 4.15.5 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.16. Результати балансуючого ринку

Результати балансуючого ринку складаються з:

1) прийнятих пропозицій на балансуючу електричну енергію на завантаження та на розвантаження ППБ по ОРЧ з метою забезпечення балансу системи;

(пункт 1 глави 4.16 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

2) маржинальної ціни по ОРЧ на балансуючу електричну енергію на завантаження. Маржинальна ціна на балансуючу електричну енергію на завантаження (у грн/МВт·г) по кожній ОРЧ визначається на рівні найвищої ціни у пропозиції на балансуючу електричну енергію, що акцептована для забезпечення збільшення балансуючої електричної енергії;

3) маржинальної ціни по ОРЧ на балансуючу електричну енергію на розвантаження. Маржинальна ціна на балансуючу електричну енергію на розвантаження (у грн/МВт·г) по кожній ОРЧ визначається на рівні найнижчої ціни у пропозиції на балансуючу електричну енергію, що акцептована для забезпечення зниження балансуючої електричної енергії.

4.17. Оплата акцептованих пропозицій на балансуючу електричну енергію

4.17.1. Для кожної ОРЧ усі акцептовані пропозиції на балансуючу електричну енергію для збільшення балансуючої електричної енергії отримують маржинальну ціну на балансуючу електричну енергію на завантаження відповідно до глави 4.16 цього розділу.

(пункт 4.17.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

4.17.2. Для кожної ОРЧ усі акцептовані пропозиції на балансуючу електричну енергію для зниження

балансуючої електричної енергії отримують маржинальну ціну на балансуючу електричну енергію на розвантаження відповідно до глави 4.16 цього розділу.

(пункт 4.17.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

4.17.3. Для кожної ОРЧ усі акцептовані пропозиції на балансуючу електричну енергію на завантаження та на розвантаження, марковані системою управління ринком для вирішення системних обмежень відповідно до Кодексу системи передачі, отримують ціну, що визначається як маржинальна ціна, згідно з главою 4.16 цього розділу.

Не допускається сальдування акцептованих пропозицій на балансуючу електричну енергію на завантаження та/або на розвантаження, маркованих системою управління ринком для вирішення системних обмежень відповідно до Кодексу системи передачі.

(пункт 4.17.3 у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 15.02.2021 р. N 234)

4.17.4. Акцептовані пропозиції на балансуючу електричну енергію на зменшення балансуючої електричної енергії є акцептованими пропозиціями щодо купівлі енергії із системи, і при цьому ППБ будуть виставлені відповідні платежі з боку ОСП, що вони повинні оплатити. Водночас акцептовані пропозиції на балансуючу електричну енергію на збільшення балансуючої електричної енергії є акцептованими пропозиціями щодо продажу енергії до системи. При цьому для ППБ будуть сформовані відповідні платежі, що вони повинні виставити ОСП.

(пункт 4.17.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

4.18. Диспетчерські команди та інші типи розпоряджень

4.18.1. ОСП видає диспетчерські команди ППБ та ППВДЕ.

(пункт 4.18.1 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.18.2. ОСП може видати учасникам ринку в будь-який час диспетчерські команди та інші розпорядження з метою забезпечення надійної роботи системи, особливо щодо частоти системи, напруги і струму у критичних вузлах та елементах системи передачі відповідно до Кодексу системи передачі.

4.18.3. Диспетчерська команда на активацію видається ОСП відповідно до результатів алгоритму розрахунку балансуючого ринку у вигляді акцепту відповідної пропозиції на балансуючу електричну енергію на розвантаження або завантаження. Диспетчерська команда на деактивацію видається ОСП у зворотному до попередньої активації порядку у вигляді припинення відповідного акцепту пропозиції на балансуючу електричну енергію для активації на розвантаження або завантаження.

Активація пропозиції на балансуючу електричну енергію може бути двох типів:

- 1) пряма активація (direct activation);
- 2) запланована активація (scheduled activation).

(пункт 4.18.3 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.18.4. Команди на пряму активацію здійснюються у поточному розрахунковому періоді, крім випадків, коли необхідно здійснити таку активацію пізніше ніж за 5 хвилин до закінчення поточного розрахункового періоду.

Команди на заплановану активацію здійснюються у поточному розрахунковому періоді, крім випадків, коли необхідно здійснити таку активацію пізніше ніж за 15 хвилин до закінчення поточного розрахункового періоду.

Акцепт пропозиції на пряму активацію може здійснюватися на частину ОРЧ, повну ОРЧ або на кілька послідовних ОРЧ до кінця розрахункового періоду.

Час підтвердження команди не повинен перевищувати 3 хвилини.

Початком виконання команди m_{act} вважається хвилина надання команди на активацію пропозиції плюс 5 хвилин при активації балансуєчої електричної енергії для прямої активації та плюс 15 хвилин при активації балансуєчої електричної енергії для запланованої активації.

Закінченням виконання команди m_{deact} вважається час надання команди на деактивацію пропозиції m_{deact} плюс 5 хвилин для прямої активації та 15 хвилин для запланованої активації або остання хвилина розрахункового періоду, на який видана команда.

(пункт 4.18.3 замінено двома новими пунктами 4.18.3 та 4.18.4 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, у зв'язку з цим пункти 4.18.4 - 4.18.16 вважати пунктами 4.18.5 - 4.18.17, пункт 4.18.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.18.5. Команда на заплановану активацію може віддаватися поза ранжиром для вирішення системних обмежень. ОСП на другий робочий день після надання команд поза ранжиром публікує на своєму офіційному вебсайті перелік таких команд з обґрунтуванням щодо їх надання.

(пункт 4.18.5 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

4.18.6. Команда для вирішення мережевих обмежень може видаватися ОСП більше ніж на один розрахунковий період, а в разі порушення ранжиру при виданні команд для врегулювання системних обмежень відповідні повідомлення з обґрунтуванням публікуються на офіційному вебсайті ОСП. Повідомлення про активацію може бути надано заздалегідь з урахуванням часу, визначеного для відповідного типу активації.

(пункт 4.18.6 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

4.18.7. Закінченням дії команди вважається або закінчення останньої одиниці реального часу, на який акцептована пропозиція, або деактивація акцепту, якщо відповідна команда видана не пізніше ніж за 12,5 хвилин до одиниці реального часу, з якої перестає діяти акцепт.

4.18.8. Незалежно від того, чи система в дефіциті або профіциті в інтервалі ОРЧ, ОСП може активувати балансуєчу електричну енергію як на завантаження, так і на розвантаження з метою врегулювання системних обмежень, у тому числі відповідно до вимог системи до резервів.

4.18.9. Якщо ОСП видає диспетчерські команди, що відрізняються від результатів алгоритму розрахунку балансуєчого ринку, то ОСП надає Регулятору звіт не пізніше третього робочого дня у порядку, визначеному протоколом інформаційного обміну, у якому обґрунтовує вибір ППБ для покриття небалансу електричної енергії системи.

4.18.10. ППБ, відібрані у процесі закупівлі балансуєчої електричної енергії, зобов'язані виконувати диспетчерські команди, видані ОСП, у відповідних обсягах та у періоди часу, для яких вони обрані.

4.18.11. ОСП за межами балансуєчого ринку має право видавати команди на зменшення навантаження ППВДЕ. Диспетчерська команда на зменшення навантаження ППВДЕ, крім випадків видачі такої команди при системних обмеженнях, які є наслідком дії обставин непереборної сили, є прийняттям пропозиції (заявки) виробника на надання послуги із зменшення навантаження.

(пункт 4.18.11 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.18.12. Вартість послуги із зменшення навантаження, наданої в результаті виконання команди ОСП, дорівнює вартості електричної енергії, не відпущеної таким виробником за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною.

Розрахунок обсягу не відпущеної ВДЕ з підтримкою електричної енергії в результаті виконання команд ОСП здійснюється відповідно до затвердженої Регулятором Методики розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, у результаті виконання команд оператора системи передачі, що є додатком 8 до цих Правил. Порядок надання послуги із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою визначається додатком 9 до цих Правил.

(пункт 4.18.12 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084,

від 30.12.2020 р. N 2818)

4.18.13. Усі диспетчерські команди ОСП на зміну рівня виробництва або споживання видаються учасникам ринку через СУР. У разі відсутності комунікації з учасником ринку команда видається через резервний засіб зв'язку з обов'язковим занесенням відповідного запису до СУР.

У разі відсутності зворотного зв'язку з відповідним ППБ або ППВДЕ через телефонні канали його пропозиція вважається акцептованою, а в разі її невиконання йому нараховуються відповідні платежі/штрафи.

(пункт 4.18.13 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.18.14. Диспетчерські команди видаються відповідно до проєкту міжнародного стандарту ERRP-IEC 62325-451-7.

(пункт 4.18.14 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.18.15. ОСП командою на зміну рівня виробництва/споживання інформує учасника ринку про необхідність активації пропозицій (заявок).

(пункт 4.18.15 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.18.16. Учасники ринку повинні мати сервер і програмне забезпечення, що відповідає вимогам проєкту стандарту з метою отримання повідомлень про активацію пропозицій (заявок).

(абзац перший пункту 4.8.16 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

Сервер учасника ринку повинен надіслати підтвердження отримання повідомлення про активацію, щоб підтвердити отримання команди, а потім повідомлення про статус активації та отримати відповідь про підтвердження прийняття статусу активації пропозицій (заявок).

(абзац другий пункту 4.8.16 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.18.17. Диспетчерські команди видаються ОСП ППБ та ППВДЕ з використанням підсистеми адміністрування диспетчерських команд відповідно до цієї глави та положень Кодексу системи передачі.

Диспетчерські команди видаються ОСП ППВДЕ з використанням СКО.

(пункт 4.18.17 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.19. Акцепти з поміткою

4.19.1. У разі акцепту пропозиції на балансуєчу електричну енергію з метою врегулювання небалансу електричної енергії, спричиненого системними обмеженнями або обмеженнями на перетинах, що виникли після подання остаточних повідомлень імпорту/експорту, або іншими обмеженнями по режиму роботи, ОСП маркує такий акцепт (акцепт з поміткою) та повідомляє відповідного ППБ про таку помітку. Пропозиції, що акцептовані з поміткою, не використовуються в розрахунках маржинальної ціни балансуєчої електричної енергії.

(пункт 4.19.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

4.19.2. Пропозиція на балансуєчу електричну енергію, яка врегульовує та усуває системні обмеження відповідно до правил, встановлених Кодексом системи передачі, є пропозицією на балансуєчу електричну

енергію, для якої було здійснено акцепт з поміткою.

4.19.3. ОСП щомісяця оприлюднює на власному офіційному вебсайті звіт, який містить детальну інформацію про всі пропозиції на балансуєчу електричну енергію, що акцептовані з поміткою, з обґрунтуванням причин акцептування такої пропозиції з поміткою.

4.20. Обов'язок ППБ щодо виконання команд

4.20.1. ППБ забезпечують роботу свого обладнання відповідно до вимог диспетчерських команд та змінюють рівень виробництва або споживання обладнання тільки за диспетчерською командою і у відповідності до неї.

4.20.2. Виробники зобов'язані дотримуватись вимог диспетчерських команд стосовно синхронізації або десинхронізації їх генеруючих одиниць.

4.21. Недотримання диспетчерських команд

4.21.1. У разі недотримання ППБ або ППВДЕ диспетчерських команд ОСП фіксує всі недотримання та їх причини, а також час видачі диспетчерської команди. За недотримання диспетчерської команди ППБ або ППВДЕ несуть відповідальність згідно з розділом V цих Правил та умовами укладених договорів.

(пункт 4.21.1 у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.21.2. ОСП розраховує впродовж п'яти робочих днів після закінчення кожного місяця для кожного ППБ середньозважені відхилення відпуску активної та реактивної енергії такого ППБ по відношенню до відповідних виданих команд у розрізі всіх команд, що видані цьому ППБ, для кожного розрахункового періоду впродовж цього місяця. Якщо середньозважені відхилення для кожного ППБ перевищують абсолютне значення 10 % для активної енергії, ОСП стягує з відповідного ППБ за такий місяць плату за невідповідність, розраховану відповідно до глави 5.22 розділу V цих Правил.

(пункт 4.21.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

4.21.3. Якщо ППБ або ППВДЕ протягом календарного місяця більше одного разу не виконує диспетчерські команди, ОСП протягом двох робочих днів з моменту невиконання другої диспетчерської команди повідомляє про це Регулятора.

(пункт 4.21.3 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.22. Облік та звітність виданих диспетчерських команд

4.22.1. ОСП веде повну базу даних щодо виданих диспетчерських команд, включаючи:

- 1) записи з журналу диспетчерських команд;
- 2) записи підтверджень або непідтверджень про отримання диспетчерських команд, виданих відповідно до глави 4.20 цього розділу;
- 3) записи інформації, що зібрана відповідно до глав 4.17, 4.21 та 4.23 цього розділу.

4.22.2. Інформація, що міститься у записах, вказаних у пункті 4.22.1 цієї глави, зберігається ОСП щонайменше 5 років з дати її створення.

(пункт 4.22.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

4.22.3. ППБ або ППВДЕ мають право на доступ до інформації, зазначеної у пункті 4.22.1 цієї глави, у тому числі щодо інших ППБ та ППВДЕ, яким надавалися команди ОСП, виключно для врегулювання спорів відповідно до порядку, визначеного цими Правилами, з дотриманням законодавства щодо конфіденційності інформації.

(пункт 4.22.3 у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.23. Статистика диспетчерських команд

4.23.1. ОСП оприлюднює на власному офіційному вебсайті в кінці кожного календарного місяця інформацію про результати балансуєчого ринку, що повинна включати, зокрема:

1) споживання у МВт·год усіма представниками навантаження ОЕС України в кожний розрахунковий період;

2) обсяги активованих пропозицій на балансуєчу електричну енергію в кожному напрямі по ОРЧ;

3) маржинальні ціни на балансуєчу електричну енергію по кожному розрахунковому періоду та по кожному напрямі;

4) ціни небалансів електричної енергії по кожному розрахунковому періоду.

5) підпункт 5 пункту 4.23.1 виключено

(пункт 4.23.1 доповнено підпунктом 5 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, підпункт 5 пункту 4.23.1 виключено згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.23.2. ОСП на власному офіційному вебсайті оприлюднює в кінці кожного календарного кварталу інформацію про результати балансуєчого ринку, що повинна включати, зокрема:

1) сумарний обсяг балансуєчої електричної енергії та максимум загального навантаження по торгових днях;

2) події в системі;

3) зведену інформацію за категоріями диспетчерських команд щодо порушення диспетчерських команд, а також інформацію, що стосується відповідних дій ОСП.

(підпункт 3 пункту 4.23.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

4.23.3. ОСП на власному вебсайті до 15 числа місяця, наступного за розрахунковим, оприлюднює інформацію про:

1) обсяг не відпущеної електричної енергії ППВДЕ;

2) вартість послуги із зменшення навантаження, наданої ППВДЕ;

3) зведену інформацію щодо неповного виконання ППВДЕ диспетчерських команд та інформацію, що стосується відповідних дій ОСП.

(розділ 4.23 доповнено пунктом 4.23.3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.24. Порядок ведення записів та звітів відносно диспетчерських команд. Графік публікацій, звітів

4.24.1. ОСП збирає та публікує інформацію щодо обсягів купівлі-продажу електричної енергії на балансуєчому ринку за такими категоріями:

1) врегулювання балансування обсягів попиту/пропозиції;

2) врегулювання системних обмежень;

3) надання/отримання аварійної допомоги до/від суміжних операторів систем передачі;

4) обсяг не відпущеної електричної енергії ППВДЕ.

(пункт 4.24.1 доповнено підпунктом 4 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, підпункт 4 пункту 4.24.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

4.24.2. Про всі випадки активації пропозицій на балансуєчу енергію з відхиленнями від цінового ранжиру формується додаткове повідомлення Регулятора із зазначенням обсягів та причин такої активації.

4.24.3. Звіти, що оприлюднюються ОСП, формуються відповідно до вимог ENTSO-E.

4.24.4. Результати балансуєчого ринку разом із даними обліку відпуску/відбору по ППБ та даними про обсяг не відпущеної електричної енергії ППВДЕ надходять від АКО до АР з метою проведення останнім розрахунків, у тому числі за балансуєчу електричну енергію та розрахунків, у тому числі за небаланси електричної енергії відповідно до положень розділу V цих Правил.

(пункт 4.24.4 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

V. Розрахунки на ринку електричної енергії

5.1. Загальна інформація

5.1.1. АР створює та підтримує такі облікові рахунки:

- 1) А-А - рахунок балансування електричної енергії;
- 2) А-В - рахунок небалансів електричної енергії;
- 3) А-С - рахунок фінансових гарантій;
- 4) А-Д - рахунок плати за невідповідність;
- 5) А-Е - рахунок ДП;
- 6) А-Ф - рахунок врегулювання;
- 7) А-Г - збірний рахунок;
- 8) А-Н - рахунок загальносупільних обов'язків;
- 9) А-І - рахунок послуги із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою.

(пункт 5.1.1 доповнено підпунктом 9 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, підпункт 9 пункту 5.1.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

5.1.2. АР також створює і підтримує ринкові рахунки для кожного учасника з метою здійснення операцій зі списання та зарахування коштів, що впливають з їх участі на ринку електричної енергії.

5.1.3. АР розміщує на своєму веб-сайті правила з округлень розрахунків, що здійснюються відповідно до Правил ринку.

(главу 5.1 доповнено пунктом 5.1.3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

5.2. Рахунок балансування енергії А-А

Рахунок А-А використовується для розрахунків за балансування. Розрахункова активність на цьому рахунку для кожного розрахункового періоду кожного торгового дня включає дебетування за платежі або кредитування за витрати ППБ за балансуєчу електричну енергію відповідно до граничної ціни балансування (на завантаження/розвантаження).

5.3. Рахунок небалансів електричної енергії А-В

5.3.1. Рахунок А-В використовується для розрахунків за небаланси. Розрахункова активність на цьому рахунку для кожного розрахункового періоду кожного торгового дня включає дебетування за платежі або кредитування за витрати СВБ, що виникають через їх позитивний або негативний небаланс, за відповідною ціною небалансів.

5.3.2. Рахунок А-А та рахунок А-В пов'язані з одним і тим самим банківським рахунком ОСП зі спеціальним режимом використання та не є нейтральними з точки зору доходів (дебетування і кредитування не сальдуються). Спільне зарахування цих рахунків здійснюється через субрахунок надлишків небалансу електричної енергії UA-1, що передбачений главою 5.25 цього розділу.

(пункт 5.3.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.4. Рахунок фінансових гарантій А-С

5.4.1. Рахунок А-С використовується для компенсації будь-якого дефіциту платежів учасників ринку в рамках оплати за небаланс електричної енергії, витрат від фінансових операцій та будь-яких витрат АР, пов'язаних з операціями з фінансовими гарантіями. Зокрема, дебетування цього рахунку відбувається для здійснення наступних платежів з покриття дефіциту оплати учасників ринку за небаланси електричної енергії, що недоотримано, за допомогою вимоги платежу по фінансовій гарантії.

5.4.2. Будь-які борги учасників ринку, повернені на пізнішому етапі АР, зараховуються на рахунок А-С.

5.4.3. Витрати на рахунку А-С повертаються через субрахунок надлишків фінансових гарантій UA-3, передбачений главою 5.27 цього розділу.

(пункт 5.4.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.5. Рахунок плати за невідповідність А-D

Рахунок А-D включає окремі рахунки для кожної категорії плати за невідповідність. Цей рахунок кредитується платою за невідповідність, що стягується з учасників ринку відповідно до глави 5.23 цього розділу.

(глава 5.5 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.6. Рахунок допоміжних послуг А-Е

5.6.1. Рахунок А-Е кредитується зі збірною субрахунку послуг з диспетчеризації UA-2 та дебетується за рахунок здійснення платежів:

- 1) за ДП з РПЧ, аРВЧ, рРВЧ і РЗ;
- 2) за надання ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК;
- 3) за надання ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії;
- 4) пов'язаних з обов'язковим наданням резервів за процедурою закупівель ДП.

5.6.2. Розрахункова активність на цьому рахунку така:

1) списання для платежів ПДП за надання ДП з РПЧ та/або аРВЧ, та/або рРВЧ, та/або РЗ, та/або для регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК для кожного розрахункового періоду кожного торгового дня при відповідній оплаті за доступність відповідної кількості ДП з РПЧ та/або аРВЧ, та/або рРВЧ, та/або РЗ, як зазначено у відповідному типовому договорі на придбання і поставку відповідного типу ДП;

2) списання для платежів ПДП за постачання ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії за відповідною платою за готовність, що встановлюється на основі розрахунків за процедурою закупівель ДП;

3) списання для платежів, пов'язаних з обов'язковим наданням резервів за процедурою закупівель ДП.

5.6.3. Витрати на рахунку А-Е повертаються через субрахунок надлишків послуг з диспетчеризації UA-2, описаний у главі 5.26 цього розділу.

(пункт 5.6.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.7. Рахунок врегулювання А-Г

Рахунок А-Г дебетується/кредитується оплатою/витратами з/на рахунків учасників ринку на основі розрахунків врегулювання, що здійснюються відповідно до Правил врегулювання, що є додатком 10 до цих Правил, і кредитується/дебетується зі збірною субрахунку врегулювання UA-4 відповідно до глави 5.28 цього розділу.

(глава 5.7 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

5.8. Збірний рахунок А-Г

Збірний рахунок А-Г включає 4 субрахунки для різноманітних зборів відповідно до глави 5.28 цього розділу.

(глава 5.8 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.9. Рахунок загальноспільних обов'язків А-Н

Рахунок А-Н використовується для накопичення платежів ОСП через його тариф на послуги з передачі електричної енергії у разі покладення на нього таких обов'язків відповідно до Закону та перерахувань цих накопичень виконавцям загальноспільних обов'язків.

5.10. Рахунок послуги із зменшення навантаження А-І

Рахунок А-І дебетується за рахунок оплати послуги із зменшення навантаження та кредитується за рахунок коштів, передбачених у структурі тарифу ОСП на послуги з передачі електричної енергії, плати за невідповідність при виконанні таких команд та інших джерел, передбачених законодавством.

(розділ V доповнено новою главою 5.10 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084,

у зв'язку з цим глави 5.10 - 5.27 вважати відповідно главами 5.11 - 5.28, глава 5.10 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

5.11. Загальні принципи визначення обсягу розрахунків за балансууючу електричну енергію

5.11.1. Розрахунки балансууючої електричної енергії для кожного торгового дня включають:

- 1) обчислення обсягів балансууючої електричної енергії для кожної одиниці постачання послуг з балансування для кожного розрахункового періоду торгового дня;
- 2) обчислення вартості обсягів балансууючої електричної енергії для здійснення купівлі та продажу електричної енергії для балансування в межах ОРЧ для кожного розрахункового періоду торгового дня.

5.11.2. Для розрахунків за балансууючу електричну енергію приймаються дані остаточного фізичного повідомлення про відбір/відпуск, диспетчерських команд, маржинальних цін балансууючої електроенергії для кожної ОРЧ і сертифіковані дані комерційного обліку, що встановлені відповідно до Кодексу комерційного обліку.

5.12. Загальні принципи визначення розрахунків за балансууючу електричну енергію

5.12.1. У кожній зоні балансууюча електрична енергія відповідно до диспетчерської команди, виданої ППБ, розраховується в МВт·год згідно з пунктом 5.14.5 глави 5.14 цього розділу як різниця між середнім відпуском і відбором електричної енергії по кожній ОРЧ по кожній одиниці ППБ за командами (усереднені диспетчерські команди) балансууючого ринку протягом відповідного розрахункового періоду та за відповідним остаточним повідомленням про фізичний відбір/відпуск для цього розрахункового періоду.

(пункт 5.12.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.12.2. Для цілей розрахунків відповідно до пункту 5.14.6 глави 5.14 цього розділу відхилення одиниць постачання ДП, що забезпечують надання ДП з аРВЧ (що працюють під САРЧП), вважаються балансууючою електричною енергією незважаючи на те, що вони не є результатом диспетчерських команд щодо балансууючої енергії.

(пункт 5.12.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.12.3. Порядок визначення обсягів балансууючої електричної енергії на завантаження/розвантаження та кредитування/дебетування ППБ з рахунку А-А відповідно до результатів балансууючого ринку в реальному часі наведений у главі 5.14 цього розділу.

(пункт 5.12.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.13. Загальні принципи визначення маржинальної ціни балансууючої електричної енергії

5.13.1. Відповідно до пункту 4.19.1 глави 4.19 розділу IV цих Правил балансууючий ринок генерує основані на ОРЧ диспетчерські команди для одиниць постачання послуг з балансування (у МВт) та основані на ОРЧ маржинальні ціни балансууючої енергії (у грн/МВт·год), що використовуються для розрахунків за балансууючу електричну енергію, включаючи активацію балансууючої електричної енергії в реальному часі одиницями постачання послуг з балансування відповідно до їх остаточних повідомлень про фізичний відбір/відпуск (у МВт·год за розрахунковий період).

5.13.2. Основані на ОРЧ маржинальні ціни балансууючої електричної енергії визначаються в кожній зоні для кожної ОРЧ як:

1) найбільша ціна пропозиції на балансууючу електричну енергію на завантаження, що активується, за наявності дефіциту в зоні системи, тобто коли сума електричної енергії у прийнятих пропозиціях на балансууючу електричну енергію на збільшення виробництва (або для зменшення відбору електричної енергії) в зоні більше суми електричної енергії у прийнятих пропозиціях на балансууючу електричну енергію на зменшення виробництва (або для збільшення відбору електричної енергії) в цій же зоні. Ця ціна є маржинальною ціною балансууючої електричної енергії на завантаження;

2) найменша ціна пропозиції на балансууючу електричну енергію на розвантаження, що активується, за

наявності профіциту в зоні системи, тобто коли сума електричної енергії прийнятих пропозицій на балансуєчу електричну енергію на збільшення виробництва (або для зменшення відбору електричної енергії) в зоні менше суми електричної енергії прийнятих пропозицій на балансуєчу електричну енергію на зменшення виробництва (або для збільшення відбору електричної енергії) в цій же зоні. Ця ціна є маржинальною ціною балансуєчу електричної енергії на розвантаження;

3) якщо система в зоні не перебуває ані в дефіциті, ані в профіциті, тобто коли сума кількості електричної енергії у прийнятих пропозиціях на балансуєчу електричну енергію на збільшення виробництва (або для зменшення відбору електричної енергії) в зоні дорівнює сумі електричної енергії у прийнятих пропозиціях на балансуєчу електричну енергію на зменшення виробництва (або для збільшення відбору електричної енергії) в цій же зоні, або якщо всі активовані пропозиції на балансуєчу електричну енергію позначені як такі, що вирішують обмеження системи в зоні, тоді маржинальна ціна балансуєчу електричної енергії цієї ОРЧ буде обчислюватись на основі ціни РДН визначеної за результатом торгів на цей розрахунковий період, або у разі якщо торги на РДН на цей розрахунковий період не відбулись - на основі від середньозваженого значення ціни РДН за попередні 30 днів.

(підпункт 3 пункту 5.13.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485)

5.13.3. У кожній зоні ціна (у грн/МВт·год) небалансу для врегулювання небалансів за кожен розрахунковий період визначається за формулою

$$IMSP_{z,t} = \left| \frac{\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up} \times MP_{z,rtu}^{up})}{\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up})} \right|$$

$$\text{якщо, } \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up}) > \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn}),$$

$$IMSP_{z,t} = PDAM_{z,t},$$

$$\text{якщо, } \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up}) = \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn}),$$

$$IMSP_{z,t} = \left| \frac{\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn} \times MP_{z,rtu}^{dn})}{\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn})} \right|$$

$$\sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{dn}) > \sum_{rtu \in t} (ABE_{z,rtu}^{up}),$$

$$\text{де } ABE_{z,rtu}^{up} = \sum_{e \in Z} ABE_{e,z,rtu}^{up},$$

$$ABE_{z,rtu}^{dn} = \sum_{e \in Z} ABE_{e,z,rtu}^{dn},$$

$$ABE_{e,z,rtu}^{dn} = \sum AB_{e,z,rtu}^{dn},$$

де $ABE_{e,z,rtu}^{up}$ - активована балансуєчу електрична енергія на завантаження одиниці постачання послуг з балансування е в зоні z для ОРЧ rtu, МВт·год, що розраховується за формулою

$$ABE_{e,z,rtu}^{up} = \sum AB_{e,z,rtu}^{up},$$

де $AB_{e,z,rtu}^{up}$ - активовані з ранжиру відповідно до алгоритму балансуєчого ринку пропозиції на

балансуючу енергію на завантаження одиниці постачання послуг з балансування е в зоні z для ОРЧ rtu, МВт·год;

$ABE_{e,z,rtu}^{dn}$ - активована балансуюча електрична енергія на розвантаження одиниці постачання послуг з балансування е в зоні z для ОРЧ rtu, МВт·год, що розраховується за формулою

$$ABE_{e,z,rtu}^{dn} = \sum AB_{e,z,rtu}^{dn},$$

$AB_{e,z,rtu}^{dn}$ - активовані з ранжиру відповідно до алгоритму балансування ринку пропозиції на балансуючу електричну енергію на розвантаження одиниці постачання послуг з балансування е в зоні z для ОРЧ rtu, МВт·год;

$MP_{z,rtu}^{up}$ - маржинальна ціна балансуючої електричної енергії на завантаження в зоні z на балансуючому ринку реального часу за ОРЧ rtu, грн/МВт·год;

$MP_{z,rtu}^{dn}$ - маржинальна ціна балансуючої електричної енергії на розвантаження в зоні z на балансуючому ринку реального часу за ОРЧ rtu, грн/МВт·год.

(пункт 5.13.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

5.13.4. На балансуючому ринку, крім вищезазначених маржинальних цін, використовуються ціни:

$LABEO_{z,t}^{dn}$ - найменша ціна пропозиції на балансуючу електричну енергію на розвантаження, що активується, у зоні z для розрахункового періоду t, грн/МВт·год;

$LABEO_{z,t}^{up}$ - найбільша ціна пропозиції на балансуючу електричну енергію на завантаження, що активується, у зоні z для розрахункового періоду t, грн/МВт·год.

5.14. Оплата балансуючої електричної енергії

5.14.1. У кожній зоні і для кожної одиниці постачання послуг з балансування активована балансуюча електрична енергія на завантаження за кожен розрахунковий період дорівнює сумі активованої балансуючої електричної енергії на завантаження за вирахуванням активованої балансуючої електричної енергії на розвантаження за кожен ОРЧ протягом указанного розрахункового періоду в зоні. Якщо сума позитивна, це означає, що кількість активованої балансуючої електричної енергії на завантаження більша ніж кількість активованої балансуючої електричної енергії на розвантаження протягом розрахункового періоду в зоні. Обчислення активованої балансуючої електричної енергії на завантаження одиниці постачання послуг з балансування е для розрахункового періоду t в зоні z здійснюється за формулою

$$SBE_{e,z,t}^{up} = \max\left(\sum_{rtu \in t} (ABE_{e,z,rtu}^{up} - ABE_{e,z,rtu}^{dn})\right).$$

5.14.2. У кожній зоні і для кожної одиниці постачання послуг з балансування активована балансуюча електрична енергія на розвантаження за кожен розрахунковий період дорівнює сумі активованої балансуючої електричної енергії на розвантаження за вирахуванням активованої балансуючої електричної енергії на завантаження за кожен ОРЧ протягом указанного розрахункового періоду в зоні. Якщо сума позитивна, це означає, що кількість активованої балансуючої електричної енергії на розвантаження більша ніж кількість активованої балансуючої електричної енергії на завантаження протягом розрахункового періоду в зоні. Обчислення активованої балансуючої електричної енергії на розвантаження одиниці постачання послуг з балансування е для розрахункового періоду t в зоні z здійснюється за формулою

$$SBE_{e,z,t}^{dn} = \max\left(\sum_{rtu \in t} (ABE_{e,z,rtu}^{dn} - ABE_{e,z,rtu}^{up})\right).$$

5.14.3. Для одиниць надання ДП з аРВЧ (що працюють під САРЧП) активована балансуєча електрична енергія на розвантаження для розрахункового періоду t в зоні z обчислюється за формулою

$$SBE_{e,z,t}^{dn} = \max(FPQ_{e,z,t} - MQ_{e,z,t}, 0)$$

де $MQ_{e,z,t}$ - виміряна енергія одиниці постачання послуг з балансування e в зоні z за розрахунковий період t , МВт·год;

$FPQ_{e,z,t}$ - обсяг електричної енергії, запланований до відпуску/відбору одиницею постачання послуг з балансування e відповідно до графіків відпуску/відбору, що подаються ППБ, у зоні z для ОРЧ rtu , МВт·год, що визначається за формулою

$$FPQ_{e,z,t} = \sum_{rtu \in t} (P_{e,z,rtu} \cdot RTU)$$

де, $P_{e,z,rtu}$ - потужність одиниці постачання послуг з балансування e для кожної ОРЧ rtu у зоні z відповідно до графіків відпуску/відбору, МВт;

RTU - одиниця реального часу.

Для одиниць надання ДП з аРВЧ (що працюють під САРЧП) активована балансуєча електрична енергія на завантаження для розрахункового періоду t в зоні z обчислюється за формулою

$$SBE_{e,z,t}^{up} = \max(MQ_{e,z,t} - FPQ_{e,z,t}, 0)$$

5.14.4. Усереднена диспетчерська команда одиниці постачання послуг з балансування e для розрахункового періоду t у зоні z обчислюється за формулою

$$INST_{e,z,t} = FPQ_{e,z,t} + SBE_{e,z,t}^{up} - SBE_{e,z,t}^{dn} = \begin{cases} FPQ_{e,z,t} + SBE_{e,z,t}^{up}, & \text{якщо } SB \\ FPQ_{e,z,t} - SBE_{e,z,t}^{dn}, & \text{якщо } SB \\ FPQ_{e,z,t}, & \text{якщо } SBE_{e,z,t}^{up} = \end{cases}$$

де $FPQ_{e,z,t}$ - обсяг остаточного повідомлення про фізичний відбір/відпуск одиниці постачання послуг з балансування e в зоні z для ОРЧ rtu , МВт·год.

5.14.5. Балансуєча електрична енергія одиниці постачання послуг з балансування e в зоні z за розрахунковий період t обчислюється за формулою

$$INSTQ_{e,z,t} = \begin{cases} INST_{e,z,t} - FPQ_{e,z,t}, & \text{якщо } INST_{e,z,t} > I \\ FPQ_{e,z,t} - INST_{e,z,t}, & \text{якщо } INST_{e,z,t} < I \\ 0, & \text{якщо } SBE_{e,z,t}^{up} = 0 \end{cases}$$

5.14.6. У кожній зоні величина нарахування/списання коштів одиниці постачання послуг з балансування, включаючи кваліфіковані одиниці ВДЕ, що працюють не за "зеленим" тарифом, за кожен розрахунковий період для балансуєної електричної енергії в зоні, за винятком випадків, що зазначені в пункті 5.14.4 цієї глави, обчислюється за формулами:

(абзац перший пункту 5.14.6 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

1) якщо зона системи перебуває в дефіциті протягом розрахункового періоду,

$(\sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{up} > \sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{dn})$ нарахування коштів за активовану балансуєну електричну енергію на завантаження за кожен розрахунковий період у зоні розраховується за маржинальною ціною балансуєної електричної енергії на завантаження зони, а списання коштів за активовану балансуєну електричну енергію на розвантаження за кожен розрахунковий період у зоні розраховується за ціною останньої (найменшої за ціною) активованої пропозиції на балансуєну електричну енергію на розвантаження в зоні, тобто

(абзац перший підпункту 1 пункту 5.14.6 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

$$CINSTQ_{e,z,t} = \begin{cases} MSP_{z,t}^{up} \times INSTQ_{e,z,t}, & \text{якщо } INST_{e,z,t} - FPQ_{e,z,t} > 0 \\ -LABEO_{z,t}^{dn} \times INSTQ_{e,z,t}, & \text{якщо } INST_{e,z,t} - FPQ_{e,z,t} < 0 \end{cases}$$

де $MSP_{z,t}^{up}$ - ціна балансуєної електричної енергії на завантаження зони для активації балансуєної електричної енергії на завантаження на балансуєному ринку реального часу за розрахунковий період, грн/МВт·год, яка визначається як середньозважена ціна за розрахунковий період t у кожній торговій зоні z, отримана з маржинальних цін балансуєної електричної енергії на завантаження за кожну ОРЧ та активованих обсягів балансуєної електричної енергії на завантаження (у МВт·год) за кожну ОРЧ, та розраховується за формулою

$$MSP_{z,t}^{up} = \left| \frac{\sum_{rtu \in t} (\sum_{e \in z} (ABE_{e,z,rtu}^{up}) \cdot MSP_{z,rtu}^{up})}{\sum_{rtu \in t} (\sum_{e \in z} (ABE_{e,z,rtu}^{up}))} \right| ;$$

2) якщо зона системи перебуває в профіциті протягом розрахункового періоду,

$(\sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{dn} > \sum_{e \in E} SBE_{e,z,t}^{up})$ списання коштів за активовану балансуєчу електричну енергію на розвантаження за кожен розрахунковий період розраховується за маржинальною ціною балансуєчої електричної енергії на розвантаження зони, а нарахування коштів за активовану балансуєчу електричну енергію на завантаження за кожен розрахунковий період розраховується за ціною останньої (найдорожчої) активованої пропозиції на балансуєчу електричну енергію на завантаження в зоні, що визначається за формулою

(абзац перший підпункту 2 пункту 5.14.6 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

$$CINSTQ_{e,z,t} = \begin{cases} -MSP_{z,t}^{dn} \times INSTQ_{e,z,t}, & \text{якщо } INST_{e,z,t} - F \\ LABEO_{z,t}^{up} \times INSTQ_{e,z,t}, & \text{якщо } INST_{e,z,t} - F \end{cases}$$

де $MSP_{z,t}^{dn}$ - ціна балансуєчої електричної енергії на розвантаження в зоні z за активацію балансуєчої електричної енергії на розвантаження на балансуєчому ринку за розрахунковий період t, грн/МВт·год, яка визначається як середньозважена ціна за розрахунковий період t у кожній торговій зоні z, отримана з маржинальних цін балансуєчої електричної енергії на розвантаження за кожен ОРЧ та активований обсягів балансуєчої електричної енергії на розвантаження (у МВт·год) за кожен ОРЧ, та розраховується за формулою

$$MSP_{z,t}^{dn} = \frac{\sum_{rtu \in t} (\sum_{e \in z} (ABE_{e,z,rtu}^{dn}) \cdot MSP_{z,t}^d)}{\sum_{rtu \in t} (\sum_{e \in z} (ABE_{e,z,rtu}^{dn}))}$$

5.14.7. Наведені у пункті 5.14.6 цієї глави нарахування/списання сумуються за кожним розрахунковим періодом t за кожним ППБ р, який надає одиниці постачання послуг з балансування е, для всіх зон z у спосіб, наведений нижче, та нараховуються/списуються з рахунку А-А таким чином

(абзац перший пункту 5.14.7 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

$$CINSTQ_{e,t} = \sum_{z \in Z} CINSTQ_{e,z,t}$$

Нарахування/списання за активовану балансуєчу електричну енергію для торгового дня d за кожним ППБ р сумуються окремо для списання та нарахування та нараховуються/списуються з рахунку А-А таким чином

$$\begin{aligned} CINSTQ_{e,d}^+ &= \sum_{t \in d} CINSTQ_{e,t}, \text{ для } CINSTQ_{e,t} > 0 \\ CINSTQ_{p,d}^+ &= \sum_{e \in p} CINSTQ_{e,d}^+, \\ CINSTQ_{e,d}^- &= \sum_{t \in d} CINSTQ_{e,t}, \text{ для } CINSTQ_{e,t} < 0 \\ CINSTQ_{p,d}^- &= \sum_{e \in p} CINSTQ_{e,d}^- \end{aligned}$$

АР під час формування платежів для відповідного учасника ринку здійснюється сальдування нарахувань та списань за активовану балансуєчу електричну енергію за торговий день d.

(пункт 5.14.7 із змінами, внесеними згідно з постановою

Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

5.14.8. Пункт 5.14.8 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234, у зв'язку з цим пункти 5.14.9 та 5.14.10 вважати відповідно пунктами 5.14.8 та 5.14.9)

5.14.8. Рахунок А-А кредитується (поповнюється) шляхом списання коштів з усіх ППБ та дебетується (списується) шляхом зарахування коштів усім ППБ.

5.14.9. АР використовує систему розрахунків за небаланси електричної енергії для проведення відповідних розрахунків, дебетувань/кредитувань ринкових рахунків СББ для платежів і зборів при розрахунках за небаланс. Система розрахунків за небаланси електричної енергії є частиною системи управління ринком та містить інформацію про ринкові рахунки СББ.

5.15. Обчислення небалансів електричної енергії

5.15.1. У кожній торговій зоні і для кожної одиниці постачання послуг з балансування активована балансує електрична енергія на завантаження за кожен розрахунковий період дорівнює сумі активованої балансує електричної енергії на завантаження за вирахуванням активованої балансує електричної енергії на розвантаження за кожен ОРЧ протягом указанного розрахункового періоду в зоні з урахуванням балансує електричної енергії відповідно до команд ЦР САРЧП для одиниць надання ДП з аРВЧ (що працюють під САРЧП). Обчислення обсягу активованої балансує електричної енергії на завантаження одиниці постачання послуг з балансування е для розрахункового періоду t в зоні z здійснюється за формулою

$$SBE_{e,z,t}^{up} = \begin{cases} \sum_{rtu \in t} (ABE_{e,z,rtu}^{up} - ABE_{e,z,rtu}^{dn}) + aFRRl \\ \text{якщо } (ABE_{e,z,rtu}^{up} - ABE_{e,z,rtu}^{dn}) > 0, \\ aFRRBE_{e,z,t}^{up}, \text{ якщо } (ABE_{e,z,rtu}^{up} - ABE_{e,z,rtu}^{dn}) \leq 0 \end{cases}$$

де $aFRRBE_{e,z,t}^{up}$ активована балансує електрична енергія на завантаження одиниці надання ДП з аРВЧ (що працюють під САРЧП) для розрахункового періоду t в зоні z одиниці e, що визначається з урахуванням резервів для аРВЧ, що продані учасником ринку, який оперує цією генеруючою одиницею e, та ручних команд активації балансує електричної енергії та розраховується за формулою

$$aFRRBE_{e,z,t}^{up} = \max(MQ_{e,z,t} - FPQ_{e,z,t} - \sum_{rtu \in t} (ABE_{e,z,rtu}^{up} - ABE_{e,z,rtu}^{dn}), 0)$$

де $MQ_{e,z,t}$ - виміряна енергія одиниці постачання послуг з балансування e в зоні z за розрахунковий період t, МВт·год;

$FPQ_{e,z,t}$ - обсяг електричної енергії, запланований до відпуску/відбору одиницею постачання послуг з балансування e відповідно до графіків відпуску/відбору, що подаються ППБ, у зоні z для розрахункового періоду t, МВт·год, що розраховується за формулою

$$FPQ_{e,z,t} = \sum_{rtu \in t} (P_{e,z,rtu} \cdot RTU)$$

де $P_{e,z,rtu}$ - потужність одиниці постачання послуг з балансування e для кожної ОРЧ rtu у зоні z відповідно до графіків відпуску/відбору, МВт;

RTU - одиниця реального часу.

У кожній торговій зоні і для кожної одиниці постачання послуг з балансування активована балансує електрична енергія на розвантаження за кожен розрахунковий період дорівнює сумі активованої балансує електричної енергії на завантаження за вирахуванням активованої балансує електричної енергії на розвантаження за кожну ОРЧ протягом вказаного розрахункового періоду в зоні з урахуванням балансує електричної енергії відповідно до команд ЦР САРЧП для одиниць надання ДП з аРВЧ (що працюють під САРЧП). Обчислення обсягу активованої балансує електричної енергії на розвантаження одиниці постачання послуг з балансування е для розрахункового періоду t в зоні z здійснюється за формулою

$$SBE_{e,z,t}^{dn} = \begin{cases} \sum_{rtu \in t} (ABE_{e,z,rtu}^{dn} - ABE_{e,z,rtu}^{up}) + aFRRBE_e^d \\ \text{якщо } (ABE_{e,z,rtu}^{dn} - ABE_{e,z,rtu}^{up}) > 0 \\ aFRRBE_{e,z,t}^{dn}, \text{ якщо } (ABE_{e,z,rtu}^{dn} - ABE_{e,z,rtu}^{up}) \end{cases}$$

де $aFRRBE_{e,z,t}^{dn}$ активована балансує електрична енергія на розвантаження одиниці надання ДП з аРВЧ (що працюють під САРЧП) для розрахункового періоду t в зоні z одиниці e, що визначається з урахуванням резервів для аРВЧ, що продані учасником ринку, який оперує цією генеруючою одиницею e, та ручних команд активації балансує електричної енергії та розраховується за формулою

$$aFRRBE_{e,z,t}^{dn} = \max(MQ_{e,z,t} - FPQ_{e,z,t} - \sum_{rtu \in t} (ABE_{e,z,rtu}^{dn} - ABE_{e,z,rtu}^{up}))$$

(пункт 5.15.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

5.15.2. Дані розрахунків за небаланси електричної енергії складаються із законтрагованих обсягів купівлі-продажу електричної енергії, графіків відпуску/відбору, диспетчерських команд балансує ринку, цін небалансу електричної енергії і сертифікованих даних комерційного обліку.

5.15.3. У кожній зоні небаланс електричної енергії кожної СВБ обчислюється з урахуванням балансує електричної енергії, поставленої (та оплаченої) будь-якою одиницею постачання послуг з балансування учасника ринку з групи цієї СВБ.

5.15.4. Небаланс електричної енергії СВБ b для розрахункового періоду t у зоні z обчислюється за формулою

$$IEQ_{b,z,t} = \sum_{e \in b} (FPQ_{e,z,t} - INST_{e,z,t}) + M$$

де $NP_{b,z,t}$ - сальдована позиція СВБ b для розрахункового періоду t у зоні z, яка розраховується за формулою

$$NP_{b,z,t} = \sum_{mp \in b} TPSS_{mp,z,t} + \sum_{p \in b} TPSE$$

де $TPSS_{mp,z,t}$ - сумарний обсяг (позитивне значення) проданої електричної енергії учасником ринку mp, що належить СВБ b, по кожному розрахунковому періоду t у зоні z відповідно до законтрагованих обсягів продажу на РДД та/або РНД, та/або ВДР;

$TPSE_{mp,z,t}$ - сумарний обсяг (негативне значення) купленої електричної енергії учасником ринку mp, що належить СВБ b по кожному розрахунковому періоду t у зоні z відповідно до законтрагованих обсягів купівлі на РДД та/або РНД, та/або ВДР;

$MP_{b,z,t}$ - виміряна позиція СВБ b для розрахункового періоду t у зоні z, яка розраховується за формулою

$$MP_{b,z,t} = \sum_{u \in b} MDQ_{u,z,t} + \sum_{p \in b} MOQ_{p,z,t}$$

де $MDQ_{u,z,t}$ - сертифіковані дані комерційного обліку відпуску (позитивне значення) одиниці u , що належить балансуєчій групі СВБ, для розрахункового періоду t у зоні z ;

$MOQ_{p,z,t}$ - сертифіковані дані комерційного обліку відбору (негативне значення) представника навантаження p , який входить до балансуєчій групи СВБ, для розрахункового періоду t у зоні z .

5.15.5. Якщо обчислений небаланс енергії СВБ b у зоні z виявився негативним, то ця СВБ повинна купити із системи електричну енергію і оплатити її. Якщо розрахований небаланс електричної енергії СВБ b у зоні z виявився позитивним, то СВБ повинна продати в систему електричну енергію і отримати за неї платіж.

5.16. Отримання ціни небалансу електричної енергії для розрахунків за небаланс електричної енергії

5.16.1. Розрахунковим періодом для розрахунків за небаланс електричної енергії СВБ є одна година.

5.16.2. Ціна небалансу електричної енергії ($IMSP_t$) за розрахунковий період t дорівнює маржинальній ціні балансуєчій електричної енергії (у грн/МВт·год) за розрахунковий період t , що розрахована відповідно до пункту 5.13.3 глави 5.13 цього розділу в залежності від того, чи перебуває система в дефіциті, профіциті або збалансована.

(пункт 5.16.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.17. Дебетування або кредитування небалансів електричної енергії

5.17.1. Для кожної СВБ АР обчислює належні списання або нарахування відповідно до її небалансів електричної енергії.

(пункт 5.17.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

5.17.2. Списання/нарахування за небаланс визначається за формулою

$$CIEQ_{b,d} = \begin{cases} IEQ_{b,z,t} \cdot \min(PDAM_{z,t}, IMSP_{z,t}) \cdot (1 - K^{im}), & \text{якщо } IEQ_{b,z,t} > 0, \\ IEQ_{b,z,t} \cdot \max(PDAM_{z,t}, IMSP_{z,t}) \cdot (1 + K^{im}), & \text{якщо } IEQ_{b,z,t} < 0, \\ 0, & \text{якщо } IEQ_{b,z,t} = 0, \end{cases}$$

де $PDAM_{z,t}$ - визначена на торгах на РДН ціна купівлі-продажу електричної енергії в зоні z для розрахункового періоду t , грн/МВт·год;

$K^{im} = 0,05$ - коефіцієнт ціни небалансу.

Позитивне значення $CIEQ_{b,z,t}$ означає нарахування для СВБ (або списання для АР), тоді як негативне значення означає списання СВБ (або нарахування для АР) незалежно від напрямку небалансу електричної енергії системи.

(пункт 5.17.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

5.17.3. Нарахування для СВБ (або списання для АР) сумуються по всіх зонах z та по торговому дню d таким чином

$$CIEQ_{b,d}^+ = \sum_{t \in d} CIEQ_{b,t}^+$$

де $CIEQ_{b,t}^+$ - нарахування для СВБ b за небаланс електричної енергії протягом розрахункового періоду t , що визначається за формулою

$$CIEQ_{b,t}^+ = \sum_{z \in Z} CIEQ_{b,z,t}^+, \text{ для } CIEQ_{-}(b,z,t) > 0$$

Списання для СВБ (або нарахування для АР) сумуються по всіх зонах z та по торговому дню d таким

чином

$$CIEQ_{b,d}^- = \sum_{t \in d} CIEQ_{b,t}^-$$

де $CIEQ_{b,t}^-$ - нарахування для СВБ b за небаланс електричної енергії протягом розрахункового періоду t, що визначається за формулою

$$CIEQ_{b,t}^- = \sum_{z \in Z} CIEQ_{b,z,t}^-, \text{ для } CIEQ_{b,z,t}^- < 0$$

АР під час формування платежів для відповідного учасника ринку здійснюється сальдування нарахувань та списань за небаланс електричної енергії за торговий день d.

(пункт 5.17.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

5.17.4. Рахунок небалансу електричної енергії поповнюється шляхом списання коштів з усіх СВБ та списується шляхом зарахування з нього всім СВБ.

5.18. Вхідні дані для розрахунків за ДП

Вхідні дані для розрахунків за ДП складаються з даних результатів процедури закупівель ДП з РПЧ, аРВЧ, рРВЧ, РЗ, регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК та послуги із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії, та даних по цінах та обсягах електричної енергії для ДП з РПЧ та будь-яких ДП з аРВЧ, а також доступності потужності ПДП в реальному часі, що декларуються або вимірюються в реальному часі.

5.19. Обчислення плати за ДП

5.19.1. Плата за ДП з РПЧ на завантаження/розвантаження базується на обов'язкових вимогах, зазначених у Кодексі системи передачі, що накладаються ОСП на кожну одиницю надання ДП ПДП за кожний розрахунковий період кожного торгового дня згідно з процедурою закупівель ДП відповідно до пункту 3.2.1 глави 3.2 розділу III цих Правил. Оплата ПДП по кожній одиниці надання ДП е за постачання ДП з РПЧ обчислюється за такими формулами:

1) платіж за ДП з РПЧ на завантаження та на розвантаження, що були доступні для надання в реальному часі одиницею постачання ДП, за розрахунковий період обчислюються за формулою

$$PFCR_{e,t}^{up} = FCR_{e,t}^{up} \cdot f_{e,t}^{up} \text{ та}$$

$$PFCR_{e,t}^{dn} = FCR_{e,t}^{dn} \cdot f_{e,t}^{dn}$$

де $FCR_{e,t}^{up}$ - ДП з РПЧ на завантаження, що має бути надана одиницею надання ДП е протягом розрахункового періоду t згідно з відповідними зобов'язаннями щодо постачання ДП з РПЧ;

$f_{e,t}^{up}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці надання ДП е для надання в реальному часі необхідної ДП з РПЧ на завантаження протягом розрахункового періоду t (тут і далі цей коефіцієнт у разі доступності становить 1, у разі недоступності - 0);

$FCR_{e,t}^{dn}$ - РПЧ на розвантаження, що має бути наданий одиницею надання ДП е протягом розрахункового періоду t згідно з відповідними зобов'язаннями щодо постачання ДП з РПЧ;

$f_{e,t}^{dn}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці надання ДП е для надання в реальному часі необхідної ДП з РПЧ на розвантаження протягом розрахункового періоду t;

2) платіж одиниці надання ДП е за надану ДП з РПЧ на завантаження і на розвантаження протягом розрахункового періоду t обчислюється для кожного типу аукціону (річний у, квартальний q, місячний m,

тижневий w, денний d), щодо якого одиниця постачання ДП зобов'язана надавати відповідний резерв за формулою

$$CFCR_{e,t} = \sum_{y,q,m,w,d} (PFCR_{e,t}^{up} \times FAR_{e,t}^{FCR,up}) + \sum_{y,q,m,w,d} (PFCR_{e,t}^{dn} \times FAR_{e,t}^{FCR,dn})$$

де $FAR_{e,t}^{FCR,up}$ - фіксована плата за готовність постачання ДП з РПЧ на завантаження протягом розрахункового періоду t, встановлена за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

$FAR_{e,t}^{FCR,dn}$ - фіксована плата за готовність постачання ДП з РПЧ на розвантаження протягом розрахункового періоду t, встановлена за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

3) сукупне зарахування за надану ДП з РПЧ за кожний розрахунковий період t ПДП р, що управляє/представляє декілька одиниць, обчислюється за формулою

$$CFCR_{p,t} = \sum_{e \in E} CFCR_{e,t}$$

4) щоденне сукупне зарахування за надану ПДП р ДП з РПЧ обчислюється за формулою

$$CFCR_{p,d} = \sum_{t \in d} CFCR_{p,t}$$

5) щомісячне сукупне зарахування за надану ПДП р ДП з РПЧ обчислюється за формулою

$$CFCR_{p,m} = \sum_{d \in m} CFCR_{p,d}$$

Ця сума за місяць зараховується на відповідний ринковий рахунок учасника ринку (у якості ПДП) і списується з рахунку А-Е.

5.19.2. Вартість ДП з РЗ, аРВЧ і рРВЧ на завантаження/розвантаження визначається за результатами процедури закупівель за кожний розрахунковий період кожного торгового дня у відповідному місяці. Оплата відповідній одиниці постачання ДП е за постачання ДП з РЗ, аРВЧ і рРВЧ здійснюється за заявленою ціною та обчислюється за такими формулами:

1) ДП з РЗ на завантаження і на розвантаження, що був доступний для надання в реальному часі одиницею постачання ДП е, за розрахунковий період t обчислюється за формулою

$$PRR_{e,t}^{up} = RR_{e,t}^{up} \cdot f_{e,t}^{RR,up}$$

та

$$PRR_{e,t}^{dn} = RR_{e,t}^{dn} \cdot f_{e,t}^{RR,dn}$$

де $RR_{e,t}^{up}$ - зобов'язання з надання ДП з РЗ на завантаження одиницею постачання ДП е протягом розрахункового періоду t за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

$f_{e,t}^{RR,up}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці постачання ДП е для надання необхідного обсягу ДП з РЗ на завантаження в реальному часі протягом розрахункового періоду t;

$RR_{e,t}^{dn}$ - зобов'язання з надання ДП з РЗ на розвантаження одиницею постачання ДП е протягом розрахункового періоду t за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

$f_{e,t}^{RR,dn}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці постачання ДП е для надання необхідної ДП з РЗ на розвантаження в реальному часі протягом розрахункового періоду t;

2) ДП з аРВЧ на завантаження і на розвантаження, що була доступна для надання в реальному часі одиницею постачання ДП е, за розрахунковий період t обчислюється за формулою

$$PaFRR_{e,t}^{up} = aFRR_{e,t}^{up} \cdot f_{e,t}^{aFRR,up}$$

та

$$PaFRR_{e,t}^{dn} = aFRR_{e,t}^{dn} \cdot f_{e,t}^{aFRR,dn}$$

де $aFRR_{e,t}^{up}$ - зобов'язання з надання ДП з аРВЧ на завантаження одиницею постачання ДП е протягом розрахункового періоду t за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

$f_{e,t}^{aFRR,up}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці постачання ДП е для надання необхідної ДП з аРВЧ на завантаження в реальному часі протягом розрахункового періоду t;

$aFRR_{e,t}^{dn}$ - зобов'язання з надання ДП з аРВЧ на розвантаження одиницею постачання ДП е протягом розрахункового періоду t за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

$f_{e,t}^{aFRR,dn}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці постачання ДП е для надання необхідної ДП з аРВЧ на розвантаження в реальному часі протягом розрахункового періоду t;

3) ДП з рРВЧ на завантаження і на розвантаження, що була доступна для надання в реальному часі одиницею постачання ДП е, за розрахунковий період t обчислюється за формулою

$$PmFRR_{e,t}^{up} = mFRR_{e,t}^{up} \cdot f_{e,t}^{mFRR,up}$$

та

$$PmFRR_{e,t}^{dn} = mFRR_{e,t}^{dn} \cdot f_{e,t}^{mFRR,dn}$$

де $mFRR_{e,t}^{up}$ - зобов'язання з надання ДП з рРВЧ на завантаження одиницею постачання ДП е протягом розрахункового періоду t за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

$f_{e,t}^{mFRR,up}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці постачання ДП е для надання необхідної ДП з рРВЧ на завантаження в реальному часі протягом розрахункового періоду t;

$mFRR_{e,t}^{dn}$ - зобов'язання з надання ДП з рРВЧ на розвантаження одиницею постачання ДП е протягом розрахункового періоду t за результатами відповідної процедури закупівель ДП;

$f_{e,t}^{mFRR,dn}$ - прапорець (0/1), що позначає доступність цієї одиниці постачання ДП е для надання необхідного рРВЧ на розвантаження в реальному часі протягом розрахункового періоду t.

5.19.3. Плата одиниці надання ДП е за надані ДП з РЗ, аРВЧ і рРВЧ на завантаження і на розвантаження протягом розрахункового періоду t обчислюється для кожного типу аукціону (річний у, квартальний q, місячний m, тижневий w, денний d), щодо якого одиниця постачання ДП зобов'язана надавати відповідний резерв, за такими формулами

$$CaFRR_{e,t} = \sum_{y,q,m,w,d} (PaFRR_{e,t}^{up} \times ROF_{e,t}^{aFRR,up}) + \sum_{y,q,m,w,d} (PaFRR_{e,t}^{dn} \times F_{e,t}^{aFRR,dn})$$

(абзац другий пункту 5.19.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

$$CmFRR_{e,t} = \sum_{y,q,m,w,d} (PmFRR_{e,t}^{up} \times ROF_{e,t}^{mFRR,up}) + \sum_{y,q,m,w,d} (PmFRR_{e,t}^{dn} \times ROF_{e,t}^{mFRR,dn})$$

(абзац третій пункту 5.19.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

$$CRR_{e,t} = \sum_{y,q,m,w,d} (PRR_{e,t}^{up} \times ROF_{e,t}^{RR,up}) + \sum_{y,q,m,w,d} (PRR_{e,t}^{dn} \times ROF_{e,t}^{RR,dn})$$

(абзац четвертий пункту 5.19.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

де $ROP_{e,t}^{RR,up}$ - ціна, що склалася за результатами процедури закупівлі, для придбання ДП з РЗ на завантаження одиницею постачання ДП е за розрахунковий період t;

$ROP_{e,t}^{RR,dn}$ - ціна, що склалася за результатами процедури закупівлі, для придбання ДП з РЗ на розвантаження одиницею постачання ДП е за розрахунковий період t;

$ROP_{e,t}^{aFRR,up}$ - ціна, що склалася за результатами процедури закупівлі, для придбання ДП з аРВЧ на завантаження одиницею постачання ДП е за розрахунковий період t,

$$ROP_{e,t}^{aFRR,dn}$$

- ціна, що склалася за результатами процедури закупівлі, для придбання ДП з аРВЧ на розвантаження одиницею постачання ДП е за розрахунковий період t;

$$ROP_{e,t}^{mFRR,up}$$

- ціна, що склалася за результатами процедури закупівлі, для придбання ДП з рРВЧ на завантаження одиницею постачання ДП е за розрахунковий період t;

$$ROP_{e,t}^{mFRR,dn}$$

- ціна, що склалася за результатами процедури закупівлі, для придбання ДП з рРВЧ на розвантаження одиницею постачання ДП е за розрахунковий період t.

5.19.4. Сукупне зарахування плати за надання ДП з РЗ, аРВЧ і рРВЧ за кожний розрахунковий період t ПДП р, який управляє/представляє кілька одиниць, обчислюється за такими формулами

$$CARR_{p,t} = \sum_{e \in p} CRR_{e,t}$$

$$CAaFRR_{p,t} = \sum_{e \in p} CaFRR_{e,t}$$

$$CAmFRR_{p,t} = \sum_{e \in p} CmFRR_{e,t}$$

5.19.5. Щоденне сукупне зарахування плати за надання ДП з РЗ, аРВЧ і рРВЧ ПДП р обчислюється за формулами

$$CARR_{p,d} = \sum_{t \in d} CRR_{p,t}$$

$$CAaFRR_{p,d} = \sum_{t \in d} CaFRR_{p,t}$$

$$CAmFRR_{p,d} = \sum_{t \in d} CmFRR_{p,t}$$

5.19.6. Щомісячне сукупне зарахування плати за надання ДП з РЗ, аРВЧ і рРВЧ ПДП р обчислюється за формулами

$$CARR_{p,m} = \sum_{d \in m} CARR_{p,d}$$

$$CAaFRR_{p,m} = \sum_{d \in m} CAaFRR_{p,d}$$

$$CAmFRR_{p,m} = \sum_{d \in m} CAmFRR_{p,d}$$

Ця місячна сума зараховується на відповідний ринковий рахунок учасника ринку (у якості ПДП) і списується з рахунку А-Е.

5.19.7. Щомісячне зарахування для одиниці надання ДП е, що надає ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії протягом місяця m календарного року у, розраховується за формулою

$$RBS_{u,m} = \frac{BS_{u,y}}{12} \times f_{u,m}$$

де $BS_{u,y}$ - щорічна плата за ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії, що надається одиницею надання ДП е щодо календарного року у;

$f_{u,m}$ - прапорець (0/1), що позначає право генеруючої одиниці е на отримання оплати за ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії у певному місяці (1 - має право, 0 - не має права).

Ця сума списується з рахунку А-Е та зараховується на відповідний ринковий рахунок учасника ринку (у якості ПДП).

Плата за кожний розрахунковий період t генеруючої одиниці е, що надає ДП із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системної аварії протягом місяця m календарного року у, розраховується шляхом ділення щомісячного кредитування на кількість розрахункових періодів у місяці m .

5.19.8. Плата за ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК як на споживання, так і на виробництво базується на обов'язкових вимогах, зазначених у Кодексі системи передачі, розраховується за кожний розрахунковий період кожного торгового дня згідно з процедурою закупівель ДП відповідно до цих Правил. Оплата ПДП по кожній одиниці е за постачання такої послуги обчислюється за такими формулами:

(абзац перший пункту 5.19.8 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

1) обсяг наданої ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК, що була надана в реальному часі одиницею постачання ДП, за розрахунковий період обчислюється за формулою

$$PQSK_{e,t}^{cons} = QSK_{e,t}^{cons} \times f_{e,t}^{cons} \quad \text{та}$$

$$PQSK_{e,t}^{gen} = QSK_{e,t}^{gen} \times f_{e,t}^{gen}$$

де $QSK_{e,t}^{cons}$ - обсяг ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК, що визначається як результат інтегрування значень спожитої реактивної потужності, виміряної та переданої до ОСП відповідно до вимог цих Правил, з моменту видачі команди на регулювання та до моменту закінчення команди, що умовно споживається з мережі з метою регулювання напруги, яка повинна бути забезпечена одиницею надання ДП е протягом розрахункового періоду t згідно з відповідними зобов'язаннями щодо постачання такої послуги;

$f_{e,t}^{cons}$ - коефіцієнт надання ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК, що приймає значення одиниці у випадку, якщо ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК, що умовно відпускається в мережу, була надана одиницею надання ДП е протягом розрахункового періоду t , та 0 - у випадку ненадання. Визначення факту надання такої ДП та, відповідно, цього коефіцієнта здійснюється за результатами моніторингу ДП, проведеного згідно з цими Правилами;

2) платіж одиниці надання ДП е за надану послугу з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК за умовне споживання та генерацію з метою регулювання напруги протягом розрахункового періоду t обчислюється за формулою

$$CQSK_{e,t} = CQSK_{e,t} = (PQSK_{e,t}^{cons} + PQSK_{e,t}^{gen})$$

де, P_r^{SK} - ціна ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК для одиниці надання ДП e , що визначається за методикою, затвердженою Регулятором, грн/МВт-год;

3) сукупне зарахування за надану ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК за кожний розрахунковий період t ПДП p , який управляє/представляє декілька одиниць, обчислюється за формулою

$$CQSK_{p,t} = \sum_{e \in E} CQSK_{e,t} \quad ;$$

4) щоденне сукупне зарахування за надану ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК ПДП p обчислюється за формулою

$$CQSK_{p,d} = \sum_{t \in d} CQSK_{p,t} \quad ;$$

5) щомісячне сукупне зарахування за надану ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК ПДП p обчислюється за формулою

$$CQSK_{p,m} = \sum_{d \in m} CQK_{p,d} \quad ;$$

Ця сума за місяць зараховується на відповідний ринковий рахунок учасника ринку (у якості ПДП) і списується з рахунку допоміжних послуг А-Е.

5.20. Обчислення плати за послугу із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою

5.20.1. Розрахунок розміру вартості послуги із зменшення навантаження, наданої ППВДЕ в результаті виконання команди диспетчера на зменшення навантаження, який є додатком до Акта приймання-передачі послуги зі зменшення навантаження, здійснюється таким ППВДЕ або іншим учасником ринку та перевіряється ОСП.

5.20.2. Вартість послуги із зменшення навантаження розраховується відповідно до цих Правил за кожний розрахунковий період розрахункового місяця m .

Щомісячне сукупне зарахування за надану послугу із зменшення навантаження в результаті виконання команд диспетчера протягом розрахункового місяця обчислюється за формулою

$$CQLRES_{p,m} = \sum_{e \in p} \sum_{j \in N} CQLRES_{e,j} \quad ;$$

де $CQLRES_{e,j}$ - вартість послуги із зменшення навантаження одиниці відпуску ППВДЕ e протягом періоду виконання команди j , що обчислюється за формулою

$$CQLRES_{e,j} = \Delta W_{e,j} \cdot T_e \quad ;$$

де $DW_{e,j}$ - обсяг електричної енергії, не відпущеної в результаті виконання команди j ОСП на зменшення навантаження e одиниці відпуску ППВДЕ, що визначається відповідно до Методики розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії виробником, який здійснює продаж електричної енергії за

"зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, у результаті виконання команд ОСП, що є додатком 8 до цих Правил, МВт·год;

T_e - "зелений" тариф, установлений одиниці відпуску ППВДЕ e , або аукціонна ціна, яку отримав ППВДЕ для одиниці відпуску e , грн/МВт·год;

N - кількість команд, наданих одиниці відпуску ППВДЕ e за розрахунковий місяць.

Ця сума за місяць зараховується на відповідний рахунок ППВДЕ та списується з рахунку А-1.

(розділ V доповнено новою главою 5.20 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, глава 5.20 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

5.21. Обчислення плати за невідповідність виконання команд диспетчера на зменшення навантаження ППВДЕ

5.21.1. АР розраховує для ППВДЕ p плату за невідповідність виконання команд диспетчера за розрахунковий місяць, ураховуючи всі випадки, коли таку команду j не виконано в повному обсязі, за формулою

$$NCAS_{p,N}^{CQLRES} = F_{\square}^{CQLRES} \sum_{e \in p} \sum_{j \in N} \max(0; \sum_{i=1}^n W_e^i - V).$$

де $F_{\square}^{CQLRES}$ - коефіцієнт збільшення плати за невідповідність виконання команди диспетчера, який дорівнює 1,05;

W_e^i - фактичний обсяг відпущеної електричної енергії за i період часового обліку, кВт·год;

n - кількість періодів часового обліку, у яких діяла команда диспетчера;

$W_{e,j}^{est}$ - розрахунковий обсяг електричної енергії, який мала б відпускати одиниця відпуску ППВДЕ в періоди часового обліку, в яких діяла команда диспетчера, що розраховується за формулою

$$W_{e,j}^{est} = \left(\frac{W_e^{i0}}{t_i} \cdot \Delta t_0 \right) + \left(\frac{W_{red}}{60} \cdot \Delta t + \frac{\left(\frac{W_e^{i0}}{t_i} - \frac{W_{red}}{60} \right)^2}{2V_e} \cdot 60 \right) + \left(\frac{W_e^{n+1}}{t_i} \cdot \Delta t_k - \frac{\left(\frac{W_e^{n+1}}{t_i} - \frac{W_{red}}{60} \right)^2}{2V_e} \cdot 60 \right),$$

(абзац сьомий пункту 5.21.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.09.2021 р. N 1490)

де W_{red} - обсяг відпуску електричної енергії за 1 годину відповідно до команди диспетчера, що визначається розрахунковим методом (у кВт·год) та розраховується як обсяг відпуску електричної енергії за 1 годину на рівні потужності, що є різницею між даними телеметрії фактичної величини потужності, яка зафіксована в СКО на момент отримання команди ППВДЕ, та величиною команди диспетчера на зменшення потужності. За відсутності даних телеметрії в період отримання команди для визначення розрахункової величини потужності на момент отримання команди ППВДЕ для розрахунку використовуються дані комерційного обліку, а саме обсяг відпуску такої генеруючої одиниці за період комерційного обліку, що передує періоду диспетчерської команди;

(абзац восьмий пункту 5.21.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.09.2021 р. N 1490)

W_e^{i0} - обсяг відпуску електричної енергії одиницею відпуску ППВДЕ e за період часового ряду даних комерційного обліку, що передує часу початку дії диспетчерської команди, кВт·год;

W_e^{n+1} - обсяг відпуску електричної енергії одиницею відпуску ППВДЕ e за період часового ряду

даних комерційного обліку, що є наступним після дії команди диспетчера, кВт·год;

Dt_0 - час від початку першого розрахункового періоду комерційного обліку, у якому була отримана команда диспетчера, до часу початку дії команди у першому розрахунковому періоді комерційного обліку, хв;

Dt_k - час від часу отримання команди на деактивацію команди на зменшення навантаження до початку першого розрахункового періоду комерційного обліку, що є наступним після дії команди диспетчера, хв;

t_i - тривалість періоду часового обліку, хв;

Dt - тривалість дії команди диспетчера, що вираховується з часу отримання команди ППВДЕ, що зафіксована в СКО, хв.

(абзац чотирнадцятий пункту 5.21.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.09.2021 р. N 1490)

V_e - швидкість зміни навантаження одиниці відпуску ППВДЕ e , кВт/хв.

5.21.2. Рахунок А-І кредитується за рахунок плати за невідповідність виконання команд диспетчера зі зменшення навантаження ППВДЕ.

(розділ V доповнено новою главою 5.21 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у зв'язку з цим глави 5.20 - 5.28 вважати відповідно главами 5.22 - 5.30, глава 5.21 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

5.22. Обчислення плати за невідповідність надання ДП та послуг з балансування

5.22.1. АР розраховує для ПДП p плату за невідповідність надання ДП з РПЧ, аРВЧ, рРВЧ, РЗ за місяць m , ураховуючи всі випадки, визначені за результатами моніторингу ДП, проведеного згідно з цими Правилами, коли одиницями постачання ДП є цього ПДП не було надано ДП у повному обсязі, за формулою

$$NCAS_{p,m} = \sum_{e \in p} (\sum_{i \in m} (F_{e,i}^{FCR} \times \sum_{t^{na}}^a CFCR_{e,t}) + \sum_{i \in m} (F_{e,i}^{aFRR} \times \sum_{t^{na}}^a CaFRR_{e,t}) + \sum_{i \in m} (F_{e,i}^{mFRR} \times \sum_{t^{na}}^a CmFRR_{e,t}) + \sum_{i \in m} (F_{e,i}^{RR} \times \sum_{t^{na}}^a CRR_{e,t}))$$

де $F_{e,i}^{FCR}$ - коефіцієнт, що застосовується до платежу за невідповідність надання ДП з РПЧ. У випадку,

коли одиницею постачання ДП є не було надано ДП з РПЧ у повному обсязі, $F_{e,i}^{FCR} = 3$;

i - випадок, визначений за результатами моніторингу ДП, проведеного згідно з цими Правилами, коли одиницею постачання ДП є не було надано ДП у повному обсязі (підрядковий індекс);

t^{na} - розрахунковий період, що є найближчим до t^{na} з трьох періодів (періоду, наступного за розрахунковим, у якому останній раз було активовано одиницю постачання ДП є для надання відповідної ДП перед випадком ненадання ДП цією одиницею постачання ДП є у повному обсязі, періоду попереднього випадку ненадання ДП цією одиницею постачання ДП є у повному обсязі та періоду, що на 720 розрахункових періодів передує t^{na});

t^{na} - розрахунковий період, що передує розрахунковому періоду, у якому одиницею постачання ДП є не було надано ДП у повному обсязі;

$F_{e,i}^{aFRR}$ - коефіцієнт, що застосовується до плати за невідповідність надання ДП з аРВЧ. У випадку,

коли одиницею постачання ДП є не було надано ДП з аРВЧ у повному обсязі, $F_{e,i}^{aFRR} = 2$; $F_{e,i}^{mFRR}$ - коефіцієнт, що застосовується до плати за невідповідність надання ДП з рРВЧ у випадку, коли одиницею постачання ДП є не було надано ДП з рРВЧ у повному обсязі. Цей коефіцієнт визначається за такими правилами:

для одиниці постачання e , на якій були проведені випробування згідно з Кодексом системи передачі,

коефіцієнт $F_{e,i}^{mFRR} = 1$;

для одиниці постачання e , щодо якої ОСП надав Свідоцтво про відповідність вимогам до ДП на підставі декларативних даних електроустановки, коефіцієнт $F_{e,i}^{mFRR} = 2$;

$F_{e,i}^{RR}$ - коефіцієнт, що застосовується до платежу за невідповідність надання ДП з РЗ у випадку, коли одиницею постачання ДП є не було надано ДП з РЗ у повному обсязі. Цей коефіцієнт визначається за такими правилами:

для одиниці постачання e , на якій були проведені випробування згідно з Кодексом системи передачі,

коефіцієнт $F_{e,i}^{RR} = 1$;

для одиниці постачання e , щодо якої ОСП надав Свідоцтво про відповідність вимогам до ДП на підставі

декларативних даних електроустановки, коефіцієнт $F_{e,i}^{RR} = 2$.

5.22.2. АР розраховує для ПДП p плату за невідповідність надання ДП із регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК за місяць m , урахувавши всі випадки, визначені за результатами моніторингу ДП, проведеного згідно з цими Правилами, коли одиницями постачання ДП є цього ПДП не було надано ДП у повному обсязі, за формулою

$$NCAS_{p,m}^{QSK} = \sum_{e \in p} \sum_{i \in m} (F_{e,i}^{QSK} \times \sum_{t_{na}}^{t^a} CQSK_{e,t})$$

де $F_{e,i}^{QSK}$ - коефіцієнт збільшення платежу за невідповідність надання ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК. У випадку, коли одиницею постачання ДП є не було надано ДП у

повному обсязі, $F_{e,i}^{QSK} = 1$.

5.22.3. АР розраховує плату за невідповідність надання послуг з балансування по кожній одиниці постачання послуг з балансування e у разі ненадання нею послуг з балансування в повному обсязі для всіх розрахункових періодів t , в яких $INSTQ_{e,z,t} \neq 0$, за торговий день d (у грн) за формулою

$$NCP_{e,d} = \begin{cases} UNCDI_d \cdot (1 + A^{NBU}) \cdot PDM_{e,d}, & \text{якщо } \frac{PDM_{e,d}}{\sum_z \sum_{t \in d} |INSTQ_{e,z,t}|} > 1 \\ 0, & \text{якщо } \frac{PDM_{e,d}}{\sum_z \sum_{t \in d} |INSTQ_{e,z,t}|} \leq 0,1 \end{cases}$$

де $UNCDI_d$ - питома плата за невідповідність надання послуг з балансування, що визначається як медіанне значення цін небалансу електричної енергії за торговий день d , грн/МВт·год;

A^{NBU} - облікова ставка Національного банку України, що була встановлена на відповідний торговий день, відносні одиниці;

$PDM_{e,d}$ - сума абсолютних значень відхилень виробництва/споживання активної потужності одиниці постачання послуг з балансування e від відповідних диспетчерських команд для всіх диспетчерських команд, виданих цій одиниці постачання послуг з балансування протягом відповідного торгового дня (у МВт·год), що визначається за формулою

$$PDM_{e,d} = \sum_z \sum_{t \in d} |PDM_{e,z,t}|$$

де $PDM_{e,z,t}$ - сума абсолютних значень відхилень виробництва/споживання активної потужності одиниці постачання послуг з балансування e від відповідних диспетчерських команд для всіх диспетчерських команд, виданих цій одиниці постачання послуг з балансування протягом розрахункового періоду (у МВт·год), що визначається за формулою

$$PDM_{e,z,t} = \begin{cases} INST_{e,z,t} - MQ_{e,z,t}, \\ \text{якщо } (MQ_{e,z,t} - INST_{e,z,t}) \cdot (INST_{e,z,t} - FPQ_{e,z,t}) < 0, \\ 0, \text{ у всіх інших випадках} \end{cases}$$

Якщо $|PDM_{e,z,t}| > |INSTQ_{e,z,t}|$, то $PDM_{e,z,t} = IN$.

(абзац дев'ятий пункту 5.22.3 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.09.2021 р. N 1490 набирає чинності з 01.02.2022 р., враховуючи зміни, внесені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2060) (пункт 5.22.3 у редакції постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 01.09.2021 р. N 1490, враховуючи зміни, внесені постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2060)

5.22.4. Сукупне списання плати за невідповідність за місяць m ППБ р, що управляє/представляє кілька одиниць постачання послуг з балансування, обчислюється за формулою

$$NCP_{p,d} = \sum_{e \in p} NCP_{e,d}$$

5.22.5. Плата за невідповідність, розрахована відповідно до пункту 5.19.4 цієї глави, списується з відповідного ринкового рахунку учасника ринку і зараховується на рахунок А-D.

(пункт 5.22.5 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

5.22.6. Загальний розмір плати за невідповідність, накопичений на рахунку А-D, зараховується на рахунок А-Н.

(глава 5.22 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485)

5.23. Рахунки адміністратора розрахунків

5.23.1. Рахунок А-G містить такі субрахунки:

- 1) UA-1 - субрахунок небалансів електричної енергії. Це субрахунок для розміщення коштів для балансування витрат/доходів на рахунку А-А та рахунку А-В;
- 2) UA-2 - субрахунок послуг з диспетчеризації. Це субрахунок для розміщення коштів для покриття витрат А-Е;
- 3) UA-3 - субрахунок фінансових гарантій. Це субрахунок для розміщення коштів для покриття витрат рахунку А-С;
- 4) UA-4 - субрахунок врегулювання. Це субрахунок для розміщення коштів з метою їх подальшого перерахування/отримання СВБ, яке може виникнути через процедури врегулювання, описані у главі 5.30 цього розділу.

(підпункт 4 пункту 5.23.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

5.24. Субрахунок UA-1

5.24.1. Субрахунок UA-1 використовується для досягнення нульового сальдо рахунку А-А та рахунку А-В.

5.24.2. Залишкова вартість збору за небаланс електричної енергії розрахункового періоду t торгового дня d містить дебетування і кредитування з рахунку А-А та рахунку А-В для всіх списань/виплат одиницям ППБ e та списань/виплат СВБ b та розраховується за формулою

$$UPLIFT1_t = \sum_e CINSTQ_{e,t} + \sum_b CIEQ_{b,t}$$

5.24.3. Залишкова вартість збору за небаланс електричної енергії для торгового дня d обчислюється за формулою

$$UPLIFT1_d = \sum_{t \in d} UPLIFT1_t$$

5.24.4. Залишкова вартість збору за небаланс електричної енергії за календарний місяць m обчислюється за формулою

$$UPLIFT1_m = \sum_{d \in m} UPLIFT1_d$$

5.24.5. Якщо залишкова вартість збору за небаланс електричної енергії негативна, вона обліковується на субрахунку UA-1 на наступний розрахунковий період, а якщо позитивна - її абсолютне значення обліковується на субрахунку UA-1 та сплачується ОСП за рахунок коштів, передбачених у тарифі ОСП на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління.

(глава 5.24 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 23.04.2021 р. N 715)

5.25. Субрахунок UA-2

5.25.1. Субрахунок UA-2 покриває витрати з рахунку А-Е.

5.25.2. Витрати на ДП протягом розрахункового періоду t торгового дня d обчислюються AP за формулою

$$ANSCC_t = \sum_p (CAFRCR_{p,t} + CARR_{p,t} + CAaFRR_{p,t} + CAmFRR_{p,t}) + \sum_p CQSK_{p,t} + \frac{\sum_p \sum_{u \in p} RBS_{u,m}}{N_h}$$

де N_h - кількість розрахункових періодів t у місяці m .

5.25.3. Витрати на ДП протягом місяця m розраховуються за формулою

$$ANSCC_{p,m} = \sum_{d \in m} \sum_{t \in d} ANSCC_{p,t}$$

5.25.4. Якщо збір для ДП позитивний, він зараховується на субрахунок UA-2 і сплачується ОСП за рахунок коштів, передбачених у тарифі ОСП на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління.

(пункт 5.25.4 глави 5.25 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 23.04.2021 р. N 715)

5.26. Субрахунок UA-3

5.26.1. Субрахунок UA-3 покриває витрати з рахунку А-С. Ці витрати є фіксованими для покриття витрат AP, що виникають через несплачені за врегулювання небалансів електричної енергії кошти учасниками ринку, які не виконують зобов'язання.

5.26.2. Щомісячні витрати на фінансові гарантії не можуть перевищувати 20 млн грн та розподіляються між усіма представниками навантаження р пропорційно до їх даних обліку відбору в кожному місяці m за формулою

$$UPLIFT3_{p,m} = LOANC_m \cdot \frac{\sum_{t \in m} CQH V_{p,t,d}^{tlf}}{\sum_p \sum_{t \in m} CQH V_{p,t,d}^{tlf}}$$

де $LOANC_m$ - щомісячні витрати на фінансові гарантії, визначені відповідно до пункту 5.4.1 глави 5.4 цього розділу.

5.26.3. Збір для фінансових гарантій для кожної СВБ b за календарний місяць m обчислюється за формулою

$$UPLIFT3_{b,m} = \sum_{p \in b} UPLIFT3_{p,m}$$

Він зараховується на щомісячній основі на субрахунок UA-3 і списується з ринкового рахунку СВБ.

5.27. Субрахунок врегулювання UA-4

5.27.1. Субрахунок врегулювання UA-4 відновлює витрати з рахунку врегулювання А-F.

5.27.2. Плата для врегулювання розподіляється між представниками навантаження пропорційно до їх даних обліку відбору в кожному місяці m за такою формулою

$$UPLIFT4_{p,m} = RECON_q \cdot \frac{CQH V_{p,t,d}^{tlf}}{\sum_p \sum_{t \in m} CQH V_{p,t,d}^{tlf}}$$

де $RECON_q$ - загальне дебетування (позитивне значення)/кредитування (негативне значення) рахунку врегулювання А-F у кварталі q, що обчислюється відповідно до Правил врегулювання.

5.27.3. Збір для врегулювання для кожної СВБ b за календарний місяць m обчислюється за такою формулою

$$UPLIFT4_{b,m} = \sum_{p \in b} UPLIFT4_{p,m}$$

5.27.4. Якщо збір для врегулювання позитивний, то він зараховується у разі проведення врегулювання на субрахунок UA-4 і списується з ринкового рахунку СВБ, якщо негативний - зараховується на ринковий рахунок СВБ і списується з субрахунку UA-4.

5.28. Процедура щоденних розрахунків

5.28.1. Щоденні звіти про розрахунки та остаточні щомісячні звіти про розрахунки надаються через систему управління ринком кожному ППБ та СВБ і включають детальну інформацію щодо індивідуального зарахування і списання коштів ППБ та СВБ. Форма і зміст початкових та остаточних звітів про розрахунки описані в цьому розділі.

5.28.2. Не пізніше третього робочого дня після торгового дня AP вносить усі зарахування і списання до

щоденного звіту про розрахунки, що надається відповідним ППБ та СВБ.

5.29. Форма і зміст звітів

5.29.1. Щомісячний звіт про розрахунки для всіх ППБ та СВБ повинен містити інформацію про:

- 1) ідентифікаційний номер ППБ/СВБ;
- 2) суму коштів, зарахованих ППБ/СВБ за кожну декаду цього місяця;
- 3) суму коштів, списаних з ППБ/СВБ за кожну декаду цього місяця;
- 4) чистий платіж (списання або зарахування), що повинен бути здійснений ППБ/СВБ АР або АР учаснику ринку за певний місяць;
- 5) будь-яку іншу інформацію, що на розсуд АР пояснює списання або зарахування коштів у місячному звіті про розрахунки, якщо ця інформація не є конфіденційною;
- 6) списання плати за невідповідність, накладену на ППБ/СВБ, за типом штрафу і розрахунковим періодом.

5.29.2. Щоденний звіт про розрахунки для кожної одиниці постачання послуг з балансування ППБ повинен містити інформацію про:

- 1) надану балансуочу електричну енергію на завантаження і на розвантаження для кожної ОРЧ;
- 2) диспетчерську команду ППБ для кожної ОРЧ;
- 3) сертифіковані дані комерційного обліку по всіх ТКО ППБ за кожен розрахунковий період;
- 4) ДП, надані ППБ, за кожним розрахунковим періодом і типом резерву;
- 5) зарахування коштів ППБ за кожен розрахунковий період, отримане за результатами розрахунків за балансуочу електричну енергію;
- 6) списання коштів з рахунків ППБ за кожен розрахунковий період, отримане за результатами розрахунків за балансуочу електричну енергію;
- 7) списання плати за невідповідність, встановленої для ППБ, за типом штрафу та розрахунковим періодом;
- 8) сукупні зарахування коштів ППБ за цілий місяць;
- 9) сукупні списання коштів з рахунків ППБ на користь АР за цілий місяць.

5.29.3. Щоденний звіт про розрахунки для кожної іншої СВБ повинен містити інформацію про:

- 1) назву СВБ та ідентифікаційний номер;
- 2) сальдовану позицію СВБ та дані обліку СВБ;
- 3) сукупні дані обліку всіх учасників ринку, які входять до балансуочної групи СВБ, за розрахунковий період;
- 4) зарахування коштів СВБ або списання коштів з рахунків СВБ на користь АР за кожний розрахунковий період, отримані у процесі розрахунків за небаланси електричної енергії.

5.29.4. Для кожного розрахункового місяця здійснюються 3 подекадні розрахунки - один для кожної декади. У контексті подекадних розрахунків АР переглядає щоденні звіти про розрахунки, видані протягом відповідного періоду, і визначає та коригує будь-які помилки в дебетуванні і кредитуванні небалансів електричної енергії. Подекадний розрахунок здійснюється на п'ятий робочий день після 11, 21 та останнього дня розрахункового місяця.

5.29.5. Подекадний звіт про розрахунки має форму і зміст щоденного звіту про розрахунки і посилається на подекадну інформацію в подекадному розрахунковому періоді.

5.29.6. Для кожного розрахункового місяця здійснюється підсумковий розрахунок з урахуванням врегулювання за попередні 6 місяців. У контексті підсумкових розрахунків АР переглядає щоденні звіти про розрахунки, видані протягом кожного з попередніх шести місяців, і визначає та коригує будь-які помилки в дебетуванні і кредитуванні небалансів електричної енергії. АР також перевіряє дані обчислень, що використовувались у щоденних розрахунках за будь-яких надзвичайних ситуацій протягом відповідного періоду, урахуваючи новіші дані.

5.29.7. Підсумковий розрахунок здійснюється до п'ятнадцятого числа місяця, наступного за розрахунковим місяцем. Підсумковий звіт про розрахунки має форму і зміст щоденного звіту про розрахунки і посилається на щомісячну інформацію в підсумковому розрахунковому періоді.

(пункт 5.29.7 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

5.30. Розрахунки для врегулювання

5.30.1. Обчислення врегулювання обсягів електричної енергії, встановлені Кодексом комерційного обліку, призводять до кредитування/дебетування СВБ та представників навантаження залежно від масштабу і знака врегулювання обсягів електричної енергії. Таке кредитування/дебетування обчислюється відповідно до Правил врегулювання, а відповідні суми списуються/зараховуються з/на рахунок А-F з

ринкових рахунків СББ.

5.30.2. Обсяги врегулювання, що впливають на зареєстровані відбір/відпуск представників навантаження, також ініціюють обчислення врегулювання для таких субрахунків:

1) для субрахунку UA-1 по відношенню тільки до компоненту витрат, виділених кожній СББ пропорційно до її сертифікованих даних комерційного обліку/відбору;

2) для субрахунку UA-3;

3) для субрахунку UA-4.

5.30.3. Обчислення врегулювання не призводить до нового обчислення плати за невідповідність.

5.30.4. Рахунок А-F дебетується/кредитується за допомогою грошових потоків врегулювання на ринкові рахунки СББ згідно з обчисленнями врегулювання і дебетується/кредитується з/на субрахунок UA-4. Чистий обсяг коштів на субрахунку UA-4 розподіляється кожній СББ пропорційно до її даних обліку відбору електричної енергії відповідно до глави 5.28 цього розділу.

(пункт 5.30.4 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

VI. Фінансові гарантії

6.1. Загальні положення

6.1.1. Учасники ринку, які є СББ, крім ОР, ОСП, гарантованого покупця та ОСР, які є СББ та не мають інших учасників ринку у своїй балансуєчій групі, зобов'язані надавати ОСП фінансові гарантії виконання зобов'язань за договорами про врегулювання небалансів електричної енергії за умови реєстрації на відповідний торговий день d обсягів електричної енергії на РДД, РДН, ВДР, фізичного відпуску/відбору електричної енергії, заявленого в системі управління ринком, а також за наявності споживачів, щодо яких учасник ринку є діючим електропостачальником.

(пункт 6.1.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

6.1.2. Фінансові гарантії надаються учасниками ринку з урахуванням вимог чинного законодавства.

6.1.3. Фінансова гарантія з урахуванням часу, необхідного на її отримання АР, надається учасником ринку не пізніше ніж о 17:00 за 2 дні до торгового дня d.

6.1.4. У разі ненадання або недостатності розміру наданої фінансової гарантії відповідно до зареєстрованих обсягів на РДД у строк, визначений пунктом 1.8.1 глави 1.8 розділу I цих Правил, відповідному учаснику ринку надсилається повідомлення про необхідність збільшення до встановленого рівня розміру фінансової гарантії, а учасник ринку набуває статусу "Переддефолтний".

6.1.5. Після отримання учасником ринку повідомлення у разі незабезпечення ним збільшення розміру фінансових гарантій на відповідну величину або нездійснення зменшення зареєстрованих обсягів на РДД АР відповідно до процедури, визначеної у главі 1.8 розділу I цих Правил, скасовує зареєстровані обсяги за ДД, проводить перерахунок фінансових зобов'язань для учасників ринку, зареєстровані обсяги яких скасовані.

6.1.6. Обсяг фінансової гарантії повинен забезпечувати виконання всіх потенційно можливих фінансових зобов'язань, що можуть виникнути в учасника ринку в результаті його участі на балансуєчому ринку у відповідний торговий день d.

6.1.7. Фінансова гарантія та/або зміни до неї повинні набирати чинності не пізніше дати їх отримання ОСП.

6.1.8. АР може відмовитися від своїх прав за фінансовою гарантією шляхом повернення коштів з поточного рахунку ОСП на рахунок СББ або повернення до фінансової установи оригіналу фінансової гарантії, або шляхом подання фінансовій установі письмового повідомлення про звільнення такої фінансової установи від обов'язків за фінансовою гарантією.

6.1.9. Фінансові гарантії можуть забезпечуватись шляхом:

1) надання грошової гарантії за договором про врегулювання небалансів на поточний рахунок ОСП, що укладається між ОСП та учасником ринку. Оформлення такого виду гарантії виконання фінансових зобов'язань здійснюється безоплатно відповідно до договору про врегулювання небалансів;

2) надання фінансової гарантії банку відповідно до Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15 грудня 2004 року N 639, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 року за N 11/10321, з урахуванням вимог (обмежень), викладених у цьому розділі.

6.1.10. Фінансова гарантія, що надана для забезпечення виконання зобов'язань, які можуть виникнути в учасника ринку в результаті його участі на балансуєчому ринку у відповідний торговий день d, не може

закінчуватись раніше ніж через 14 робочих днів після такого торгового дня d, що визначається учасником ринку.

(пункт 6.1.10 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

6.1.11. Для кожної СВБ gr для кожного торгового дня d розраховується розмір необхідної фінансової гарантії за формулою

$$FG_{gr,d,z} = (Wsel_{gr,d,z} \cdot K1_{gr,d,z} \cdot K2_{gr,d,z} + Wcons_{gr,d,z} \cdot K3_{gr,d,z} \cdot \sum_{t=d-30}^d mid(IMSP_{z,t})) + Dt_{gr,d,z}$$

(абзац другий пункту 6.1.11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

де $Wsel_{gr,d,z} = \sum_{mp}^{gr} \sum_t^d Wsel_{mp,t,z}$ - сумарний обсяг проданої учасником ринку електричної енергії за вирахуванням купленої учасником ринку тр електричної енергії по кожному розрахунковому періоду t у торговий день d, який зареєстрований у платформі системи управління ринком ОСП;

(абзац третій пункту 6.1.11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

$K1_{gr,d,z}$ - коефіцієнт, що визначає забезпечення обсягів продажу потужностями власної генерації та визначається за формулою

якщо $(Wsel_{gr,d,z} \leq 24 \cdot \sum_{mp}^{gr} \sum_e^{mp} W_{л.п.е})$, то $K1_{gr,d,z} = \frac{Wiml}{Wsel_{gr,d,z}}$

інакше $K1_{gr,d,z} = \frac{Wsel_{gr,d,z} - 24 \cdot \sum_{mp}^{gr} \sum_e^{mp} W_{л.п.е}}{Wsel_{gr,d,z}}$

абзац сьомий пункту 6.1.11 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, у зв'язку з цим абзаци восьмий - чотирнадцятий вважати відповідно абзацами сьомим - тринадцятим)

де $K2_{gr,d,z}$ - коефіцієнт, що визначає зменшення обсягу необхідної фінансової гарантії для СВБ, діяльність балансуєних груп яких не призводить до утворення небалансу електричної енергії на ринку електричної енергії, та розраховується за формулою

(абзац сьомий пункту 6.1.11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485)

якщо $(Wsimb_{gr,z}^{180} = 0)$, то $K2_{gr,d,z} = 0.4$, інакше

якщо $(Wsimb_{gr,z}^{120} = 0)$, то $K2_{gr,d,z} = 0.6$, інакше

якщо $(W_{\text{simb}}^{60}_{\text{gr},z} = 0)$, то $K_{2\text{gr},d,z} = 0.8$, інакше

де $W_{\text{simb}}^T_{\text{gr},z} = \sum_d^T \sum_{\text{mp}}^{\text{gr}} \sum_t^D W_{\text{imb}}^{\text{mp},t,z}$ - сумарний небаланс усіх учасників ринку тпр, що входять до балансуєчої групи СВБ, за останні 180/120/60 днів відповідно;
(пункт 6.1.11 доповнено новим абзацом одинадцятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, у зв'язку з цим абзаци одинадцятий - тринадцятий вважати відповідно абзацами дванадцятим - чотирнадцятим)
 $K_{2\text{gr},d,z} = 1$,

$K_{3\text{gr},d,z}$ - коефіцієнт, що визначає забезпечення обсягів споживання потужностями власної генерації та розраховується за формулою

якщо $(W_{\text{cons}}_{\text{gr},d,z} \leq 24 \cdot \sum_{\text{mp}}^{\text{gr}} \sum_e^{\text{mp}} W_{\text{л.п.}} \cdot K_{\text{imb}}^{d-30}_{\text{gr}}$, то $K_{3\text{gr},d,z} = 0$, інакше $K_{3\text{gr},d,z} =$

(абзац чотирнадцятий пункту 6.1.11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485)

6.1.12. Якщо СВБ несе відповідальність за баланс інших учасників ринку у складі її балансуєчої групи, фінансова гарантія для такої СВБ розраховується як сумарна фінансова гарантія для всіх учасників ринку, які входять до складу її балансуєчої групи.

СВБ, яка несе відповідальність за баланс інших учасників ринку у складі її балансуєчої групи, повинна забезпечити можливість розрахунку з ОСП за зобов'язаннями за договором про врегулювання небалансів електричної енергії, які можуть виникнути в цієї СВБ в результаті її участі на балансуєчому ринку у відповідний торговий день d.

(пункт 6.1.12 доповнено абзацом другим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

6.1.13. Розрахунок обсягу фінансової гарантії проводиться автоматично за допомогою системи управління ринком.

6.1.14. Розмір фактично наданої учасником ринку фінансової гарантії повинен перевищувати або бути рівним розміру фінансової гарантії, що розрахований відповідно до пункту 6.1.11 цієї глави, та з урахуванням максимального обсягу продажу на РДН для СВБ, розрахованих відповідно до пункту 2.3.1 глави 2.3 розділу II цих Правил.

(пункт 6.1.14 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328, від 15.02.2021 р. N 234)

6.1.15. У разі невикористання фінансової гарантії строк її дії може бути пролонговано на кожний наступний період та тривати до дня настання гарантійного випадку та/або перегляду розміру фінансових зобов'язань, та/або припинення учасником участі на ринку електричної енергії, та/або направлення письмового запиту учаснику ринку щодо зменшення суми фінансової гарантії у зв'язку зі зменшенням потреб у ній, та/або розірвання договору про врегулювання небалансів електричної енергії.

6.1.16. Результати перерахунку суми фінансових зобов'язань СВБ повідомляються через систему управління ринком.

6.1.17. З дня перевірки наявності необхідного розміру фінансової гарантії (відповідно до вимог, передбачених пунктом 6.1.3 цієї глави, та з урахуванням пункту 2.3.1 глави 2.3 розділу II цих Правил) ОСП здійснюється перевірка відповідності наявної в СВБ фінансової гарантії під час реєстрації кожного ДД. У разі недостатності розміру фінансової гарантії реєстрація ДД не здійснюється.

(пункт 6.1.17 у редакції постанови Національної

комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

6.1.18. СББ має право звернутися з приводу перегляду/перерозподілу повернення фінансової гарантії. Звернення може бути направлено за допомогою системи управління ринком та/або поштового зв'язку і повинно бути розглянуто АР протягом трьох робочих днів, про що відповідна СББ отримує повідомлення.

(пункт 6.1.18 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

6.1.19. АР надає відповідь на запит СББ та повертає грошову гарантію відповідно до вимог цього розділу протягом трьох робочих днів.

(пункт 6.1.19 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516,

із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

6.1.20. У випадку недосягнення домовленості щодо продовження дії грошової гарантії та за умови письмового запиту така гарантія повертається на рахунок СББ за умови забезпечення останньою гарантії виконання фінансових зобов'язань наступного періоду. Якщо така гарантія не надана, АР повертає виключно надлишок коштів, що виник за результатами перерахунку фінансових зобов'язань чергового періоду.

6.1.21. У разі набуття учасником ринку статусу "Переддефолтний" ОСП зобов'язаний здійснити зарахування коштів СББ, що зберігаються на поточному рахунку ОСП (на підставі угоди), у рахунок оплати дебіторської заборгованості, що виникла внаслідок порушення СББ зобов'язань, і повідомити про це відповідну СББ.

У випадку, коли інша СББ несе відповідальність за баланс учасника ринку у складі її балансуєчої групи, учасник ринку може забезпечити можливість виконання зобов'язань СББ перед ОСП за рахунок зобов'язань такого учасника за його договором про врегулювання небалансів електричної енергії, які можуть виникнути в такій СББ в результаті її участі на балансуєчому ринку у відповідний торговий день d.

(пункт 6.1.21 доповнено новим абзацом другим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

6.1.22. Оплата, отримана ОСП за відповідною фінансовою гарантією, використовується для ліквідації заборгованості СББ, що склалася за відповідним договором про врегулювання небалансів електричної енергії.

6.2. Особливості надання фінансових гарантій у відповідності до положення

6.2.1. Участь у здійсненні операцій за фінансовими гарантіями повинні брати фінансові установи, що відповідають таким вимогам:

банківська установа, у якій держава прямо чи опосередковано володіє часткою понад 75 % статутного капіталу банку, або комерційна банківська установа, яка має довгостроковий кредитний рейтинг за національною шкалою не нижче "aaA". У випадку відсутності рейтингу за національною шкалою у банків іноземних банківських груп рейтинг материнських іноземних банківських груп від однієї з рейтингових компаній Fitch, Moody's, S&P має бути не нижче підвищеного інвестиційного класу (A або вищій);

комерційну банківську установу не включено до переліку юридичних осіб, щодо яких державними органами України, США або країн ЄС застосовано спеціальні економічні чи інші обмежувальні санкції.

6.2.2 У разі невикористання фінансової гарантії (у випадку грошової гарантії) у відповідний період та за відсутності потреби збільшення її суми дія фінансової гарантії продовжується на наступний строк за умови відсутності від учасника ринку повідомлення про розірвання договору про врегулювання небалансів.

(пункт 6.2.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

6.2.3. Фінансова гарантія, яка надається у вигляді гарантії банку повинна відповідати таким вимогам:

1) бути безвідкличною гарантією, умови якої не можуть бути змінені і яка може бути припинена банком-гарантом згідно з заявою учасника ринку за погодження з АР;

2) бути безумовною гарантією, за якою банк-гарант у разі порушення учасником ринку свого зобов'язання, забезпеченого такою гарантією, сплачує кошти ОСП (АР) за першою його вимогою без

подання будь-яких інших документів (крім документів, що підтверджують повноваження особи, яка підписала вимогу щодо здійснення платежу за такою гарантією, а також підтверджують достовірність підпису такої особи) або виконання будь-яких інших умов;

3) може враховувати можливість використання такої банківської гарантії ОСП за попередньою згодою учасника ринку, коли учасник ринку, який надає банківську гарантію, вступає до балансуючої групи іншої СВБ і, таким чином, передає відповідальність за свої небаланси цій СВБ.

(пункт 6.2.3 доповнено підпунктом 3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

6.2.4. У разі настання гарантійного випадку і для отримання відшкодування, забезпеченого гарантією, АР подає до фінансової установи вимогу платежу за фінансовою гарантією. Вимога та інші, зазначені в гарантії документи, повинні бути подані до фінансової установи протягом строку дії гарантії та у спосіб, зазначений у гарантії.

6.2.5. Будь-яка вимога платежу за фінансовою гарантією, що повинна бути надана фінансовій установі, може бути доставлена особисто, за допомогою електронної пошти, поштою або надіслана факсом.

VII. Виставлення рахунків та платежі

7.1. Загальні положення

7.1.1. АР встановлює регламент щодо розрахунків, у якому зазначаються формати платіжних документів і супровідних даних, що будуть надаватись в електронному вигляді.

7.1.2. Окремий порядок виставлення рахунків застосовується для розрахунків за ДП, послуги із зменшення навантаження та розрахунків за балансуючу електричну енергію, розрахунків за небаланси електричної енергії, платежів з/на збірні рахунки і плати за невідповідність та інших платежів.

(пункт 7.1.2 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, від 30.12.2020 р. N 2818)

7.1.3. Платіжні документи виставляються із включенням усіх застосованих податків.

7.2. Виставлення рахунків за ДП та балансуючу електричну енергію

7.2.1. АР на щоденній основі надсилає через систему управління ринком платіжний документ кожному ППБ із зазначенням суми, яка повинна бути сплачена ППБ за відповідний період щодо закупівлі балансуючої енергії, та окремий платіжний документ із зазначенням суми, яка має бути сплачена ППБ щодо платежів за невідповідність.

ППБ на щоденній основі надсилає АР платіжний документ із зазначенням суми, яка повинна бути сплачена АР за торговий день щодо закупівлі балансуючої енергії.

7.2.2. АР на щомісячній основі надсилає через систему управління ринком платіжний документ кожному ПДП із зазначенням суми, яка повинна бути сплачена ПДП за відповідний період щодо закупівлі ДП, та окремий платіжний документ із зазначенням суми, яка має бути сплачена ПДП за повний місяць щодо плати за невідповідність.

ПДП на щомісячній основі надсилає через систему управління ринком АР платіжний документ із зазначенням суми, яка повинна бути сплачена АР за відповідний період щодо закупівлі ДП.

7.2.3. Платіжний документ для учасника ринку повинен містити окремі позиції, що розрізняють платежі/зарахування для балансуючої енергії і зарахування для кожного виду ДП.

(пункт 7.2.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

7.3. Виставлення рахунків за небаланси електричної енергії

7.3.1. АР на щоденній основі надсилає платіжний документ кожній СВБ із зазначенням суми, що СВБ зобов'язана сплатити АР, або суми, що АР зобов'язаний сплатити СВБ через її небаланси електричної енергії протягом відповідного періоду.

7.3.2. Платіжний документ повинен містити окрему позицію щодо оплати за управління небалансами міждержавних перетинів (якщо такий небаланс сплачується/зараховується і не розраховується в натуральній формі).

7.4. Виставлення рахунків за послугу із зменшення навантаження

7.4.1. ППВДЕ щомісячно, у разі надання ОСП послуги із зменшення навантаження протягом

розрахункового місяця, надсилає Акт приймання-передачі послуги із зменшення навантаження із зазначенням розрахованої вартості наданої послуги за результатом виконання команди диспетчера на зменшення навантаження.

7.4.2. Платіжні документи мають містити окремо інформацію щодо розрахованого обсягу не відпущеної електричної енергії та "зеленого" тарифу або аукціонної ціни відповідної одиниці відпуску ППВДЕ.

Платіжні документи мають містити окремо інформацію щодо обсягу відхилення у разі невідповідності виконання команди диспетчера та "зеленого" тарифу або аукціонної ціни відповідної одиниці відпуску ППВДЕ.

7.4.3 ППВДЕ у строк протягом 7 календарних днів після закінчення розрахункового періоду надає у двох примірниках Акт приймання-передачі послуг із зменшення навантаження для перевірки ОСП.

ОСП здійснює перевірку наданих документів протягом 3 робочих днів та повертає ППВДЕ підписаний зі своєї сторони Акт приймання-передачі послуг із зменшення навантаження або направляє відмову від його підписання з відповідними зауваженнями, що мають бути врегульовані.

(розділ VII доповнено новою главою 7.4 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у зв'язку з цим глави 7.4 - 7.12 вважати відповідно главами 7.5 - 7.13, глава 7.4 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

7.5. Виставлення рахунків за збори / зарахування по субрахунках

(назва глави 7.5 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

7.5.1. АР на щомісячній основі надсилає платіжний документ для кожного учасника ринку з рахунком відбору або рахунком відпуску.

7.5.2. Платіжний документ повинен містити окремі позиції із зазначенням інформації про:

- 1) дані обсягів відбору електричної енергії для представника навантаження, який входить до балансуєної групи СВБ, за весь місяць;
- 2) сумарний відбір електричної енергії СВБ, яка представляє представників навантаження, за весь місяць;
- 3) суму збору, яку СВБ зобов'язана сплатити АР, або суму, яку АР зобов'язаний сплатити СВБ у відповідності до руху коштів по субрахунку UA-1, який розраховується відповідно до глави 5.25 розділу V цих Правил;

(підпункт 3 пункту 7.5.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

- 4) суму збору, яку СВБ зобов'язана сплатити АР, або суму, яку АР зобов'язаний сплатити СВБ у відповідності до руху коштів по субрахунку UA-3, який розраховується відповідно до глави 5.27 розділу V цих Правил;

(підпункт 4 пункту 7.5.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

- 5) суму збору, яку СВБ зобов'язана сплатити АР, або суму, яку АР зобов'язаний сплатити СВБ у відповідності до руху коштів по субрахунку UA-4, який розраховується відповідно до глави 5.28 розділу V цих Правил;

(підпункт 5 пункту 7.5.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

- 6) загальну суму збору, яку СВБ зобов'язана сплатити АР, або суму, яку АР зобов'язаний сплатити СВБ за місяць відповідно до руху коштів по субрахунках АР.

7.5.3. Платіжний документ повинен містити окремі позиції із зазначенням розміру плати за невідповідність стосовно кожного учасника ринку, розрахованої відповідно до глави 5.23 розділу V цих Правил.

(пункт 7.5.3 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084)

7.6. Виставлення рахунків за невідповідність

7.6.1. АР на щоденній основі надсилає через систему управління ринком платіжний документ кожному ППБ із зазначенням загальної суми, яка повинна бути сплачена ППБ до АР за відповідний період щодо невідповідності надання послуг з балансування.

7.6.2. АР на щомісячній основі надсилає через систему управління ринком платіжний документ кожному ПДП із зазначенням загальної суми, яка повинна бути сплачена ПДП до АР за відповідний період щодо невідповідності надання ДП.

7.6.3. ОСП на щомісячній основі, у разі надання ППВДЕ послуги із зменшення навантаження у строк протягом 10 календарних днів після закінчення розрахункового періоду, надсилає такому ППВДЕ Акт плати за невідповідність виконання команд диспетчера на зменшення навантаження із зазначенням суми, яка повинна бути сплачена ППВДЕ до ОСП за відповідний період.

(главу 7.6 доповнено пунктом 7.6.3 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

7.7. Цикл рахунків та платежів для розрахунків

7.7.1. Платіжні документи для торгового дня надаються відповідним учасникам ринку на другий робочий день після цього дня.

7.7.2. Платіжні документи для торгового місяця (стосовно оплати наданих ДП) надаються відповідним учасникам ринку на восьмий робочий день після останнього дня місяця.

(пункт 7.7.2 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

7.7.3. Оплата платіжного документа з банківського рахунку учасника ринку на банківський рахунок АР здійснюється протягом двох робочих днів з дати направлення платіжного документа.

(пункт 7.7.3 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 04.12.2020 р. N 2328)

7.7.4. Оплата платіжного документа з банківського рахунку АР на банківський рахунок учасника ринку здійснюється протягом чотирьох робочих днів з дати направлення рахунка.

(пункт 7.7.4 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 04.12.2020 р. N 2328)

7.8. Запити платіжних документів

7.8.1. Якщо учасник ринку або ОСП (у якості АР) ініціює суперечку щодо суми, зазначеної в рахунку (запит платіжного документа), оплата повинна бути проведена згідно з платіжним документом. Якщо за результатами розгляду запиту платіжного документа будуть виявлені суми, що підлягають поверненню, учасники ринку та ОСП (у якості АР) зобов'язані здійснити перерахування надлишкових сум на відповідний рахунок.

7.8.2. За несвоєчасну оплату нараховується пеня за ставкою, що визначається відповідно до діючого законодавства.

7.8.3. Пеня нараховується на грошові суми, що представляють різницю між сплаченою сумою та сумою, визначеною після вирішення суперечки, і повинна бути сплачена ОСП (у якості АР) або сплачена йому в залежності від обставин.

7.8.4. Запит платіжного документа обробляється відповідно до чинного законодавства.

7.8.5. При розрахунках відповідно до запиту платіжного документа оплата повинна бути здійснена протягом трьох робочих днів з моменту вирішення суперечки. Після цієї дати пеня на непогашену суму нараховується за ставкою, що встановлюється відповідно до діючого законодавства.

7.9. Процедура встановлення невиконання зобов'язань учасника ринку

7.9.1. На будь-які прострочені платежі нараховуються відсотки за штрафною ставкою, що встановлюється відповідно до чинного законодавства.

7.9.2. Крім цього, ОСП (у якості АР) застосовує положення глави 1.8 розділу I цих Правил для учасників ринку, які не виконують зобов'язання з розрахунків, передбачені цими Правилами та відповідними договорами.

7.10. Вимоги до звітності оператора системи передачі

7.10.1. ОСП виконує процедури збору даних та їх публікації, наведені в Порядку збору інформації та передачі даних. Дані завантажуються на офіційний вебсайт ОСП.

7.10.2. ОСП розробляє відповідні інтерфейси для забезпечення можливості передачі даних до платформи прозорості ENTSO-E.

7.10.3. ОСП збирає та публікує щонайменше наведені нижче дані:

- 1) інформацію про навантаження системи на кожний розрахунковий період, що публікується постфактум;
- 2) прогноз навантаження системи за кожний розрахунковий період, що публікується принаймні за дві години до "закриття воріт РДН" та оновлюється після цього кожні 8 годин;
- 3) сумарні прогнози споживання в системі на тиждень, місяць і рік наперед, що публікуються завчасно;
- 4) інформацію, що стосується недоступності інфраструктури передачі, що публікується не пізніше ніж через годину після зміни статусу доступності;
- 5) інформацію, що стосується заходів з управління перевантаженнями, якщо такі є;
- 6) прогноз загального обсягу виробництва за розрахунковий період;
- 7) інформацію, пов'язану з недоступністю генеруючих одиниць;
- 8) інформацію про фактичне виробництво електричної енергії за розрахунковий період (за наявності даних);
- 9) прогноз установок ВДЕ (що не продають електричну енергію гарантованому покупцю). Такі прогнози повинні бути у відкритому доступі для кожного розрахункового періоду торгового дня на 20:00 за день, що передує торговому дню, і повинні оновлюватися кожні 4 години на постійній основі для інших розрахункових періодів торгового дня;
- 10) обсяг резервів (за типом резерву), наданих ОСП ППБ за розрахунковий період;
- 11) середню ціну резерву, сплачену АР за кожен тип резерву і за розрахунковий період;
- 12) прийняті сумарні пропозиції на балансуєчу електричну енергію за напрямом і за розрахунковим періодом;
- 13) обсяг активованої балансуєчої електричної енергії на завантаження/розвантаження (у МВт) за розрахунковий період;
- 14) маржинальні ціни розрахунку, що визначаються АР для активованої балансуєчої енергії на завантаження/розвантаження;
- 15) ціни врегулювання небалансу електричної енергії за розрахунковий період;
- 16) сумарний небаланс електричної енергії за розрахунковий період;
- 17) щоденну загальну кількість кредиту/дебету від/до всіх учасників ринку для балансуєчої енергії та небалансу електричної енергії.

Ця інформація надається українською мовою і повинна бути доступна онлайн.

7.11. Надання ринкової інформації

7.11.1. ОСП несе відповідальність за оновлення та оприлюднення у прозорій формі інформації про стан ринку електричної енергії, усвідомлюючи, що учасники ринку покладаються на таку інформацію під час здійснення господарської діяльності на ринку електричної енергії.

7.11.2. Основним джерелом інформації про стан ринку електричної енергії є інформація, що опублікована на офіційному вебсайті ОСП.

7.11.3. Уся інформація на офіційному вебсайті ОСП розміщується у вільному доступі і у зручній для завантаження формі.

7.12. Графік балансування ринку в режимі реального часу

Балансування ринку виконується в режимі реального часу кожного торгового дня зі здійсненням таких заходів у пов'язані з ними терміни:

N з/п	День	Час (київський)	Заходи
1	d-1	10:00	Публікація ОСП прогнозу навантаження на розрахунковий період та оновлення після цього кожні 8 годин
2	d-1	20:00	Підготовка ОСП оновлених зведених прогнозів установок ВДЕ на торговий день у випадках, коли таке зобов'язання застосування передбачено положеннями глави 4.5 розділу IV цих Правил. Оновлення прогнозів кожні 4 години для інших розрахункових періодів торгового дня
3	d	За 50 хвилин до години Г	Подання графіка відпуску/відбору учасником ринку ОСП
4	d	За 45 хвилин до години Г	Подання пропозицій на балансуєчу електричну енергію до закриття воріт балансуєчого ринку

5	d	За 15 хвилин до ОРЧ	Видача диспетчерських команд ППБ відповідно до результатів алгоритму розрахунків балануючого ринку
6	d+1	12:00	Публікація інформації про баланс для кожного розрахункового періоду попереднього торгового дня d щодо відхилень роботи системи передачі в реальному часі та інших установок від прогнозу навантаження і прогнозу відпуску для ВДЕ, виконаного ОСП під час балансування в режимі реального часу в d-1

(глава 7.12 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

7.13. Графіки щомісячних розрахунків, виставлення рахунків і платежів

7.13.1. AP ініціює щоденні розрахунки на третій робочий день після торгового дня, до якого відносяться розрахунки.

7.13.2. Графіки щоденних розрахунків, виставлення рахунків і процесу платежів, а також пов'язані з ними терміни:

День	Час (київський)	Заходи
Д+2 робочі дні		Після отримання всіх необхідних даних AP здійснює щоденні розрахунки, обчислює дебет та кредит і направляє учасникам ринку щоденні звіти про розрахунки.
Д+3 робочі дні		Оплата учасниками ринку платіжних документів зі своїх банківських рахунків на банківський рахунок AP.
Д+5 робочі дні		Оплата ОСП (у якості AP) платіжних документів з банківського рахунку AP на банківські рахунки учасників ринку.

VIII. Готовність генеруючих одиниць та техніко-економічні декларації

8.1. Декларація про неготовність

8.1.1. Положення цієї глави застосовуються до учасників ринку, що представляють генеруючі одиниці. Гарантований покупець не зобов'язаний подавати декларації про неготовність для генеруючих одиниць, що він представляє.

8.1.2. У разі виходу з ладу виключно через технічні причини, пов'язані з функціонуванням або безпекою генеруючої одиниці, що повністю або частково унеможливує виробництво електричної енергії та/або надання ДП генеруючою одиницею, відповідний учасник ринку після появи такої обставини якнайшвидше надає ОСП декларацію про неготовність для торгового дня, указавши розрахункові періоди торгового дня або торгових днів, упродовж яких очікується неготовність, із зазначенням доступної потужності в кожному розрахунковому періоді торгового дня, у якому вона знижується. Копію зазначених документів учасник ринку подає ОР.

8.1.3. Декларації про неготовність повинні містити перелік причин, що призвели до неготовності.

8.1.4. Актуальна інформація, подана в деклараціях про неготовність до закриття воріт для повідомлення фізичного відпуску/відбору (9:00 за день до торгового дня d), визначає доступну потужність генеруючих одиниць. Декларація про неготовність, подана після закриття воріт для подання відповідних графіків фізичного відпуску/відбору на торговий день, на який заявлена повна або часткова неготовність, не є підставою для подання нових графіків фізичного відпуску/відбору та не призводить до зміни фінансових зобов'язань учасника ринку.

8.1.5. Строк дії декларацій про неготовність повинен дорівнювати кількості розрахункових періодів, перерахованих у них. Такі декларації є дійсними до закінчення їх строку дії, якщо вони не будуть скасовані (відкликані) раніше відповідними учасниками ринку. Декларація перестає бути дійсною до закінчення її строку дії, якщо ОСП скасовує таку декларацію про неготовність згідно з положеннями пункту 8.2.2 глави 8.2 цього розділу.

8.1.6. Строк дії декларацій про неготовність не має стосуватися періоду часу, що передував часу подання таких декларацій про неготовність.

8.2. Неналежне подання декларацій про неготовність

8.2.1. ОСП у межах компетенції відповідно до Закону зобов'язаний перевірити, чи є подана декларація про неготовність достовірною, правильною і відповідає вимогам цих Правил та Кодексу системи передачі. З цією метою після попереднього письмового повідомлення, що визначає об'єктивно необхідні строки, учасники ринку, які подали декларацію про неготовність, зобов'язані надати документи, звіти або будь-які інші необхідні докази ОСП, а також надати ОСП доступ до своїх приміщень. ОСП надає свій висновок обов'язкового характеру, що повинен бути повідомлений учаснику ринку та Регулятору.

8.2.2. ОСП має право за обґрунтованим рішенням, повідомленим учаснику ринку, скасувати декларацію про неготовність, строк дії якої не закінчився, або вважати неправомірною декларацію, строк дії якої закінчився, якщо виявляє, що така декларація не відповідає дійсності та/або є неправильною або була подана з порушенням вимог цих Правил. Протягом п'яти діб з дати отримання такого рішення учасник ринку має право оскаржити ОСП рішення про скасування декларації про неготовність. ОСП приймає остаточне обґрунтоване рішення щодо такого оскарження впродовж п'яти робочих днів з моменту подачі оскарження. У разі неспроможності сторін дійти згоди подальше вирішення суперечки відбувається у встановленому законодавством порядку. Остаточне рішення щодо оскарження повідомляється в письмовій формі учаснику ринку.

8.2.3. У випадку прийняття рішення щодо скасування декларації про неготовність або визнання такої декларації неприйнятною ОСП повинен повідомити про це ОР та Регулятора.

8.3. Повідомлення про намір зупинити нормальне функціонування генеруючих одиниць

Якщо учасник ринку має намір зупинити нормальне функціонування генеруючої одиниці або вивести з експлуатації генеруючу одиницю, або призупинити її роботу на певний період, то він щонайменше за 6 місяців до бажаної дати припинення нормальної роботи такої генеруючої одиниці подає ОСП декларацію про намір зупинити нормальне функціонування з докладним викладенням причин, дати зупинення нормальної роботи генеруючої одиниці і періоду, протягом якого така робота буде зупинена. Копію зазначених документів учасник ринку подає ОР.

8.4. Техніко-економічна декларація ППБ, який представляє генеруючу одиницю

8.4.1. ОСП повинен володіти актуальною інформацією щодо кількості запланованих генеруючих одиниць та доступних/готових до планування одиниць у разі будь-яких дефіцитів та профіцитів, що можуть виникнути.

8.4.2. Зазначена інформація є необхідною для оцінки енергетичного балансу (наприклад, випадки необхідності додаткового резерву), а також для планування оцінки балансу системи (зокрема відхилення напруги і системні обмеження). Таким чином, інформація повинна бути доступна для кожної ТКО.

8.4.3. Якщо положення, що містяться в цій главі, не узгоджуються з положеннями Кодексу системи передачі, при врегулюванні відносин, описаних у цій главі, застосовуються положення цих Правил.

8.4.4. Інформація, що міститься в цьому розділі, є необхідною для фінансового обліку зобов'язань і винагород у результаті участі ППБ на балансуєчому ринку в реальному часі і ринку ДП, а також для вирішення будь-яких суперечок, що можуть виникнути під час виконання цих Правил.

8.4.5. Техніко-економічна декларація повинна бути доступною для ОСП у будь-який час відповідно до Кодексу системи передачі. ОСП має право покладатися на точність наданої інформації. Особистою відповідальністю ППБ є гарантування актуальності і достовірності даних, представлених у техніко-економічній декларації.

8.4.6. Техніко-економічна декларація включає такі параметри готовності:

1) планове відключення в очікуваних періодах як неготовність через технічне обслуговування/ремонт, у форматі:

неготовий з: дд/мм/рррр гг:хх;

готовий з: дд/мм/рррр гг:хх;

2) короткострокове відключення (незаплановане відключення), час, коли готовність буде відновлено, у форматі:

неготовий з: дд/мм/рррр гг:хх;

готовий з: дд/мм/рррр гг:хх;

3) тривалість пуску одиниці в разі санкціонованого відключення "до нуля" (наприклад, прийняття заявки від генеруючої одиниці), мінімальний період, необхідний для відновлення генерації, у форматі:

мінімальний нульовий час: гг:хх;

4) тривалість відключення одиниці в разі санкціонованого включення "з нуля" (наприклад, шляхом

прийняття пропозиції від генеруючої одиниці), мінімальний період, необхідний на відключення до нуля, у форматі мінімальний ненульовий час: гг:хх.

Для генеруючої одиниці декларація повинна містити мінімальний технічний рівень генерації (далі - МТРГ) у МВт.

8.4.7. Для генеруючої одиниці техніко-економічна декларація повинна містити такі швидкісні параметри:

- 1) швидкість на завантаження (МВт/хв) від 0 до МТРГ;
- 2) швидкість на завантаження (МВт/хв) вище МТРГ;
- 3) швидкість на розвантаження з рівня (МВт/хв) вище МТРГ до МТРГ;
- 4) швидкість на розвантаження (МВт/хв) від МТРГ до 0.

8.4.8. Техніко-економічна декларація повинна містити такі максимальні операційні обмеження, що пов'язані з гідростанціями та іншими технологіями, де є обмеження в паливі:

- 1) максимальний обсяг постачання у МВт-год;
- 2) максимальний період постачання у форматі: гг:хх.

8.4.9. Техніко-економічна декларація повинна містити такі вимоги, що є повідомленнями, необхідними учаснику ринку перед виконанням дій, передбачених Кодексом системи передачі:

- 1) повідомлення для відхилення від 0 у форматі: гг:хх;
- 2) повідомлення для надання пропозиції у форматі: гг:хх.

8.4.10. Техніко-економічну декларацію може бути змінено в будь-який час. Вона також може бути змінена після прийняття ОСП остаточного повідомлення фізичного відпуску/відбору, але якщо зміна не вплине на умови, на яких остаточне повідомлення фізичного відпуску/відбору прийнято.

IX. Надзвичайна ситуація в об'єднаній енергетичній системі України

9.1. Призупинення ринку електричної енергії у випадку надзвичайної ситуації

9.1.1. Оголошення ОСП про надзвичайну ситуацію в ОЕС України здійснюється згідно з положеннями Кодексу системи передачі.

9.1.2. ОСП повідомляє всіх учасників ринку про настання надзвичайної ситуації на власному офіційному вебсайті, зазначивши при цьому перший розрахунковий період, для якого настає надзвичайна ситуація, та направляє відповідне повідомлення всім учасникам ринку. Розрахунок на термін надзвичайної ситуації здійснюється відповідно до глави 9.2 цього розділу, а врегулювання надзвичайної ситуації в ОЕС України здійснюється згідно з Кодексом системи передачі.

9.1.3. ОСП направляє всім учасникам ринку та публікує на власному офіційному вебсайті відповідне повідомлення про припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України, зазначивши останній розрахунковий період, для якого розрахунки здійснюються з урахуванням глави 9.2 цього розділу, що повинен бути не раніше ніж через 3 години з часу, коли зроблено повідомлення про припинення дії надзвичайної ситуації.

9.2. Компенсація за роботу в надзвичайній ситуації

9.2.1. У разі настання надзвичайної ситуації розрахунок плати за небаланс та балансуєчу електричну енергію здійснюється відповідно до середньої за попередні 30 днів до оголошення надзвичайної ситуації ціни на розвантаження та завантаження.

9.2.2. У разі тривалості надзвичайної ситуації в ОЕС України більше 24 годин зобов'язання учасників ринку та АР щодо відповідальності за небаланси та оплати балансуєчої енергії, визначені цими Правилами, припиняють свою дію на період дії надзвичайної ситуації в ОЕС України.

АР після припинення надзвичайної ситуації в ОЕС України, що тривала більше 24 годин, розраховує фактичні витрати, понесені кожним учасником ринку під час надзвичайної ситуації в ОЕС України, відповідно до його дій згідно з положеннями Кодексу системи передачі та Правил про безпеку постачання електричної енергії, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 27 серпня 2018 року N 448, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 19 вересня 2018 року за N 1076/32528, та виставляє відповідні платежі всім учасникам ринку для компенсації таких витрат.

9.2.3. Якщо учасник ринку не згоден з розрахунками, здійсненими відповідно до пункту 9.2.2 цієї глави, і вважає, що він поніс додаткові витрати для підтримки ОСП при виконанні його заходів, направлених на вирішення надзвичайної ситуації, або йому нараховано більшу плату ніж належить, він має право подати обґрунтовану претензію ОСП та направити копію Регулятору шляхом застосування процесу запиту платіжного документа.

X. Прикінцеві та перехідні положення

10.1. До синхронізації ОЕС України з об'єднаннями енергетичних систем держав - членів Європейського

Союзу (Європейське співтовариство операторів магістральних мереж в електроенергетиці ENTSO-E) на ринку ДП запроваджуються граничні ціни надання ДП із забезпечення РПЧ, РВЧ та РЗ.

10.2. До настання події, зазначеної у главі 10.1 розділу X цих Правил, подача цінових пропозицій стосовно надання ДП із забезпечення РПЧ, РВЧ та РЗ, що перевищують граничну ціну, розраховану відповідно до цих Правил, забороняється.

10.3. У разі подання цінових пропозицій на надання ДП із забезпечення РПЧ, РВЧ та РЗ, що перевищують граничні ціни, розраховані для відповідного періоду, такі заявки відхиляються.

10.4. ОСП розраховує окремо граничні ціни для різних аукціонів на ДП з урахуванням таких вимог:

- 1) для річного аукціону щороку до проведення річного аукціону;
- 2) для квартального аукціону щокварталу до проведення квартального аукціону;
- 3) для місячного, тижневого та добового аукціонів щомісяця до проведення відповідного аукціону.

10.5. Граничні ціни, розраховані для річного аукціону, діють протягом календарного року, на який проводиться відповідний аукціон.

Граничні ціни, розраховані для квартального аукціону, діють протягом кварталу, на який проводиться відповідний аукціон.

Граничні ціни, розраховані для місячного, тижневого та добового аукціонів, діють протягом місяця, на який проводяться відповідні аукціони.

10.6. Граничну ціну на кожний вид ДП ОСП оприлюднює в деталях відповідного аукціону.

(пункт 10.6 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.07.2020 р. N 1433)

10.7. Граничні ціни надання ДП (по кожному продукту) прирівнюються до цін надання відповідних ДП (по кожному продукту), визначених за методикою, затвердженою Регулятором.

(пункти 10.7 та 10.8 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.03.2020 р. N 600, замінено пунктом 10.7 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233, у зв'язку з цим пункти 10.9 - 10.14 вважати відповідно пунктами 10.8 - 10.13)

10.8. Під час проведення аукціонів на ДП ОСП оприлюднює на власному офіційному вебсайті розраховану граничну ціну.

10.9. У термін до 30 квітня 2020 року включно ППБ зобов'язані надати на балансуєчому ринку заявки/пропозиції щодо балансуєчої електричної енергії стосовно кожної одиниці ППБ по обладнанню, що перебуватиме в роботі на день d, на завантаження не менше ніж 10 % від її встановленої (номінальної) потужності, приведені до розрахункового періоду, та на розвантаження не менше 5 % від її встановленої (номінальної) потужності, приведені до розрахункового періоду.

10.10. Для виробників електричної енергії, крім мікро-, міні-, малих гідроелектростанцій та електричних станцій, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та імпортерів у кожному розрахунковому періоді доби постачання гранична нижня межа обов'язкової заявки щодо продажу електричної енергії на РДН становить 10 відсотків від сумарного обсягу відпуску електричної енергії всіма одиницями відпуску такого виробника в цьому розрахунковому періоді. ОСП забезпечує щодакдану перевірку дотримання учасниками ринку вимоги цього абзацу та повідомляє Регулятору про випадки її порушення учасниками ринку.

(абзац перший пункту 10.10 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

Зазначена вимога застосовується окремо для кожної торгової зони, визначеної ОСП відповідно до цих Правил та погодженої Регулятором.

До синхронізації ОЕС України з об'єднаннями енергетичних систем держав - членів Європейського Союзу (Європейське співтовариство операторів магістральних мереж в електроенергетиці ENTSO-E) учасники ринку у своїх заявках на балансуєчу електричну енергію зобов'язані вказувати ціну не більше 115 % від встановленого обмеження ціни на РДН на цей розрахунковий період.

(абзац третій глави 10.11 розділу X із змінами, внесеними згідно з постановою НКРЕКП від 05.02.2021 р. N 189)

У разі подання ППБ пропозицій на балансуєчу електричну енергію із ціною, що перебуває поза наведеним діапазоном, така заявка автоматично відхиляється системою управління ринком.

(пункт 10.10 у редакції постанов Національної комісії, що

здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, від 28.02.2020 р. N 516)

10.11. У термін до 31 березня 2021 року включно виставлення рахунків за небаланси електричної енергії здійснюється щодакдно, а платежів за невідповідність - щомісячно.

(пункт 10.11 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234)

ОСП формує рішення щодо позапланового виставлення рахунків за небаланси електричної енергії у разі виникнення у СВБ небалансу електричної енергії, що перевищує 15 % від визначених ОСП обсягів небалансів.

(пункт 10.11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

10.12. Для забезпечення функціонування ринку електричної енергії у термін до 30 квітня 2020 року включно ОСП має право на договірних засадах залучати третіх осіб для формування даних комерційного обліку.

10.13. У термін до 30 квітня 2020 року включно:

учасники ринку електричної енергії, які виконують функції постачальників послуг комерційного обліку, у термін до 10:00 дня Д+1 мають забезпечити передачу даних комерційного обліку до ОСП у макетах 30917, 30818, 30817, 30900;

ОСП забезпечує обробку даних комерційного обліку електричної енергії, отриманих від постачальників послуг комерційного обліку та передачу даних до АР. Агрегацію даних по учасниках ринку, областях обліку та ОЕС України, отриманих від постачальників послуг комерційного обліку, здійснює ОСП. ОСП має право встановити додатковий формат надання постачальниками послуг комерційного обліку даних комерційного обліку електричної енергії та порядок визначення додаткових (віртуальних) ТКО, АКО, для яких є ОСП, що розробляються ОСП та оприлюднюються на офіційному вебсайті ОСП;

усі учасники ринку (виробники, ОСП та СВБ), які мають акт впровадження в експлуатацію АСКОЕ або АСОЕ відповідно до реєстру ДП "Енергоринок", можуть виконувати функції постачальників послуг комерційного обліку. До 28 червня 2019 року ОСП реєструє всіх учасників ринку (виробників, операторів систем розподілу та оператора системи передачі), які мають акт впровадження в експлуатацію АСКОЕ або АСОЕ відповідно до реєстру операторів АСКОЕ, у якості постачальників послуг комерційного обліку. У разі відмови учасника ринку виконувати функції постачальника послуг комерційного обліку такий учасник ринку зобов'язаний надати до ОСП заяву в довільній формі щодо скасування реєстрації такого учасника ринку у якості постачальника послуг комерційного обліку.

Начальник Управління енергоринку

Ю. Власенко

Додаток 1
до Правил ринку

Типовий договір про врегулювання небалансів електричної енергії

_____ в якості оператора системи передачі (далі - ОСП) в особі _____, який діє на підставі _____ та ліцензії _____ від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, та

_____ в якості учасника ринку (далі - СВБ), який приєднався до Типового договору про врегулювання небалансів електричної енергії (далі - Договір) шляхом підписання заяви-приєднання, спільно іменовані як Сторони, а кожна окремо як Сторона, уклали цей Договір про таке.

1. Предмет Договору

- 1.1. Цей Договір є публічним договором приєднання, який встановлює порядок та умови врегулювання небалансів електричної енергії СВБ, у тому числі її балансуючої групи. Цей Договір є договором приєднання в розумінні статті 634 Цивільного кодексу України, умови якого мають бути прийняті іншою Стороною не інакше, як шляхом приєднання до запропонованого Договору в цілому.
- 1.2. На підставі цього Договору Сторона, що приєднується, набуває статусу учасника ринку та здійснює свою діяльність у якості СВБ.
- 1.3. Пункт 1.3 виключено
- 1.4. Пункт 1.4 виключено
- 1.3. За цим Договором СВБ врегулює небаланси електричної енергії, що склалися в результаті діяльності її балансуючої групи на ринку електричної енергії, або передає свою відповідальність за небаланси електричної енергії іншій СВБ шляхом входження до її балансуючої групи.
- 1.4. ОСП врегулює небаланси електричної енергії з СВБ у порядку, визначеному Законом України "Про ринок електричної енергії" (далі - Закон) та Правилами ринку, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 307 (далі - Правила ринку).
- 1.5. Врегулюванням небалансів електричної енергії є вчинення СВБ правочинів щодо купівлі-продажу електричної енергії та оплати платежів відповідно до Правил ринку.
- 1.6. Учасник ринку передає свою відповідальність іншій СВБ шляхом укладення договору щодо участі в балансуючій групі такого учасника ринку у порядку, передбаченому Правилами ринку. На час делегування фінансової відповідальності за небаланси учасника ринку іншій СВБ цей Договір призупиняє свою дію лише в частині фінансової відповідальності за небаланси електричної енергії перед ОСП.
- 1.7. На час призупинення дії цього Договору ОСП має право на використання коштів учасника ринку, внесених на рахунок фінансових гарантій ОСП, для забезпечення фінансової відповідальності за небаланси іншої СВБ, з якою учасник ринку уклав договір щодо участі в балансуючій групі, за попередньою згодою цього учасника ринку. Порядок і умови розрахунків між учасником ринку та цією СВБ визначаються укладеним між ними договором щодо участі в балансуючій групі.

2. Обсяг, ціна та вартість

- 2.1. Вартість небалансів електричної енергії та суми платежів, що передбачені до сплати зі сторони СВБ та ОСП, розраховуються AP для кожного розрахункового періоду доби відповідно до Правил ринку. Оплата платежів відповідно до цього Договору здійснюється з урахуванням податків та зборів, передбачених діючим законодавством.
За підсумками місяця визначається індикативна величина - середньозважена ціна небалансів електричної енергії за розрахунковий місяць, що розраховується шляхом ділення загальної вартості небалансів електричної енергії на загальний обсяг небалансів електричної енергії.
- 2.2. Порядок розрахунку обсягів, ціни та вартості небалансів електричної енергії визначається Правилами ринку.
- 2.3. Пункт 2.3 виключено

3. Права та обов'язки Сторін

- 3.1. При невиконанні або неналежному виконанні умов цього Договору Сторони несуть відповідальність, передбачену цим Договором, Правилами ринку, Кодексом системи передачі, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 309, Законом та чинним законодавством України.
- 3.2. ОСП має право:
  - 1) використовувати та розповсюджувати інформацію відповідно до вимог чинного законодавства, зокрема Правил ринку, включаючи оприлюднення інформації щодо ринкових даних, що пов'язані із розрахунком за небаланс електричної енергії, на своєму вебсайті та на електронній платформі;
  - 2) на своєчасну оплату вартості небалансу електричної енергії, що склався на ринку в певному розрахунковому періоді;
  - 3) у будь-який час отримувати актуальну інформацію про чинність та розмір фінансової гарантії СВБ.
- 3.3. ОСП зобов'язаний:
  - 1) виконувати розрахунки обсягу та вартості небалансу електричної енергії та інші розрахунки відповідно до цього Договору та Правил ринку;
  - 2) здійснювати зарахування коштів СВБ, що зберігаються на поточному рахунку ОСП, та/або подавати вимоги платежу за наданою СВБ фінансовою гарантією у рахунок оплати дебіторської заборгованості, що виникла внаслідок порушення СВБ своїх зобов'язань з оплати обсягів небалансів електричної енергії своєї балансуючої групи;
  - 3) проводити розрахунки з СВБ у порядку та в терміни, визначені Правилами ринку;
  - 4) надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку електричної енергії, в обсягах та порядку, визначених Правилами ринку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;
  - 5) забезпечувати збереження конфіденційності інформації, отриманої від учасників ринку електричної енергії, що використовується ним для виконання своїх функцій на ринку та становить комерційну таємницю, відповідно до вимог законодавства;
  - 6) оприлюднити на офіційному вебсайті та підтримувати в актуальному стані перелік уповноважених банків, визначених Кабінетом Міністрів України для проведення ОСП усіх фінансових розрахунків з учасниками ринку;
  - 7) оприлюднювати на своєму офіційному вебсайті у прозорій та доступній для учасників ринку формі інформацію про стан ринку електричної енергії, звіти щодо аудиту системи управління ринком;
  - 8) розмістити на своєму офіційному вебсайті у форматі, доступному для завантаження та перегляду, актуальну редакцію Правил ринку та додатків до них з усіма змінами та доповненнями, затвердженими Регулятором, а також пропозиції учасників ринку щодо внесення змін до Правил ринку.

3.4. СВБ має право:

- 1) на доступ до інформації щодо розрахунку платежів, що формуються АР для СВБ відповідно до Правил ринку;
- 2) делегувати відповідальність за свої небаланси іншій СВБ;
- 3) призупиняти дію цього Договору щодо відповідальності за небаланси у разі делегування відповідальності за небаланси іншій СВБ;
- 4) поновлювати дію цього Договору щодо відповідальності за небаланси у разі виходу зі складу балансуєчої групи;
- 5) долучати до складу/змінювати склад учасників своєї балансуєчої групи відповідно до процедури, визначеної Правилами ринку;
- 6) отримувати плату за електричну енергію, продану ОСП за результатом врегулювання небалансів на ринку електричної енергії та за результатом інших платежів, передбачених Правилами ринку;
- 7) звернутися з приводу перегляду/перерозподілу/повернення суми фінансової гарантії у порядку, передбаченому Правилами ринку.

3.5. СВБ зобов'язана:

- 1) нести фінансову відповідальність перед ОСП за врегулювання небалансу електричної енергії, спричиненого цією СВБ або учасниками ринку, які входять до балансуєчої групи СВБ;
- 2) дотримуватися Правил ринку;
- 3) надавати фінансову гарантію відповідно до положень Правил ринку;
- 4) надати ОСП інформацію, включаючи контактну інформацію учасника ринку, та зберігати інформацію відповідно до Правил ринку;
- 5) здійснювати вчасно і в повному обсязі оплату за небаланс електричної енергії та платежів, сформованих ОСП для СВБ відповідно до Правил ринку.

3.6. Пункт 3.6 виключено

4. Відповідальність Сторін

4.1. За невиконання або неналежне виконання умов цього Договору Сторони несуть одна перед одною відповідальність, передбачену чинним законодавством України.

4.2. У разі несвоєчасного виконання грошових зобов'язань після підписання сторонами Акта купівлі-продажу електричної енергії для врегулювання небалансів (далі - Акт купівлі-продажу) та сплати інших платежів винна Сторона сплачує іншій стороні пеню в розмірі 0,01 % за кожний день прострочення від суми простроченого платежу, але не більше розміру облікової ставки НБУ, що діяла у період, за який сплачується пеня.

5. Порядок розрахунків

5.1. Виставлення рахунків та здійснення платежів щодо оплати вартості небалансів відбувається відповідно до процедур та графіків, передбачених Правилами ринку, та згідно з умовами цього Договору.

5.2. СВБ, що є електропостачальником, повинна відкрити в одному з уповноважених банків поточний рахунок із спеціальним режимом використання (далі - поточний рахунок ЕП). Учасник ринку повинен укласти будь-які необхідні угоди з його розрахунковим банком для здійснення платежів у відповідності до процедур та графіків, визначених Правилами ринку.

5.3. СВБ, у якій виникли зобов'язання перед ОСП щодо оплати за небаланс електричної енергії, вносить плату за електричну енергію виключно на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОСП, зазначений у реквізитах цього Договору.

5.4. Учасник ринку несе відповідальність за всі збори, що стягуються його розрахунковим банком, зокрема за комісію з обслуговування розрахункового рахунку, комісію за виконання вихідних платежів ОСП, що ініційовані ОСП або учасником ринку, комісію за отримання вхідних платежів від ОСП, комісію за звітність про балансову інформацію, надану ОСП.

5.5. Сторона, що є платником, несе відповідальність за плату, що стягується банком платника, а Сторона, що є одержувачем платежу, несе відповідальність за плату, що стягується банком одержувача.

5.6. Подання платіжних документів здійснюється Сторонами відповідно до Правил ринку.

5.7. Якщо СВБ має заперечення до інформації, яка міститься у платіжному документі, то вона зобов'язана повідомити про це ОСП не пізніше 12:00 наступного робочого дня після виставлення рахунку. Наявність заперечень не є підставою для створення дебіторської заборгованості перед ОСП та не може бути підставою для обмеження ОСП щодо вимоги платежу фінансової гарантії, що надається СВБ ОСП.

5.8. Надані заперечення враховуються ОСП при обчисленні платежів у порядку, передбаченому Правилами ринку.

5.9. ОСП надає СВБ у паперовому та/або електронному вигляді (засобами електронного документообігу з накладанням КЕП) два примірники Акта купівлі-продажу, підписані зі своєї сторони, до 12 числа місяця, наступного за тим, щодо якого його сформовано.

5.10. СВБ протягом двох робочих днів повертає ОСП один примірник підписаного зі своєї сторони Акта купівлі-продажу у паперовому та/або електронному вигляді (засобами електронного документообігу з накладанням КЕП).

5.11. Після сплати коштів Сторони зобов'язуються скласти та зареєструвати податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних згідно з вимогами Податкового кодексу України.

6. Форс-мажор

6.1. Якщо внаслідок дії форс-мажорних обставин (техногенного, природного, соціально-політичного, військового характеру, обставин юридичного форс-мажору (дія/рішення органів державної влади, органів, установ, що містять заборону або обмеження з питань, які мають безпосереднє відношення до виконання цього Договору)) унеможливується виконання будь-якою Стороною зобов'язань за цим Договором, така Сторона повинна повідомити у письмовій формі про це іншу Сторону протягом п'яти днів з моменту виникнення таких обставин.

6.2. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення однієї зі Сторін про неможливість виконання прийнятих за цим Договором зобов'язань позбавляє таку Сторону права посилаючись на будь-яку зазначену в пункті 6.1 цього Договору обставину як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання зобов'язань.

6.3. У разі дії форс-мажорних обставин більше 30 календарних днів Сторони мають право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за цим Договором та в установленому порядку розірвати цей Договір. Розірвання цього Договору тягне за собою відповідні правові наслідки щодо діяльності Сторін на ринку електричної енергії.

6.4. Наявність форс-мажорних обставин підтверджується відповідним документом, виданим Торгово-промисловою палатою України або її територіальними підрозділами.

7. Врегулювання спорів

7.1. Усі суперечки та розбіжності, що виникають при виконанні умов цього Договору чи у зв'язку з ним, вирішуються Сторонами шляхом переговорів. Якщо суперечки та розбіжності не можуть бути вирішені Сторонами шляхом переговорів, вони підлягають вирішенню в судах України у відповідності до чинного законодавства України.

7.2. Наявність спору, що виникає у зв'язку з цим Договором, не звільняє Сторони від виконання своїх зобов'язань відповідно до умов цього Договору.

8. Конфіденційність

8.1. Сторони погоджуються, що для цілей цього Договору "конфіденційна інформація" означає будь-які дані або інформацію (що не є публічною, загальнодоступною інформацією), що випливає або пов'язана з цим Договором, включаючи будь-яку інформацію, якою Сторони обмінялись або яку будь-яка Сторона отримала відповідно до та/або у зв'язку з цим Договором, а також інформацію, яку будь-яка зі Сторін вважає конфіденційною, про що повідомляє іншу Сторону. Сторони зобов'язані зберігати конфіденційність та не розкривати і не розголошувати конфіденційну інформацію, за винятком попередньої письмової згоди іншої Сторони, а також випадків, коли конфіденційна інформація підлягає розкриттю відповідно до чинного законодавства, а також для виконання цього Договору.

8.2. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації залишаються чинними щонайбільше 10 років, якщо інше не погоджено в письмовій формі Сторонами або не передбачено чинним законодавством.

8.3. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації не перешкоджають Сторонам передавати або розкривати конфіденційну інформацію, якщо одна зі Сторін зобов'язана зробити це відповідно до чинного законодавства.

9. Строк Договору

9.1. Цей Договір набирає чинності з дати реєстрації ОСП СВБ відповідно до її заяви-приєднання до цього Договору і є чинним до 31 грудня включно року, у якому була надана заява-приєднання. Після реєстрації учасника ринку ОСП зобов'язаний надати такий СВБ витяг з відповідного реєстру.

9.2. Якщо жодна зі Сторін не звернулася до іншої Сторони у строк не менше ніж за 1 місяць до закінчення терміну дії цього Договору з ініціативою щодо його розірвання, то цей Договір вважається продовженим на наступний календарний рік на тих же умовах.

9.3. Цей Договір може бути розірвано достроково за ініціативою будь-якої зі Сторін у порядку, визначеному законодавством України.

9.4. Розірвання цього Договору в односторонньому порядку відбувається, якщо:

1) анульовано ліцензію учасника ринку (з дати набрання чинності відповідним рішенням);

2) припинено державну реєстрацію суб'єкта господарювання, що є Стороною цього Договору.

В іншому випадку цей Договір припиняється з дати набрання законної сили рішенням суду про розірвання цього Договору.

9.5. Припинення/розірвання дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання зобов'язань, що виникли в період дії цього Договору.

10. Інші умови

10.1. Цей Договір може бути змінений ОСП в односторонньому порядку у разі внесення Регулятором змін до типового договору про врегулювання небалансів електричної енергії, який є додатком 1 до Правил ринку.

10.2. У такому випадку зміни до цього Договору вносяться ОСП протягом 10 днів з дня набрання ними чинності.

10.3. Договір зі змінами оприлюднюється на вебсайті ОСП. Якщо учасник ринку не ініціював розірвання цього Договору протягом одного місяця з дати набрання чинності змінами, вважається, що він погодився зі зміненим Договором.

10.4. У випадку ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів, інших даних СВБ, що були зазначені у заяві-приєднанні, СВБ протягом 10 днів з дня настання таких змін повідомляє ОСП про такі зміни.

10.5. У випадках, не передбачених цим Договором, Сторони керуються чинним законодавством України.

10.6. Після надання учасником ринку заяви-приєднання до договору всі попередні переговори щодо цього Договору, листування, інші документи, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають силу.

11. Додатки

Додатком до цього Договору є Акт купівлі-продажу.

12. Юридична адреса і реквізити ОСП

_____ (найменування суб'єкта господарювання)

Адреса: _____
П/р N _____
МФО: _____
ЄДРПОУ: _____
Індивідуальний податковий номер: _____
Телефон: _____
Факс: _____

_____ (підпис уповноваженої особи)

Додаток 1
до Договору про врегулювання
небалансів електричної енергії

Акт N _____

купівлі-продажу електричної енергії для врегулювання небалансів та сплати інших платежів

згідно з Договором від _____ N _____

м. _____ "____" _____ 20__ року

Приватне акціонерне товариство "Національна енергетична компанія "Укренерго" в якості ОСП (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), який діє на підставі _____, з однієї сторони, та _____ (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), що діє на підставі _____ (далі - СВБ), з іншої сторони (далі разом - Сторони), склали цей Акт про таке:

1. СВБ купила, а ОСП продав електричну енергію для врегулювання небалансів в обсягах:

Електрична енергія для врегулювання небалансів, куплена СВБ						
Період		Обсяг, МВт-год	Середньо-зважена ціна за період, грн	Вартість (без ПДВ), грн	Податок на додану вартість, грн	Загальна вартість електричної енергії (з ПДВ), грн
з	до					
1	2	3	4	5	6	7
дд.мм.рррр	дд.мм.рррр					
р	р					
Усього						

Загальна вартість з ПДВ купленої СВБ електричної енергії для врегулювання небалансів становить _____ грн ____ коп.

2. СВБ продала, а ОСП купив електричну енергію для врегулювання небалансів в обсягах:

Електрична енергія для врегулювання небалансів, куплена ОСП						
Період		Обсяг, МВт-год	Середньо-зважена ціна за період, грн	Вартість (без ПДВ), грн	Податок на додану вартість, грн	Загальна вартість електричної енергії (з ПДВ), грн
з	до					
1	2	3	4	5	6	7
дд.мм.рррр	дд.мм.рррр					

Усього						
Загальна вартість з ПДВ купленої ОСП електричної енергії для врегулювання небалансів становить _____ грн _____ коп.						

3. Загальна вартість купівлі-продажу відповідно пункту 1 цього Акта, сплачена СВБ грошовими коштами _____ грн _____ коп.
Загальна вартість купівлі-продажу відповідно пункту 2 цього Акта, сплачена ОСП грошовими коштами _____ грн _____ коп.

4. Підписанням цього Акта Сторони підтверджують факт купівлі-продажу електричної енергії для врегулювання небалансів в обсягах, зазначених у пунктах 1 та 2 цього Акта.

Обсяги та вартість небалансів, зазначені в цьому Акті, можуть бути врегульовані в наступних періодах відповідно до Правил врегулювання, що є додатком 10 до Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 307, шляхом складання коригувального акта.

5. Цей Акт, що є невід'ємною частиною Договору про врегулювання небалансів електричної енергії, складено українською мовою у двох автентичних примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної зі Сторін.

Приватне акціонерне товариство

"Національна енергетична компанія

"Укренерго" (ОСП)

(код ЄДРПОУ)

_____ (СВБ)

(назва підприємства)

(код ЄДРПОУ _____)

_____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____ (підпис)

_____ П. І. Б.

_____ (підпис)

_____ П. І. Б.

Додаток 2

до Договору про врегулювання небалансів електричної енергії

Акт N _____

відшкодування за виконання команди диспетчера зі зменшення навантаження

Додаток 2 виключено

Додаток 3

до Договору про врегулювання небалансів електричної енергії

Акт N _____

плати за невідповідність виконання команди диспетчера зі зменшення навантаження

Додаток 3 виключено

(додаток 1 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 11.11.2020 р. N 2084, від 04.12.2020 р. N 2328, від 30.12.2020 р. N 2818, від 14.03.2018 р. N 307)

Додаток 2

до Правил ринку

Заява-приєднання до договору про врегулювання небалансів електричної енергії

_____ (найменування суб'єкта господарювання) в особі

_____, який діє на підставі _____ та відповідної ліцензії від _____ N _____ (окрім споживачів електричної енергії), енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, надає письмову згоду на приєднання до Договору про врегулювання небалансів електричної енергії (далі - Договір) та з дати акцептування цієї заяви _____ (найменування суб'єкта господарювання) набуває статусу учасника ринку та є таким, що приєднався в цілому до Договору про врегулювання небалансів електричної енергії (далі - Договір) та прийняв на себе всі права та зобов'язання учасника ринку - сторони, відповідальної за баланс,

визначені Договором та Правилами ринку.

З текстом Договору та Правилами ринку ознайомлений.

Своїм підписом кандидат в учасники ринку (уповноважена особа) підтверджує згоду на автоматизовану обробку його персональних даних згідно з чинним законодавством та можливу їх передачу третім особам, які мають право на отримання цих даних згідно з чинним законодавством, у тому числі щодо кількісних та/або вартісних обсягів послуг, наданих за Договором.

Кандидат в учасники ринку _____
(найменування суб'єкта господарювання)

Вид діяльності кандидата: _____

Відомості про укладений договір про надання послуг з передачі/розподілу електричної енергії та договір про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління (дата та номер договору): _____

Юридична адреса: _____

П/р N _____

МФО: _____

ЄДРПОУ: _____

Індивідуальний податковий номер: _____

ЕІС-код кандидата в учасники ринку (у разі наявності): _____

ЕІС-код СВБ, у якій учасник ринку реєструється в якості члена балансувальної групи

(у разі наявності): _____

Телефон: _____

Факс (за наявності): _____

Електронна адреса: _____

_____
(підпис уповноваженої особи)

_____
(П. І. Б. уповноваженої особи)

(додаток 2 із змінами, внесеними згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

Додаток 3
до Правил ринку

Типовий договір про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності

_____ в якості оператора системи передачі (далі - ОСП) в особі _____, який діє на підставі ліцензії _____ від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (ЕІС) N _____, з однієї сторони, та постачальник допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності (далі - ПДП), з іншої сторони, спільно іменовані як Сторони, а кожна окремо як Сторона, уклали цей Договір про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності (далі - Договір) про таке.

1. Предмет Договору

- 1.1. Цей Договір є договором приєднання в розумінні статті 634 Цивільного кодексу України, умови якого мають бути прийняті іншою Стороною не інакше, як шляхом приєднання до запропонованого Договору в цілому.
- 1.2. За цим Договором ПДП зобов'язується надавати допоміжні послуги з регулювання частоти та активної потужності (далі - ДП) у частині забезпечення одного або більше резервів: резервів підтримки частоти (первинне регулювання), резервів відновлення частоти (вторинне регулювання) і резервів заміщення (третинне регулювання), відповідно до умов цього Договору, а ОСП зобов'язується здійснювати оплату за надані ДП відповідно до умов цього Договору та Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 307 (далі - Правила ринку).
- 1.3. Надання ПДП ОСП письмової згоди на приєднання до цього Договору (далі - заява-приєднання), що є додатком 1 до цього Договору є погодженням пропозиції на приєднання до цього Договору, а також зобов'язанням щодо виконання Правил ринку. Заява-приєднання надається з відкладальною обставиною, якою є реєстрація ПДП зі сторони ОСП.
- 1.4. Придбання ДП здійснюється згідно з процедурою та умовами придбання ДП, визначеними Правилами ринку.
- 1.5. Цей Договір укладається за умови приєднання ПДП до договору про врегулювання небалансів електричної енергії та договору про участь у балансувальному ринку.

2. Ціна

2.1. Загальна вартість цього Договору складається із суми всіх платежів, здійснених ОСП на користь ПДП протягом дії цього Договору за надані на умовах цього Договору ДП. Обчислення платежів та розрахунок цін здійснюється відповідно до Правил ринку.

3. Обсяги

3.1. Обсяги фактично наданих ДП упродовж кожного розрахункового періоду розраховуються за результатами моніторингу надання ДП, який проводиться відповідно до Правил ринку.

3.2. Для визначення фактичного обсягу ДП ОСП керується даними інформаційного обміну, що здійснюється між ПДП та ОСП, відповідно до Правил ринку.

4. Якість ДП

4.1. ДП вважаються наданими якісно у випадку відповідності характеристик відповідних ДП вимогам, встановленим Кодексом системи передачі, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 309 (далі - Кодекс систем передачі), і документа, що засвідчує відповідність обладнання, за допомогою якого надаються ДП, вимогам нормативно-технічних документів, що встановлюють вимоги до характеристик ДП.

4.2. Відповідність характеристик відповідних ДП вимогам, що встановлені Кодексом системи передачі, визначається за результатами моніторингу надання ДП відповідно до Правил ринку. Якщо за результатами моніторингу надання ДП не вдається зробити висновок щодо відповідності характеристик відповідних ДП вимогам, що встановлені Кодексом системи передачі, оцінка відповідності здійснюється шляхом проведення випробувань обладнання, за допомогою якого надаються ДП, відповідно до вимог нормативно-технічних документів, що встановлюють вимоги до характеристик ДП.

5. Відповідальність сторін

5.1. Ненадання або надання не в повному обсязі ДП тягне за собою застосування нарахування плати за невідповідність. Розмір плати за невідповідність та порядок її розрахунку визначаються Правилами ринку.

5.2. Рішення щодо ненадання або надання не в повному обсязі ДП приймається за результатами моніторингу надання ДП відповідно до Правил ринку.

6. Порядок розрахунків

6.1. Виставлення рахунків та здійснення платежів у рамках розрахункових сум здійснюються відповідно до процедур та графіків, зазначених у цьому Договорі та Правилах ринку.

6.2. ПДП складає та направляє ОСП два примірники підписаного зі своєї сторони Акта приймання-передачі наданих допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності (далі - Акт) до 08 числа місяця, наступного за тим, у якому такі послуги надавались.

6.3. ОСП розглядає та у разі відсутності зауважень підписує Акт протягом трьох робочих днів з дати його отримання від ПДП або направляє мотивовану відмову від його підписання із зазначенням недоліків, що повинні бути усунені.

6.4. ОСП здійснює остаточний розрахунок з ПДП протягом 10 робочих днів після підписання Сторонами Акта або з дати направлення Акта ПДП на адресу ОСП (у випадку не підписання або ненаправлення Акта, або мотивованих зауважень до нього у п'ятиденний строк) за умови реєстрації ПДП податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних відповідно до вимог статті 201 Податкового кодексу України шляхом перерахування на поточний рахунок ПДП грошових коштів в обсязі, що відповідає фактичній вартості наданих ДП.

6.5. У випадку порушення строків розрахунків відповідно до Правил ринку та/або цього Договору ПДП має право нарахувати пеню у розмірі 0,1 % від суми прострочення платежу (але не більше подвійної облікової ставки НБУ, що діє на день прострочення) за кожен день такого прострочення у порядку, передбаченому Господарським кодексом України.

7. Права та обов'язки Сторін

7.1. При невиконанні або неналежному виконанні умов цього Договору Сторони несуть відповідальність відповідно до цього Договору та чинного законодавства України.

7.2. ОСП має право:

- 1) отримувати від ПДП ДП в обсягах, що відповідають прийнятій заявці, відповідно до умов, передбачених Правилами ринку;
- 2) вимагати від ПДП дотримання якості надання ДП, що визначається відповідно до глави 4 цього Договору;
- 3) на отримання повної і достовірної інформації щодо телеметричних вимірювань стосовно показників і характеристик наданих ДП;

4) на доступ у присутності представників ПДП до засобів вимірювання показників і характеристик ДП, що встановлені на генеруючих одиницях, що були визначені під час проходження ПДП процедури кваліфікації відповідно до Кодексу системи передачі та підтвердження відповідності характеристик ДП, що надаватимуться ним, вимогам Кодексу системи передачі, для проведення їх технічної перевірки (та/або ініціювання перевірки даних інформаційного обміну);

5) застосовувати до платежів ПДП штрафні санкції, передбачені Правилами ринку, у випадку ненадання або надання ДП не в повному обсязі або неналежної якості.

7.3. ПДП має право:

1) отримувати від ОСП своєчасну оплату за якісно надані ДП.

7.4. ОСП зобов'язується:

1) здійснювати вчасно та в повному обсязі оплату ДП на умовах, визначених цим Договором;

2) відшкодувати збитки, завдані ПДП невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за цим Договором;

3) підтримувати електронну аукціонну платформу на ДП та надавати ПДП доступ відповідно до умов, визначених у Правилах ринку.

7.5. ПДП зобов'язується:

1) надавати ДП в обсязі, що відповідає прийнятій заявці, відповідно до умов, передбачених Правилами ринку;

2) забезпечувати належну якість надання ДП, яка визначається відповідно до глави 4 цього Договору;

3) не пізніше ніж за одну добу, що передує добі, у якій повинно відбутися надання ДП, попереджати ОСП про технічну неспроможність надання ДП із обґрунтуванням причин. Якщо технічна неспроможність надання ДП трапилася у добі, протягом якої мало відбутись надання ДП, - невідкладно повідомити про це ОСП з використанням будь-якого каналу інформаційного зв'язку;

4) здійснювати компенсацію нарахованих ОСП штрафних санкцій у випадках недотримання показників якості надання ДП, визначених цим Договором;

5) відшкодувати збитки, завдані ОСП невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за цим Договором;

6) зберігати архівні дані щодо моніторингу надання ДП протягом строку, передбаченого Правилами ринку;

7) забезпечувати надійну та безперебійну роботу каналів інформаційного зв'язку, якими передається телеметрична інформація щодо ДП;

8) призначити контактну особу, відповідальну за надання будь-якої інформації стосовно ДП за цим Договором протягом 24 годин доби

включно з вихідними та офіційними святковими днями, та підтримувати актуальну інформацію щодо контактних даних цієї особи;

9) реєструвати відповідно до статті 201 Податкового кодексу України податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних у строк, визначений чинним законодавством України;

10) набути статусу постачальника послуг балансування шляхом приєднання до відповідного договору.

8. Обмін інформацією

8.1. Акт приймання-передачі наданих допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності (далі - Акт) ПДП надсилає ОСП протягом першої декади кварталу, наступного за кварталом, у якому надавались ДП. ОСП у триденний строк повинен повернути ПДП Акт, підписаний зі своєї сторони. У разі виникнення розбіжностей за Актом між Сторонами ОСП має право у триденний строк направити ПДП свій варіант Акта з мотивованим запереченням. ПДП у триденний строк розглядає цей Акт, підписує (у разі згоди) та надає ОСП. Якщо Сторони не дійшли згоди, застосовуються норми глави 10 цього Договору.

8.2. Акти, акти звірки розрахунків за надані послуги, будь-які повідомлення за цим Договором повинні направлятися однією Стороною іншій електронною поштою, телетайпограмою або факсимільним повідомленням. Також Акти повинні бути направлені рекомендованим листом, іншим реєстрованим поштовим відправленням або доставлені кур'єром під розписку за адресою, зазначеною в цьому Договорі.

8.3. Інформацію стосовно ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію суб'єкта господарювання, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів та інших даних, що впливають на належне виконання передбачених цим Договором зобов'язань, Сторони повинні повідомити протягом одного робочого дня після настання таких змін.

8.4. Акти, платіжні документи, акти звірки розрахунків за надані послуги і повідомлення вважаються отриманими Стороною:

1) у день їх доставки кур'єром, що підтверджується квитанцією про вручення одержувачу, що підписується представником одержувача;

2) у день особистого вручення, що підтверджується підписом одержувача та/або реєстрацією вхідної кореспонденції, або на третій календарний день від дати отримання поштовим відділенням зв'язку, у якому обслуговується одержувач (у разі направлення поштою рекомендованим листом), у день направлення за допомогою сервісу в електронному вигляді.

9. Форс-мажор

9.1. Якщо внаслідок дії форс-мажорних обставин (техногенного, природного, соціально-політичного, військового характеру, обставин юридичного форс-мажору (дія/рішення органів державної влади, органів, установ, що містить заборону або обмеження з питань, які мають безпосереднє відношення до виконання цього Договору)) унеможливується виконання будь-якою Стороною зобов'язань за цим Договором, така Сторона повинна повідомити у письмовій формі про це іншу Сторону протягом п'яти днів з моменту їх виникнення.

9.2. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення однією зі Сторін про неможливість виконання прийнятих за цим Договором зобов'язань позбавляє таку Сторону права посилаючись на будь-яку вказану обставину як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання зобов'язань.

9.3. У разі дії форс-мажорних обставин більше 30 календарних днів Сторони мають право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за цим Договором та в установленому порядку розірвати Договір. Розірвання цього Договору тягне за собою відповідні правові наслідки щодо діяльності Сторін на ринку електричної енергії.

9.4. Наявність форс-мажорних обставин підтверджується відповідним документом, виданим Торгово-промисловою палатою України

або відповідними територіальними відділеннями.

10. Врегулювання спорів

10.1. Усі суперечки та розбіжності, що виникають при виконанні умов цього Договору чи у зв'язку з ним, вирішуються Сторонами шляхом переговорів. Якщо суперечки та розбіжності не можуть бути вирішені шляхом переговорів, вони підлягають вирішенню в судах України відповідно до чинного законодавства України.

10.2. Наявність спору, що виникає у зв'язку з цим Договором, не звільняє Сторони від виконання своїх зобов'язань відповідно до умов цього Договору.

11. Конфіденційність

11.1. Сторони погоджуються, що для цілей цього Договору "конфіденційна інформація" означає будь-які дані або інформацію (що не є публічною, загальнодоступною інформацією), що випливає або пов'язана з цим Договором, включаючи будь-яку інформацію, якою Сторони обмінялись або яку будь-яка Сторона отримала відповідно до та/або у зв'язку з цим Договором, а також інформацію, яку будь-яка зі Сторін вважає конфіденційною, про що повідомляє іншу Сторону. Сторони зобов'язані зберігати конфіденційність та не розкривати і не розголошувати конфіденційну інформацію, за винятком попередньої письмової згоди іншої Сторони, а також випадків, коли конфіденційна інформація підлягає розкриттю відповідно до чинного законодавства, а також для виконання цього Договору.

11.2. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації залишаються чинними щонайбільше 10 років, якщо інше не погоджено в письмовій формі Сторонами або не передбачено чинним законодавством.

11.3. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації не перешкоджають Сторонам передавати або розкривати конфіденційну інформацію, якщо одна зі Сторін зобов'язана зробити це відповідно до чинного законодавства.

12. Строк Договору

12.1. Цей Договір набирає чинності з моменту акцептування ОСП заяви-приєднання ПДП, про що ОСП повідомляє ПДП, і є чинним до 31 грудня поточного року включно, у якому була надана заява-приєднання.

12.2. Якщо жодна зі Сторін не звернулася до іншої Сторони не менше ніж за 1 місяць до закінчення терміну дії цього Договору з ініціативою щодо його розірвання, то цей Договір вважається продовженим на наступний календарний рік на тих же умовах.

12.3. Договір може бути розірвано в інший термін за ініціативою будь-якої зі Сторін у порядку, визначеному законодавством України.

12.4. ОСП має право розірвати цей Договір в односторонньому порядку з дати, зазначеної в повідомленні про розірвання Договору, якщо:

1) ПДП втратив статус учасника ринку;

2) усі наявні одиниці надання ДП відповідного ПДП виключено з Реєстру ПДП.

12.5. Дія цього Договору припиняється достроково з дати набрання законної сили рішенням суду про його розірвання.

12.6. Припинення/розірвання дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання обов'язків, що виникли в період дії цього Договору.

13. Інші умови

13.1. Цей Договір може бути змінений ОСП в односторонньому порядку у разі внесення змін Регулятором до типового договору про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності.

13.2. У такому випадку зміни до цього Договору вносяться ОСП протягом 10 днів з дня набрання ними чинності.

13.3. Договір зі змінами оприлюднюється на офіційному вебсайті ОСП. Якщо ПДП не ініціював розірвання цього Договору протягом одного місяця з дати набрання чинності змінами, вважається, що він погодився зі зміненням Договором.

13.4. У випадку ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів, інших даних ПДП, що були зазначені у заяві-приєднанні, ПДП протягом десяти днів з дня настання таких змін повідомляє ОСП про такі зміни.

13.5. Додатки до цього Договору є його невід'ємною частиною.

13.6. У випадках, не передбачених цим Договором, Сторони керуються чинним законодавством України.

13.7. Після надання ПДП заяви-приєднання до Договору всі попередні переговори щодо цього Договору, листування, інші документи, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають силу.

14. Додатки

Додатком до цього Договору є заява-приєднання до Договору та Акт приймання-передачі наданих допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності.

15. Реквізити ОСП

(найменування суб'єкта господарювання)

Адреса: _____
П/р N _____
МФО: _____
ЄДРПОУ: _____
Індивідуальний податковий номер: _____
Телефон: _____
Факс (за наявності): _____

_____
(підпис уповноваженої особи)

Додаток 1

до Договору про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності

Заява-приєднання до Договору про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності

_____ (найменування суб'єкта господарювання), кандидат у постачальники допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності, який є учасником ринку та діє на підставі _____ та відповідної ліцензії від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, в особі _____ надає письмову згоду на приєднання до Договору про надання послуг з регулювання частоти та активної потужності (далі - Договір). Акцептування заяви-приєднання кандидатом у постачальники допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності є підтвердженням того, що такий кандидат приєднався в цілому до Договору та прийняв на себе всі права та обов'язки ПДП, визначені Договором та Правилами ринку, у частині забезпечення таких (такого) резервів:
_____ резервів підтримки частоти (первинне регулювання);
_____ резервів відновлення частоти (вторинне регулювання);
_____ резервів заміщення (третинне регулювання).

З текстом Договору та Правил ринку ознайомлений.

Ця заява-приєднання до Договору надана з відкладальною обставиною.

Своїм підписом кандидат у ПДП (уповноважена особа) підтверджує згоду на автоматизовану обробку його персональних даних згідно з чинним законодавством та можливу їх передачу третім особам, які мають право на отримання цих даних згідно з чинним законодавством, у тому числі щодо кількісних та/або вартісних обсягів послуг, наданих за Договором.

Кандидат у ПДП _____
(найменування суб'єкта господарювання)

Юридична адреса: _____
П/р N _____
МФО: _____
ЄДРПОУ: _____
Індивідуальний податковий номер: _____
EIC-код учасника ринку: _____
Телефон: _____
Факс: _____

_____
(підпис уповноваженої особи)

_____
(П. І. Б. уповноваженої особи)

Додаток 2

до Договору про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності

Акт N _____
приймання-передачі наданих допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності

згідно з Договором від _____ N _____
м. _____ " ____ " _____ 20__ р.
ДП "НЕК "Укренерго" (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), що діє на підставі _____ (далі - ОСП), з однієї сторони, та _____ (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), що діє на підставі _____ (далі - ПДП), з іншої сторони (далі разом - Сторони), склали цей Акт про таке:
1.1. ПДП передав, а ОСП прийняв допоміжні послуги з регулювання частоти та активної потужності відповідно до Договору від _____ N _____ в обсягах:

Вид резерву		Обсяг, МВт	Вартість (без ПДВ), грн	Податок на додану вартість, грн	Загальна вартість послуг (з ПДВ), грн
з	до				
1	2	3	4	5	6
дд.мм.рррр	дд.мм.рррр				

- 1.2. Загальна вартість з ПДВ наданих послуг прописом _____ грн ____ коп.
1.3. Підписанням цього Акта Сторони підтверджують факт належного надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності у період, зазначений у пункті 1.1 цього Акта.
1.4. ОСП не має претензій до ПДП стосовно наданих допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності, зазначених у пункті 1.1 цього Акта.
1.5. Цей Акт, який є невід'ємною частиною Договору про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності, складено українською мовою у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної зі Сторін.

_____ ОСП (_____)
(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____
(підпис)
_____
(дата)

_____ П. І. Б.

_____ ПДП
(назва підприємства)
_____
(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____
(підпис)
_____
(дата)

_____ П. І. Б.

(додаток 3 із змінами, внесеними згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

Додаток 4
до Правил ринку

Типовий договір про надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій

_____ в якості оператора системи передачі (далі - ОСП) в особі _____, який діє на підставі ліцензії _____ від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, з однієї сторони, та постачальник допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій (далі - ПДП), з іншої сторони, спільно іменовані як Сторони, а кожна окремо як Сторона, уклали цей Договір про надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій (далі - Договір) про таке.

1. Предмет Договору

- 1.1. За цим Договором ПДП зобов'язується надавати допоміжні послуги із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій (далі - ДП) відповідно до умов цього Договору, а ОСП зобов'язується здійснювати оплату за ДП відповідно до умов цього Договору та Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 307 (далі - Правила ринку).
- 1.2. Цей Договір є договором приєднання в розумінні статті 634 Цивільного кодексу України, умови якого мають бути прийняті іншою Стороною не інакше, як шляхом приєднання до запропонованого Договору в цілому.
- 1.3. Надання ПДП ОСП письмової згоди на приєднання до цього Договору (далі - заява-приєднання) (додаток 1 до цього Договору) є погодженням пропозиції на приєднання до цього Договору. Заява-приєднання надається з відкладальною обставиною, якою є реєстрація ПДП зі сторони ОСП.
- 1.4. Придбання ДП здійснюється згідно з процедурою та умовами придбання ДП, визначеними Правилами ринку.
- 1.5. Цей Договір укладається за умови приєднання до договору про врегулювання небалансів електричної енергії.

2. Ціна

- 2.1. Загальна вартість цього Договору складається із суми всіх платежів, здійснених ОСП на користь ПДП протягом дії цього Договору за надані на умовах цього Договору ДП.
- 2.2. Розрахунок ціни купівлі-продажу ДП визначається у відповідності до Правил ринку.

3. Обсяги

- 3.1. Обсяги фактично наданих ДП упродовж кожного розрахункового періоду розраховуються за результатами моніторингу, який проводиться відповідно до Правил ринку
- 3.2. Для визначення фактичного обсягу ДП ОСП керується даними інформаційного обміну, який здійснюється між ПДП та ОСП відповідно до Правил ринку.
- 3.3. Фактичний обсяг ДП визначається на підставі тестових даних при проведенні щорічних випробувань можливості надання ДП або на підставі вимірних даних, що записані системою моніторингу ПДП під час безпосередньої активації ДП.

4. Якість

- 4.1. ДП вважаються якісними у випадку відповідності характеристик відповідних резервів вимогам, встановленим Кодексом системи передачі, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 309 (далі - Кодекс систем передачі), і документа, що засвідчує відповідність обладнання, за допомогою якого надаються ДП, вимогам нормативно-технічних документів, які встановлюють вимоги до характеристик ДП.
- 4.2. Відповідність характеристик відповідних ДП вимогам, що встановлені Кодексом системи передачі, визначається за результатами моніторингу надання ДП відповідно до Правил ринку. Якщо за результатами моніторингу надання ДП не вдається зробити висновок щодо відповідності характеристик відповідних резервів вимогам, що встановлені Кодексом системи передачі, оцінка відповідності здійснюється шляхом проведення випробувань обладнання, за допомогою якого надаються ДП, відповідно до вимог нормативно-технічних документів, які встановлюють вимоги до характеристик ДП.

5. Відповідальність Сторін

- 5.1. Ненадання або надання не в повному обсязі ДП тягне за собою застосування нарахування плати за невідповідність. Розмір плати за невідповідність та порядок її розрахунку визначаються Правилами ринку.
- 5.2. Рішення щодо ненадання або надання не в повному обсязі ДП приймається за результатами моніторингу надання ДП відповідно до Правил ринку.

6. Порядок розрахунків

- 6.1. Виставлення рахунків та здійснення платежів у рамках розрахункових сум здійснюються відповідно до процедур та графіків, зазначених у Правилах ринку та цьому Договорі.
- 6.2. ПДП складає та направляє ОСП два примірники підписаного зі свого боку Акта приймання-передачі наданих допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій (далі - Акт) до 08 числа місяця, наступного за тим, у якому такі послуги надавались. ОСП розглядає та у разі відсутності зауважень підписує Акт протягом 3 робочих днів з дати його отримання від ПДП або направляє мотивовану відмову від його підписання із зазначенням недоліків, які мають бути усунені.
- 6.3. ОСП здійснює остаточний розрахунок з ПДП протягом 10 робочих днів після підписання Сторонами Акта або з дати направлення

Акта ПДП на адресу ОСП (у випадку непідписання Акта або ненаправлення мотивованих зауважень до нього у п'ятиденний строк) за умови реєстрації ПДП податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних відповідно до вимог статті 201 Податкового кодексу України шляхом перерахування на поточний рахунок ПДП грошових коштів в обсязі, що відповідає фактичній вартості наданих ДП.

6.4. У випадку порушення строків розрахунків відповідно до Правил ринку та/або цього Договору ПДП має право нарахувати пеню в розмірі 0,1 % від суми прострочення платежу (але не більше подвійної облікової ставки НБУ, що діє на день прострочення) за кожен день порушення у порядку, передбаченому Господарським кодексом України.

7. Права та обов'язки Сторін

7.1. При невиконанні або неналежному виконанні умов цього Договору Сторони несуть відповідальність відповідно до цього Договору та чинного законодавства України.

7.2. ОСП має право:

- 1) отримувати від ПДП ДП в обсягах, що відповідають прийнятій заявці, відповідно до умов, передбачених Правилами ринку;
- 2) вимагати від ПДП дотримання якості ДП, яка визначається відповідно до глави 4 цього Договору;
- 3) на отримання повної і достовірної інформації щодо телеметричних вимірювань стосовно показників і характеристик ДП;
- 4) на доступ у присутності представників ПДП до засобів вимірювання показників і характеристик ДП, що встановлені на генеруючих одиницях, що були визначені під час проходження ПДП процедури кваліфікації відповідно до Кодексу системи передачі та підтвердження відповідності характеристик ДП, які надаватимуться ним, вимогам Кодексу системи передачі, для проведення їх технічної перевірки (та/або ініціювання перевірки даних інформаційного обміну);
- 5) застосовувати до платежів ПДП штрафні санкції, передбачені Правилами ринку, у випадку ненадання або надання ДП не в повному обсязі або неналежної якості.

7.3. ПДП має право:

- 1) отримувати від ОСП своєчасну оплату за якісно надані ДП.

7.4. ОСП зобов'язується:

- 1) здійснювати вчасно та в повному обсязі оплату ДП на умовах, визначених цим Договором;
- 2) відшкодувати збитки, завдані ПДП невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за цим Договором;
- 3) підтримувати електронну аукціонну платформу на ДП та надавати ПДП доступ відповідно до умов, визначених у керівництві з ДП.

7.5. ПДП зобов'язується:

- 1) надавати ДП в обсязі, що відповідає прийнятій пропозиції за результатами аукціону, відповідно до умов, передбачених Правилами ринку;
- 2) забезпечувати належну якість ДП, яка визначається відповідно до глави 4 цього Договору;
- 3) не пізніше ніж за 1 добу, що передує добі, у якій має відбутися постачання ДП, попереджати ОСП про технічну неспроможність надання ДП із обґрунтуванням причин. Якщо технічна неспроможність надання ДП трапилася у добі, протягом якої мало відбутись постачання ДП, - невідкладно повідомити про це ОСП з використанням будь-якого каналу інформаційного зв'язку;
- 4) здійснювати компенсацію нарахованих ОСП штрафних санкцій у випадках недотримання показників якості надання ДП, визначених цим Договором;
- 5) відшкодувати збитки, завдані ОСП невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за цим Договором;
- 6) зберігати архівні дані щодо моніторингу надання ДП протягом строку, передбаченого Правилами ринку;
- 7) забезпечувати надійну та безперебійну роботу каналів інформаційного зв'язку, якими передається телеметрична інформація щодо ДП;
- 8) призначити контактну особу, відповідальну за надання будь-якої інформації стосовно ДП за цим Договором протягом 24 годин доби включно з вихідними та офіційними святковими днями, та підтримувати актуальною інформацією щодо контактних даних цієї особи;
- 9) реєструвати відповідно до статті 201 Податкового кодексу України податкові накладні в Єдиному реєстрі податкових накладних у строк, визначений чинним законодавством України;
- 10) набути статусу постачальника послуг балансування шляхом приєднання до відповідного договору.

8. Обмін інформацією

8.1. Акт приймання-передачі наданої допоміжної послуги із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій (далі - Акт) ПДП надсилає ОСП протягом першої декади кварталу, наступного за кварталом, у якому надавались ДП. ОСП у триденний строк має повернути ПДП Акт, підписаний зі свого боку. У разі виникнення розбіжностей за Актом між Сторонами ОСП має право у триденний строк направити ПДП свій варіант Акта з мотивованим запереченням. ПДП у триденний строк розглядає цей Акт, підписує (у разі згоди) та надає ОСП. Якщо Сторони не дійшли згоди, застосовуються норми глави 10 цього Договору.

8.2. Якщо платіж ОСП виявиться простроченим, ПДП направляє ОСП письмове повідомлення. У разі неотримання оплати протягом 1 тижня після отримання повідомлення ПДП має право направити ОСП письмове попередження про припинення надання ДП, вказавши час такого припинення. Попередження надсилається ОСП не пізніше ніж за 2 тижні до дати припинення надання ДП.

8.3. Інформацію стосовно ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію суб'єкта господарювання, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів та інших даних, що впливають на належне виконання передбачених цим Договором зобов'язань, Сторони повинні повідомити протягом одного робочого дня відразу після настання таких змін.

8.4. Акти, платіжні документи, акти звірки розрахунків за цим Договором і повідомлення вважаються отриманими Стороною:

- 1) у день їх доставки кур'єром, що підтверджується квитанцією про вручення одержувачеві, що підписується представником одержувача;
- 2) у день особистого вручення, що підтверджується підписом одержувача та/або реєстрацією вхідної кореспонденції, або на третій

календарний день від дати отримання поштовим відділенням зв'язку, у якому обслуговується одержувач (у разі направлення поштою рекомендованим листом), у день направлення за допомогою сервісу в електронному вигляді.

9. Форс-мажор

9.1. Якщо внаслідок дії форс-мажорних обставин (техногенного, природного, соціально-політичного, військового характеру, обставин юридичного форс-мажору (дія/рішення органів державної влади, органів, установ, що містить заборону або обмеження з питань, які мають безпосереднє відношення до виконання цього Договору)) унеможливується виконання будь-якою Стороною зобов'язань за цим Договором, така Сторона повинна повідомити у письмовій формі про це іншу Сторону протягом 5 днів з моменту виникнення таких обставин.

9.2. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення однією зі Сторін про неможливість виконання прийнятих за цим Договором зобов'язань позбавляє таку Сторону права посилаючись на будь-яку вказану обставину як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання зобов'язань.

9.3. У разі дії форс-мажорних обставин більше 30 календарних днів Сторони мають право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за цим Договором та в установленому порядку розірвати цей Договір. Розірвання цього Договору тягне за собою відповідні правові наслідки щодо діяльності Сторін на ринку електричної енергії.

9.4. Наявність форс-мажорних обставин підтверджується відповідним документом, виданим Торгово-промисловою палатою України або відповідними територіальними відділеннями.

10. Врегулювання спорів

10.1. Усі суперечки та розбіжності, що виникають при виконанні умов цього Договору чи у зв'язку з ним, вирішуються Сторонами шляхом переговорів. Якщо суперечки та розбіжності не можуть бути вирішені Сторонами шляхом переговорів, вони підлягають вирішенню в судах України у відповідності до чинного законодавства України.

10.2. Наявність спору, що виникає у зв'язку з цим Договором, не звільняє Сторони від виконання своїх зобов'язань відповідно до умов цього Договору.

11. Конфіденційність

11.1. Сторони погоджуються, що для цілей цього Договору "конфіденційна інформація" означає будь-які дані або інформацію (що не є публічною, загальнодоступною інформацією), що випливає або пов'язана з цим Договором, включаючи будь-яку інформацію, якою Сторони обмінялись або яку будь-яка Сторона отримала відповідно до та/або у зв'язку з цим Договором, а також інформацію, яку будь-яка зі Сторін вважає конфіденційною, про що повідомляє іншу Сторону. Сторони зобов'язані зберігати конфіденційність та не розкривати і не розголошувати конфіденційну інформацію, за винятком попередньої письмової згоди іншої Сторони, а також випадків, коли конфіденційна інформація підлягає розкриттю відповідно до чинного законодавства, а також для виконання цього Договору.

11.2. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації залишаються чинними щонайбільше 10 років, якщо інше не погоджено в письмовій формі Сторонами або не передбачено чинним законодавством.

11.3. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації не перешкоджають Сторонам передавати або розкривати конфіденційну інформацію, якщо одна зі Сторін зобов'язана зробити це відповідно до чинного законодавства.

12. Строк Договору

12.1. Цей Договір набирає чинності з моменту акцептування ОСП заяви-приєднання ПДП, про що ОСП повідомляє ПДП, і є чинним до 31 грудня поточного року включно, у якому була надана заява-приєднання.

12.2. Якщо жодна зі Сторін не звернулася до іншої Сторони не менше ніж за 1 місяць до закінчення терміну дії цього Договору з ініціативою щодо його розірвання, то цей Договір вважається продовженим на наступний календарний рік на тих же умовах.

12.3. Договір може бути розірвано і в інший термін за ініціативою будь-якої зі Сторін у порядку, визначеному законодавством України.

12.4. ОСП має право розірвати цей Договір в односторонньому порядку з дати, зазначеної в повідомленні про розірвання Договору, якщо:

1) ПДП втратив статус учасника ринку;

2) усі наявні одиниці надання ДП відповідного ПДП виключено з Реєстру ПДП.

12.5. Дія цього Договору припиняється достроково з дати набрання законної сили рішенням суду про його розірвання.

12.6. Припинення/розірвання дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання обов'язків, що виникли в період дії цього Договору.

13. Інші умови

13.1. Цей Договір може бути змінений ОСП в односторонньому порядку у разі внесення змін Регулятором до Типового договору про надання допоміжних послуг з регулювання напруги та реактивної потужності, який є додатком 4 до Правил ринку.

У такому випадку зміни до Договору вносяться ОСП протягом 10 днів з дня набрання ними чинності.

Договір зі змінами оприлюднюється на вебсайті ОСП. Якщо ПДП не ініціював розірвання цього Договору протягом одного місяця з дати набрання чинності змінами, вважається, що він погодився зі зміненим Договором.

13.2. У випадку ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів, інших даних ПДП, що були зазначені у заяві про укладення договору, ПДП протягом 10 днів з дня настання таких змін повідомляє ОСП про такі зміни.

13.3. У випадках, не передбачених цим Договором, Сторони керуються чинним законодавством України.

13.4. Після надання ПДП заяви-приєднання до цього Договору всі попередні переговори щодо цього Договору, листування, інші документи, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають силу.

а.

14. Реквізити ОСП

_____ (найменування суб'єкта господарювання)

Адреса: _____

П/р N _____

МФО: _____

ЄДРПОУ: _____

Індивідуальний податковий номер: _____

Телефон: _____

Факс (за наявності): _____

_____

Додаток 1

до Договору надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій

Заява-приєднання до Договору про надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій

_____ (найменування суб'єкта господарювання), кандидат у постачальники допоміжних послуг з відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій, який є учасником ринку та діє на підставі _____ та відповідної ліцензії від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, в особі _____ надає письмову згоду на приєднання до Договору про надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій від _____ N _____ (далі - Договір) та з дати акцептування заяви-приєднання є таким, що приєднався в цілому до Договору та прийняв на себе всі права та обов'язки ПДП, визначені цим Договором та Правилами ринку, у частині відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій.

З текстом Договору та Правил ринку ознайомлений.

Ця заява-приєднання до Договору надана з відкладальною обставиною.

Своїм підписом кандидат у ПДП (уповноважена особа) підтверджує згоду на автоматизовану обробку його персональних даних згідно з чинним законодавством та можливу їх передачу третім особам, які мають право на отримання цих даних згідно з чинним законодавством, у тому числі щодо кількісних та/або вартісних обсягів наданих за Договором послуг.

Кандидат у ПДП:

_____

(найменування суб'єкта господарювання)

Юридична адреса: _____

П/р N _____

МФО: _____

ЄДРПОУ: _____

Індивідуальний податковий номер: _____

ЕІС-код учасника ринку: _____

Телефон: _____

Факс: _____
_____
(підпис уповноваженої особи)

_____
(П. І. Б. уповноваженої особи)

Додаток 2

до Договору надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій

Акт N _____

приймання-передачі наданих допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій

згідно з Договором від _____ N _____
м. _____ "___" _____ 20__ р.
_____ в якості оператора системи передачі (далі - ОСП) (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), що діє на підставі _____ (далі - ОСП), з однієї сторони, та _____ (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), що діє на підставі _____ (далі - ПДП), з іншої сторони (далі разом - Сторони), склали цей Акт про таке:

1.1. ПДП передав, а ОСП прийняв допоміжні послуги із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій відповідно до Договору від _____ N _____ в обсягах:

Допоміжна послуга із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій					
Період		Обсяг, год	Вартість (без ПДВ), грн	Податок на додану вартість, грн	Загальна вартість послуг (з ПДВ), грн
з	до				
1	2	3	4	5	6
дд.мм.рррр	дд.мм.рррр				

- 1.2. Загальна вартість з ПДВ наданих послуг прописом _____ грн ____ коп.
- 1.3. Підписанням цього Акта Сторони підтверджують факт належного надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій у період, зазначений у пункті 1.1 цього Акта.
- 1.4. ОСП не має претензій до ПДП стосовно наданих допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності, зазначених у пункті 1.1 цього Акта.
- 1.5. Цей Акт, який є невід'ємною частиною Договору про надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій, складено українською мовою у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної зі Сторін.

_____ ДП "НЕК "Укренерго"
(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____
(підпис)
_____
(дата)

_____ П. І. Б.

_____ ПДП
(назва підприємства)
_____
(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____
(підпис)
_____
(дата)

_____ П. І. Б.

(додаток 4 із змінами, внесеними згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

Додаток 5

Типовий договір про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора

_____ (найменування суб'єкта господарської діяльності) (далі - ОСП), який діє на підставі ліцензії _____ від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, з однієї сторони, та постачальник допоміжних послуг із забезпечення регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора (далі - ПДП), з іншої сторони, спільно іменовані як Сторони, а кожна окремо як Сторона, уклали цей Договір про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора (далі - Договір) про таке.

1. Предмет Договору

- 1.1. Цей Договір є договором приєднання в розумінні статті 634 Цивільного кодексу України, умови якого мають бути прийняті іншою Стороною не інакше, як шляхом приєднання до запропонованого Договору в цілому.
- 1.2. Надання учасником ринку ОСП заяви-приєднання до цього Договору (додаток 1 до цього Договору) є прийняттям пропозиції приєднання до цього Договору. На підставі цього Договору учасник ринку, який приєднується, набуває статусу ПДП.
- 1.3. За цим Договором ПДП зобов'язується надавати допоміжні послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора (далі - ДП), а ОСП зобов'язується здійснювати оплату за надані ДП відповідно до умов цього Договору.
- 1.4. Придбання ДП здійснюється згідно з процедурою та умовами придбання ДП, визначеними Правилами ринку.
- 1.5. Цей Договір укладається за умови приєднання до договору про врегулювання небалансів електричної енергії.

2. Ціна

- 2.1. Загальна вартість цього Договору складається із суми всіх платежів, здійснених ОСП на користь ПДП протягом дії цього Договору за надані на умовах Договору ДП.
- 2.2. Розрахунок ціни купівлі-продажу ДП визначається у відповідності до Правил ринку.

3. Обсяги

- 3.1. Обсяги фактично наданих ДП упродовж кожного розрахункового періоду розраховуються за результатами моніторингу, який проводиться відповідно до Правил ринку. ПДП отримує плату за надану в розрахунковому періоді ДП, що розраховується згідно з розділом V Правил ринку.
- 3.2. Фактичний обсяг ДП визначається на підставі тестових даних при проведенні щорічних випробувань можливості надання ДП, на підставі вимірних даних, що записані системою моніторингу ПДП під час безпосередньої активації ДП, та на підставі даних інформаційного обміну, які передаються в установленому порядку ПДП ОСП.

4. Якість

- 4.1. ДП вважаються якісними у випадку відповідності характеристик відповідних резервів вимогам, встановленим Кодексом системи передачі, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року N 309 (далі - Кодекс систем передачі), і документа, що засвідчує відповідність обладнання, за допомогою якого надаються ДП, вимогам нормативно-технічних документів, які встановлюють вимоги до характеристик ДП.
- 4.2. Відповідність характеристик відповідних ДП вимогам, що встановлені Кодексом системи передачі, визначається за результатами моніторингу надання ДП відповідно до Правил ринку. Якщо за результатами моніторингу надання ДП не вдається зробити висновок щодо відповідності характеристик відповідних резервів вимогам, що встановлені Кодексом системи передачі, оцінка відповідності здійснюється шляхом проведення випробувань обладнання, за допомогою якого надаються ДП, відповідно до вимог нормативно-технічних документів, які встановлюють вимоги до характеристик ДП.

5. Відповідальність сторін

- 5.1. Ненадання або надання не в повному обсязі ДП тягне за собою застосування нарахування платежів за невідповідність. Розмір платежів за невідповідність та порядок їх розрахунку визначаються Правилами ринку.
- 5.2. Рішення щодо ненадання або надання не в повному обсязі ДП приймається за результатами моніторингу надання ДП відповідно до Правил ринку.

6. Порядок розрахунків

- 6.1. Виставлення рахунків та здійснення платежів у рамках розрахункових сум здійснюються відповідно до процедур та графіків, зазначених у Правилах ринку та цьому Договорі.
- 6.2. За підсумками місяця надання ДП ПДП складає та направляє ОСП два примірники підписаного зі своєї сторони Акта приймання-передачі наданих допоміжних послуг з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора (далі - Акт) (додаток 2 до цього Договору), який ОСП розглядає та у разі відсутності зауважень підписує протягом 3 робочих днів з моменту його отримання від ПДП або направляє мотивовану відмову від його підписання із зазначенням недоліків, які мають бути усунені.
- 6.3. ОСП здійснює остаточний розрахунок з ПДП протягом 10 робочих днів після підписання Сторонами Акта або з дати направлення Акта ПДП на адресу ОСП (у випадку непідписання Акта або ненаправлення та/або мотивованих зауважень до нього у п'ятиденний строк) за умови реєстрації ПДП податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних відповідно до вимог статті 201 Податкового кодексу України шляхом перерахування на поточний рахунок ПДП грошових коштів в обсязі, що відповідає фактичній вартості наданих ДП.
- 6.4. У випадку порушення строків розрахунків відповідно до Правил ринку та/або цього Договору ПДП має право нарахувати пеню у розмірі 0,1 % від суми прострочення платежу (але не більше подвійної облікової ставки НБУ, яка діє на день прострочення) за кожен день порушення у порядку, передбаченому Господарським кодексом України.

7. Права та обов'язки Сторін

- 7.1. При невиконанні або неналежному виконанні умов цього Договору Сторони несуть відповідальність відповідно до цього Договору та чинного законодавства України.
- 7.2. ОСП має право:
- 1) отримувати від ПДП ДП в обсягах, що відповідають прийнятій пропозиції за результатами аукціону, відповідно до умов, передбачених Правилами ринку;
  - 2) вимагати від ПДП дотримання якості ДП, яка визначається відповідно до глави 4 цього Договору;
  - 3) на отримання повної і достовірної інформації щодо телеметричних вимірювань стосовно показників і характеристик ДП;
  - 4) на доступ у присутності представників ПДП до засобів вимірювання показників і характеристик ДП, що встановлені на генеруючих одиницях, що були визначені під час проходження ПДП процедури кваліфікації відповідно до Кодексу системи передачі та підтвердження відповідності характеристик ДП, які надаватимуться ним, вимогам Кодексу системи передачі, для проведення їх технічної перевірки (та/або ініціювання перевірки даних інформаційного обміну);
  - 5) застосовувати до платежів ПДП штрафні санкції, передбачені Правилами ринку, у випадку ненадання або надання ДП не в повному обсязі або неналежної якості.
- 7.3. ПДП має право:
- 1) отримувати від ОСП своєчасну оплату за якісно надані ДП.
- 7.4. ОСП зобов'язується:
- 1) здійснювати вчасно та в повному обсязі оплату ДП на умовах, визначених цим Договором;
  - 2) підтримувати електронну аукціонну платформу на ДП та надавати ПДП доступ відповідно до умов, визначених у керівництві з ДП.
- 7.5. ПДП зобов'язується:
- 1) надавати ДП в обсязі, що відповідає прийнятій пропозиції за результатами аукціону, відповідно до умов, передбачених Правилами ринку;
  - 2) забезпечувати належну якість ДП, яка визначається відповідно до глави 4 цього Договору;
  - 3) не пізніше ніж за одну добу, що передує добі, у якій має відбутися постачання ДП, попереджати ОСП про технічну неспроможність надання ДП із обґрунтуванням причин. Якщо технічна неспроможність надання ДП трапилася у добі, протягом якої мало відбутись постачання ДП, - невідкладно повідомити про це ОСП з використанням будь-якого каналу інформаційного зв'язку;
  - 4) здійснювати компенсацію нарахованих ОСП штрафних санкцій у випадках недотримання показників якості надання ДП, визначених цим Договором;
  - 5) відшкодувати збитки, завдані ОСП невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за цим Договором;
  - 6) зберігати архівні дані щодо моніторингу надання ДП протягом строку, передбаченого Правилами ринку;
  - 7) забезпечувати надійну та безперебійну роботу каналів інформаційного зв'язку, якими передається телеметрична інформація щодо ДП;
  - 8) призначити контактну особу, відповідальну за надання будь-якої інформації стосовно ДП за цим Договором протягом 24 годин доби включно з вихідними та офіційними святковими днями, та підтримувати актуальною інформацією щодо контактних даних цієї особи;
  - 9) реєструвати відповідно до статті 201 Податкового кодексу України податкові накладні в Єдиному реєстрі податкових накладних у строк, визначений чинним законодавством України;
  - 10) набути статусу постачальника послуг балансування шляхом приєднання до відповідного договору.

8. Обмін інформацією

- 8.1. З урахуванням умов глави 6 цього Договору ПДП направляє акт звірки розрахунків за надані послуги (далі - Акт звірки) ОСП (до 05 числа, наступного за розрахунковим місяцем, якщо цей день випадає на вихідний або неробочий, то він переноситься на найближчий робочий день). ОСП, отримавши Акт звірки, протягом 3 робочих днів після його отримання повертає Акт звірки ПДП, підписаний зі свого боку. У разі виникнення розбіжностей за Актом звірки між Сторонами ОСП має право у триденний строк направити ПДП свій варіант Акта звірки з мотивованим запереченням. ПДП у триденний строк розглядає цей Акт звірки, підписує (у разі згоди) та надає

ОСП. Якщо Сторони не дійшли згоди, застосовуються норми глави 10 цього Договору.

8.2. Акт приймання-передачі наданих допоміжних послуг з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора (далі - Акт) ПДП надсилає ОСП протягом першої декади кварталу, наступного за кварталом, у якому надавались ДП. ОСП у триденний строк має повернути ПДП Акт, підписаний зі свого боку. У разі виникнення розбіжностей за Актом між Сторонами ОСП має право у триденний строк направити ПДП свій варіант Акта з мотивованим запереченням. ПДП у триденний строк розглядає цей Акт, підписує (у разі згоди) та надає ОСП. Якщо Сторони не дійшли згоди, застосовуються норми розділу 10 цього Договору.

8.3. Акти, платіжні документи, акти звірки розрахунків за цим Договором, будь-які повідомлення за цим Договором повинні направлятися однією Стороною іншої електронною поштою за допомогою сервісу, а також можуть бути підтверджені рекомендованим листом, іншим поштовим відправленням або доставлені кур'єром під розписку за адресою, зазначеною в цьому Договорі або отриманою з ЄДР юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

8.4. Інформацію стосовно ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію суб'єкта господарювання, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів та інших даних, що впливають на належне виконання передбачених цим Договором зобов'язань, Сторони повинні повідомити одна одній відразу після настання таких змін.

8.5. Акти, платіжні документи, акти звірки розрахунків за цим Договором і повідомлення вважаються отриманими Стороною:

- 1) у день їх доставки кур'єром, що підтверджується квитанцією про вручення одержувачеві, що підписується представником одержувача;
- 2) у день особистого вручення, що підтверджується підписом одержувача та/або реєстрацією вхідної кореспонденції, або на третій календарний день від дати отримання поштовим відділенням зв'язку, у якому обслуговується одержувач (у разі направлення поштою рекомендованим листом), у день направлення за допомогою сервісу в електронному вигляді.

9. Форс-мажор

9.1. Якщо внаслідок дії форс-мажорних обставин (техногенного, природного, соціально-політичного, військового характеру, обставин юридичного форс-мажору (дія/рішення органів державної влади, органів, установ, що містить заборону або обмеження з питань, які мають безпосереднє відношення до виконання цього Договору)) унеможливується виконання будь-якою Стороною зобов'язань за цим Договором, така Сторона повинна повідомити у письмовій формі про це іншу Сторону протягом 5 днів з моменту виникнення таких обставин.

9.2. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення однією зі Сторін про неможливість виконання прийнятих за цим Договором зобов'язань позбавляє таку Сторону права посилаючись на будь-яку вказану обставину як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання зобов'язань.

9.3. У разі дії форс-мажорних обставин більше 30 календарних днів Сторони мають право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за цим Договором та в установленому порядку розірвати Договір. Розірвання цього Договору тягне за собою відповідні правові наслідки щодо діяльності Сторін на ринку електричної енергії.

9.4. Наявність форс-мажорних обставин підтверджується відповідним документом, виданим Торгово-промисловою палатою України або відповідними територіальними відділеннями.

10. Врегулювання спорів

10.1. Усі суперечки та розбіжності, що виникають при виконанні умов цього Договору чи у зв'язку з ним, вирішуються Сторонами шляхом переговорів. Якщо суперечки та розбіжності не можуть бути вирішені Сторонами шляхом переговорів, вони підлягають вирішенню в судах України у відповідності до чинного законодавства України.

10.2. Наявність спору, що виникає у зв'язку з цим Договором, не звільняє Сторони від виконання своїх зобов'язань відповідно до умов цього Договору.

11. Конфіденційність

11.1. Сторони погоджуються, що для цілей цього Договору "конфіденційна інформація" означає будь-які дані або інформацію (що не є публічною, загальнодоступною інформацією), що випливає або пов'язана з цим Договором, включаючи будь-яку інформацію, якою Сторони обмінялись або яку будь-яка Сторона отримала відповідно до та/або у зв'язку з цим Договором, а також інформацію, яку будь-яка зі Сторін вважає конфіденційною, про що повідомляє іншу Сторону. Сторони зобов'язані зберігати конфіденційність та не розкривати і не розголошувати конфіденційну інформацію, за винятком попередньої письмової згоди іншої Сторони, а також випадків, коли конфіденційна інформація підлягає розкриттю відповідно до чинного законодавства, а також для виконання цього Договору.

11.2. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації залишаються чинними щонайбільше 10 років, якщо інше не погоджено в письмовій формі Сторонами або не передбачено чинним законодавством.

11.3. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації не перешкоджають Сторонам передавати або розкривати конфіденційну інформацію, якщо одна зі Сторін зобов'язана зробити це відповідно до чинного законодавства.

12. Строк Договору

12.1. Цей Договір набирає чинності з моменту акцептування ОСП заяви-приєднання ПДП, про що ОСП повідомляє ПДП, і є чинним до 31 грудня поточного року включно, у якому була надана заява-приєднання. Договір може бути розірвано і в інший термін за ініціативою будь-якої зі Сторін у порядку, визначеному законодавством України.

12.2. Якщо жодна зі Сторін не звернулася до іншої Сторони не менше ніж за 1 місяць до закінчення терміну дії цього Договору з ініціативою щодо його розірвання, то цей Договір вважається продовженим на наступний календарний рік на тих же умовах.

12.3. Договір може бути розірвано і в інший термін за ініціативою будь-якої зі Сторін у порядку, визначеному законодавством України.

12.4. ОСП має право розірвати цей Договір в односторонньому порядку з дати, зазначеної в повідомленні про розірвання Договору, якщо:

1) ПДП втратив статус учасника ринку;

2) усі наявні одиниці надання ДП відповідного ПДП виключено з Реєстру ПДП.

12.5. Дія цього Договору припиняється достроково з дати набрання законної сили рішенням суду про його розірвання.

12.6. Припинення/розірвання дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання обов'язків, що виникли в період дії цього Договору.

13. Інші умови

13.1. Цей Договір може бути змінений ОСП в односторонньому порядку у разі внесення змін Регулятором до Типового договору надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора, який є додатком 6 до Правил ринку.

У такому випадку зміни до Договору вносяться ОСП протягом 10 днів з дня набрання ними чинності.

Договір зі змінами оприлюднюється на вебсайті ОСП. Якщо ПДП не ініціював розірвання цього Договору протягом одного місяця з дати набрання чинності змінами, вважається, що він погодився зі зміненим Договором.

13.2. У випадку ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів, інших даних ПДП протягом 10 днів ПДП повідомляє ОСП про такі зміни.

13.3. Додатки до цього Договору є його невід'ємною частиною.

13.4. Після надання ПДП заяви-приєднання до Договору всі попередні переговори щодо цього Договору, листування, інші документи, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають силу.

14. Додатки

Додатком до цього договору є заява-приєднання до Договору та форма Акта.

15. Реквізити ОСП

_____ (найменування суб'єкта господарювання)

Адреса: _____

П/р N _____

МФО: _____

ЄДРПОУ: _____

Індивідуальний податковий номер: _____

Телефон: _____

Факс (за наявності): _____

_____ (підпис уповноваженої особи)

Додаток 1
до Договору про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного
компенсатора

Заява-приєднання до Договору про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора

_____ (найменування суб'єкта господарювання), постачальник допоміжних послуг з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора (далі - ПДП), який є учасником ринку та діє на підставі _____ та відповідної ліцензії від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, в особі _____ надає письмову згоду на приєднання до Договору про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора (далі - Договір) та з дати акцептування заяви-приєднання є таким, що приєднався в цілому до Договору та прийняв на себе всі права та обов'язки ПДП, визначені цим Договором та Правилами ринку, у частині регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора.

З текстом Договору та Правил ринку ознайомлений.

Ця заява-приєднання до Договору надана з відкладальною обставиною.

Своїм підписом кандидат у ПДП (уповноважена особа) підтверджує згоду на автоматизовану обробку його персональних даних згідно з чинним законодавством та можливу їх передачу третім особам, які мають право на отримання цих даних згідно з чинним законодавством, у тому числі щодо кількісних та/або вартісних обсягів наданих за Договором послуг.

Кандидат у ПДП:

_____ (найменування суб'єкта господарювання)

Юридична адреса: _____

П/р N _____

МФО: _____

ЄДРПОУ: _____

Індивідуальний податковий номер: _____

ЕІС-код учасника ринку: _____

Телефон: _____

Факс: _____

_____ (підпис уповноваженої особи)

_____ (П. І. Б. уповноваженої особи)

Додаток 2

до Договору про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора

Акт N _____ приймання-передачі наданих допоміжних послуг з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора

згідно з Договором від _____ N _____
м. _____ " ____ " _____ 20__ р.

_____ в якості оператора системи передачі (далі - ОСП) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), що діє на підставі _____ (далі - ОСП), з однієї сторони, та _____ (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), що діє на підставі _____ (далі - ПДП), з іншої сторони (далі разом - Сторони), склали цей Акт про таке:

1.1. ПДП передав, а ОСП прийняв допоміжні послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора відповідно до Договору від _____ N _____ в обсягах:

Допоміжна послуга з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора					
Період		Обсяг, год	Вартість (без ПДВ), грн	Податок на додану вартість, грн	Загальна вартість послуг (з ПДВ), грн
з	до				
1	2	3	4	5	6
дд.мм.рррр	дд.мм.рррр				

- 1.2. Загальна вартість з ПДВ наданих послуг прописом _____ грн _____ коп.
- 1.3. Підписанням цього Акта Сторони підтверджують факт належного надання допоміжних послуг з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора у період, зазначений у пункті 1.1 цього Акта.
- 1.4. ОСП не має претензій до ПДП стосовно наданих допоміжних послуг з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора, зазначених у пункті 1.1 цього Акта.
- 1.5. Цей Акт, який є невід'ємною частиною Договору про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора, складено українською мовою у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної зі Сторін.

_____ ОСП (_____)
(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____ ПДП
(назва підприємства)

_____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____ (підпис)

_____ (П. І. Б.)

_____ (підпис)

_____ (П. І. Б.)

_____ (дата)

_____ (дата)

(додаток 5 із змінами, внесеними згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

Додаток 6
до Правил ринку

Порядок моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг

1. Цей Порядок визначає вимоги до якості та обсягів ДП, що надаються ПДП, наявність підстав для застосування фінансових та адміністративних санкцій до ПДП, а також підстав для проведення позапланової перевірки обладнання ПДП на відповідність Кодексу систем передачі в частині надання ДП.

Процес моніторингу полягає у порівнянні технічних характеристик, визначених під час моніторингу, з технічними характеристиками, визначеними за результатами реалізації вимог Кодексу систем передачі до електроустановок ПДП, та/або у порівнянні заданих ОСП уставок та відправлених команд у рамках реалізації процесу регулювання частоти та потужності або напруги та реактивної потужності в режимі СК ПДП з результатами їх виконання.

2. Учасниками процесу моніторингу є ОСП, який здійснює моніторинг та приймає рішення щодо виконання ПДП зобов'язань у частині якості та обсягів наданих ДП, та ПДП, у яких виникли зобов'язання перед ОСП щодо надання ДП згідно з укладеними договорами.

3. У процесі здійснення моніторингу надання ДП ОСП здійснює:

- 1) перевірку наявності системи моніторингу та її відповідності вимогам цього Порядку в рамках реалізації вимог Кодексу системи передачі;
- 2) збір даних, що потрібні для моніторингу ДП;
- 3) обробку та аналіз даних моніторингу та прийняття рішення щодо якості та обсягів надання ДП;
- 4) прийняття рішення щодо оплати за надання ДП та застосування санкцій за надання ДП не в повному обсязі чи неналежної якості;
- 5) ініціювання позапланової перевірки обладнання ПДП на відповідність вимогам Кодексу систем передачі в частині надання ДП у разі порушення умов надання ДП ПДП протягом шести календарних місяців більше 20 % випадків;

6) формування звітності щодо якості та обсягів надання ДП;

7) забезпечення процедури оскарження рішень щодо якості та обсягів надання ДП.

4. У процесі здійснення моніторингу надання ДП ПДП здійснює:

1) виконання зобов'язань, передбачених цим Порядком;

2) негайне повідомлення ОСП про будь-які події, зміни та обмеження, що можуть мати вплив на процес

моніторингу або постачання ДП, вжиття всіх можливих заходів для відновлення процесу моніторингу;

3) вжиття всіх можливих заходів для забезпечення відповідності показників надання ДП вимогам Кодексу системи передачі після отримання попередження про низьку якість постачання ДП;

4) надання представникам ОСП (або представникам уповноваженого ОСП суб'єкта господарювання) на вимогу ОСП можливості доступу до обладнання, що забезпечує надання ДП (у тому числі що використовується для моніторингу), у разі порушення умов надання ДП ПДП протягом шести календарних місяців більше 20 % випадків;

5) надання оскарження на рішення ОСП щодо якості та обсягів надання ДП;

6) інформування ОСП щодо актуальних контактних даних працівників, відповідальних за моніторинг надання ДП.

5. Моніторинг надання ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК може здійснюватися лише за умови активації.

Моніторинг надання ДП із забезпечення РПЧ, РВЧ та РЗ може здійснюватися за однією з таких умов:

1) активація зарезервованої потужності відбувалася;

2) активація зарезервованої потужності не відбувалася.

6. У випадку відсутності активації зарезервованої потужності моніторинг передбачає лише визначення можливості надання ДП, а оцінка якості ДП не здійснюється у зв'язку з неможливістю.

Вхідними даними для моніторингу надання ДП з РПЧ, РВЧ, РЗ та регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК є телеметричні вимірювання, вимоги до яких визначені в пунктах 14 та 15 цього Порядку, та дані з графіків фізичного відпуску та відбору ППБ, а також результати аукціонів у системі управління ринком.

(абзац другий пункту 6 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

7. Одиницею моніторингу є одиниця надання ДП, яка може складатися з енергоблоків/гідроагрегатів та/або електростанції, та/або одиниці відбору (одиниці споживання). Моніторинг РПЧ здійснюється на підставі телевимірювань по кожному енергоблоку/гідроагрегату та/або електростанції, та/або одиниці відбору (одиниці споживання), що входять до складу одиниці надання ДП, графіків фізичного відпуску та відбору ППБ та результатів аукціонів у системі управління ринком. Моніторинг аРВЧ або рРВЧ та РЗ здійснюється на підставі телевимірювань по одиниці надання ДП, графіків фізичного відпуску та відбору ППБ та результатів аукціонів у системі управління ринком.

(пункт 7 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

8. Моніторинг надання ДП здійснюється для визначених у Правилах ринку продуктів, що були акцептовані на аукціонній платформі на ДП та/або за резервною процедурою.

Результати моніторингу надання ДП (як за умов, якщо активація ДП відбувалася, так і за умов, якщо активація ДП не відбувалася) поділяються на два типи:

1) ДП надана;

2) ДП не надана.

Якщо в середині будь-якого розрахункового періоду за будь-яким підходом виявлена невідповідність встановленим критеріям щодо обсягів чи якості надання ДП, то приймається рішення, що ДП не надана протягом усього розрахункового періоду. У випадку відсутності будь-яких невідповідностей вимогам, передбаченим цим Порядком, приймається рішення, що ДП надана протягом усього розрахункового періоду.

Якщо за результатами моніторингу надання ДП прийнято рішення, що ДП не надана, але це відбулося внаслідок виконання команди ОСП на зміну активної потужності поза межами балансуємого ринку та/або команди поза межами балансуємого ринку, що вплинула на зміну активної потужності, а також повернення на графік фізичного відпуску після виконання таких команд, для відповідних ОРЧ приймається рішення, що ДП надана, у разі надання ПДП відповідної інформації.

Якщо ДП не надана одиницею надання ДП, рішення, що ДП не надана, поширюється на весь відповідний продукт.

Якщо диспетчерська команда на зміну рівня виробництва/споживання видана поза межами модуля активації та/або по телефону, то приймається рішення, що ДП із забезпечення рРВЧ3 та/або рРВЧР надана.

У разі розміщення на одній одиниці надання ДП більше одного виду резервів приймається рішення, що ДП надана, якщо надані всі види резервів. Якщо один із видів резервів не наданий, то приймається рішення, що ДП не надана по відповідному виду резерву.

АРВЧ не може бути суміщений на одному блоці/агрегаті (групі) з рРВЧ та/або РЗ. У випадку суміщення на одиниці надання ДП аРВЧ і рРВЧ та/або РЗ для здійснення моніторингу ПДП має надавати ОСП телевимірювання активної потужності та інші дані по енергоблоку/гідроагрегату (групі) аРВЧ та дані по енергоблоку/гідроагрегату (групі) рРВЧ та/або РЗ.

(пункт 8 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

9. Якщо активація зарезервованої потужності не відбувалася, приймається рішення, що РПЧ, РВЧ та РЗ підтримувався і ДП надана, якщо

$$P_{\max} - P_{\text{факт сер.}} + \delta \cdot P_{\text{ном}} \geq R_3$$

та /або

$$P_{\text{факт сер.}} - P_{\min} + \delta \cdot P_{\text{ном}} \geq R_p$$

(абзац пункту 9 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

де $P_{\max}$ - максимальна потужність одиниці надання ДП відповідно до графіка фізичного відпуску та відбору ППБ;

$P_{\text{факт сер.}}$ - миттєві значення фактичної видачі потужності, усереднені за ОРЧ, МВт;

δ - похибка вимірювань активної потужності, що дорівнює $\pm 5\%$;

$P_{\text{ном}}$ - номінальна потужність гідроагрегатів/енергоблоків/ одиниць відбору на електростанції, підключених одночасно до електричної мережі, МВт;

R_3 - резерв на завантаження згідно з результатами аукціону на ДП та/або графіком фізичного відпуску та відбору ППБ, МВт;

(абзац дев'ятого пункту 9 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

$P_{\min}$ - мінімальна потужність одиниці надання ДП відповідно до графіка фізичного відпуску та відбору ППБ;

R_p - резерв на розвантаження згідно з результатами аукціону на ДП та/або графіком фізичного відпуску та відбору ППБ, МВт.

(абзац одинадцятого пункту 9 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

Якщо ПДП має у відношенні одиниці надання ДП зобов'язання лише з надання рРВЧ та/або РЗ на завантаження (розвантаження), то перевірка здійснюється лише на доступність резерву на завантаження (розвантаження).

(пункт 9 доповнено новим абзацом дванадцятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233, у зв'язку з цим абзаци дванадцятий - п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим - шістнадцятим)

Ця перевірка не здійснюється в ОРЧ, попередній та наступній за ОРЧ, в якій була активація рРВЧ на балансуючому ринку, та двох ОРЧ, попередніх і наступних за ОРЧ, в якій була активація РЗ на балансуючому ринку.

Це значення розраховується для інтервалу, на який має бути сформований графік, шляхом підсумування всіх значень видачі активної потужності (вибірки) для цього інтервалу, а потім поділу їх на кількість значень.

Якщо в ОРЧ відбувалось зменшення потужності одиниці надання ДП внаслідок активації пропозиції на балансуючому ринку, в результаті чого потужність електростанції становить 0 МВт, ДП із РПЧ, аРВЧ та аРВЧР вважається наданою.

(пункт 9 доповнено новим абзацом п'ятнадцятим згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233, у зв'язку з цим абзаци п'ятнадцятий та шістнадцятий

вважати відповідно абзацами шістнадцятим та сімнадцятим)

В інших випадках ДП не надана.

Нижче наведені графічні приклади задовільного і незадовільного забезпечення підтримки резерву регулювання.

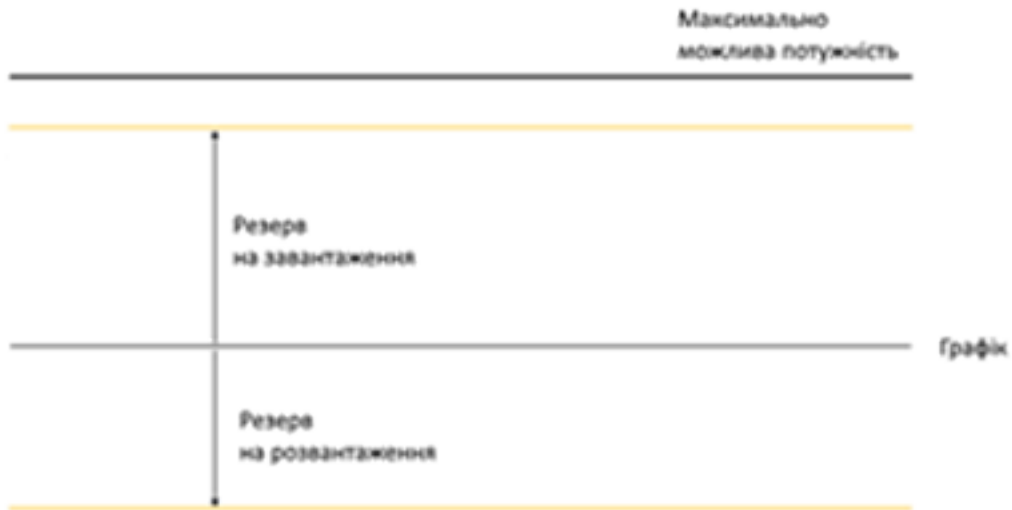

Рисунок 1. Задовільне забезпечення резерву

Рисунок 2. Незадовільне забезпечення резерву

10. Моніторинг надання ДП з РПЧ здійснюється шляхом зіставлення поточного відхилення активної потужності $P_{факті}$ зі значенням очікуваної потужності P_n при поточному відхиленні частоти, що розраховується за формулою

$$P_{план} + \min[i - 30; i]P_{п} - |\delta 1| \cdot P_{НОМ}^{РПЧ} \leq P_{факті} \leq P_{план} + \max[i - 30; i]P_{п} + |\delta 1| \cdot P_{НОМ}^{РПЧ}$$

(абзац другий пункту 10 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.07.2020 р. N 1434)

де $P_{план}$ - уставка активної потужності генеруючого обладнання, яке входить до складу одиниці надання

ДП та яким забезпечується РПЧ, МВт;

$\min\{i-30; i\}P_n$ - мінімальне значення очікуваного відхилення активної потужності протягом 30 секунд, що передує поточному значенню, $P_{\text{факті}}$ МВт;

$\max\{i-30; i\}P_n$ - максимальне значення очікуваного відхилення активної потужності протягом 30 секунд, що передує поточному значенню, $P_{\text{факті}}$ МВт;

$P_{\text{факті}}$ - миттєві значення фактичної потужності в момент часу i , МВт;

d_1 - похибка вимірювань активної потужності, що дорівнює $\pm 1\%$;

$P_{\text{факт}}^{\text{сер}}$ - номінальна потужність генеруючого обладнання, яке входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, МВт;

P_n - потужність, яка очікується від одиниці надання ДП при активації РПЧ при поточному відхиленні частоти, МВт, що розраховується за формулою

$$P_n = -5 \cdot P_p \cdot Df,$$

де P_p - величина РПЧ, що була розміщена на генеруючому обладнанні, яке входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, МВт, що розраховується за формулою

$$P_p = (0,2 \cdot P_{\text{ном}} \cdot 100) / (50 \cdot s),$$

де s - значення статизму генеруючого обладнання, що входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, %;

Df - різниця між вимірюваною і номінальною частотою, що перевищує зону нечутливості, Гц. При $|Df| \leq 0,02$ приймає значення 0. При $|Df| > 0,2$ приймає значення 0,2.

Моніторинг надання ДП з РПЧ здійснюється для розрахункових періодів, в яких виконується умова $|Df| > 0,05$ Гц.

Сумарний обсяг РПЧ, розміщеного на генеруючому обладнанні одиниці надання ДП, повинен становити не менше обсягу, розподіленого на одиницю надання ДП за допомогою графіка фізичного відпуску та відбору ППБ.

Рішення, що ДП надана, приймається, якщо фактична активна потужність генеруючого обладнання, яке входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, перебуває в допустимих межах щонайменше протягом 60 % розрахункового періоду.

11. Моніторинг надання ДП з аРВЧ не здійснюється в ОРЧ, в яких відбувалось підключення/відключення одиниці надання ДП до ЦР САРЧП. Таким ОРЧ автоматично присвоюється статус "ДП надана".

Послуга вважається активованою в ОРЧ, в яких одиниця надання ДП перебувала під управлінням ЦР САРЧП, та у випадках, коли за результатом виконання диспетчерських команд активна потужність станції дорівнює 0 МВт, або при виконанні команд поза балансуємим ринком.

(абзац другий пункту 11 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

ДП вважається наданою, якщо виконуються умови підпункту 1 та 2 цього пункту, в іншому випадку вважається, що ДП не надана.

Якщо активація зарезервованої потужності відбувалася, моніторинг надання ДП з аРВЧ здійснюється шляхом:

1) зіставлення модуля різниці фактичної потужності (у квазіусталеному режимі після відпрацювання заданої уставки) і уставки ЦР САРЧП та добутку номінальної потужності та похибки вимірювань активної потужності. Рішення, що ДП надана, приймається, якщо в розрахунковому періоді виконується така умова

$$\left| P_{\text{факт}}^{\text{сер}} - P_y \right| \leq \delta_2 \cdot P_{\text{ном}}$$

де $P_{\text{факт}}^{\text{сер}}$ - середнє фактичне значення активної потужності одиниці надання ДП протягом 14 хвилин, розраховане починаючи з другої хвилини з моменту виходу на задану потужність після отримання керуючої команди від ЦР САРЧП, при цьому вихід на задану потужність має відбутись до 15 хвилин від моменту отримання цієї команди, МВт;

$P_y = \text{const}$ протягом 14 хв та більше, починаючи з другої хвилини з моменту виходу на задану потужність після отримання останньої команди від ЦР САРЧП, МВт;

d_2 - похибка вимірювань активної потужності, що дорівнює 5 %.

Моментом виходу на задану потужність є виконання такої умови

$$|P_{\text{факт}} - P_y| \leq \delta_2 \cdot P_{\text{ном}}$$

де $P_{\text{факт}}$ - миттєве значення активної потужності одиниці надання ДП, МВт;
 2) порівняння усередненої фактичної швидкості зміни потужності у хвилини збільшення або зменшення потужності та мінімально необхідної швидкості для забезпечення резерву розраховується за формулами:
 для завантаження

$$V_{\text{зав}} = R_{\text{аРВЧ}}_{\text{зав}} / 15 \leq V_{\text{факт зав}}, \text{ МВт/хв}$$

де $V_{\text{зав}}$ - мінімально допустима швидкість завантаження, МВт/хв;

$R_{\text{аРВЧ}}_{\text{зав}}$ - обсяг аРВЧ на завантаження, що розподілений на одиницю надання ДП за допомогою графіка фізичного відпуску та відбору ППБ та/або відповідно до результатів аукціонів на ДП;
 (абзац сімнадцятий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

$V_{\text{факт зав}}$ - фактична швидкість завантаження МВт/хв;

для розвантаження

$$V_{\text{розв}} = R_{\text{аРВЧ}}_{\text{розв}} / 15 \leq V_{\text{факт розв}}, \text{ МВт/хв}$$

де $V_{\text{розв}}$ - мінімально допустима швидкість розвантаження, МВт/хв;

$R_{\text{аРВЧ}}_{\text{розв}}$ - обсяг аРВЧ на розвантаження, що розподілений на одиницю надання ДП за допомогою графіка фізичного відпуску та відбору ППБ та/або відповідно до результатів аукціонів на ДП;
 (абзац двадцять другий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

$V_{\text{факт розв}}$ - фактична швидкість розвантаження, МВт/хв.

Фактична швидкість розвантаження визначається шляхом поділу розрахункового періоду на хвилини, кожна з яких поділяється за ознаками:

хвилина, в якій відбувався набір навантаження ("Завантаження"). Ознака "Завантаження" присвоюється, якщо протягом всієї розрахункової хвилини виконується така умова

$$P_{\text{фі}} \leq P_{y_i} - 5 \% P_{\text{ном}},$$

де $P_{\text{фі}}$ - миттєві значення активної потужності протягом хвилини, МВт;

P_{y_i} - миттєві значення уставки активної потужності від ЦР САРЧП протягом хвилини, МВт;

хвилина, в якій відбувалось зниження навантаження ("Розвантаження"). Ознака "Розвантаження" присвоюється, якщо протягом усієї розрахункової хвилини виконується така умова

$$P_{\text{фі}} \geq P_{y_i} + 5 \% P_{\text{ном}};$$

хвилина, яка не враховується при розрахунках ("Не враховується"). Ознака "Не враховується" присвоюється, коли не виконуються умови на "Завантаження" та "Розвантаження", якщо протягом усієї розрахункової хвилини виконується така умова

$$P_{y_i} - 5 \% P_{\text{ном}} \leq P_{\text{фі}} \leq P_{y_i} + 5 \% P_{\text{ном}}.$$

Зміна навантаження у хвилинах з ознакою "Завантаження" та "Розвантаження" визначається за формулою

$$\Delta P_i = |P_n - P_k|,$$

де P_n - перше значення активної потужності у хвилині, МВт;

P_k - кінцеве значення активної потужності у хвилині, МВт.

Фактична швидкість зміни навантаження для хвилини з ознакою "Завантаження", МВт/хв, визначається за формулою

$$V_{\text{факт зав}} = \sum \Delta P_{i+} / n^+$$

де n^+ - кількість хвилин з ознакою "Завантаження".

Фактична швидкість зміни навантаження для хвилини з ознакою "Розвантаження", МВт/хв, визначається за формулою

$$V_{\text{факт розв}} = \sum \Delta P_{i-} / n^-$$

де n^- - кількість хвилин з ознакою "Розвантаження".

(абзац сорок другий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233)

Значення розрахованої фактичної зміни навантаження та мінімально допустимої швидкості зміни навантаження округлюється до третього знака після коми.

(пункт 9 доповнено новим абзацом сорок третім згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 233, у зв'язку з цим абзаци сорок третій та сорок четвертий вважати відповідно абзацами сорок четвертим та сорок п'ятим)

Рішення, що ДП надана протягом розрахункового періоду, приймається, якщо в розрахунковому періоді всі хвилини з ознакою "Не враховується" або виконується така умова

$$\left[\begin{cases} \frac{\sum \Delta P_i^+}{n^+} \geq v_{\text{зав}}, n^+ > 0 \\ \frac{\sum \Delta P_i^-}{n^-} \geq v_{\text{розв}}, n^- > 0 \end{cases} \right.$$

12. ДП з рРВЧ та/або РЗ вважається активованою, якщо в будь-якій ОРЧ розрахункового періоду відбулася активація пропозицій на балансуєчому ринку.

Часом активації команди ОСП є час, у який ПДП зобов'язаний вийти на задану потужність відповідно до виданої на БР команди на збільшення/зменшення потужності (14,5 хвилин для рРВЧ і 30 хвилин для РЗ).

Моніторинг надання ДП рРВЧ/РЗ здійснюється в залежності від типу та обсягу активації на БР.

12.1. Якщо відбувалася запланована активація резерву і при цьому величина активації менша ніж обсяг розподіленого резерву на одиницю надання ДП, рішення, що ДП з рРВЧ або РЗ надана, приймається за умови:

$$|P_{\text{факт.сер2}} - P_{\text{команд}} - P_{\text{план}}| \leq \delta 3 \cdot P_{\text{ном}},$$

де $P_{\text{факт.сер2}}$ - активна потужність, усереднена на інтервалі другої хвилини часу активації команди ОСП та в кожній наступній ОРЧ, поки діє команда ОСП, МВт;

$P_{\text{команд}}$ - значення потужності, на яку одиниця надання ДП мала змінити вихідну потужність (на завантаження або розвантаження) відповідно до команди ОСП, МВт;

$P_{\text{план}}$ - планове значення потужності відповідно до графіка фізичного відпуску та відбору ППБ, МВт;

$\delta 3$ - похибка вимірювань активної потужності, що дорівнює 7 %.

12.2. Якщо відбувалася запланована активація резерву і при цьому величина активації на балансуєчому ринку більша або дорівнює обсягу розподіленого на одиницю надання ДП резерву, то ДП вважається наданою, якщо виконуються такі умови:

$$P_{\text{факт.сер2}} \geq P_{\text{план}} + R_{\text{зав}} - \delta 3 \cdot P_{\text{ном}}$$

або

$$P_{\text{факт.сер2}} \leq P_{\text{план}} - R_{\text{роз}} + \delta 3 \cdot P_{\text{ном}}$$

де $R_{\text{зав}}$ - обсяг розподіленого на одиницю надання ДП резерву на завантаження, МВт;

$R_{\text{роз}}$ - обсяг розподіленого на одиницю надання ДП резерву на розвантаження, МВт.

12.3. Якщо відбувалася пряма активація резерву і при цьому величина активації на БР менша ніж обсяг розподіленого на одиницю надання ДП резерву, то ДП вважається наданою, якщо виконується така умова

$$|P_{\text{факт.усер2}} - P_{\text{команд}} - P_{\text{план}}| \leq \delta 3 \cdot P_{\text{ном}}$$

де $P_{\text{факт.усер2}}$ - активна потужність, усереднена на інтервалі другої хвилини часу після завершення часу активації команди ОСП та через кожні наступні 15 хвилин, поки діє команда ОСП, МВт.

Здійснюється зіставлення активної потужності, усередненої на інтервалі сімнадцятої хвилини початку дії команди ОСП, та потужності, яка очікується від одиниці надання ДП за результатом виконання команди.

Також здійснюється зіставлення активної потужності, усередненої на інтервалі хвилини часу по

закінченню 15 хвилин з моменту останнього зіставлення потужності, та потужності, яка очікується від одиниці надання ДП за результатом виконання команди. Перевірка здійснюється фіксованими інтервалами весь період дії команди.

12.4. Якщо відбувалася пряма активація резерву і при цьому величина активації на БР більша або дорівнює обсягу розподіленого на одиницю надання ДП резерву, то ДП вважається наданою, якщо виконуються такі умови:

$$P_{\text{факт.усер2}} \geq P_{\text{план}} + R_{\text{зав}} - \delta 3 \cdot P_{\text{ном}}$$

або

$$P_{\text{факт.усер2}} \leq P_{\text{план}} - R_{\text{роз}} + \delta 3 \cdot P_{\text{ном}}$$

Якщо скасування команди здійснюється протягом часу її дії, моніторинг надання ДП не здійснюється до моменту повернення одиницею надання ДП на графік фізичного відпуску.

13. Якщо активація зарезервованої потужності відбувалася, моніторинг надання ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК здійснюється шляхом оцінки рівня напруги на шинах електростанції або рівня реактивної потужності, що генерує/споживає одиниця надання ДП відповідно до команди ОСП. Рішення, що ДП надана, приймається, якщо виконується сукупність таких умов:

$$U^{\text{команд}} - 1\% U^{\text{ном}} \leq U^{\text{серш.ст}} \leq U^{\text{команд}} + 1\% U^{\text{ном}}$$

або

$$U^{\text{серш.ст.}} \neq U^{\text{команд.}} \pm 1\% U^{\text{ном}},$$

але

$$|Q^{\text{серт}}| - 5\% \cdot |Q^{\text{серт}}| \leq |Q^{\text{факт}}| \leq |Q^{\text{серт}}| + 5\% \cdot |Q^{\text{серт}}|,$$

або

$$Q^{\text{команд}} - 5\% Q^{\text{ном}} \leq Q^{\text{сер.ст}} \leq Q^{\text{команд}} + 5\% Q^{\text{ном}},$$

де $U^{\text{команд}}$ - значення напруги на шинах генеруючої електростанції згідно з командою ОСП, кВ;

$U^{\text{ном}}$ - номінальна напруга, кВ;

$U^{\text{сер.ст}}$ - усереднені миттєві значення напруги на шинах генеруючої електростанції, виміряні з дискретністю, передбаченою пунктом 14 цього Порядку, усереднені арифметично на інтервалі ОРЧ, для якої була віддана команда ОСП, кВ;

$Q^{\text{команд}}$ - рівень реактивної потужності, що має бути згенеровано/спожито відповідно до команди ОСП, МВАр;

$Q^{\text{сер.ст}}$ - діапазон регулювання генеруючої одиниці, перевірений під час випробувань електроустановок потенційного ПДП відповідно до додатка 7 до Кодексу системи передачі, МВАр, що розраховується за формулою

$$Q^{\text{сер.ст}} = \sum_{i=1}^n Q^{\text{факт}}$$

де n - кількість генеруючих одиниць, що входить до складу одиниці надання ДП, якими надавалась послуга регулювання реактивної потужності;

i - індекс регулюючої одиниці;

$Q^{\text{факт}}$ - фактичне значення реактивної потужності генеруючої одиниці, що генерувала/споживала реактивну потужність відповідно до команди ОСП та входить до складу одиниці надання ДП, МВАр;

$Q^{\text{ном}}$ - номінальне значення реактивної потужності генеруючої одиниці, що генерувала/споживала реактивну потужність відповідно до команди ОСП та входить до складу одиниці надання ДП, МВАр, що розраховується за формулою:

$$Q^{\text{ном}} = \sum_{i=1}^n Q^{\text{серт}}$$

де $Q^{\text{серт}}$ - сертифіковане значення реактивної потужності генеруючої одиниці, що надає ДП з регулювання реактивної потужності, МВАр.

В інших випадках послуга не надана.

14. Реєстрація даних щодо моніторингу повинна здійснюватися з циклом не більше однієї секунди для РПЧ, не більше п'яти секунд для аРВЧ та не більше 15 секунд для рРВЧ та РЗ з присвоєнням мітки часу. Для забезпечення регулярної корекції внутрішнього таймера система моніторингу ПДП повинна підключатися до приймача сигналів точного часу типу GPS (або аналогу) і мати можливість здійснювати прив'язки кожного вимірювання активної потужності і частоти до астрономічного часу з точністю не гірше 10 мс.

Збір даних ПДП має здійснюватися в режимі онлайн (миттєві значення в реальному часі). Передача зібраних даних ПДП ОСП у реальному часі повинна здійснюватися засобами передачі інформації, організованими відповідно до технічних вимог до організації каналів обміну інформацією між ОСП та учасниками ринку допоміжних послуг, що передбачені Кодексом систем передачі.

ПДП зобов'язаний звітувати перед ОСП про будь-які події або випадки, які можуть тимчасово чи постійно впливати на моніторинг надання ДП (наприклад, відсутність каналів зв'язку, несправність вимірювальних приладів, неможливість збереження даних тощо). ПДП повинен вживати всіх прийнятних заходів для відновлення нормальної ситуації та якнайшвидшого забезпечення моніторингу. Контактні особи ОСП та ПДП, які відповідають за моніторинг, повинні спілкуватись шляхом обміну електронними повідомленнями через електронну пошту і з використанням телефонного зв'язку з невідкладних питань.

У разі збоїв у роботі каналів інформаційного зв'язку, якими передається телеметрична інформація, ПДП зобов'язаний забезпечити збереження інформації щодо моніторингу ДП в архіві та передати її ОСП електронною поштою (або іншим узгодженим з ОСП способом) упродовж доби з моменту відновлення нормального режиму функціонування каналів зв'язку.

Кожний випадок порушення функціонування каналів зв'язку (або іншого обладнання ПДП/ОСП, що бере участь у фіксації, обробці, збереженні або передачі телеметричної інформації) розглядається окремо та кваліфікується за ознакою:

порушення в роботі обладнання в зоні відповідальності ПДП;

порушення в роботі обладнання в зоні відповідальності ОСП.

У випадку порушень у роботі обладнання в зоні відповідальності ПДП та за відсутності об'єктивних причин порушення передачі телеметричних даних ОПС має право прийняти рішення щодо надання ДП на основі даних, отриманих через канали зв'язку.

15. Система моніторингу ПДП повинна забезпечувати реалізацію всієї сукупності механізмів захисту інформації, що унеможливають втручання в систему моніторингу надання ДП.

Втрата живлення системи моніторингу і її подальше відновлення, а також збої в роботі не повинні приводити до втрати архівної інформації.

Інформація про виявлені відхилення від нормального режиму роботи системи моніторингу повинна автоматично записуватися і зберігатися на її системному диску.

ПДП зобов'язаний зберігати інформацію щодо моніторингу ДП в архіві не менше 6 місяців. Має передбачатись можливість копіювання заданої частини архіву за заданий проміжок часу із заданою дискретністю на зовнішній носій для зберігання.

Вимоги до системи вимірювання:

датчики активної потужності з класом точності 0,5, що підключаються до вимірювальних кіл трансформаторів струму та трансформаторів напруги з класом точності 0,5;

вимірювання частоти електричного струму має здійснюватися з точністю не менше $\pm 0,01$ Гц;

датчики активної потужності повинні розраховувати активну потужність (по трьох фазах) з інтервалом усереднення одна секунда;

вимірювальні кола датчиків активної потужності повинні мати можливість переведення на резервні трансформатори напруги;

вимірювання активної потужності з датчиків повинні передаватися з дискретністю не більше 0,5 % від повного діапазону вимірювання датчика.

16. Для цілей моніторингу надання ДП з РПЧ повинні бути забезпечені вимірювання та передача ОСП таких даних:

стан введення/виведення РПЧ;

активна потужність енергоблоків / гідроагрегатів / одиниць відбору, які входять до складу одиниці надання ДП;

уставка статизму;

частота електричного струму;

максимальна активна потужність;

мінімальна активна потужність;

уставка мертвої зони;

уставка потужності обладнання, яким забезпечується РПЧ.

Для цілей моніторингу надання аРВЧ повинні бути забезпечені вимірювання та передача ОСП таких даних:

статус, який вказує, що аРВЧ увімкнено або вимкнено;

ознака, що обладнання (енергоблок / гідроагрегат / одиниця відбору) перебуває під управлінням ЦР САРЧП;

активна потужність енергоблоків / гідроагрегатів / одиниць відбору, які входять до складу одиниці надання ДП;

фактична активна потужність;

мінімальна активна потужність;

максимальна активна потужність;

значення прийнятої до виконання уставки, яка надійшла від ЦР САРЧП до АСКТП одиниці надання ДП.

У разі необхідності ОСП має право запросити у ПДП таку додаткову інформацію:

швидкість навантаження і розвантаження;

перелік енергоблоків / гідроагрегатів / одиниць розподіленого споживання (генерації), агрегованих агрегатором розподіленого споживання (генерації), що підключені до ЦР САРЧП.

Для цілей моніторингу надання рРВЧ/РЗ повинні бути забезпечені вимірювання та передача ОСП таких даних:

активна потужність енергоблоків/гідроагрегатів та/або одиниць відбору, які входять до складу одиниці надання ДП;

максимальна активна потужність;

мінімальна активна потужність;

фактична активна потужність.

У разі необхідності ОСП має право запросити у ПДП таку додаткову інформацію:

ознака, що генеруюче обладнання (енергоблок / гідроагрегат / одиниця відбору) ввімкнено/вимкнено;

швидкість навантаження і розвантаження;

перелік енергоблоків / гідроагрегатів / одиниць відбору / одиниць розподіленого споживання (генерації), агрегованих агрегатором розподіленого споживання (генерації), що здійснювали виконання команди ОСП.

Для ДП з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі СК підлягають реєстрації такі параметри:

вимірне значення напруги на шинах;

режим роботи гідроагрегата - у СК / не в СК;

вимірне значення реактивної потужності гідроагрегата.

У разі необхідності ОСП має право запросити у ПДП таку додаткову інформацію:

вимірне значення активної потужності гідроагрегата;

значення напруги на шині електростанції згідно з командою.

(додаток 6 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26.11.2019 р. N 2485, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

Додаток 7
до Правил ринку

Типовий договір про участь у балансуєчому ринку

_____ в якості оператора системи передачі (далі - ОСП) в особі _____, що діє на підставі ліцензії _____ від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, з однієї сторони, та постачальник послуг з балансування (далі - ППБ), з іншої сторони, спільно іменовані як Сторони, а кожна окремо як Сторона, уклали цей Договір про участь у балансуєчому ринку (далі - Договір) про таке.

1. Предмет Договору

1.1. Цей Договір є договором приєднання в розумінні статті 634 Цивільного кодексу України, умови якого мають бути прийняті іншою Стороною не інакше, як шляхом приєднання до запропонованого Договору в цілому.

1.2. За цим Договором ППБ зобов'язується надавати балансуєчу електричну енергію на завантаження або розвантаження для здійснення ОСП балансування об'єднаної енергетичної системи України. ОСП зобов'язується продавати балансуєчу електричну енергію ППБ або купувати балансуєчу електричну енергію у ППБ та отримувати оплату за продану ППБ балансуєчу електричну

енергію або сплачувати кошти за куплену балансуєчу електричну енергію у ППБ відповідно до умов цього Договору та Правил ринку.

1.3. Надання ППБ ОСП заяви-приєднання в цілому до цього Договору (далі - заява-приєднання), що є додатком 1 до цього Договору, є погодженням пропозиції на приєднання до цього Договору, а також зобов'язанням щодо виконання Правил ринку. Заява-приєднання надається з відкладальною обставиною, якою є реєстрація ППБ ОСП.

1.4. Цей Договір укладається за умови приєднання ППБ до договору про врегулювання небалансів електричної енергії.

2. Ціна

2.1. Загальна вартість цього Договору складається із суми всіх платежів, здійснених ОСП на користь ППБ та ППБ на користь ОСП протягом дії цього Договору за придбані та продані обсяги електричної енергії на балансуєчому ринку відповідно до умов цього Договору.

За підсумками місяця визначаються індикативні величини: середньозважені ціни балансуєчої електричної енергії на завантаження та розвантаження за розрахунковий місяць (грн/МВт-год з точністю до дев'яти знаків після коми), які розраховуються шляхом ділення вартості балансуєчої електричної енергії на завантаження і розвантаження на загальний обсяг балансуєчої електричної енергії на завантаження і розвантаження відповідно.

2.2. Розрахунок ціни купівлі-продажу електричної енергії визначається у відповідності до Правил ринку.

3. Обсяги

3.1. Для розрахунків за цим Договором використовуються обсяги електричної енергії, купленої-проданої на балансуєчому ринку ППБ.

3.2. Обсяг електричної енергії, купленої-проданої на балансуєчому ринку, визначається на підставі алгоритмів, передбачених Правилами ринку.

4. Порядок розрахунків

4.1. Виставлення рахунків та здійснення платежів здійснюються відповідно до процедур та графіків, визначених у Правилах ринку.

4.2. За підсумками місяця ППБ складає та направляє ОСП у паперовому та/або електронному вигляді (засобами електронного документообігу з накладанням КЕП) два примірники підписаного зі своєї сторони Акта приймання-передачі наданих послуг з балансування (далі - Акт), який ОСП розглядає та у разі відсутності зауважень підписує протягом трьох робочих днів з моменту його отримання від ОСП або направляє мотивовану відмову від його підписання із зазначенням недоліків, що мають бути усунені.

4.3. ОСП здійснює остаточний розрахунок з ППБ протягом 7 робочих днів після підписання Сторонами Акта або з дати направлення його ППБ на адресу ОСП (у випадку непідписання та/або ненаправлення Акта, та/або мотивованих зауважень до нього у п'ятиденний строк) за умови реєстрації ППБ податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних відповідно до вимог статті 201 Податкового кодексу України шляхом перерахування на поточний рахунок ППБ грошових коштів в обсязі, що відповідає фактичній вартості наданих послуг з балансування.

4.4. Пункт 4.4 виключено

4.4. Подання платіжних документів здійснюється Сторонами відповідно до Правил ринку.

4.5. Якщо ППБ має заперечення до інформації, що міститься у платіжному документі, то він повинен повідомити про це ОСП не пізніше 12:00 наступного робочого дня після виставлення рахунку. Наявність заперечень не є підставою для створення дебіторської заборгованості перед ОСП.

4.6. Оплата платіжного документа здійснюється ППБ на користь ОСП протягом одного робочого дня з дати його направлення до 18:00.

4.7. ОСП надає ППБ у паперовому та/або електронному вигляді (засобами електронного документообігу з накладанням КЕП) два примірники Акта, підписані зі своєї сторони, до 08 числа місяця, наступного за тим, щодо якого його сформовано. Протягом двох робочих днів ППБ розглядає та повертає у паперовому та/або електронному вигляді (засобами електронного документообігу з накладанням КЕП) ОСП один примірник підписаного зі своєї сторони Акта.

4.8. У разі сплати коштів Сторони зобов'язуються зареєструвати податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних згідно з вимогами пункту 201.4 статті 201 Податкового кодексу України.

4.9. Якщо ППБ сплачує кошти на користь ОСП, ОСП зобов'язаний зареєструвати податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних відповідно до вимог статті 201 Податкового кодексу України.

5. Права та обов'язки Сторін

5.1. При невиконанні або неналежному виконанні умов цього Договору Сторони несуть відповідальність відповідно до цього Договору та чинного законодавства України.

5.2. ОСП має право:

- 1) отримувати від ППБ оплату, визначену згідно з вимогами Правил ринку, за придбану цим ППБ балансуєчу електричну енергію;
- 2) нараховувати штрафні платежі ППБ у випадках, передбачених вимогами Правил ринку;
- 3) надавати ППБ диспетчерські команди;
- 4) вимагати від ППБ забезпечення фінансових гарантій, якщо їх обов'язковість передбачена Правилами ринку.

5.3. ППБ має право:

- 1) отримувати від ОСП оплату, визначену згідно з вимогами Правил ринку, за продану ППБ на балансуєчому ринку електричну енергію;
- 2) на відшкодування від ОСП збитків, завданих невиконанням або неналежним виконанням ОСП зобов'язань за цим Договором;
- 3) отримувати інформацію, необхідну для реалізації своїх прав або виконання обов'язків.

5.4. ОСП зобов'язується:

- 1) здійснювати вчасно та в повному обсязі оплату проданої ППБ балансуєчої електричної енергії на умовах, визначених Правилами ринку та цим Договором;
- 2) відшкодувати збитки, завдані ППБ невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за цим Договором.

5.5. ППБ зобов'язується:

- 1) подавати ОСП пропозиції на балансуєчу електричну енергію по кожній генеруючій одиниці, якими оперує ППБ та які мають технічну можливість змінювати свої графіки відпуску;
- 2) подавати графіки відпуску/відбору електричної енергії у терміни/строки, передбачені вимогами Правил ринку;
- 3) виконувати диспетчерські команди, надані ОСП;
- 4) подавати ОСП для кожного розрахункового періоду остаточні повідомлення фізичного відпуску, остаточні повідомлення фізичного відбору, остаточне повідомлення імпорту та остаточне повідомлення експорту (за наявності);
- 5) оплачувати платежі за невідповідність, виставлені ОСП згідно з вимогами Правил ринку, рахунки за придбану ППБ балансуєчу електричну енергію;
- 6) оплачувати штрафні платежі - платежі за невідповідність, нараховані ОСП, у випадках та в розмірі, передбачених вимогами Правил ринку;
- 7) вживати всіх необхідних заходів для забезпечення готовності власного устаткування до роботи відповідно до заявлених характеристик;
- 8) подавати ОСП декларації про неготовність відповідно до Кодексу системи передачі одразу після виникнення події, яка призвела до зміни обсягів доступної потужності.

6. Форс-мажор

6.1. Якщо внаслідок дії форс-мажорних обставин (техногенного, природного, соціально-політичного, військового характеру, обставин юридичного форс-мажору (дія/рішення органів державної влади, органів, установ, що містить заборону або обмеження з питань, які мають безпосереднє відношення до виконання цього Договору)) унеможливується виконання будь-якою Стороною зобов'язань за цим Договором, така Сторона повинна повідомити у письмовій формі про це іншу Сторону протягом 5 днів з моменту виникнення таких обставин.

6.2. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення однієї зі Сторін про неможливість виконання прийнятих за цим Договором зобов'язань позбавляє Сторону права посилаючись на будь-яку вищевказану обставину як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання зобов'язань.

6.3. У разі дії форс-мажорних обставин більше 30 календарних днів Сторони мають право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за цим Договором та в установленому порядку розірвати Договір. Розірвання цього Договору тягне за собою відповідні правові наслідки щодо діяльності Сторін на ринку електричної енергії.

6.4. Наявність форс-мажорних обставин підтверджується відповідним документом, виданим Торгово-промисловою палатою України або відповідними територіальними відділеннями.

7. Відповідальність Сторін та врегулювання спорів

7.1. У разі несвоєчасного виконання грошових зобов'язань винна сторона сплачує іншій стороні пеню в розмірі 0,01 % за кожний день прострочення від суми простроченого платежу, але не більше розміру облікової ставки НБУ, що діяла у період, за який сплачується пеня.

7.2. Усі суперечки та розбіжності, що виникають при виконанні умов цього Договору чи у зв'язку з ним, вирішуються Сторонами шляхом переговорів. Якщо суперечки та розбіжності не можуть бути вирішені Сторонами шляхом переговорів, вони підлягають вирішенню в судах України у відповідності до чинного законодавства України.

7.3. Наявність спору, що виникає у зв'язку з цим Договором, не звільняє Сторони від виконання своїх зобов'язань відповідно до умов цього Договору.

8. Конфіденційність

8.1. Сторони погоджуються, що для цілей цього Договору "конфіденційна інформація" означає будь-які дані або інформацію (що не є публічною, загальнодоступною інформацією), що впливає або пов'язана з цим Договором, включаючи будь-яку інформацію, якою Сторони обмінялись або яку будь-яка Сторона отримала відповідно до та/або у зв'язку з цим Договором, а також інформацію, яку будь-яка зі Сторін вважає конфіденційною, про що повідомляє іншу Сторону. Сторони зобов'язані зберігати конфіденційність та не розкривати і не розголошувати конфіденційну інформацію, за винятком попередньої письмової згоди іншої Сторони, а також випадків, коли конфіденційна інформація підлягає розкриттю відповідно до чинного законодавства, а також для виконання цього Договору.

8.2. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації залишаються чинними щонайбільше 10 років, якщо інше не погоджено в письмовій формі Сторонами або не передбачено чинним законодавством.

8.3. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації не перешкоджають Сторонам передавати або розкривати конфіденційну інформацію, якщо одна зі Сторін зобов'язана зробити це відповідно до чинного законодавства.

9. Строк договору

- 9.1. Цей Договір набирає чинності з моменту акцептування ОСП заяви-приєднання ПДП, про що ОСП повідомляє ПДП, і є чинним до 31 грудня поточного року включно, у якому була надана заява-приєднання.
- 9.2. Якщо жодна зі Сторін не звернулася до іншої Сторони не менше ніж за 1 місяць до закінчення терміну дії цього Договору з ініціативою щодо його розірвання, то цей Договір вважається продовженим на наступний календарний рік на тих же умовах.
- 9.3. Договір може бути розірвано і в інший термін за ініціативою будь-якої зі Сторін у порядку, визначеному законодавством України.
- 9.4. Розірвання цього Договору в односторонньому порядку відбувається, якщо одна зі Сторін втрачає статус учасника ринку електричної енергії (з дати втрати статусу учасника ринку електричної енергії). В іншому випадку цей Договір припиняється з дати набрання законної сили рішенням суду про розірвання цього Договору.
- 9.5. Припинення/розірвання дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання обов'язків, що виникли в період дії цього Договору.

10. Інші умови

- 10.1. Цей Договір може бути змінений ОСП в односторонньому порядку у разі внесення змін Регулятором до Типового договору про участь у балансуєчому ринку, який є додатком 7 до Правил ринку. У такому випадку зміни до Договору вносяться ОСП протягом 10 днів з дня набрання ними чинності. Договір зі змінами оприлюднюється на вебсайті ОСП. Якщо ППБ не ініціював розірвання цього Договору протягом одного місяця з дати набрання чинності змінами, вважається, що він погодився зі зміненим Договором.
- 10.2. У випадку ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів, інших даних ПДП, що були зазначені у заяві про укладення договору, ПДП протягом 10 днів з дня настання таких змін повідомляє ОСП про такі зміни.
- 10.3. У разі виникнення обставин, не передбачених положеннями цього Договору, Сторони керуються чинним законодавством України.
- 10.4. Після надання ППБ заяви-приєднання до Договору всі попередні переговори щодо цього Договору, листування, інші документи, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають силу.
- 10.5. Додатки до цього Договору є його невід'ємною частиною.

11. Додатки

- 11.1. Додатком до цього договору є заява-приєднання до Договору.

12. Реквізити ОСП

_____ (найменування суб'єкта господарювання)

Адреса: _____
П/р N _____
МФО: _____
ЄДРПОУ: _____
Індивідуальний податковий номер: _____
Телефон: _____
Факс (за наявності): _____

_____ (підпис уповноваженої особи)

Додаток 1

до Договору про участь у балансуєчому ринку

Заява-приєднання до Договору про участь у балансуєчому ринку та включення до реєстру постачальників послуг з балансування

_____ (найменування суб'єкта господарювання), постачальник послуг з балансування (далі - ППБ), який є учасником

ринку та діє на підставі _____ та відповідної ліцензії від _____ N _____, енергетичний ідентифікаційний код (ЕІС) N _____, надає письмову згоду на приєднання до договору про участь у балансуєчому ринку та з дати акцептування заяви-приєднання є таким, що приєднався в цілому до договору про участь у балансуєчому ринку та прийняв на себе всі права та обов'язки ППБ, визначені цим договором та Правилами ринку, у частині участі у балансуєчому ринку.
 З текстом договору про участь у балансуєчому ринку та Правилами ринку ознайомлений.
 Ця письмова згода на приєднання в цілому до договору про участь у балансуєчому ринку надана з відкладальною обставиною, якою є реєстрація ППБ ОСП, у відповідності до Правил ринку.

Кандидат у ППБ:

_____ (найменування суб'єкта господарювання)

Юридична адреса: _____

П/р N _____

МФО: _____

ЄДРПОУ: _____

Індивідуальний податковий номер: _____

ЕІС-код учасника ринку: _____

Телефон: _____

Факс: _____

_____ (підпис уповноваженої особи)

_____ (П. І. Б. уповноваженої особи)

Додаток 2
до Договору про участь у балансуєчому ринку

Акт N _____ купівлі-продажу балансуєчої електричної енергії

згідно з Договором від _____ N _____

м. _____ "_____" _____ 20__ року

Приватне акціонерне товариство "Національна енергетична компанія "Укренерго" в якості ОСП (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), який діє на підставі _____, з однієї сторони, та _____ (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), який діє на підставі _____ (далі - ППБ), з іншої сторони (далі разом - Сторони), склали цей Акт про таке:

1. ППБ отримав, а ОСП поставив балансуєчу електричну енергію в обсягах:

Балансуєча електрична енергія, отримана ППБ						
Період		Обсяг, МВт·год	Середньо-зважена ціна за період, грн	Вартість (без ПДВ), грн	Податок на додану вартість, грн	Загальна вартість електричної енергії (з ПДВ), грн
з	до					
1	2	3	4	5	6	7
дд.мм.ррр р	дд.мм.ррр р					
Усього						

2. Загальна вартість з ПДВ отриманої ППБ балансуєчої електричної енергії становить _____ грн ____ коп.

3. ППБ поставив, а ОСП отримав балансуєчу електричну енергію в обсягах:

Балансуєча електрична енергія, отримана ОСП						
Період		Обсяг, МВт·год	Середньо-зважена ціна за період, грн	Вартість (без ПДВ), грн	Податок на додану вартість, грн	Загальна вартість електричної енергії (з ПДВ), грн
з	до					
1	2	3	4	5	6	7

дд.мм.рррр	дд.мм.рррр					
Усього						

4. Загальна вартість з ПДВ отриманої ОСП балансуючої електричної енергії становить _____ грн ____ коп.
5. Підписанням цього Акта Сторони підтверджують факт належної купівлі-продажу балансуючої електричної енергії у період, зазначений у пунктах 1 та 3 цього Акта.
6. Сторони не мають претензій одна до одної стосовно купівлі-продажу балансуючої електричної енергії, зазначеної у пунктах 1.1 та 1.3 цього Акта.
7. Цей Акт, який є невід'ємною частиною Договору про участь у балансуючому ринку, складено українською мовою у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної зі Сторін.

Приватне акціонерне товариство
 "Національна енергетична компанія
 "Укренерго" (ОСП)
 (код ЄДРПОУ _____)

_____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____ (підпис)

_____ П. І. Б.

_____ (ПІБ)

(назва підприємства)

(код ЄДРПОУ _____)

_____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

_____ (підпис)

_____ П. І. Б.

1. Перелік станційних даних:

- 1) відпуск одиниці надання ДП, МВт (сумарна потужність без урахування власних потреб);
- 2) уставка від ЦР САРЧП, МВт.

2. Перелік поблочних/поагрегатних даних:

- 1) уставка потужності, МВт (уставка потужності енергоблока/гідроагрегата без урахування корекції по частоті в мережі);
- 2) фактична потужність, МВт;
- 3) частота обертання або частота струму на генераторних шинах (за наявності), об/хв;
- 4) "Мертва зона", мГц;
- 5) статизм, %;
- 6) швидкість зміни потужності або паспортні дані, МВт/хв;
- 7) стан РПЧ (On/Off);
- 8) стан аРВЧ (On/Off);
- 9) нижня межа діапазону регулювання аРВЧ, МВт;
- 10) верхня межа діапазону регулювання аРВЧ, МВт;
- 11) підключення до ОЕС України (Так/Ні).

3. Вищезазначений перелік даних:

- 1) формується з дискретністю 1 секунда або максимально можливою дискретністю для кожного типу резерву;
- 2) надається у форматі, погодженому з оператором системи передачі.

(додаток 7 із змінами, внесеними згідно з постановами
 Національної комісії, що здійснює державне регулювання
 у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516,
 від 04.12.2020 р. N 2328,
 від 15.02.2021 р. N 234)

Додаток 8
 до Правил ринку

Методика розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, у результаті виконання команд оператора системи передачі

1. Загальні положення

1.1. Ця Методика використовується для розрахунку обсягу електричної енергії, не відпущеної одиницею відпуску (генерації) виробника, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, або виробника, який за результатами аукціону набув право на підтримку (далі - ВДЕ з підтримкою), у результаті виконання ним команди оператора системи передачі на зменшення навантаження.

1.2. У цій Методиці терміни вживаються в таких значеннях:

еталонна одиниця відпуску (далі - ЕОВ) - це одна або декілька одиниць відпуску (інверторів або вітрових турбін), що мають окрему точку комерційного обліку та використовуються для розрахунку не відпущеної електричної енергії за еталонним методом. Точка комерційного обліку ЕОВ погоджується з оператором мережі, до якого приєднана одиниця відпуску ВДЕ з підтримкою;

еталонний метод - це метод розрахунку обсягу електричної енергії, не відпущеної одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою, при якому використовуються дані комерційного обліку еталонної одиниці відпуску;

одиниця відпуску ВДЕ з підтримкою - одиниця відпуску (генерації) виробника, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом, або одиниця відпуску (генерації) виробника, який за результатами аукціону набув право на підтримку;

період обмеження - період між часом початку дії диспетчерської команди та часом закінчення її дії або часом початку дії наступної диспетчерської команди;

резервна еталонна одиниця відпуску (далі - резервна ЕОВ) - це одна або декілька одиниць відпуску (інверторів або вітрових турбін), що мають окрему точку комерційного обліку та використовуються для розрахунку не відпущеної електричної енергії за еталонним методом у випадку неможливості використання даних комерційного обліку ЕОВ. Точка комерційного обліку резервної ЕОВ погоджується з оператором мережі, до якого приєднана одиниця відпуску ВДЕ з підтримкою;

розрахунковий метод - це метод розрахунку обсягу електричної енергії, не відпущеної одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою, при якому використовуються виключно дані за попередні періоди.

Інші терміни та скорочення в цій Методиці вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про ринок електричної енергії", "Про альтернативні джерела енергії", Правилах ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 307, Правилах ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 308, Кодексі системи передачі, затвердженому постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 309, Кодексі комерційного обліку електричної енергії, затвердженому постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 311, Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженому постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року N 641.

1.3. Розрахунковий метод використовується, якщо неможливо здійснити розрахунок з використанням еталонного методу.

1.4. Розрахунок обсягу електричної енергії, не відпущеної одиницею відпуску ППВДЕ, здійснюється сукупно за кожен період обмеження окремо в розрахунковому місяці.

2. Еталонний метод розрахунку

2.1. Розрахунок обсягу електричної енергії, не відпущеної одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою внаслідок виконання диспетчерської команди, здійснюється за формулою

$$\Delta W_{e,j} = \sum_{i=1}^{i=n} \left(\frac{W_e^{i_0}}{W_{EOB}^{i_0}} \cdot W_{EOB}^i - \max \left(\frac{W}{\dots} \right) \right)$$

(абзац другий пункту 2.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.09.2021 р. N 1490)
де W_{red} - обсяг відпуску електричної енергії за 1 годину відповідно до команди диспетчера, кВт·год;

$W_{EOB}^{i_0}$ - обсяг виробітку електричної енергії еталонною одиницею відпуску за період часового ряду даних комерційного обліку, що передує часу початку дії диспетчерської команди;

$W_e^{i_0}$ - обсяг відпуску електричної енергії одиницею відпуску ППВДЕ e за період часового ряду даних комерційного обліку, що передує часу початку дії диспетчерської команди, кВт·год;

W_{EOB}^i - обсяг виробітку електричної енергії еталонною одиницею відпуску за період часового ряду даних комерційного обліку i , в якому діє диспетчерська команда;

W_e^i - обсяг відпуску електричної енергії одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою за період часового ряду даних комерційного обліку i , в якому діє команда диспетчера.

2.2. Якщо у періоді часового ряду даних комерційного обліку, що передує часу початку дії диспетчерської команди, надавались інші команди на зменшення навантаження, то для розрахунку

використовується обсяг відпуску електричної енергії одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою $W_e^{i_0}$ та

еталонною одиницею відпуску або резервною ЕОВ $W_{EOB}^{i_0}$ за останній період часового ряду даних комерційного обліку, в якому не надавались диспетчерські команди.

3. Розрахунковий метод розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою

3.1. Розрахунок обсягу електричної енергії, не відпущеної одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою внаслідок виконання диспетчерської команди, здійснюється за формулою

$$\Delta W_{e,j} = \sum_{i=1}^{i=n} \max\left(0; W_e^{i_0} - \max\left(\frac{W_{red}}{60} \cdot t_i\right)\right)$$

(абзац другий пункту 3.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.09.2021 р. N 1490)

3.2. Якщо у періоді часового ряду даних комерційного обліку перед командою, щодо якої здійснюється розрахунок, діяли інші команди на зменшення навантаження, при яких ЕОВ або резервна ЕОВ залишаються повністю в роботі, то для розрахунку використовується обсяг відпуску електричної енергії

одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою $W_e^{i_0}$, що визначається за формулою

$$W_e^{i_0} = \frac{W_e^0}{W_{EOB}^0} \cdot W_{EOB}^{i_0}$$

де W_e^0 - обсяг відпуску електричної енергії генеруючою одиницею у періоді часового ряду даних комерційного обліку, що є останнім, в якому не виконувалася команда диспетчера, кВт·год;

W_{EOB}^0 - обсяг відпуску електричної енергії ЕОВ або резервної ЕОВ у періоді часового ряду даних комерційного обліку, що є останнім, в якому не виконувалася команда диспетчера, кВт·год;

i_0 - період часового ряду даних комерційного обліку при виконанні ВДЕ з підтримкою команди диспетчера на розвантаження, що передує команді, щодо якої здійснюється розрахунок.

3.3. Якщо період обмеження для одиниці відпуску ВДЕ з підтримкою (енергії сонця) перевищує одну годину та неможливо здійснити розрахунок відповідно до пункту 3.2 цієї глави, обсяг відпуску електричної енергії одиницею відпуску ВДЕ з підтримкою за базовий період часового ряду комерційного обліку i_0 визначається як середнє значення обсягів відпуску за той же період часового ряду доби попередніх 5 днів,

в яких не надавались диспетчерські команди в зазначені періоди часу доби.

Якщо протягом попередніх 30 календарних днів відсутні 5 днів, в яких не надавались диспетчерські команди в зазначені періоди в таких попередніх 5 днях, розрахунок здійснюється з урахуванням даних комерційного обліку відповідних 30 календарних днів у попередньому році, а у випадку відсутності генерації СЕС у вказані дні - відповідно до графіка генерації, заявленого ВДЕ з підтримкою.

(Правила доповнено новим додатком 8 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у зв'язку з цим додаток 8 вважати додатком 9, додаток 8 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)

Додаток 9
до Правил ринку

Порядок надання послуги із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає порядок реєстрації учасника ринку в якості ППВДЕ, порядок надання диспетчерських команд та відбору пропозицій (заявок) ППВДЕ, порядок моніторингу надання послуги ППВДЕ.

1.2. Терміни та скорочення в цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про ринок електричної енергії", "Про альтернативні джерела енергії", Правилах ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 307, Правилах ринку "на добу наперед" та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 308, Кодексі системи передачі, затвердженому постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 309, Кодексі комерційного обліку електричної енергії, затвердженому постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 311, Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженому постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року N 641.

2. Порядок реєстрації ППВДЕ

2.1. Договір про надання послуги із зменшення навантаження є публічним договором приєднання, розробляється ОСП на основі додатка 11 до Правил ринку (далі - договір), оприлюднюється на офіційному вебсайті оператора системи та укладається шляхом надання ВДЕ з підтримкою заяви-приєднання, форма якої наведена в додатку 1 до договору (далі - заява). Датою початку дії зазначеного договору є другий робочий день від дня акцептування ОСП заяви-приєднання учасника ринку, який є кандидатом в ППВДЕ, про що ОСП своїм листом повідомляє такого учасника ринку.

Форма заяви та інформації щодо ППВДЕ оприлюднюється ОСП на власному офіційному вебсайті.

Кандидат у ППВДЕ повинен згідно з інструкцією на вебсайті ОСП підключитись до системи керування обмеженнями ВДЕ, що є підсистемою СУР.

2.2. ОСП розглядає заяву та не пізніше ніж через 5 робочих днів з дати її отримання інформує кандидата у ППВДЕ щодо результатів її розгляду. У випадку надання в заяві неповної та/або недостовірної інформації ОСП відмовляє в укладенні договору, про що повідомляє кандидата у ППВДЕ із зазначенням причин такої відмови.

Кандидат у ППВДЕ має право надати необхідну (виправлену) інформацію протягом 2 робочих днів з дати отримання повідомлення.

Якщо кандидат у ППВДЕ не надав необхідну інформацію протягом цього строку, ОСП відмовляє в приєднанні до договору.

2.3. ОСП включає кандидата у ППВДЕ до Реєстру ППВДЕ на другий робочий день після акцептування заяви.

2.4. У разі виникнення спору між кандидатом у ППВДЕ та ОСП щодо реєстрації та/або укладення договору кандидат у ППВДЕ або ОСП можуть звернутися до Регулятора для його вирішення відповідно до Порядку врегулювання спорів, які виникають між суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 05 лютого 2019 року N 156.

Якщо за результатами розгляду спору Регулятор приймає рішення на користь кандидата у ППВДЕ, кандидат вважається таким, що приєднався до договору, а ОСП з дня прийняття відповідного рішення

Регулятором зобов'язаний здійснити дії, передбачені цієї главою.

3. Порядок надання диспетчерських команд та пропозицій (заявок) ППВДЕ

3.1. ОСП видає диспетчерські команди ППВДЕ та здійснює відбір пропозицій (заявок) на розвантаження відповідно до Правил ринку з дотриманням принципу мінімізації витрат.

Відбір пропозицій (заявок) на зменшення навантаження здійснюється за переліком, який формується ОСП на основі поданих пропозицій (заявок) ППВДЕ на зменшення їх навантаження.

3.2. Перелік наявних пропозицій (заявок) на послугу із зменшення навантаження формується у порядку від найменшої кількості годин надання такої послуги ППВДЕ у поточному році.

Якщо ППВДЕ мають однакову кількість годин надання такої послуги у поточному році, то їх пропозиції формуються від найбільшого до найменшого значення потужності (визначеної договором приєднання до електричних мереж).

(пункт 3.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, набирає чинності з 01.03.2021 р.)

3.3. ППВДЕ зобов'язані надавати ОСП пропозиції (заявки) на надання послуги із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою, що відповідають добовому графіку відпуску електричної енергії.

Активація послуги із зменшення навантаження здійснюється шляхом видачі диспетчерських команд за межами балансуемого ринку.

3.4. ППВДЕ зобов'язаний до 13:00 за 2 дні до торгового дня надати ОСП пропозиції (заявки) щодо надання послуги із зменшення навантаження для кожної одиниці відпуску, наявної у ППВДЕ.

3.5. Остаточна пропозиція (заявка) може бути скоригована та надана ОСП за 50 хвилин до початку розрахункового періоду.

3.6. У разі невиконання команди ППВДЕ нараховується плата за невідповідність, передбачена Правилами ринку.

3.7. Якщо ППВДЕ протягом календарного місяця більше одного разу не виконує диспетчерські команди, ОСП протягом двох робочих днів з часу невиконання другої диспетчерської команди повідомляє про це Регулятора.

4. Порядок моніторингу надання послуги із зменшення навантаження

4.1. Процес моніторингу надання послуги із зменшення навантаження ВДЕ з підтримкою полягає в моніторингу виконання команди диспетчера, а саме в порівнянні отриманих даних телевимірів одиниці відпуску ППВДЕ за час дії команди та потужності, яку мала б відпускати одиниця відпуску ППВДЕ за командою диспетчера ОСП.

4.2. Учасниками процесу моніторингу надання послуги із зменшення навантаження є ППВДЕ, ППКО та ОСП. ОСП здійснює постійний моніторинг та інформує Регулятора про результати такого моніторингу не рідше одного разу на тиждень або у інші строки визначені Регулятором.

4.3. Визначення обсягу невиконання команди диспетчера одиницею відпуску ППВДЕ здійснюється відповідно до глави 5.21 розділу V Правил ринку.

(Правила доповнено новим додатком 9 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818, у зв'язку з цим додаток 9 вважати додатком 10)

Додаток 10
до Правил ринку

Правила врегулювання

1. Загальні положення

1.1. Якщо АКО надасть оновлені дані комерційного обліку по учасниках ринку, то будь-які розбіжності, виявлені після цього, урегулюються між ОСП та СВБ, до якої входять такі учасники ринку, відповідно до цих Правил врегулювання.

(пункт 1.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.2. Розрахунок врегулювання щодо розрахункових періодів попереднього місяця здійснюється кожного

місяця або частіше в разі прийняття АР відповідного обґрунтованого рішення. Розрахунок врегулювання щодо розрахункових періодів попереднього кварталу здійснюється у другому місяці поточного кварталу. Розрахунок врегулювання щодо розрахункових періодів попереднього року здійснюється у другому місяці поточного року.

(пункт 1.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

1.3. Будь-які події, описані в пункті 1.2 цієї глави, на які звернув увагу ОСР, ОСП або АР, через 12 місяців після місяця, за який здійснювались розрахунки, описані в розділі V Правил ринку, не повинні тягнути за собою обчислення врегулювання, за винятком прийняття АР іншого обґрунтованого рішення.

2. Обчислення врегулювання

2.1 У випадку отримання оновлених сертифікованих даних комерційного обліку учасників ринку за розрахунковий період обчислення врегулювання здійснюється таким чином:

1) оцінюється фактична кількість електричної енергії, яка відповідає отриманим оновленим сертифікованим даним комерційного обліку;

2) попередні дані віднімаються від фактичної кількості електричної енергії, щоб обрахувати обсяг врегулювання на кожного учасника mp і за кожен розрахунковий період t ($DQG_{mp,t,z}$).

(пункт 2.1 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

2.2. СВБ, яка представляє одного чи більше учасників ринку mp з ненульовими обсягами врегулювання, підлягає обчисленню врегулювання. Рух грошей врегулювання $CRG_{b,t,z}$ для кожного розрахункового періоду t у зоні z розраховується за формулою

$$CRG_{z,b,t} = \begin{cases} \Delta QG_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{up} & \text{if } IEQ_{z,b,t} \geq 0 \text{ and } REQ_{z,b,t} > 0 \\ \Delta QG_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{up} & \text{if } IEQ_{z,b,t} > 0 \text{ and } REQ_{z,b,t} = 0 \\ \Delta QG_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{dn} & \text{if } IEQ_{z,b,t} \leq 0 \text{ and } REQ_{z,b,t} < 0 \\ \Delta QG_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{dn} & \text{if } IEQ_{z,b,t} < 0 \text{ and } REQ_{z,b,t} = 0 \\ -IEQ_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{up} + REQ_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{dn} & \text{if } IEQ_{z,b,t} > 0 \text{ and } REQ_{z,b,t} < 0 \\ -IEQ_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{dn} + REQ_{z,b,t} \times REM_{z,t}^{up} & \text{if } IEQ_{z,b,t} < 0 \text{ and } REQ_{z,b,t} > 0 \\ 0 & \text{if } IEQ_{z,b,t} = 0 \text{ and } REQ_{z,b,t} = 0 \end{cases}$$

$$\text{де } REM_{z,t}^{up} = \min(IMSP_{z,t}; PDAM_{z,t}) \cdot (1 - K^{im});$$

$$REM_{z,t}^{dn} = \max(IMSP_{z,t}; PDAM_{z,t}) \cdot (1 + K^{im});$$

$IEQ_{z,b,t}$ - попередні дані небалансу;

$REQ_{z,b,t}$ - фактична кількість небалансу;

$PDAM_{z,t}$ - визначена на торгах на РДН ціна купівлі-продажу електричної енергії в зоні z для розрахункового періоду t, грн/МВт·год;

$K^{im} = 0,05$ - коефіцієнт ціни небалансу;

$IMSP_{z,t}$ - ціна небалансу для врегулювання небалансів;

Абзац десятий пункту 2.2 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 15.02.2021 р. N 234, у зв'язку з цим абзац одинадцятий вважати абзацом десятим)

$DQG_{z,b,t}$ - обсяг врегулювання по кожному учаснику.

(пункт 2.2 у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 11.11.2020 р. N 2084, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 04.12.2020 р. N 2328)

3. Регулярні розрахунки руху грошей врегулювання

3.1. Пункт 3.1 виключено

(згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, у зв'язку з цим пункти 3.2 та 3.3 вважати відповідно пунктами 3.1 та 3.2)

3.1. Періодичні розрахунки руху грошей врегулювання учасників ринку включають такі етапи:

1) ОСП обчислює обсяги врегулювання за періоди, визначені пунктом 1.2 глави 1 цих Правил врегулювання, не пізніше 5 календарного дня місяця, наступного за останнім місяцем, для якого здійснюється розрахунок такого врегулювання;

(підпункт 1 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

2) не пізніше ніж через 2 робочі дні з моменту визначення обсягів врегулювання АР оцінює рух грошей врегулювання для кожної СББ, формує початковий звіт про врегулювання окремо для кожної СББ, який буде використовуватись для обчислення збірного рахунку врегулювання UA-4 відповідно до глави 5.30 розділу V Правил ринку;

(підпункт 2 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516, від 11.11.2020 р. N 2084)

3) протягом 2 робочих днів з моменту повідомлення про початкові звіти про врегулювання розрахунків СББ може подати обґрунтоване заперечення АР щодо даних, які містяться у початкових звітах про врегулювання розрахунків;

(підпункт 3 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

4) протягом 1 робочих днів з моменту повідомлення про початкові звіти про врегулювання розрахунків у випадку заперечень АР знову здійснює відповідні обчислення, видає остаточне обґрунтоване рішення щодо заперечень (за їх наявності) і формує остаточні звіти про врегулювання розрахунків для кожного учасника ринку, які доводить до їх відома.

(підпункт 4 пункту 3.1 із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 28.02.2020 р. N 516)

3.2. Початковий звіт про врегулювання розрахунків і остаточний звіт про врегулювання розрахунків містять щонайменше такі елементи для кожної СББ:

1) обсяг врегулювання за розрахунковий період кожної одиниці відпуску, що представлена СББ;

2) обсяг врегулювання за розрахунковий період кожної одиниці відбору, що представлена СББ;

3) рух грошей врегулювання, які СББ повинна сплатити АР за кожен обсяг врегулювання (для кожного місяця окремо);

4) рух грошей врегулювання, які АР повинен сплатити СБВ за кожен обсяг врегулювання (для кожного місяця окремо);

5) дані, що використовуються для обчислення врегулювання.

Рух грошей врегулювання, отриманий від врегулювання, зараховується/списується з рахунку врегулювання А-Г і списується/зараховується на ринкові рахунки учасників ринку не пізніше ніж через 3 робочі дні після закінчення строку для подання заперечень або формування остаточних звітів про врегулювання розрахунків.

(Правила із змінами, внесеними згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 31.05.2019 р. N 879, у редакції постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 24.06.2019 р. N 1168)

Додаток 11
до Правил ринку

ТИПОВИЙ ДОГОВІР про надання послуги із зменшення навантаження

_____ в якості оператора системи передачі (далі - ОСП) в особі _____, енергетичний ідентифікаційний код (EIC) N _____, з однієї сторони, та виробник, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною (далі - ППВДЕ), з іншої сторони, спільно іменовані як Сторони, а кожна окремо як Сторона, уклали цей Договір про надання послуги зі зменшення навантаження (далі - Договір) про таке.

1. Предмет Договору

1.1. Цей Договір є договором приєднання в розумінні статті 634 Цивільного кодексу України, умови якого мають бути прийняті іншою Стороною не інакше, як шляхом приєднання до запропонованого Договору в цілому.

1.2. За цим Договором ППВДЕ зобов'язується надавати послуги із зменшення навантаження ППВДЕ (далі - послуга) для забезпечення операційної безпеки відповідно до умов чинного законодавства, цього Договору та Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2019 року N 307 (далі - Правила ринку).

1.3. За цим Договором ППВДЕ надає ОСП послугу із зменшення навантаження, шляхом виконання диспетчерської команди на зменшення навантаження, а ОСП оплачує таку послугу у розмірах, порядку та у строки, визначені цим Договором.

2. Обсяг, ціна та вартість

2.1. Загальна вартість цього Договору складається із суми всіх платежів, здійснених ОСП на користь ППВДЕ за послугу, та плати за невідповідність, що сплачуються ППВДЕ на користь ОСП.

2.2. Вартість наданих послуг за цим Договором визначається як добуток обсягу не відпущеної електричної енергії в результаті виконання команди ОСП на зменшення навантаження за цим Договором та встановленого для одиниці відпуску ППВДЕ "зеленого" тарифу або аукціонної ціни.

2.3. Обсяг наданої послуги за цим Договором визначається відповідно до Методики розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, у результаті виконання команд оператора системи передачі, що є додатком 8 до Правил ринку.

2.4. Розмір плати за невідповідність визначається згідно з розділом V Правил ринку.

3. Порядок розрахунків

3.1. Розрахунковим періодом за цим Договором є календарний місяць.

3.2. Під час ведення розрахунків за цим Договором Сторони керуються Правилами ринку та Порядком надання послуги із зменшення навантаження виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, що є додатком 9 до Правил ринку.

3.3. За підсумками місяця ППВДЕ на основі даних, сформованих у СКО за відповідний розрахунковий період, складає та направляє ОСП протягом 7 календарних днів після закінчення розрахункового періоду 2 примірники підписаного зі своєї сторони Акта приймання-передачі послуги із зменшення навантаження (далі - Акт наданих послуг), рахунок на сплату послуги із зменшення навантаження та розрахунок обсягу не відпущеної електричної енергії ППВДЕ в результаті виконання команди диспетчера на зменшення навантаження, що є додатком до Акта наданих послуг.

3.4. У разі відсутності зауважень до оформленого розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії

та Акта наданих послуг ОСП повертає ППВДЕ один примірник підписаного зі своєї сторони Акта наданих послуг або направляє відмову від його підписання з відповідним зауваженнями, що мають бути усунені.

3.5. ОСП здійснює остаточний розрахунок з ППВДЕ не пізніше 20 числа місяця, наступного за розрахунковим, після підписання Акта наданих послуг шляхом перерахування на поточний рахунок ППВДЕ грошових коштів в обсязі, що відповідає розміру вартості наданих послуг таким ППВДЕ протягом розрахункового місяця. ОСП здійснює остаточний розрахунок з ППВДЕ за послугу в порядку, передбаченому Правилами ринку.

3.6. За підсумками місяця ОСП на основі даних, сформованих СКО за відповідний розрахунковий період, складає та направляє ППВДЕ у строк протягом 10 календарних днів після закінчення розрахункового періоду два примірники підписаного зі своєї сторони Акта плати за невідповідність та розрахунок плати за невідповідність, ураховуючи всі випадки, коли команду диспетчера не було виконано в повному обсязі ППВДЕ згідно з Правилами ринку.

3.7. У разі відсутності зауважень до оформленого розрахунку плати за невідповідність та Акта плати за невідповідність ППВДЕ у строк протягом 3 календарних днів повертає ОСП один примірник підписаного зі своєї сторони Акта плати за невідповідність або направляє відмову від його підписання з відповідними зауваженнями, що мають бути врегульовані Сторонами.

3.8. ППВДЕ здійснює остаточний розрахунок з ОСП не пізніше 20 числа місяця, наступного за розрахунковим, після підписання Акта плати за невідповідність шляхом перерахування на поточний рахунок ОСП грошових коштів в обсязі, що відповідає вартості нарахованої плати за невідповідність.

3.9. У разі несвоєчасного повернення Сторонами відповідних направлених Актів такі Акти вважаються підписаними Стороною-одержувачем у запропонованій редакції.

3.10. Сторони зобов'язуються зареєструвати податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних згідно з вимогами Податкового кодексу України.

4. Права та обов'язки Сторін

4.1. При невиконанні або неналежному виконанні умов цього Договору Сторони несуть відповідальність відповідно до цього Договору та чинного законодавства України.

4.2. ОСП має право:

- 1) надавати ППВДЕ диспетчерські команди на зменшення навантаження;
- 2) вимагати від ППВДЕ забезпечення належного функціонування каналів зв'язку;
- 3) здійснювати перевірку розрахунку вартості послуги та моніторинг виконання команд;
- 4) на своєчасну оплату плати за невідповідність згідно з умовами цього Договору;
- 5) розірвати цей Договір в односторонньому порядку у випадках, установлених пунктом 8.4 цього Договору, з подальшим повідомленням Регулятора, у якому зазначаються підстави його розірвання.

4.3. ОСП зобов'язується:

- 1) здійснювати вчасно та в повному обсязі оплату вартості послуги зі зменшення навантаження, наданої ППВДЕ на умовах, визначених Правилами ринку та цим Договором;
- 2) здійснювати перерахунок плати за невідповідність у разі зміни вихідних даних для розрахунку;
- 3) виконувати умови цього Договору.

4.4. ППВДЕ має право:

- 1) коригувати надані ОСП пропозиції (заявки) на надання послуги згідно з додатком 9 до Правил ринку;
- 2) на своєчасну оплату наданої послуги;
- 3) доступу до СКО з метою отримання інформації, необхідної для реалізації своїх прав та/або виконання обов'язків;

4) ініціювати розірвання Договору.

4.5. ППВДЕ зобов'язується:

- 1) інформувати про зміни вихідних даних, зазначених у заяві-приєднанні;
- 2) забезпечити відповідність одиниці відпуску та каналів зв'язку вимогам Правил ринку та Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року N 309;
- 3) забезпечити належне функціонування каналів зв'язку;
- 4) надавати ідентичні добові графіки відпуску гарантованому покупцю та пропозиції (заявки) на зменшення навантаження ОСП;
- 5) виконувати диспетчерські команди;
- 6) своєчасно сплачувати плату за невідповідність;
- 7) здійснювати перерахунок вартості послуг у разі зміни вихідних даних для розрахунку;
- 8) надавати необхідні документи та дані на вимогу ОСП для здійснення перевірки розрахунку вартості послуги.

5. Форс-мажор

5.1. Якщо внаслідок дії форс-мажорних обставин (техногенного, природного, соціально-політичного, військового характеру, обставин юридичного форс-мажору (дія/рішення органів державної влади, органів, установ, що містить заборону або обмеження з питань, які мають безпосереднє відношення до виконання цього Договору)) унеможлиблюється виконання будь-якою Стороною зобов'язань за цим Договором, така Сторона повинна повідомити у письмовій формі про це іншу Сторону протягом 15 календарних днів з дня виникнення таких обставин.

5.2. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення однієї зі Сторін про неможливість виконання прийнятих за цим Договором зобов'язань позбавляє Сторону права посилатися на будь-яку вищевказану обставину як на підставу, що звільняє від відповідальності за невиконання зобов'язань.

5.3. У разі дії форс-мажорних обставин більше 30 календарних днів Сторони мають право відмовитися від подальшого виконання зобов'язань за цим Договором та в установленому порядку розірвати його. Розірвання цього Договору тягне за собою відповідні правові наслідки для Сторін на ринку електричної енергії.

5.4. Наявність форс-мажорних обставин підтверджується відповідним документом, виданим Торгово-промисловою палатою України або відповідними територіальними відділеннями.

6. Врегулювання спорів

6.1. Усі суперечки та розбіжності, що виникають при виконанні умов цього Договору чи у зв'язку з ним, вирішуються Сторонами шляхом переговорів. Якщо суперечки та розбіжності не можуть бути вирішені Сторонами шляхом переговорів, вони підлягають вирішенню в судовому порядку у відповідності до чинного законодавства України.

6.2. Наявність спору, що виникає у зв'язку з цим Договором, не звільняє Сторони від виконання зобов'язань відповідно до умов цього Договору.

7. Конфіденційність

7.1. Сторони погоджуються, що для цілей цього Договору "конфіденційна інформація" означає будь-які дані або інформацію (що не є публічною, загальнодоступною інформацією), що впливає або пов'язана з цим Договором, включаючи будь-яку інформацію, якою Сторони обмінялись або яку будь-яка Сторона отримала відповідно до та/або у зв'язку з цим Договором, а також інформацію, яку будь-яка зі Сторін вважає конфіденційною, про що повідомляє іншу Сторону. Сторони зобов'язані зберігати конфіденційність та не розкривати і не розголошувати конфіденційну інформацію, за винятком попередньої письмової згоди іншої Сторони, а також випадків, коли конфіденційна інформація підлягає розкриттю відповідно до чинного законодавства, а також для виконання цього Договору.

7.2. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації залишаються чинними щонайбільше 10 років, якщо інше не погоджено в письмовій формі Сторонами або не передбачено чинним законодавством.

7.3. Зобов'язання щодо конфіденційної інформації не перешкоджають Сторонам передавати або розкривати конфіденційну інформацію, якщо одна зі Сторін зобов'язана зробити це відповідно до чинного законодавства.

8. Строк договору

8.1. Цей Договір набирає чинності на другий робочий день від дня акцептування ОСП заяви-приєднання до Договору, про що ОСП повідомляє ППВДЕ та діє до 31 грудня поточного року включно, у якому була надана заява-приєднання.

8.2. Якщо жодна зі Сторін не звернулася до іншої Сторони не менше ніж за один місяць до закінчення терміну дії цього Договору з ініціативою щодо його розірвання, то цей Договір вважається продовженим на наступний календарний рік.

8.3. Договір може бути розірвано і в інший термін за ініціативою будь-якої зі Сторін у порядку, визначеному цим Договором або законодавством України.

8.4. Розірвання цього Договору в односторонньому порядку відбувається:

- 1) якщо одна зі Сторін втрачає статус учасника ринку електричної енергії (з дати втрати такого статусу);
- 2) припинено державну реєстрацію суб'єкта господарювання, що є Стороною цього Договору.

Цей Договір також припиняється з дати набрання законної сили рішенням суду про розірвання цього Договору.

Припинення/розірвання дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання обов'язків, що виникли в період дії цього Договору.

9. Інші умови

9.1. Цей Договір може бути змінений ОСП в односторонньому порядку у разі внесення змін Регулятором до Правил ринку. У такому випадку зміни до Договору вносяться ОСП протягом 10 днів з дня набрання

ними чинності. Договір зі змінами оприлюднюється на вебсайті ОСП. Якщо ППВДЕ не ініціював розірвання цього Договору протягом одного місяця з дати набрання чинності змінами, вважається, що він погодився зі зміненим Договором.

9.2. У випадку ухвалення рішення про реорганізацію та/або ліквідацію, банкрутство, про внесення змін до установчих документів щодо найменування і місцезнаходження суб'єкта господарювання, про зміну банківських реквізитів, інших даних ППВДЕ, що були зазначені у заяві-приєднанні до цього Договору, ППВДЕ протягом 10 календарних днів з дня настання таких змін повідомляє про них ОСП.

9.3. У разі виникнення обставин, не передбачених положеннями цього Договору, Сторони керуються чинним законодавством України.

9.4. Після акцептування ОСП заяви-приєднання до цього Договору всі попередні переговори, листування, інші документи, що так чи інакше стосуються цього Договору, втрачають силу.

10. Додатки

10.1. Додатки до цього Договору є його невід'ємними частинами.

10.2. Додатками до цього Договору є:

- 1) заява-приєднання та додані до неї документи;
- 2) Акт приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження;
- 3) Акт плати за невідповідність.

11. Реквізити ОСП

_____ (найменування суб'єкта господарювання)
Адреса: _____
П/р N _____
МФО: _____
ЄДРПОУ: _____
Індивідуальний податковий номер: _____
Телефон: _____
Факс (за наявності): _____
_____ (підпис уповноваженої особи, П. І. Б.)

Додаток 1

до Договору про надання послуги із зменшення навантаження

ЗАЯВА-ПРИЄДНАННЯ

до Договору про надання послуги із зменшення навантаження

_____ (найменування суб'єкта господарювання), який є учасником ринку та якому присвоєний ЄІС-код N _____, в особі _____, який діє на підставі _____ (Статут/довіреність), надає письмову згоду на приєднання до Договору про надання послуг із зменшення навантаження (далі - Договір).

1. Учасник ринку засвідчує, що йому належать на законних підставах одиниці відпуску згідно з переліком:

N з/п	Перелік ЄІС-кодів типу W одиниць відпуску, які мають право брати участь у наданні послуг із зменшення навантаження	Ліцензована потужність одиниці відпуску (кВт)	Ціна ("зелений" тариф та/або аукціонна ціна), коп/кВт·год	Швидкість зміни навантаження одиницею відпуску, кВт/хв

2. У разі наявності еталонної одиниці відпуску та резервної еталонної одиниці відпуску вказати таку інформацію:

Основна еталонна одиниця відпуску		Резервна еталонна одиниця відпуску	
Заводські номери обладнання еталонної одиниці відпуску	Встановлена потужність еталонної одиниці відпуску, кВт	Заводські номери обладнання еталонної одиниці відпуску	Встановлена потужність еталонної одиниці відпуску, кВт

Акцептування цієї заяви-приєднання оператором системи передачі є підтвердженням того, що такий учасник ринку приєднався в цілому до умов Договору про надання послуг із зменшення навантаження та прийняв на себе всі права та обов'язки, визначені Договором та Правилами ринку.

З текстом Договору, розміщеного на вебсайті оператора системи передачі відповідно до Правил ринку, ознайомлений.

Своїм підписом учасник ринку підтверджує згоду на автоматизовану обробку його персональних даних згідно з чинним законодавством та можливу їх передачу третім особам, які мають право на отримання цих даних згідно з чинним законодавством, у тому числі щодо кількісних та/або вартісних обсягів послуг, наданих за Договором.

3. Додатки:

1) Документи, що підтверджують повноваження підписанта.

2) Копії постанов НКРЕКП, якими підтверджуються розміри "зелених" тарифів на електричну енергію для кожної одиниці відпуску учасника ринку, та/або копії документів, що засвідчують встановлення аукціонної ціни для кожної одиниці відпуску учасника ринку.

4. Реквізити кандидата у ППВДЕ

_____ (найменування суб'єкта господарювання)

Юридична адреса: _____

П/р N _____

МФО: _____

ЄДРПОУ: _____

Індивідуальний податковий номер: _____

Телефон: _____

Факс: _____

_____ (підпис уповноваженої особи)

_____ (П. І. Б. уповноваженої особи)

(додаток 1 із змінами, внесеними згідно з постановами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 31.03.2021 р. N 530, від 01.09.2021 р. N 1490)

Додаток 2

до Договору про надання послуги зі зменшення навантаження

АКТ

приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження

згідно з Договором від _____ N _____

М. _____ "___" _____ 20__ р.

НЕК "УКРЕНЕРГО" (код ЄДРПОУ _____) в особі _____,

(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)

що діє на підставі _____ (далі - ОСП), з однієї сторони, та _____ (код ЄДРПОУ

_____) в

особі _____,

(посада та П. І. Б. уповноваженої особи),

що діє на підставі _____ (далі - ППВДЕ), з іншої сторони, далі разом Сторони, склали цей Акт про таке:

1. ППВДЕ надав, а ОСП прийняв послугу із зменшення навантаження відповідно до Договору від

_____ N _____ в обсягах:

N з/п	Розрахунковий місяць	ЕІС-код типу W	Обсяг, кВт·год	Ціна ("зелений" тариф або аукціонна ціна), грн/кВт·год (без ПДВ)	Вартість (грн без ПДВ)
1	2	3	4	5	6

Сумарний обсяг наданої послуги, кВт·год				X	X
Середньозважена ціна наданої послуги, грн/кВт·год, без ПДВ					X
Сумарна вартість, грн без ПДВ					
ПДВ, грн					
Загальна вартість послуг, грн з ПДВ					

2. Загальна вартість з ПДВ наданих послуг прописом _____ грн ____ коп.

3. Цей Акт, який є невід'ємною частиною Договору про надання послуги із зменшення навантаження, складено українською мовою у двох примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної зі Сторін.

4. До Акта додається розрахунок обсягу не відпущеної електричної енергії ППВДЕ, розрахований відповідно до Методики розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії виробником, який здійснює продаж електричної енергії за "зеленим" тарифом або за аукціонною ціною, у результаті виконання команд оператора системи передачі, що є додатком 8 до Правил ринку.

ОСП

ППВДЕ

_____
(П. І. Б. уповноваженої особи)

_____
(П. І. Б. уповноваженої особи)

_____
(Підпис уповноваженої особи)

_____
(Підпис уповноваженої особи)

(додаток 2 із змінами, внесеними згідно з постановою
Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг, від 31.03.2021 р. N 530)

Додаток

до Акта приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження

Розрахунок обсягу не відпущеної електричної енергії ППВДЕ

N з/п	ЕІС-код типу X ППКО	ЕІС-код типу X ППВДЕ	ЕІС-код Y області обліку	Назва об'єкта ППВДЕ	ЕІС-код типу W	Торгова зона	Встановлена потужність ЕОВ, резервної ЕОВ, кВт	Параметр	Метод розрахунку	Дата видачі диспетчерської команди на зменшення навантаження	Усього, кВт·год	Дані щодо кожної розрахункової години доби	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	32	...
1								Обсяг не відпущеної електричної енергії при виконанні команди диспетчера, кВт·год	Еталонний / розрахунковий				
1*								Обсяг виробітку					

								ЕОВ, кВт·го Д					
1*								Обсяг вироб ітку резер вною ЕОВ, кВт·го Д					
1**								Обсяг відпус ку ППВД Е, кВт·го Д					
1***								Обсяг відпус ку за попер едні 5 днів, кВт·го Д					
1***								Обсяг відпус ку за попер едні 5 днів, кВт·го Д					
1***								Обсяг відпус ку за попер едні 5 днів, кВт·го Д					
1***								Обсяг відпус ку за попер едні 5 днів, кВт·го Д					
1***								Обсяг відпус ку за попер едні 5 днів, кВт·го Д					

Примітка:

* - надається ППВДЕ в разі застосування еталонного методу;

** - надається ППВДЕ в разі застосування розрахункового методу (крім енергії сонця);

*** - надається ППВДЕ в разі застосування розрахункового методу (для енергії сонця) за середнім значенням обсягів відпуску попередніх 5 днів, у яких не надавалися диспетчерські команди.

Акт N _____**плати за невідповідність виконання команди диспетчера із зменшення навантаження****згідно з Договором від _____ N _____**

М. _____ "___" _____ 20__ р.
 "НЕК "УКРЕНЕРГО" (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), яка/який діє на підставі _____ (далі - ОСП), з однієї сторони, та _____ (код ЄДРПОУ _____) в особі _____ (посада та П. І. Б. уповноваженої особи), яка/який діє на підставі _____ (далі - ППВДЕ), з іншої сторони, далі разом - Сторони, а кожна окремо - Сторона склали цей Акт про таке:

1. Відповідно до Договору від _____ N _____ ППВДЕ здійснює плату за невідповідність виконання команди диспетчера зі зменшення навантаження в розмірі:

N з/п	Розрахунковий місяць	ЕІС-код типу W	Обсяг, кВт·год	Ціна ("зелений" тариф або аукціонна ціна), грн/кВт·год (без ПДВ)	Розмір плати за невідповідність, грн (без ПДВ)
1	2	3	4	5	6
Усього, кВт·год				X	
Середньозважена ціна, грн/кВт·год, без ПДВ					X
Загальна вартість без ПДВ, грн					
ПДВ, грн					
Загальна вартість з урахуванням ПДВ, грн					

2. Загальна вартість плати за невідповідність (прописом) _____ грн ____ коп, що сплачується грошовими коштами.

3. ОСП не має претензій до ППВДЕ стосовно розрахунків, зазначених у пункті 1 цього Акта.

4. Цей Акт є невід'ємною частиною Договору про надання послуг із зменшення навантаження, складений українською мовою у двох автентичних примірниках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної зі Сторін.

ОСП**ППВДЕ**_____
(назва підприємства)_____
(назва підприємства)_____
(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)_____
(посада та П. І. Б. уповноваженої особи)_____
(підпис) (П. І. Б.)_____
(підпис) (П. І. Б.)_____
(дата)_____
(дата)

(Правила доповнено додатком 11 згідно з постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 30.12.2020 р. N 2818)